

DEŠILAS HEMETAS

MALTOS SAKALAS

DETEKTYVO MEISTRAI

3

Dešilas Hemetas

MALTOS SAKALAS

Romanas

Vertė
ŽIVILĖ SAMĖNAITĖ

Kaunas
1994

Serija "DETEKTYVO MEISTRAI", III tomas

ISBN-9986-486-09-2

I. “Speidas ir Arčeris”

Semiuelio Speido veidas buvo beveik mefistofeliškas: ilgas, smailas, kaulėtas smakras, nuolat pakelti lūpų kampučiai, gilios trikampės šnervės, įkypi antakiai, styrantys virš dviejų raukšlių, iš kurių kyšojo lenkta nosis, ir trumpų šviesiai rusvų plaukų pleištas plikame viršugalvyje. Ir tik jo gelsvai pilkos akys buvo normalios, o ne žvairos, kaip galėjai tikėtis.

Pastebėjęs tarpduryje Efę Perin, jis paklausė:

- Taip, mieloji?

Efė Perin, išstypusi mergina įdegusia oda, guvia berniokiška šypena ir šelmiškomis rudomis akimis, vilkėjo prigludusią prie kūno suknelę iš plonos rudos vilnos. Uždariusi paskui save duris, ji atsišliejo į jas nugara ir tarė:

- Pas tave atėjo mergina. Mis Vonderli.

- Su reikalu?

- Atrodo. Bet pažiūrėti į ją verta bet kokiu atveju: gražuolė, kokių reta.

- Tempk ją čionai. Tučtuojau.

Efė Perin vėl atlapojo duris ir, nepaleisdama jų rankenos, kreipėsi į gretimoje patalpoje laukiančią merginą:

- Užeikite, prašau, mis Vonderli.

Pasigirdo labai tylus “ačiū”, toks tylus, kad išgirsti jį leido tik tobula kalbėjusios tarsena, ir tarpduryje pasirodė jauna moteris. Ji žengė lėtai, atsargiai, žvelgdama į Speidą droviomis ir kartu skvarbiomis skaisčiai mėlynomis akimis.

Jos lanksčioje, lieknoje figūroje nebuvo nė vienos laužytos linijos: tiesi nugara, aukšta krūtinė, ilgos kojos, grakščios rankos. Visas jos apdaras buvo mėlynas, priderintas, suprantama, prie akių spalvos. Iš po žydros skrybėlaitės krito rudų plaukų garbanos, drovi raudonų lūpų šypsena atidengė sniego baltumo dantis.

Speidas, linktelėjęs galva, atsistojo ir trumpapiršte letena parodė į ažuolinį krėslą priešais stalą. Kabineto šeimininkas buvo ne mažiau kaip šešių pėdų ūgio. Galingi, nuolaidūs pečiai teikė jo figūrai kūgio formą - tokiam lokiui blogai gulė net gerai išlygintas švarkas.

Mis Vonderli antrąsyk sušnibždėjo: "Ačiū", - ir prisėdo ant medinio krėslo krašto.

Speidas vėl įsitaisė savo sukamajame krėsle ir mandagiai nusišypsojo merginai.

Pro uždarytas duris girdėjosi įprastas Efės Perin rašomosios mašinėlės tarškėjimas. Kažkur netoliese gaudė elektrinis variklis. Ant stalo perpildytoje varinėje peleninėje smilko cigaretė. Vėjelis, kuris smelkėsi į kambarį pro pravertą langą, nešdamas lengvą amoniako kvapą, ridinėjo po stalą cigaretės pelenus.

Mis Vonderli neramiai sekė akimis tuos šokančius pelenų gumulėlius. Ji sėdėjo ant paties krėslo kraštelio, pasiruošusi pašokti bet kurią akimirką. Tamsiomis pirštinėmis aptemtos rankos glamžė plokščią rankinuką, padėtą ant kelių.

Speidas atsilošė į krėslo atkaltę ir paklausė:

- Taigi kuo galiu būti naudingas, mis Vonderli?

Mergina sulaikė kvapą ir pakėlė akis į jį. Paskui mėšlungiškai nurijo seiles ir skubiai prakalbo:

- Jūs juk galite... aš manau... tai yra... - Ji prikando baltais dantimis apatinę lūpą ir nutilo. Netylėjo tik jos maldaujančios mėlynos akys.

Speidas nusišypsojo ir padrąsinančiai linktelėjo - atseit, viską suprantu, nereikia jaudintis.

- Papasakokite man viską nuo pradžios, - pasiūlė jis, - ir mes pagalvosime, kaip jums padėti. Bet, kartoju, nuo pat pradžios.

- Tai atsitiko Niujorke.

- Aha.

- Nežinau, kur jiedu susitiko. Aišku, kad Niujorke, bet kur būtent? Korina penkiais metais jaunesnė už mane - jai tik septyniolika, - ir bendrų draugų mes neturime. Ir apskritai artimos viena kitai, kaip paprastai būna seserys, mudvi nebuvome. Mūsų tėvai dabar Europoje. Jie nepakels tokio smūgio. Aš privalau ją rasti iki tėvų sugrįžimo.

- Aha, - tarstelėjo jis.

- Jie grįš kito mėnesio pradžioje.

Speido akys sužibo.

- Vadinasi, mes dar turime dvi savaites.

- Aš nežinojau, kur ji dingo, kol negavau laiško. Aš tiesiog krausčiausi iš proto. - Merginos lūpos virpėjo, rankos tebemaigė ant kelių gulintį rankinuką. - Kreiptis į policiją nedrįsau - o kas, jeigu sesuo įsivėlė į nešvarų reikalą, - tačiau baimė dėl jos gyvybės nuolatos stūmė mane tenai. Aš neturėjau su kuo pasitarti. Nežinojau, ką daryti. Ką gi aš galėjau padaryti?

- Žinoma, nieko, - atsakė Speidas. - Ir tada gavote laišką?

- Taip, ir tučtuojau nusiunčiau jai telegramą, maldaudama grįžti namo. Siunčiau čionai, į centrinį paštą "iki pareikalavimo". Kito adreso ji man nedavė. Laukiau visą savaitę, bet negavau jokio atsakymo, nė žodelio. Laikas bėga, diena, kada turi grįžti tėvai, artėja. Štai aš ir atvažiavau jos į San Francisko. Parašiau, kad atvažiuoju. Tikriausiai nereikėjo šito daryti?

- Galbūt ir nereikėjo. Kartais būna sunku išsyk nuspręsti, kaip teisingiau pasielgti. Jūs radote seserį?

- Ne, neradau. Parašiau, kad lauksiu jos "Sent Marko" viešbutyje, maldavau, kad ateitų pasikalbėti su manimi, net jeigu ji ir nemano grįžti namo. Bet Korina neatėjo. Aš laukiau jos tris dienas, bet ji taip ir nepasirodė. Net raštelio neatsiuntė.

Speidas linktelėjo šviesiaplauke mefistofeliška galva, užjaučiamai suraukė antakius ir sučiaupė lūpas.

- Kaip tai siaubinga, - tarė mis Vonderli, priverstinai šypsodamasi, - štai taip sėdėti, laukti... nežinant, kas jai atsitiko arba galbūt gresia dabar. - Mergina daugiau nebandė šypsotis. Ją krėtė drebulys. - Išskyrus adresą "iki pareikalavimo", aš daugiau nieko neturėjau. Todėl parašiau jai dar vieną laišką ir vakar popiet nuėjau į paštą. Išbuvau ten iki tamsos, tačiau sesuo nepasirodė. Šįryt aš vėl nuėjau tenai, ir vėl Korinos nesulaukiau. Bet užtat pamačiau Floidą Tersbį.

Speidas sukluso ir vėl linktelėjo.

- Tersbis nesutiko pasakyti man, kur Korina, - tęsė mergina nevilties kupinu balsu. - Jis tik pranešė, kad sesuo sveika ir laiminga. Bet argi galima tikėti tuo žmogumi? Jis pasakytų tą patį bet kuriuo atveju, juk taip?

- Taip, - sutiko Speidas. - O gal jis ir nemelavo?

- Tikiuosi, labai tikiuosi! - šūktelėjo mis Vonderli. - Bet juk aš negaliu grįžti namo, nepasimačiusi su seserimi ar bent nepasikalbėjusi telefonu! O Tersbis nesutinka nuvesti manęs pas ją. Sako, kad ji nenori manęs matyti. Netikiu. Jis pasakė, kad perduos Korinai, jog matė mane, ir prižadėjo atvesti ją šįvakar pas mane į viešbutį, jeigu ji, žinoma, sutiks. Pats Tersbis, tiesa, neabejoja, kad sesuo atsisakys. Jis prižadėjo, kad tokiu atveju ateis vienas. Jis...

Pastebėjusi, kad atsidaro durys, mergina nutilo ir išsigandusi prisidengė burną delnu.

Žmogus, atidaręs duris, įžengė į kabinetą, tarstelėjo: "Atsiprašau", - ir paskubomis nusivožė nuo galvos rudą skrybėlę.

- Viskas gerai, Mailzai, - tarė Speidas. - Susipažinkite, mis Vonderli - tai misteris Arčeris, mano kompanionas.

Misteris Arčeris linktelėjo ir draugiškai pamojo skrybėle. Tai buvo tvirtas vidutinio ūgio vyras, plačiapetis ir storasprandis, geraširdišku, vėjo nugairintu raudonu veidu, masyviais žandikauliais ir "ežiuku" nukirptais žilstančiais plaukais. Jeigu Speidui

buvo gerokai virš trisdešimties, tai jam - gerokai virš keturiasdešimties.

Speidas ėmė jam pasakoti:

- Mis Vonderli sesuo pabėgo iš Niujorko su žmogumi, vardu Floidas Tersbis. Jie dabar San Franciske. Mis Vonderli šiandien matė Tersbį ir sutarė dar kartą susitikti su juo šįvakar. Galbūt jis ateis į pasimatymą su mis Vonderli seserimi. Šansų, tiesa, nedaug. Mis Vonderli nori, kad mes rastume jos seserį ir grąžintume namo. - Jis pasisuko į merginą. - Viskas teisingai?

- Taip, - vos girdimai sušnabždėjo ta. Sumišimas, beveik ištirpęs žavingų Speido šypsenų, linkčiojimų ir drąsinimų dėka, vėl nurausvino jos skruostus. Mergina nudelbė akis į savo rankinuką ir ėmė krapštyti jį pirštu.

Speidas mirktelėjo kompanionui.

Mailzas Arčeris priėjo arčiau. Mergina apžiūrinėjo rankinuką, o seklys apžiūrinėjo merginą. Jo mažos rudos akutės vertinamai nužvelgė ją nuo palenktos galvos iki kojų, paskui nuo kojų iki galvos. Pasisukęs į Speidą, Arčeris be garso sudėjo lūpas, lyg švilptelėdamas iš susižavėjimo.

Speidas nežymiai kilstelėjo du pirštus nuo krėslo ranktūrio, perspėdamas kompanioną, kad būtų atsargus.

- Manau, didelių sunkumų nebus. Mums reikia patykoti to žmogaus šįvakar viešbutyje, pasekti jį, ir jis pats atves mus pas jūsų seserį. Jeigu Tersbis ateis su ja ir jums pavyks įkalbėti seserį grįžti namo - ką gi, tuo geriau. Jeigu ne... jeigu ji nepanorės išsiskirti su Tersbiu, kai mes ją rasime... na, tada sugalvosime ką nors kita.

- Būtinai, - pritarė Arčeris kimiu šiurkštoku balsu.

Mis Vonderli dirstelėjo į Speidą ir niūriai suraukė antakius.

- Tik būkite labai atsargūs. - Jos balsas trūkčiojo, lūpos nervingai virpėjo. - Aš mirtinai bijau ir Tersbio, ir to, ką jis gali padaryti.

Korina juk dar visai vaikas, ir tai, kad Tersbis atsivežė ją čionai iš Niujorko, tai... Jis gali... jis juk gali... ką nors padaryti Korinai?

Speidas šypsodamasis pabarbeno į krėslo ranktūrį.

- Palikite tuo rūpintis mums, - tarė jis. - Kaip nors susidorosime.

- Bet gali juk ir taip atsitikti? - neatlyžo mergina.

- Reikia atsižvelgti ir į tokią galimybę, - sutiko Speidas. - Bet mes padarysime viską, ką galėsime, kad taip neatsitiktų.

- Aš pasitikiu jumis, - atvirai prisipažino mis Vonderli, - tik noriu perspėti, kad tas žmogus labai pavojingas. Manau, jokia kliūtis jo nesulaikys. Kad išsigelbėtų pats, jis nedvejodamas užmuštų Koriną. Juk jis gali taip padaryti?

- Jūs grasinote jam?

- Ne, aš tik pasakiau, kad Korina turi grįžti namo iki tėvų parvykimo, kad jie nieko nežinotų. Prižadėjau nieko nesakyti tėtei, jeigu Tersbis padės man susigrąžinti seserį. O jeigu nepadės, tėtė, žinoma, ras būdą, kaip patraukti jį atsakomybėn. Tačiau... Tersbis, atrodo, nepatikėjo manimi.

- Ar jis gali užgniaužti šią istoriją, vesdamas jūsų seserį? - paklausė Arčeris.

Mergina nuraudo ir sumišusi atsakė:

- Anglijoje jis turi žmoną ir tris vaikus. Korina parašė apie tai laiške. Būtent todėl jai ir teko bėgti paslapčia.

- Dažniausiai jie visi turi žmonas, tiesa, nebūtinai Anglijoje. - Speidas pasilenkęs paėmė pieštuką ir popieriaus lapą. - Kaip atrodo tas Tersbis?

- Iš pažiūros jam trisdešimt penkeri, jūsų ūgio, labai tamsus arba tiesiog įdegęs. Plaukai juodi, antakiai vešlūs. Kalba garsiai, net iššaukiančiai, labai irzlus ir ūmus. Iš pirmo žvilgsnio aišku, kad toks gali viskam ryžtis.

- Kokios spalvos akys? - paklausė Speidas, nepakeldamas galvos nuo savo užrašų.

- Pilkšvai melsvos, pavandenijusios, bet skvarbios. Ir... dar... gili duobutė smakre.

- Koks jis - liesas, normalus, apystoris?

- Tvirto sudėjimo. Plačiapetis, laikosi tiesiai, beveik kaip kariškis. Šįryt dėvėjo šviesiai pilką eilutę ir pilką skrybėlę.

- Kuo jis verčiasi? - paklausė Speidas, dėdamas pieštuką ant stalo.

- Nežinau, - atsakė mergina. - Neturiu supratimo.

- Kada Tersbis žadėjo ateiti pas jus?

- Po aštuonių.

- Gerai, mis Vonderli, mūsų žmogus lauks ten. Būtų neblogai, jeigu...

- Misteri Speidai, ar negalėčiau paprašyti, kad ateitumėte jūs pats arba misteris Arčeris? - Ji maldaujamai ištiesė rankas. - Aš noriu, kad šituo užsiimtų vienas iš jūsų. Neabejoju, kad jūs pasiųstumėte patyrusį bendradarbį, bet - Dieve mano! - aš taip baiminuosi dėl Korinos. Ir Tersbio taip pat bijau. Gerai? Aš suprantu... Tai kainuos brangiau. - Mergina drebančiais pirštais atsegė rankinuką ir padėjo ant stalo priešais Speidą du banknotus po šimtą dolerių. Tiek užteks?

- Užteks, - užtikrino Arčeris. - Aš užsiimsiu jūsų reikalu.

Mis Vonderli atsistojo ir susijaudinusi ištiesė jam ranką.

- Ačiū! Ačiū! - šūktelėjo ji ir pakartojo dar sykį, spausdama ranką Speidui: - Ačiū!

- Nėra už ką! - atsakė Speidas. - Džiaugiamės, galėdami jums padėti. Būtų neblogai, jeigu jūs pati pasitiktumėte Tersbį apačioje arba bent trumpam pasirodytumėte su juo vestibiulyje.

- Taip ir padarysiu, - pažadėjo mergina ir vėl padėkojo kompanionams.

- Tik nesidairykite manęs, - perspėjo ją Arčeris. - Aš pats jus pamatysiu.

Speidas palydėjo mis Vonderli iki kontoros durų. Kai jis grįžo, Arčeris, mostelėjęs galva į du šimto dolerių vertės banknotus, patenkintas sumurmėjo: “Labai pravers”, - paėmė vieną popierėlį, sulankstė ir paslėpė liemenės kišenėlėje.

- Jos rankinuke pastebėjau dar kelis šitų gražuolių broliukus.

Speidas įsikišo į kišenę antrąjį banknotą, atsisėdo už stalo ir tarė Arčeriui:

- Tik pernelyg nesipuikuok prieš ją. Kaip ji tau?

- Saldainiukas! Kaip čia nesipuikuosi! - Arčeris staiga šiurkščiai nusikvatojo. - Galbūt tu, Semai, ir pamatei ją pirmas, užtat aš greičiau susiprotėjau. - Susikišęs rankas į kišenes, jis suposi nuo kulnų ant pirštų galų.

- Tu dar prisikankinsi su ja, įsidėmėk mano žodžius. - Semas išsišiepė kaip vilkas, parodydamas krūminius dantis. - Na, bet tu turi savo galvą ir nesi mažas vaikas. - Ir jis ėmė suktis cigaretę.

2. Mirtis rūke

Tamsoje suskambo telefonas. Po trečio skambučio sugirgždėjo lova, po stalą ėmė grabinėti pirštai, kažkoks mažas, bet sunkus daiktas nukrito ant kilimu užtiestų grindų, paskui vėl cyptelėjo lovos spyruoklės ir vyriškas balsas pratarė:

- Alio... Taip, aš klausau... Nužudytas?.. Taip... Už penkiolikos minučių. Ačiū.

Spragtelėjo jungiklis ir baltas rutulys, kabantis palubėje ant trijų paauksuotų grandinių, užliejo kambarį šviesa. Speidas - basas, apsivilkęs pižama baltais ir žaliais langeliais - atsisėdo ant lovos krašto. Jis niūriai pašnairavo į telefoną ir paėmė nuo stalo rudo rūkomojo popieriaus pakelį ir "Bul Darem" tabako dėžutę.

Pro du pravirus langus į kambarį plūdo žvarbus drėgnas oras, nuo Alkatraso salos pusės sklido dažni priešrūkinės sirenos signalai. Žadintuvas, pastatytas ant Djuko knygos "Garsiausi nusikaltimai Jungtinėse Amerikos Valstijose" krašto, rodė penkias po dviejų.

Speidas susisuko ir prisidegė cigaretę, pakėlė nukritusį ant grindų žiebtuvėlį odiniame dėklelyje. Tada nusivilko pižamą. Galingos rankos, kojos, liemuo, masyvūs pečiai darė jį panašų į lokį. Beje, į nuskustą lokį: jam ant krūtinės plaukai nežėlė. Speido oda buvo švelni ir rausva kaip vaiko.

Jis pasikasė pakaušį ir ėmė rengtis. Iš pradžių apsivilko baltus apatinius marškinius, užsimovė pilkas kojines, pasirišo juodus kojaraiščius, apsiavė tamsiai rudus batus. Užsirišęs batų raištelius, Speidas nukėlė telefono ragelį ir išsikvietė taksi. Tada užsitempė marškinius žaliais dryželiais, prisisegė minkštą baltą apykaklę, pasirišo žalią kaklaraištį; galiausiai apsivilko pilką eilutę, kurią dėvėjo išvakarėse, platų tvido paltą ir tamsiai pilką skrybė-

lę. Kai Speidas kaišiojosi į kišenes tabaką, raktus ir pinigus, sudžeržgė paradinių durų skambutis.

Ten, kur Bušo gatvė iškyla virš Stoktono gatvės prieš statų nuolydį į Čainatauną, Speidas užsimokėjo ir išlipo iš taksi. Gatvė skendėjo naktiniame San Francisko rūke - retame, lipniame ir skvarbiame. Netoli tos vietos, kur jis išlipo iš mašinos, keli žmonės žiūrėjo į skersgatvį. Kitoje Bušo gatvės pusėje stovėjo dvi moterys bei vyriškis ir taip pat spoksojo į skersgatvį. Pro langus dairėsi smalsuoliai.

Speidas perkirto šaligatvį tarp dviejų geležiniais turėklais aptvertų didelių liukų, kurių viduje matėsi kreivi laipteliai, priėjo prie parapeto, pasirėmė alkūnėmis į drėgną akmenį ir pažvelgė žemyn, į Stoktono gatvę.

Iš tunelio angos, esančios tiesiai po juo, švilpdama ir kaukdama kaip kulka išlėkė mašina ir dingo iš akių. Už kelių jardų nuo tunelio, už benzino ir kino filmų reklamomis aplipdytos skelbimų lentos, dengiančios siaurą taką tarp dviejų sandėlių, tūnojo keistai persikreipęs žmogus. Viena ranka jis rėmėsi į šaligatvį, kita laikėsi už žalio stendo rėmo. Dar du smalsuoliai nedrąsiai žvilgčiojo pro nedidelį plyšį tarp skelbimų lentos krašto ir vieno sandėlio sienos. Pro pilką kito sandėlio sieną ir žemės lopinėlį, užstojamą skelbimų lentos, šmirinėjo žibintuvėlių spinduliai, tarp šviesos pluoštų šokčiojo žmonių šešėliai.

Speidas apsisuko ir nužingsniavo Bušo gatve link skersgatvio, prie kurio būriavosi žmonės. Uniformuotas policininkas, stovintis po mėlyna emaliuota lentele su baltu užrašu: “Barito gatvė”, liovėsi žiaumojęs kramtomąją gumą, pakėlė ranką ir paklausė:

- Ko jums čia reikia?

- Aš esu Semas Speidas. Man ką tik skambino Tomas Polhauzas.

- A, tai jūs. - Policininkas nuleido ranką. - Aš jūsų iš pradžių nepažinau. Jie štai ten. - Jis dūrė nykščiu kažkur sau už nugaros. - Bjaurus reikalas.

- Nieko gero, - sutiko Speidas ir nužingsniavo skersgatviu.

Maždaug pusiaukelėje stovėjo "Greitosios pagalbos" mašina. Į kairę nuo mašinos gatvelė buvo pertverta neaukšta tvora iš netašytų lentų. Už tvoros tamsavo status plikos žemės šlaitas, kuris leidosi link antrosios skelbimų lentos pusės Stoktono gatvėje.

Viename tvoros gale viršutinė dešimties pėdų ilgio lenta buvo atplėšta. Kiek žemiau pašlaitėje, maždaug už penkiolikos pėdų tarp šlaito ir akmens, aukštielninkas gulėjo Mailzas Arčeris. Šalia jo stovėjo du vyriškiai. Vienas jų laikė nukreipęs žibintuvėlį į nužudytojo kūną. Po šlaitą naršė dar keli žmonės su žibintuvėliais.

Vienas iš policininkų, šūktelėjęs: "Sveikas, Semai!" - ėmė kopti paskui savo šešėlį šlaitu aukštyn į skersgatvį. Tai buvo aukštas pilvočius mažomis gudriomis akutėmis, didele burna ir nevalyvai nuskustais skruostais. Jo batai, keliai, rankos ir smakras buvo ištepliota purvu.

- Aš pamaniau, kad tu norėsi pažiūrėti į jį prieš mums paimant kūną, - tarė pilvočius, keldamas koją per sulaužytą tvorą.

- Ačiū, Tomai, - atsakė Speidas. - Kaip tai atsitiko? - Jis pasirėmė alkūne į tvoros stulpelį ir ėmė žvalgytis į žmones apačioje, linksėdamas tiems, kurie su juo sveikinosi.

Tomas Polhauzas dūrė purvinu pirštu sau į krūtinę.

- Kažkas prakiurdė jam širdį štai šituo daikčiuku. - Jis išsitraukė iš palto kišenės didelį revolverį ir ištiesė jį Speidui. Revolveris buvo aplipęs purvu. - "Veblis". Angliška sistema, tiesa?

Speidas nukėlė alkūnę nuo stulpelio, pasilenkė į priekį, apžiūrinėdamas ginklą, tačiau į rankas jo nepaėmė.

- Taip, - sutiko jis. - Visiškai teisingai, "Veblio-Fosberio" sistemos revolveris. Trisdešimt aštuntas kalibras, būgnelyje telpa aštuoni šoviniai. Dabar jų jau nebegamina. Kiek kartų šauta?

- Vieną. - Tomas vėl dūrė pirštu sau į krūtinę. - Mailzas, atrodo, buvo jau nebegyvas, kai trenkėsi į tvorą. - Policininkas kilstelėjo purviną revolverį. - Tau teko anksčiau tokius matyti?

Speidas linktelėjo.

- Teko, - abejingai tarstelėjo jis ir staiga prašneko greitakalbe: - Jį nušovė čia, taip? Mailzas stovėjo nugara į tvorą ten, kur dabar stovi tu. Tas, kuris šovė, stovėjo čia. - Speidas atsistojo priešais Tomą ir atstatė smilių policininkui į krūtinę. - Tas tipas šauna, Mailzas krenta, numuša viršutinę tvoros lentą ir ritasi žemyn, kol užkliūva už akmens. Taip?

- Taip, - suraukęs antakius, neskubėdamas atsakė Tomas. - Šūvis apsvilino Mailzui paltą.

- Kas jį rado?

- Šilingas, policijos patrulis. Jis ėjo Bušo gatve ir vos tik pasiekė skersgatvį, pravažiuojančios mašinos žibintai apšvietė sulaužytą tvorą. Jis priėjo arčiau, norėdamas išsiaiškinti, kas atsitiko, ir pamatė lavoną.

- Kokia tai buvo mašina?

- Neaišku, Semai. Šilingas neatkreipė į ją dėmesio, nes dar nežinojo apie žmogžudystę. Jis sako, kad, kol ėjo nuo Pauelo gatvės, iš skersgatvio niekas nepasirodė - jis tai būtų tikrai pastebėjęs. Yra dar vienas būdas išsigauti iš čia - pralįsti po skelbimų lenta ir išeiti į Stoktono gatvę. Bet tuo keliu niekas nepasinaudojo. Žemė drėgna nuo rūko, tačiau jokių kitų pėdsakų, išskyrus paliktus Mailzo kūno ir revolverio, pašlaitėje nėra.

- Kas nors girdėjo šūvį?

- Dievaži, Semai, mes ką tik atvažiavome. Galbūt kas nors ir girdėjo, bet tuos žmones dar reikia surasti. - Tomas pasisuko į šlaitą ir perkėlė vieną koją per tvorą. - Eime, apžiūrėsi jį.

- Ne, - atsakė Speidas.

Tomas taip ir sustingo, apžergęs tvorą, paskui nustebęs pažvelgė į Speidą.

- Tu juk jau apžiūrėjai jį. Nieko nauja aš nepamatysiu, - paaiškino privatus seklys.

Tomas, neatitraukdamas nuo jo akių, nepatikliai linktelėjo ir perkėlė per tvorą kitą koją.

- Mailzo pistoletas liko už juostos. Paltas buvo aklinai užsagstytas. Piniginėje radome daugiau kaip šimtą šešiasdešimt dolerių. Jis ką, dirbo?

Akimirką padvejojęs, Speidas linktelėjo.

Tomas paklausė:

- Kas per darbas?

- Jis turėjo sekti tipą, vardu Floidas Tersbis, - atsakė Speidas ir pakartojo išvaizdos aprašymą, gautą iš mis Vonderli.

- Kam?

Speidas susigrūdo rankas į palto kišenes ir mieguistai sumirksėjo, žvelgdamas į policininką.

- Kam? - nekantriai pakartojo tas.

- Atrodo, tas tipas anglas. Tiesą sakant, aš nežinau, kas jis per vienas. Mes tik bandėme išsiaiškinti, kur jis gyvena. - Speidas šyptelėjo, ištraukė iš kišenės vieną ranką ir paplojo Tomui per petį. - Ei, nebūk per daug įkyrus. - Jis vėl įsikišo ranką į kišenę. - Man dar reikia pranešti apie įvykį Mailzo žmonai.

Tomas nepatenkintas prasižiojo, bet vėl susičiaupė, taip nieko ir nepasakęs. Paskui atsikrenkštęs tarė šiurkščiai ir kartu jausmingai:

- Mat kokį pokštą iškrėtė jam gyvenimas. Mailzas, aišku, turėjo trūkumų - kas jų neturi? - bet turėjo ir privalumų.

- Tikra tiesa, - be entuziazmo sutiko Speidas ir nuėjo sau.

Bušo ir Teiloro gatvių kampe jis užsuko į vaistinę paskambinti telefonu.

- Džiaugsme mano, - pradėjo privatus seklys, kai jį sujungė, - Mailzas nušautas... Taip, negyvas... Valdykis... Taip... Pranešk apie tai Evai... Ne, aš jai už jokius pinigus neskambinsiu. Teks tau... Šaunuolė... Ir neleisk jos pas mane į kontorą... Perduok, kad

aš pats užeisiu pas ją... Šiomis dienomis... Taip, nieko konkrečiai nežadėk... Na, tai viskas. Tu angelas. Iki.

Metalinis žadintuvas rodė be dvidešimties minučių keturias, kai Speidas nuspaudė jungiklį, ir baltas rutulys vėl užliejo kambarį šviesa. Speidas numetė paltą ir skrybėlę ant lovos, nuėjo į virtuvę ir grįžo į miegamąjį su stikline ir aukštu buteliu "Bakardi". Prisipylęs pilną stiklinę, išmaukė ją stovėdamas, tada atisėdo ant lovos krašto ir susisuko cigaretę. Kai sudžeržgė paradinių durų skambutis, jis gėrė jau trečią stiklinę "Bakardi" ir prisidegiinėjo penktą cigaretę. Žadintuvo rodyklės rodė pusę penkių.

Speidas atsiduso, atsistojo nuo lovos ir nužingsniavo link vonios, šalia kurios durų buvo įtaisytas pasikalbėjimo aparatas. Priėjęs nuspaudė mygtuką, atrakinantį laukujes duris, sumurmėjo: "Velniai ją griebtų!" - ir niūriai įsispoksojo į juodą aparato dėžutę, sunkiai kvėpuodamas ir pamažu vis labiau rausdamas.

Koridoriuje pasigirdo triukšmas - tai atsivėrė ir vėl užsivėrė lifto durys. Speidas vėl atsiduso ir nukėblino į prieškambarį. Sprendžiant iš sunkių žingsnių koridoriuje, prie durų artinosi du vyrai. Speido veidas nušvito, niūrus žvilgsnis pragiedrėjo. Jis greitai atrakino duris.

- Sveikas, Tomai, - pasisveikino jis su aukštu, pilvotu policininku, su kuriuo kalbėjosi Barito skersgatvyje. - Sveikas, leitenante, - tarė jis Tomo palydovui. - Įeikite.

Policininkai vienu metu linktelėjo ir įžengė vidun. Speidas uždarė duris ir nusivedė juos į miegamąjį. Tomas atsisėdo ant sofos krašto arčiau lango. Leitenantas įsitaisė krėsle prie stalo.

Leitenantas buvo tvirtas vyras žilų plaukų "ežiuku", kvadratiniu veidu ir trumpais žilais ūsiukais.

Speidas atnešė iš virtuvės dar dvi stiklines, pripylė į visas tris romo ir, padavęs stiklines svečiams, atsisėdo ant lovos krašto. Jo ramiame veide nebuvo nė ženklo nuostabos. Pakėlęs savo stiklinę ir taręs: "Į banditų sveikatą", - privatus seklys ištuštino ją vienu mauku.

Tomas išgėrė savo romą, pastatė stiklinę ant grindų prie kojų ir nusibraukė lūpas purvinu smiliumi. Tad nudūrė akis į lovos kojas, tarsi bandydamas kažką prisiminti.

Leitenantas kokias dešimt sekundžių žiūrėjo į savo stiklinę, nugėrė iš jos gurkšnį ir pasistatė šalia ant stalo. Jis įdėmiai nužvelgė kambarį, paskui įsmeigė akis į Tomą.

Tomas pasimuistė ant sofos ir nepakeldamas galvos paklausė:

- Tu pranešei Mailzo žmonai apie tai, kas įvyko, Semai?

- Aha, - burbtelėjo Speidas.

- Ir kaip ji?

Speidas palingavo galva.

- Nesuprantu aš tų bobų.

- Nesikuklink, - tyliai atkirto Tomas.

Leitenantas įsirėmė rankomis į kelius ir truputį palinko į priekį. Jo žalsvos akys skverbėsi į Speidą taip atkakliai, tarsi būtų mechaninės - atrodė, nukreipti jo žvilgsnį į šalį galima tik nuspaudus svirtelę ar mygtuką.

- Kokius pistoletus tu nešiojies? - paklausė jis.

- Jokių, - atsakė Speidas. - Nemėgstu šaudyti. Tiesa, kontoroje yra keli.

- Norėčiau juos pamatyti, - tarė leitenantas. - Gal kartais turi čia nors vieną?

- Ne.

- Tikrai?

- Pažiūrėk pats. - Speidas nusišypsojo ir mostelėjo tuščia stikline. - Gali čia viską apversti aukštyn kojom, aš nė necyptelsiu. Žinoma, jeigu turi orderį kratai.

- Tik neįsivažiuok per toli, Semai! - užprotestavo Tomas.

Speidas pastatė savo stiklinę ant stalo ir atsistojo priešais leitenantą.

- Ko tau iš manęs reikia, Dandi? - paklausė jis tvirtai ir ryžtingai, taip pat tvirtai ir ryžtingai žvelgdamas į savo svečią.

Leitenantas Dandis nejudėdamas sekė Speidą akimis.

Tomas vėl ėmė muistytis ant sofos, triukšmingai iškvėpė pro nosį ir geraširdiškai sumurmėjo:

- Mes ne pyktis atėjome, Semai.

Nekreipdamas dėmesio į Tomą, Speidas dar kartą kreipėsi į Dandį:

- Na, ko tau iš manęs reikia? Sakyk. Kas tu toks, kad griebtum mane už gerklės mano paties namuose?

- Gerai, - dusliai pratarė Dandis. - Sėskis ir klausyk.

- Aš pats nuspręsiu, sėdėti ar stovėti, - atrėžė Speidas, nesijudindamas iš vietos.

- Liaukitės, dėl Dievo meilės, - ėmė prašyti Tomas. - Kuriems galams mums pyktis? Jeigu nori žinoti, Semai, kodėl mes neišklojame tau visko atvirai, tai prisimink, ką tu man atsakei, kai paklausiau, kas per vienas tas Tersbis: atseit, nekišk nosies į svetimus reikalus. Nereikia su mumis šitaip elgtis, Semai. Tai juk mūsų darbas.

Leitenantas pašoko nuo kėdės, atsistojo priešais kur kas aukštesnį Speidą ir karingai užvertė smakrą.

- Aš tau sakiau, kad tu anksčiau ar vėliau paslysi.

Speidas pakėlė antakius ir atlaidžiai išsiviepė.

- Kiekvienas gali pakliūti į bėdą, - atsakė jis pasityčiojamai ramiai.

- O dabar štai pakliuvai tu.

Speidas nusišypsojo ir palingavo galva.

- Dėl manęs gali nesijaudinti. - Šypsena dingo nuo jo veido. Viršutinė lūpa virš kairiojo iltinio danties nervingai sutrūkčiojo.

Susiaurėjusios akys tapo dygios. Jis, kaip ir leitenantas, prabilo žemu krūtininiu balsu. - Man tai nepatinka. Ko jūs šniukštinėjate? Klokite atvirai arba nešdinkitės lauk ir netrukdykite man miegoti.

- Kas toks Tersbis?

- Aš pasakiau Tomui viską, ką apie jį žinojau.

- Nė velnio tu jam nepasakei.

- Aš pats nė velnio nežinau.

- Kodėl tu jį sekei?

- Ne aš, o Mailzas. O sekė jis Tersbį todėl, kad šito norėjo klientas, užmokėjęs tikrais Amerikos doleriais.

- Kas tas klientas?

Speidas vėl nusiramino.

- Tu juk žinai, kad aš neturiu teisės atsakyti į šį klausimą be kliento sutikimo, - priekaištingai tarė jis.

- Arba tučtuojau atsakysi man, arba atsakysi teisme, - įsikarščiavo Dandis. - Neužmiršk, kad mes tiriame žmogžudystę.

- Galbūt. O tu, mano džiaugsme, neužmiršk, su kuo kalbiesi. Aš pats nuspręsiu, ką man sakyti, o ko ne. Aš jau seniai lioviausi raudojęs dėl to, kad manęs nemyli policininkai.

Tomas persėdo nuo sofos ant lovos. Jo neskustame, išpurvintame pavargusiame veide įsirėžė gilios raukšlės.

- Nekvailiok, Semai, - paprašė jis. - Pagalvok ir apie mus. Kaip mes rasime Mailzo žudiką, jei tu nepapasakosi mums visko, ką žinai?

- Dėl šito galite nesijaudinti, - atšovė jam Speidas. - Aš pats palaidosiu savo mirusįjį.

Leitenantas Dandis atsisėdo ir vėl įsirėmė rankomis į kelius.

- Aš tuo ir neabejojau, - pareiškė jis ir niūriai šyptelėjo. - Būtent todėl mes ir atėjome pas tave. Ar ne tiesa, Tomai?

Tomas kažką neaiškiai suniurzgė.

Speidas sunerimęs stebėjo Dandį.

- Būtent taip aš ir pasakiau Tomui, - tęsė Dandis. - Aš jam pasakiau: “Tomai, man atrodo, kad Semas Speidas ne iš tų, kurie leidžia pašaliniams kištis į savo asmeninius reikalus”. Būtent taip ir pasakiau.

Nerimo išraišką Speido veide pakeitė nuobodulys. Seklys pasisuko į Tomą ir apsimestinai abejingai pasiteiravo:

- Ir kas dabar neramina tavo bičiulį?

Dandis pašoko ir pabaksnojo Speidui į krūtinę dviejų sulenktų pirštų krumpliais.

- O gi štai kas, - prabilo jis lėtai, po kiekvieno žodžio prisiliesdamas krumpliais prie Speido krūtinės. - Tersbis nušautas prie savo viešbučio, praėjus trisdešimt penkioms minutėms po to, kai tu išėjai iš Barito gatvės.

Į tai Speidas atsakė taip pat aiškiai tardamas žodžius:

- Patrauk savo purvinas letenas.

Dandis atitraukė ranką, tačiau jo balsas nė trupučio nepakito.

- Anot Tomo, tu taip skubėjai, kad net nepanorai žvilgtelėti į savo nužudytą kompanioną.

Tomas teisindamasis sumurmėjo:

- Velniai griebtų, Semai, tu tikrai nubėgai kaip verdančiu vandeniu nutvilkytas.

- Ir į namus pas Arčerio žmoną tu taip pat nenuėjai, - tęsė Dandis. - Mes skambinome tenai. Ten buvo mergiotė iš tavo kontoros, ir ji pasakė, kad tai tu ją atsiuntei.

Speidas linktelėjo, nutaisęs abejingą kvailio miną.

Leitenantas vėl pakėlė du sulenktus pirštus prie Speido krūtinės, bet skubiai atitraukė ranką.

- Tau pakako dešimties minučių, kad nusigautum iki telefono ir paskambintum savo mergiotei, - toliau kalbėjo jis. - Ir dar dešimties, daugių daugiausia penkiolikos reikėjo, kad pasiektum Tersbio viešbutį - jis gyveno viešbutyje “Džiari”, prie Livenvorto. Taip kad tau teko net palaukti jo dešimt penkiolika minučių.

- Vadinasi, aš žinojau, kur jis gyvena? - paklausė Speidas. - Be to, žinojau, kad nušovęs Mailzą, jis ne iš karto grįš į viešbutį?

- Tau geriau žinoti, ką tu žinojai, - užsispyrė Dandis. - Kada tu grįžai namo?

- Be dvidešimt keturios. Aš klaidžiojau gatvėmis, galvodamas apie tai, kas atsitiko.

Leitenantas linktelėjo savo apvalia galva.

- Taip, pusę keturių tavęs dar nebuvo namie. Mes skambinome. Kur tu vaikštinėjai?

- Bušo gatve - pirmyn ir atgal.

- Ar nepastebėjai nieko, kas galėtų...

- Ne, liudininkų nėra, - atsakė Speidas ir geraširdiškai nusikvatojo. - Sėskis, Dandi. Tu nebaigei gerti romo. Duokš savo stiklą, Tomai.

- Ačiū, Semai, nenoriu, - atsakė Tomas.

Dandis atsisėdo, tačiau nė nežvilgtelėjo į savo stiklinę.

Speidas įsipylė sau, išgėrė ir vėl įsitaisė ant lovos.

- Dabar aš bent suprantu, kas atsitiko, - tarė jis, draugiškai žvelgdamas tai į vieną policininką, tai į kitą. - Prašau atleisti, kad iš karto piestu stojausi, bet patys pagalvokite - yra dėl ko karščiuotis. Mailzo mirtis ir taip išmušė mane iš vėžių, o čia dar jūs su savo pokštais. Dabar, kai žinau, ko pas mane atėjote, daugiau nebepykstu.

- Užmiršk visa tai, - paprašė Tomas.

Leitenantas nieko nepasakė.

- Tersbis mirė? - paklausė Speidas.

Kol leitenantas dvejojo, Tomas atsakė:

- Taip.

Tada įsiterpė suirzęs leitenantas:

- Tau būtų ne pro šalį žinoti ir tai - aišku, jeigu tu dar nežinai, - kad jis mirė, nespėjęs niekam nieko pasakyti.

Speidas sukosi cigaretę.

- Ką tu turi omeny? Tu manai, kad aš tai žinojau? - paklausė jis, nepakeldamas akių.

- Aš turiu omeny tai, ką pasakiau, - atrėžė Dandis.

Laikydamas susuktą cigaretę vienoje rankoje, o žiebtuvėlį - kitoje, Speidas dirstelėjo į jį ir nusišypsojo.

- Tu juk dar negali įgrūsti manęs į cypę, Dandi, - aš teisingai supratau?

Dandis šaltai nužvelgė jį savo žaliomis akimis ir nieko neatsakė.

- Tada, - tęsė Speidas, - aš galiu tiesiog nusispjauti į tai, ką tu galvoji, ar ne, Dandi?

- Nekvailiok, Semai, - perspėjo Tomas.

Speidas įsikišo cigaretę į burną, prisidegė ir nusijuokė, išpūtęs dūmų kamuolį.

- Aš pasistengsiu nekvailioti, Tomai, - pažadėjo jis. - Tik pasakykite, kaip aš nužudžiau Tersbį? Visai atmintis sušlubavo.

Tomas sugriežė dantimis. Leitenantas Dandis atsakė:

- Jis gavo keturias kulkas į nugarą iš keturiasdešimt ketvirto ar keturiasdešimt penkto kalibro, vos priėjęs prie viešbučio durų. Šauta iš priešingos gatvės pusės. Liudininkų nėra, bet būtent toks vaizdas susidaro po apžiūros.

- Jis turėjo prie diržo "liugerį", - pridūrė Tomas, - iš kurio nešaudyta.

- Ką sužinojote apie Tersbį viešbutyje? - paklausė Speidas.

- Tik tiek, kad jis išgyveno ten savaitę.

- Vienas?

- Vienas.

- Radote ką nors? Pas jį ar jo kambaryje?

Dandis kietai sučiaupė lūpas, paskui paklausė:

- O ką, tavo manymu, mes turėjome rasti?

Speidas nerūpestingai nubrėžė ore ratą degančia cigarete.

- Ką nors, kas papasakotų apie jį ar jo užsiėmimą. Tai radote?

- Mes manėme, kad tu mums apie tai papasakosi.

Kai Speidas pakėlė į leitenantą savo gelsvai pilkas akis, jo žvilgsnyje galėjai įskaityti neįtikėtiną geranoriškumą.

- Aš niekada gyvenime nemačiau Tersbio - nei gyvo, nei mirusio.

Leitenantas Dandis nepatenkintas atsistojo. Tomas taip pat pakilo, žiovaudamas ir rąžydamasis.

- Mes uždavėme tau visus klausimus, dėl kurių čionai atėjome, - niūriai pareiškė Dandis, žybčiodamas dygiomis žaliomis akimis. Jis košė žodžius pro dantis, išstumdamas garsus tik apatine lūpa. - Mes papasakojome tau daugiau negu tu mums. Tebūnie taip. Tu mane pažįsti, Speidai. Žudei tu ar nežudei, neabejok, aš viską išsiaiškinsiu. Ir jeigu paaiškės, kad mano tiesa, neužsigauk - kalėjimo neišvengsi.

- Savaime suprantama, - ramiai atsakė Speidas. - Bet man bus ramiau, jeigu tu išgersi savo romą.

Leitenantas Dandis pasisuko į stalą, paėmė stiklinę ir lėtai ištuštino ją iki dugno. Paskui tarė: “Labanakt”, - ir ištiesė ranką. Speidas ceremoningai ją paspaudė. Po to taip pat ceremoningai atsisveikino su Tomu. Palydėjęs policininkus iki durų, Speidas nusirengė, užgesino šviesą ir atsigulė.

3. Trys moterys

Kai rytojaus dieną dešimtą valandą ryto Speidas atėjo į kontorą, Efė Perin sėdėjo prie savo stalo ir peržiūrinėjo rytinį paštą. Net įdegimas nepajėgė nuslėpti jos berniokiško veido blyškumo. Išvydusi Speidą, Efė padėjo pluoštą vokų ir varinį peilį popieriui pjaustyti ant stalo ir tyliai perspėjo:

- Ji ten, tavo kabinete.

- Aš gi prašiau neleisti jos į kontorą! - taip pat pašnibždomis papriekaištavo Speidas.

Išpūtusi rudas akis, sekretorė atkirto:

- Prašei, tik užmiršai pamokyti, kaip tai padaryti! - Jos akys atgavo įprastą išraišką, pečiai nusileido. - Nenervink manęs, Semai, - bejėgiškai tarė mergina. - Aš visą naktį prasikankinau su ja.

Speidas priėjo prie jos, uždėjo ranką jai ant galvos ir suglostė išsidraikiusius plaukus.

- Atleisk, mano angele... - Jis nutilo pastebėjęs, kad atsidaro kabineto durys. - Sveika, Eva, - tarė jis moteriai, pravėrusiai duris.

- O, Semai! - sudejavo ji.

Tai buvo į ketvirtą dešimtį įžengusi blondinė. Gražiame veide jau ryškėjo vytimo ženklai. Moters figūra, nepaisant tam tikro pilnumo, pasižymėjo grakštumu ir puikiomis proporcijomis. Ji buvo apsitaisiusi juodai nuo galvos iki kojų, tik tas gedulingas apdaras atrodė truputį žaismingai. Ištarusi Speido vardą, moteris atsitraukė per žingsnį ir lūkuriuodama sustojo.

Speidas atitraukė ranką nuo Efės Perin galvos ir įėjo į kabinetą, uždarydamas paskui save duris. Eva pripuolė prie jo ir atkišo savo sielvartingą veidą bučiniui, apsivijusi Speidą rankomis anksčiau, negu jis spėjo ją apkabinti. Po bučinio Speidas pamėgino

atsargiai išsilaisvinti, tačiau Eva įsikniaubė veidu jam į krūtinę ir pravirko.

Seklys glostė apvalią moters nugarą, švelniai kartodamas: "Vargšelė!", tačiau akys, šnairuojančios į kompaniono stalą, išdavė susierzinimą.

- Tu pranešei Mailzo broliui? - paklausė jis.

- Taip, jis buvo atėjęs šįryt.

Speidas vos suprato, ką ji sako, įsikniaubusi į jo paltą ir be paliovos kukčiodama. Jis susiraukė ir pamėgino nepastebimai žvilgtelėti į savo rankinį laikrodį. Buvo dešimt minučių po dešimtos.

Moteris sujudėjo seklio glėbyje ir vėl pakėlė veidą aukštyn.

- O, Semai, - sudejavo ji. - Tai tu jį nužudei?

Speidas išsprogino akis. Jo ilgas žandikaulis atvipo. Jis ištrūko iš blondinės glėbio ir atsitraukė. Susiraukė, atsikosėjo.

Moters rankos liko tokioje padėtyje, tarsi ji vis dar būtų jį apsikabinusi. Akyse, truputį primerktose po pakeltais virš tarpunosio antakiais, sustingo skausmas. Minkštos, drėgnos lūpos virpėjo.

Speidas kimiai prašvokštė "Cha!", nuėjęs atsisėdo prie lango su nuleista užuolaida, atsukdamas moteriai nugarą, ir ėmė žiūrėti pro užuolaidą į kiemą. Vos tik moteris pajudėjo link jo, seklys tučtuojau apsisuko ir beveik nubėgo prie stalo. Atsisėdo, užsikėlė alkūnes ant stalo ir pasirėmė kumščiais smakrą.

- Kas, - paklausė jis lediniu balsu, - įkalė tau į galvą tokią mintį?

- Aš maniau... - moteris užsidengė burną delnu, apsiašarojo ir priėjo prie Speido stalo. Nepaisant siaubingai aukštų juodų batelių pakulnių, ji žengė tvirtai ir grakščiai. - Neskriausk manęs, - tarė ji nuginkluojančiai paprastu tonu.

Speidas nusikvatojo Evai į veidą.

- Tu nužudei mano vyrą, Semai, neskriausk manęs.

- Viešpatie, pasigailėk! - šūktelėjo Speidas, pliaukštelėjęs delnais.

Eva pravirko balsu, spausdama prie veido baltą nosinę.

Seklys pakilo iš krėslo ir atsistojo jai už nugaros. Pabučiavęs į kaklą tarp apykaklės ir ausies, tarė:

- Na, neverk, Eva. - Kai moteris kiek apsiramino, Speidas sušnibždėjo jai į ausį: - Tau nereikėjo šiandien rodytis čia, brangioji. Tai neatsargu. Tau negalima čia likti. Eik namo.

Moteris pasisuko į jį veidu ir paklausė:

- Ateisi pas mane vakare?

Jis papurtė galvą.

- Ne šiandien.

- Bet greitai?

- Taip.

- Kada?

- Kai tik galėsiu.

Speidas pabučiavo ją į lūpas, palydėjo iki durų, tarė: "Iki pasimatymo, Eva", - ir nusilenkęs išprašė lauk.

Atsisėdęs už stalo, jis išsiėmė iš švarko kišenių tabaką ir rūkomąjį popierių, bet cigaretės nesusisuko. Taip ir sėdėjo, laikydamas popierių vienoje rankoje, o tabaką kitoje, ir susimąstęs žvelgė į užmuštojo kompaniono stalą.

Efė Perin pravėrė duris ir įėjo į kabinetą.

- Na, kaip? - apsimestinai abejingu balsu paklausė ji.

Speidas tylėdamas tebespoksojo į gretimą stalą.

Mergina suraukė kaktą ir priėjo arčiau.

- Na, kaip? - paklausė ji garsiau. - Kaip tau sekėsi raminti našlę?

- Ji galvoja, kad Mailzą nušoviau aš, - atsakė Speidas nė nekrustelėjęs.

- Kad galėtum vesti ją?

Į tai Speidas nieko neatsakė.

Mergina nuėmė jam nuo galvos skrybėlę ir padėjo ant stalo. Paskui pasilenkė ir išėmė iš sustingusių seklio pirštų kapšelį su tabaku ir rūkomojo popieriaus pakelį.

- O policija mano, kad aš nužudžiau Tersbį, - tarė jis.

- Kas tas Tersbis? - pasiteiravo sekretorė, atplėšdama rudą popierėlį ir berdama į jį tabaką.

- O tavo manymu, ką aš nužudžiau?

Matydamas, kad mergina nereaguoja į jo klausimą, jis paaiškino:

- Tersbis - tai tipas, kurį Mailzas turėjo sekti tos mergiotės Vonderli prašymu.

Efė Perin lyžtelėjo popierėlio kraštą, suklijavo cigaretę, užsuko galus ir įkišo Speidui į burną. Taręs: "Ačiū, mano džiaugsme", Speidas apsikabino merginą per ploną liemenį, užsimerkė ir atsargiai prigludo skruostu prie jos šlaunies.

- Tu vesi Evą? - paklausė sekretorė, gėrėdamasi jo šviesiai rusvais plaukais.

- Nekalbėk nesąmonių, - sumurmėjo Speidas. Neuždegta cigaretė šokčiojo, jam krutinant lūpas.

- Ji anaiptol nemano, kad tai nesąmonės. O ir kodėl turėtų taip manyti po visų jūsų pramogų?

Speidas atsiduso.

- Dievas mato, verčiau būčiau niekada jos nesutikęs.

- Galbūt dabar tu iš tiesų taip galvoji, - piktokai atšovė mergina. - Bet kadaise galvojai visai kitaip.

- Man niekada nieko neišeina su moterimis, - burbtelėjo jis. - Be to, aš nemėgau Mailzo.

- Meluoji, Semai, - pareiškė sekretorė. - Tu puikiai žinai, kad aš laikau ją šliundra, bet aš pati mielai tapčiau šliundra, jeigu už tai gaučiau tokį kūną, kaip jos.

Speidas nekantriai pasitrynė veidu į jos šlaunį, bet nutylėjo.

Efė Perin prikando lūpą, suraukė kaktą ir pasilenkusi, kad matytų jo veidą, paklausė:

- Kaip manai, ji galėjo nušauti Mailzą?

Speidas atsitiesė, nuėmė ranką nuo merginos liemens ir šypsodamasis prisidegė cigaretę.

- Tu angelas, - švelniai tarė jis, išpūtęs dūmus, - bet su vištos proteliu.

Ji kreivai šyptelėjo.

- Tu taip manai? O jeigu aš pasakysiu, kad ji grįžo namo tik prieš tris, vos keliomis minutėmis anksčiau, negu aš atėjau su baisia naujiena?

- Nejuokauji?

- Eva privertė laukti mane už durų, kol nusirenginėjo. Aš mačiau jos drabužius, paskubomis sumestus ant kėdės: paltas ir skrybėlaitė apačioje, dar šiltas apatinukas viršuje. Man ji pasakė, kad miegojo, bet tai netiesa: patalynę ji sujaukė, bet kaip reikiant suglamžyti nespėjo.

Speidas paėmė merginos ranką ir švelniai ją patapšnojo.

- Tu tikras seklys, brangioji, bet, - jis palingavo galvą, - Eva nežudė Mailzo.

Efė Perin ištraukė savo ranką.

- Šita šliundra nori už tavęs ištekėti, - tarė ji su kartėliu balse.

Speidas prieštaraudamas papurtė galvą ir mostelėjo ranka.

Mergina suraukė antakius ir griežtai paklausė:

- Tu vakar vakare buvai su ja?

- Ne.

- Garbės žodis?

- Garbės žodis. Neimk pavyzdžio iš Dandžio, mano džiaugsme. Tau netinka.

- Dandis vėl užsipuolė tave?

- Aha. Jiedu su Tomu Polhauzu užsuko pas mane ketvirtą ryto išgerti po taurelę romo.

- Jie tikrai galvoja, kad tu nušovei tą... kaip ten jis?

- Tersbis. - Speidas numetė nuorūką į peleninę ir ėmė suktis naują cigaretę.

- Tu neatsakei, - neatlyžo ji.

- Kas juos supaisys? - Jis nepakėlė akių nuo cigaretės. - Bent jau taip įtarė. Nežinau, ar man pavyko įtikinti juos, kad jie klysta.

- Pažiūrėk į mane, Semai.

Speidas pažvelgė į ją ir nusikvatojo. Susirūpinusiame merginos veide taip pat virptelėjo valiūkiška šypsena.

- Aš bijau dėl tavęs, - vėl surimtėjo ji. - Tu gudrus ir pasitikintis savimi, bet žiūrėk, kad nepergudrautum pats savęs.

Seklys dirbtinai atsiduso ir pasitrynė skruostu į merginos ranką.

- Štai ir Dandis sako tą patį. Tu, širdele mano, neleisk Evos į mano kabinetą, o su visomis kitomis problemomis aš pats kaip nors susidorosiu. - Jis atsistojo ir užsimaukšlino skrybėlę. - Beje, nuimk nuo durų iškabą “Speidas ir Arčeris” ir pakabink lentelę “Semiuelis Speidas”. Aš grįšiu už valandos arba paskambinsiu.

Speidas perkirto “Sent Marko” viešbučio vestibiulį, kuriame vyravo rožiniai atspalviai, priėjo prie portjė stalo ir pasiteiravo rudaplaukio dabitos, ar mis Vonderli savo numeryje. Akimirksniui atsisukęs, rudaplaukis papurtė galvą:

- Ji išvažiavo šįryt, misteri Speidai.

- Ačiū.

Speidas nužingsniavo toliau į tam tikrą nišą, kur už didžiulio raudonmedžio stalo sėdėjo apkūnus trisdešimtmetis vyras tamsia eilute. Ant stalo krašto stovėjo raudonmedžio ir vario prizmė, kurioje puikavosi užrašas “Misteris Fridas”.

Misteris Fridas atsistojo, apėjo stalą ir ištiesė Speidui ranką.

- Nuoširdžiai apgailestauju dėl Arčerio mirties, Speidai, - tarė jis kaip žmogus, pratęs reikšti užuojautą. - Ką tik perskaičiau laikraštyje. Turbūt žinai, kad jis buvo čia vakar vakare?

- Dėkoju, Fridai. Tu kalbėjai su juo?

- Ne. Kai vakar atėjau į viešbutį, Arčeris sėdėjo vestibiulyje. Aš net nepasisveikinau su juo - pamaniau, kad jis tikriausiai dirba. Žinau, kad nemėgstate, jei kas kalbina jus tokiais atvejais, todėl tylėdamas praėjau pro šalį. Ar tai turi kokį nors ryšį su jo...

- Nemanau, bet kol kas mes dar tiksliai nežinome. Kad ir kaip ten būtų, pasistengsime neminėti jūsų įstaigos vardo ryšium su žmogžudyste.

- Ačiū.

- Nėra už ką. Ar gali suteikti man informacijos apie vieną buvusią jūsų viešnią, o paskui užmiršti mūsų pokalbį?

- Žinoma.

- Šįryt iš viešbučio išvyko tokia mis Vonderli. Norėčiau sužinoti smulkmenas.

- Eime, - tarė Fridas. - Pažiūrėsime, kuo galima tau padėti.

Speidas nepajudėjo iš vietos, tik papurtė galvą.

- Nenoriu, kad mane matytų.

Fridas linktelėjo ir išėjo iš nišos. Vestibiulyje jis netikėtai sustojo ir grįžo pas Speidą.

- Vakar vakare viešbutyje budėjo seklys Harimenas. Jis tikrai matė Arčerį. Galbūt vertėtų paprašyti jo užmiršti apie tai?

Speidas pašnairavo į Fridą.

- Ne, nereikia. Tai neturi jokios reikšmės, kol Arčerio vardas niekuo nesusietas su šita Vonderli. Harimenas - neblogas vyrukas, bet mėgsta liežuviu malti. Nenoriu, kad jis galvotų, jog aš bandau kažką nuslėpti.

Fridas vėl linktelėjo ir išėjo. Jis grįžo po penkiolikos minučių.

- Mis Vonderli atvyko praėjusį antradienį iš Niujorko - taip bent nurodyta registracijos kortelėje. Lagaminų neturėjo, tik krepšius. Jai į numerį niekas neskambino, laiškų, atrodo, taip pat nebuvo. Su kitu žmogumi ją matė tik vieną kartą - tai buvo aukštas tamsiaplaukis vyras, maždaug trisdešimt penkerių metų. Šįryt pusė dešimtos mis Vonderli kažkur išėjo, po valandos grįžo, apsimokėjo sąskaitą ir paprašė nunešti jos krepšius į automobilį.

Berniūkštis, nunešęs daiktus, sako, kad mašina buvo iš Nešo turistinės firmos, tikriausiai išsinuomota. Budėtojui ji pranešė, kad išvyksta į Los Andželą, į viešbutį "Ambasador".

Pamačiusi Speidą, Efė Perin atsitraukė nuo mašinėlės.

- Buvo atėjęs tavo bičiulis Dandis, - pranešė ji. - Norėjo pamatyti pistoletus.

- O tu ką?

- Paprašiau ateiti, kai tu būsi kontoroje.

- Šaunuolė. Bet jeigu jis vėl pasirodys, parodyk jam visą mano amuniciją.

- Be to, skambino mis Vonderli.

- Kaip tik laiku. Ką ji sakė?

- Sakė, kad nori susitikti su tavimi. - Mergina paėmė nuo stalo popieriaus lapelį ir perskaitė pieštuku užrašytą tekstą: "Ji apsistojo pensione "Karūna", Kalifornijos gatvėje, buto numeris 1001. Klausti mis Leblan."

Speidas tarė: "Duokš man", - ir ištiesė ranką. Gavęs lapelį, seklys išsitraukė iš kišenės žiebtuvėlį, pasuko ratuką, prikišo liepsną prie lapelio ir laikė jį už kampučio tol, kol popierius susiraitė ir virto pelenais. Tada numetė likučius ant linoleumu padengtų grindų ir sutrynė juos bato kulnu.

Mergina stebėjo jį priekaištingu žvilgsniu.

Speidas šyptelėjo, pratarė: "Štai taip, brangioji", - ir išėjo.

4. Juodasis paukštis

Pensione "Karūna" 1001-ojo numerio duris atidarė pati mis Vonderli. Ji vilkėjo žalią šilkinę suknelę, perjuostą dirželiu. Rudi plaukai, kairėje perskirti sklastymu ir bangomis krentantys ant kairiojo peties, buvo truputį išsidraikę.

- Labas rytas! - pasisveikino Speidas, nusiimdamas skrybėlę.

Jis nusišypsojo, mergina taip pat droviai šyptelėjo. Bet jos žydros, beveik mėlynos akys žvelgė neramiai. Palenkusi galvą, ji neryžtingai pakvietė:

- Įeikite, misteri Speidai. - Mergina nusivedė svečią pro virtuvę ir miegamąjį į kreminių ir raudonų atspalvių svetainę atsiprašinėdama: - Viskas aukštyn kojom. Aš dar nespėjau net lagaminų iškraustyti.

Ji padėjo seklio skrybėlę ant stalo ir atsisėdo ant riešutmedžio kušetės. Speidas įsitaisė priešais ant brokatu apmuštos kėdės su ovalia atkalte.

Mis Vonderli nudelbė akis į savo pirštus, nervingai sukabino juos ir tarė:

- Misteri Speidai, aš turiu... turiu jums kai ką prisipažinti.

Speidas atsakė į tai vien mandagia šypsena, kurios mergina nepamatė, nes nepakėlė akių.

- Ta... ta istorija, kurią jums papasakojau vakar, buvo... išgalvota, - užsikirsdama išlemeno ji ir tik tada pažvelgė į seklį - liūdnai ir baikščiai.

- Niekai, - šyptelėjęs atsakė Speidas. - Tiesą sakant, mes jumis ir nepatikėjome.

- Vadinasi?.. - Dabar jos akyse, be sielvarto ir baimės, pasirodė dar ir nuostaba.

- Mes patikėjome jūsų dviem šimtais dolerių.

- Jūs norite pasakyti... - Buvo akivaizdu, kad ji nesupranta, ką jis nori pasakyti.

- Aš noriu pasakyti, kad jūs užmokėjote daugiau už tuos, kurie sako tiesą, - mandagiai paaiškino Speidas. - Ir tiek kartų daugiau, kad su jūsų melu buvo galima susitaikyti.

Mergina kilstelėjo nuo kušetės, bet vėl atsisėdo; pasitaisė suknelę, pasilenkė į priekį ir jausmingai prabilo:

- Ir net dabar jūs neatsisakysite?..

Speidas sustabdė ją rankos mostu. Jis vis dar šypsojosi, nors ir suraukęs antakius.

- Tai priklausys nuo aplinkybių. Bjauriausia yra tai, mis... tai kas jūs iš tiesų - Vonderli ar Leblan?

Mergina nuraudo ir sušnibždėjo:

- Iš tiesų aš O'Šonesi... Bridžita O'Šonesi.

- Bjauriausia yra tai, mis O'Šonesi, kad dvi tokios žmogžudystės iš eilės, - ji krūptelėjo, - verčia visus būti budresniais, o policiją stumia į kraštutinumus; bendrauti su žmonėmis - sunkiau ir brangiau. Aš ne...

Jis nutilo pastebėjęs, kad mergina nebesiklauso, tik laukia, kada jis baigs.

- Pasakykite man atvirai, misteri Speidai. - Jos balsas grėsė pavirsti isterišku riksmu. - Aš kalta dėl... dėl to, kas įvyko šiąnakt?

Speidas papurtė galvą.

- Ne, jeigu jūs nieko nuo manęs neslepiate, - užtikrino jis. - Jūs perspėjote mus, kad Tersbis pavojingas žmogus. Jūs, tiesa, primelavote apie seserį ir visa kita, bet tai nesvarbu, nes mes vis tiek nepatikėjome. - Jis gūžtelėjo savo galingais pečiais. - Aš nemanau, kad jūs kalta dėl šių žmogžudysčių.

- Ačiū, - vos girdimai pratarė mis O'Šonesi, paskui lėtai palingavo galva. - Bet aš visada jausiuosi kalta. - Ji prisidėjo ranką prie krūtinės. - Dar vakar misteris Arčeris buvo toks žvalus, linksmas, pasitikintis savimi...

- Gana, - nutraukė ją Speidas. - Jis žinojo, ką daro. Mūsų darbas neįmanomas be rizikos.

- Jis... jis buvo vedęs?

- Taip, ir apsidraudęs dešimčiai tūkstančių dolerių; vaikų jie neturėjo, žmona jo nemylėjo.

- Nereikia, prašau, - sušnibždėjo mergina.

Speidas vėl gūžtelėjo pečiais.

- Ir vis tik tai tiesa. - Jis žvilgtelėjo į laikrodį ir persėdo nuo kėdės pas ją ant kušetės. - Dabar ne laikas graudentis. - Jis kalbėjo švelniai, bet ryžtingai. - Aplink mus šmirinėja ir šniukštinėja visa gauja policininkų, apylinkės prokuroro padėjėjų ir laikraščių reporterių. Ką jūs galvojate toliau daryti?

- Aš noriu, kad jūs išvaduotumėte mane... nuo šitų rūpesčių, - atsakė Bridžita O'Šonesi plonu virpančiu balseliu. Paskui droviai prisilietė prie seklio rankovės. - Misteri Speidai, ar jie jau žino apie mane?

- Dar ne. Aš iš pradžių norėjau pasikalbėti su jumis.

- Ką... ką jie pagalvos, kai sužinos, kad aš atėjau pas jus ir... šitiek primelavau?

- Žinoma, jiems kils įtarimas. Štai todėl aš ir neprasitariau policijai apie jus, iš pradžių su jumis nepasikalbėjęs. Gal ir neverta jiems visko sakyti. Reikia sugalvoti ką nors, kas užliūliuotų juos kaip vaikus.

- Vadinasi, jūs nemanote, kad tarp manęs ir... žmogžudysčių... yra koks nors ryšys... nemanote?

Speidas šyptelėjo.

- Beje, visai užmiršau jūsų apie tai paklausti. Taigi tarp jūsų ir žmogžudysčių yra koks nors ryšys?

- Ne.

- Gerai. Tai vis tik ką mes pasakysime policijai?

Bridžita O'Šonesi pasimuistė ant savojo kušetės galo, jos akys ėmė šmirinėti tarp tankių blakstienų, tarsi ji norėtų atplėšti žvilgsnį nuo seklio akių, bet negalėtų. Paskui mergina susigūžė, akimirksniu virsdama bejėgiu kūdikiu.

- O gal jiems visai nebūtina žinoti apie mane? - paklausė ji. - Aš neištversiu tardymo, misteri Speidai. Aš negaliu dabar visko paaiškinti, bet padarykite taip, kad man išvis nereikėtų atsakinėti į jų klausimus. Aš šito neištversiu. Aš numirsiu. Padėkite man, misteri Speidai.

- Pabandysiu, - atsakė seklys. - Bet aš turiu žinoti visą teisybę.

Mergina atsiklaupė prieš jį, pažvelgė iš apačios į viršų. Jos veidas virš mėšlungiškai sugniaužtų rankų buvo išblyškęs, sukritęs ir persigandęs.

- Aš gyvenau nedorai, - prakalbo ji pro ašaras. - Aš buvau tokia bloga, kad jums net sunku tai įsivaizduoti... bet juk dar ne viskas prarasta. Pažvelkite į mane, misteri Speidai. Jūs juk matote, kad aš dar negalutinai puolusi? Juk matote, tiesa? Tada patikėkite manimi. Aš tokia vieniša ir išsigandusi, o, be jūsų, man nėra daugiau iš ko laukti pagalbos. Aš žinau, kad neturiu teisės prašyti jūsų pasitikėjimo, jeigu pati nepasitikiu jumis. Šiaip jau aš pasitikiu, tačiau negaliu jums visko papasakoti. Dabar negaliu. Vėliau, kai galėsiu, būtinai papasakosiu. Aš bijau, misteri Speidai. Bijau patikėti jums savo paslaptį. Kažką ne taip kalbu. Aš pasitikiu jumis, bet... Aš pasikliovіau Floidu ir... aš daugiau neturiu nė vieno draugo, nė vieno, misteri Speidai. Jūs galite man padėti. Jūs pats sakėte, kad galite man padėti. Jeigu netikėčiau, kad galite išgelbėti mane, tikrai nesikreipčiau šiandien į jus, o pabėgčiau, kur akys veda. Jeigu galėčiau tikėtis pagalbos iš ko nors kito, nejaugi dabar klūpėčiau prieš jus? Aš žinau, kad elgiuosi neteisingai. Bet būkite kilniaširdis, nereikalaukite iš manęs atvirumo. Jūs stiprus, sumanus, drąsus. Ką jums reiškia pasidalinti su manimi maža dalele savo stiprybės, sumanumo ir drąsos? Padėkite man, misteri Speidai. Man taip reikalinga pagalba, ir niekas, be jūsų, negali man padėti. Padėkite. Aš neturiu teisės prašyti, kad jūs aklai pasitikėtumėte manimi, ir vis tik prašau. Pasigailėkite, misteri Speidai. Tik jūs galite mane išgelbėti. Padėkite man.

Speidas, kuris klausėsi merginos monologo net sulaikęs kvapą, dabar triukšmingai iškvėpė pro vamzdeliu sudėtas lūpas ir tarė:

- Vargu ar jums reikalinga kieno nors pagalba. Jūs nepakartojama. Tiesiog nepakartojama. Ypač akys ir virpulys balse, kai tariate tokias frazes, kaip "Pasigailėkite, misteri Speidai..."

Bridžita O'Šonesi pašoko nuo grindų.

- Aš nusipelniau jūsų pajuokos, - sutiko ji. - Aš nusipelniau, bet... O, Dieve!... man tikrai reikalinga jūsų pagalba. Žūtbūtinai reikalinga. Nenuoširdu tik tai, kaip aš kalbėjau, bet ne tai, ką kalbėjau. - Mergina nusisuko, jos pečiai susmuko. - Aš pati kalta, kad jūs nebetikite manimi.

Speidas nuraudo, nudelbė akis ir sumurmėjo:

- Aš pradedu jūsų bijoti.

Mis O'Šonesi priėjo prie stalo ir paėmė nuo jo Speido skrybėlę. Paskui grįžo į savo vietą, laikydama skrybėlę rankose taip, kad seklys panorėjęs galėtų ją pasiimti.

Speidas žvilgtelėjo į savo skrybėlę ir paklausė:

- Kas įvyko vakar vakare?

- Floidas atėjo pas mane į viešbutį devintą valandą ir mudu išėjome pasivaikščioti. Aš pagalvojau, kad taip misteriui Arčeriui bus lengviau jį atpažinti. Mes užėjome į restoraną, atrodo, Džiari gatvėje, pavakarieniavome, pašokome ir apie pusę pirmos grįžome į viešbutį. Floidas atsisveikino su manimi prie įėjimo, ir aš iš viešbučio mačiau, kaip misteris Arčeris nusekė paskui jį kita gatvės puse.

- Norite pasakyti, link Marketo gatvės?

- Taip.

- O jūs nežinote, ką jis veikė Bušo ir Stoktono gatvių rajone, kur buvo nušautas Arčeris?

- Argi tai ne šalia tos vietos, kur gyveno Floidas?

- Ne. Tai už keliolikos kvartalų į šalį. Na, gerai. Ką jūs veikėte po to, kai jis išėjo?

- Atsiguliau miegoti. O šįryt, kai nusileidau papusryčiauti, atsitiktinai pastebėjau laikraštyje antraštę ir perskaičiau apie... jūs žinote, apie ką. Tada nuėjau į Sąjungos aikštę, kur anksčiau mačiau automobilių nuomos reklamą, pasisamdžiau mašiną ir grįžau į viešbutį savo daiktų. Kai tik pastebėjau, kad mano kambaryje buvo krata, supratau, kad reikia persikelti kitur, ir vakar radau štai šitą pensioną. Atvažiavusi čionai, paskambinau jums į kontorą.

- Jūsų numeryje "Sent Marke" buvo krata? - paklausė Speidas.

- Taip, vakar, kol buvau jūsų kontoroje. - Ji prikando lūpą. - Aš neketinau jums šito sakyti.

- Tai reiškia, kad jūs neatsakinėsite į mano klausimus apie kratą?

Mergina sumišusi linktelėjo.

Seklys paniuro.

Bridžita O'Šonesi nežymiai pasuko skrybėlę rankose.

Speidas tulžingai nusijuokė.

- Liaukitės mojavusi skrybėle man palei nosį, - pareiškė jis. - Argi aš nežadėjau padėti jums, kuo galėsiu?

Mergina sutrikusi nusišypsojo, padėjo skrybėlę ant stalo ir vėl atsisėdo ant kušetės šalia Speido.

Jis tarė:

- Aš pasiryžęs aklai pasitikėti jumis, tačiau, jeigu nežinosiu bent dalies tiesos, iš manęs bus maža naudos. Pavyzdžiui, man reikia žinoti, kas per paukštis tas Floidas Tersbis.

- Mes susipažinome Rytuose, - ėmė pasakoti Bridžita O'Šonesi. Ji kalbėjo lėtai, žiūrėdama į savo pirštą, kuriuo vedžiojo po kušetės apmušalo raštą. - Mudu atplaukėm čionai iš Honkongo praėjusią savaitę. Floidas buvo... jis žadėjo man padėti. Bet, pasinaudojęs mano patiklumu ir bejėgiškumu, išdavė mane.

- Kaip išdavė?

Ji palingavo galva ir nieko neatsakė.

Speidas nepatenkintas susiraukė ir paklausė:

- Kam jums prireikė jį sekti?

- Norėjau sužinoti, kaip toli siekia jo užmačios. Floidas net nepasakė man, kur gyvena. Turėjau išsiaiškinti, ką jis veikia, su kuo jis susitikinėja ir panašiai.

- Tai jis nužudė Arčerį?

Mergina nustebusi žvilgtelėjo į seklį.

- Žinoma.

- Jo dėkle prie diržo policininkai rado "liugerį". O Arčeris nušautas ne iš "liugerio".

- Lietpalčio kišenėje Floidas turėjo dar vieną pistoletą.

- Jūs pati matėte?

- O taip, ir ne vieną kartą. Jis visada nešiodavosi ginklą toje kišenėje. Vakar vakare pistoleto nemačiau, bet žinau, kad Floidas niekada nebūtų išėjęs į gatvę be ginklo kišenėje.

- Kuriems galams jam reikėjo tiek pistoletų?

- Floidas jais pelnydavosi duoną. Honkonge sklido gandas, kad jis pateko į Rytus, kaip vieno profesionalaus lošėjo asmens sargybinis. Tas lošėjas esą pabėgęs iš Valstijų ir netrukus dingo. Buvo kalbama, kad Floidas kažkuo susijęs su jo dingimu. Šito aš nežinau. Tačiau žinau, kad jis visada būdavo apsiginklavęs iki dantų ir nesiguldavo miegoti, neprimėtęs ant grindų suglamžytų laikraščių - kad niekas negalėtų be garso įsigauti į jo kambarį.

- Neblogą bičiulį jūs sau susiradote.

- Tik toks ir galėjo man padėti, - atvirai prisipažino mergina, - jeigu, žinoma, nebūtų manęs išdavęs.

- Būtent. - Speidas žiūrėjo į ją susimąstęs, suraukęs antakius, sužnybęs apatinę lūpą nykščiu ir smiliumi. Raukšlės jo tarpunosyje pagilėjo. - Jūsų padėtis labai bloga?

- Blogiau nebūna, - atsakė mergina.

- Jūsų gyvybei gresia pavojus?

- Aš ne didvyrė. Ir manau, kad nieko nėra blogiau už mirtį.

- Vadinasi, aš neklystu?

- Mane būtinai nužudys, - ji staiga ėmė drebėti visu kūnu, - jeigu jūs man nepadėsite.

Speidas atitraukė pirštus nuo lūpų ir persibraukė ranka plaukus.

- Aš ne Viešpats Dievas, - suirzęs atšovė jis. - Stebuklų daryti nemoku. - Jis žvilgtelėjo į laikrodį. - Laikas bėga, o aš dar nesužinojau nieko, kas man leistų pradėti darbą. Kas nušovė Tersbį?

Bridžita O'Šonesi prisispaudė prie burnos suglamžytą nosinę ir pratarė pro ją:

- Nežinau.

- Jūsų priešai ar jo?

- Nežinau. Tikiuosi, kad jo, bet bijau... Aš nežinau.

- Kuo Tersbis turėjo jums padėti? Kuriems galams jūs atsitempėte jį čionai iš Honkongo?

Mergina baikščiai dirstelėjo į Speidą ir be žodžių papurtė galvą. Jos įkritusiame sielvartingame veide atsirado užsispyrimo išraiška.

Speidas atsistojo, susikišo rankas į švarko kišenes ir niūriai įsistebeilijo į ją iš viršaus.

- Šitaip mums nė velnio neišeis! - šiurkščiai pareiškė jis. - Aš niekuo negalėsiu jums padėti. Aš net nežinau, ko jūs iš manęs norite. Įtariu, kad jūs ir pati šito nežinote.

Mergina nuleido galvą ant krūtinės ir pravirko.

Speidas suurzgė lyg žvėris ir stvėrė nuo stalo savo skrybėlę.

- Prašau, - nepakeldama galvos, tyliai pratarė mergina, - neikite į policiją.

- "Neikite į policiją!" - įsiutęs užriko Speidas. - Policininkai vaikosi mane nuo ketvirtos valandos ryto. Aš velniai žino kuo rizikuoju, bandydamas pabėgti nuo jų. Ir dėl ko? Dėl idiotiškos prielaidos, kad galiu jums padėti. O aš negaliu! Ir net nemėginsiu! - Jis užsidėjo skrybėlę ir užsismaukė ją ant kaktos. - "Neikite į

policiją!" Man niekur nereikia eiti - užteks stovėti vietoje, ir policininkai patys sulėks kaip musės prie medaus. Ir tada aš jiems viską papasakosiu, o jūs išsisukinėkite, kaip norite.

Bridžita O'Šonesi atsistojo nuo kušetės drebančiomis kojomis, jos lūpos ir smakras nevalingai trūkčiojo.

- Jūs buvote kantrus. Stengėtės man padėti. Bet viskas beviltiška ir beprasmiška. - Ji ištiesė sekliui dešinę ranką. - Ačiū už viską, ką padarėte dėl manęs. Aš... aš bandysiu išsisukti pati.

Speidas vėl suurzgė kaip žvėris ir atsisėdo ant kušetės.

- Kiek jūs turite pinigų? - paklausė jis.

Klausimas užklupo merginą netikėtai. Ji prikando apatinę lūpą ir nenorom atsakė:

- Liko dar apie penkis šimtus dolerių.

- Duokite juos šen.

Ji dvejojo, droviai žvilgčiodama į Speidą. Tas visa savo povyza - lūpomis, antakiais, rankomis, pečiais - demonstravo pyktį ir nepasitenkinimą. Mergina nuėjo į miegamąjį ir beveik tuoj pat grįžo su banknotų pluošteliu rankoje.

Speidas paėmė iš jos pinigus ir perskaičiavęs tarė:

- Čia tik keturi šimtai.

- Man juk reikia pasilikti pragyvenimui, - paaiškino mergina, nuolankiai prisidėdama ranką prie krūtinės.

- O daugiau negalite gauti?

- Ne.

- Bet juk turite ką nors, ką galima parduoti.

- Žiedus, kelis papuošalus.

- Užstatykite juos, - pasiūlė Speidas ir ištiesė ranką. - Rekomenduoju "Remedialą" Penktosios aveniu ir Mišin gatvės kampe.

Mergina įsmeigė į jį maldaujantį žvilgsnį. Gelsvai pilkos Speido akys liko šaltos ir negailestingos. Ji lėtai užkišo ranką už suknelės iškirptės, ištraukė iš ten kelis banknotus, susuktus vamzdeliu, ir įdėjo į ištiestą seklio ranką.

Speidas išlygino ir perskaičiavo popierėlius: keturi dvidešimties dolerių banknotai, keturi dešimties ir vienas penkių.

Jis grąžino merginai dvi dešimtines ir penkinę, o likusius įsikišo į kišenę. Tada atsistojo ir tarė:

- Aš išeinu, pažiūrėsiu, kuo galima jums padėti. Grįšiu, kai tik galėsiu. Paskambinsiu į duris keturis kartus: ilgas skambutis, trumpas, ilgas,trumpas. Lydėti nebūtina. Aš sugebėsiu atsidaryti duris.

Apstulbusi mergina liko stovėti vidury kambario, lydėdama seklį savo mėlynomis akimis.

Speidas įžengė į priimamąjį, ant kurio durų puikavosi lentelė "Vaizas, Merikanas ir Vaizas". Sėdinti prie komutatoriaus rudaplaukė mergina pasisveikino:

- O, misteri Speidai, laba diena.

- Labas, saule mano, - atsakė jis. - Sidas savo kabinete?

Kol mergina krapštėsi su lizdais ir šakutėmis, Speidas stovėjo šalia ir laikė ranką ant jos apvalaus peties. Pagaliau ji tarė į mikrofoną:

- Misteri Vaizai, pas jus atėjo misteri Speidas. - Mergina pakėlė akis. - Eikite, jis laukia.

Speidas dėkingai spustelėjo jai petį, perėjo priimamąjį ir blausiai apšviestu koridoriumi patraukė prie durų su matiniu stiklu. Atidaręs tas duris, jis atsidūrė kabinete, kur už milžiniško popierių šūsnimis užversto stalo sėdėjo mažas žmogutis išgeltusiu, sunykusiu pailgu veidu ir juodais pleiskanotais plaukais. Žmogus pamojo Speidui užgesusiu cigaru ir tarė:

- Imk kėdę ir sėskis. Vadinasi, vakar naktį Mailzas gavo paskutinę šio gyvenimo dovaną? - jo išvargęs veidas, kaip ir aukštokas, spigus balsas, liko visiškai bejausmis.

- Aha, būtent todėl ir atėjau. - Speidas suraukė kaktą ir atsikrenkštė. - Atrodo, man teks pasiųsti koronerį velniop, Sidai. Ar aš galiu pasislėpti nuo teisėsaugininkų, prisidengdamas klientų paslapčių neliečiamybe ar panašiai?

Sidas Vaizas pakėlė pečius ir nuleido lūpų kampučius.

- Kodėl gi ne? Parengtinis tardymas - dar ne teismo procesas. Šiaip ar taip, gali pabandyti. Anksčiau tau laimingai baigdavosi ir kur kas rizikingesni išsišokimai.

- Žinau, tačiau Dandis visai pasileido, ir dabar, bijau, bus ne taip paprasta juo atsikratyti. Imk skrybėlę, Sidai, ir eime, aplankysime, ką reikia. Aš noriu apsidrausti.

Sidas Vaizas pašnairavo į popierių stirtas, krenkštelėjo, tačiau atsistojo nuo kėdės ir priėjo prie spintos, stovinčios šalia lango.

- Tu kalės išpera, Semi, - subambėjo jis, imdamas nuo kablio skrybėlę.

Į savo kontorą Speidas grįžo dešimt minučių po penkių. Efė Perin prie jo stalo skaitė “Taim”. Speidas atsisėdo ant stalo ir pasidomėjo:

- Kas ypatingo pasaulyje?

- Pasaulyje - nieko. O štai tu atrodai taip, tarsi būtum išlošęs milijoną.

Seklys patenkintas šyptelėjo.

- Atrodo, mūsų popieriai ne tokie jau prasti. Aš visada buvau įsitikinęs, kad mes tik išloštume, jeigu Mailzas staiga išnyktų ar numirtų. Ar negalėtum nusiųsti gėlių mano vardu?

- Jau nusiunčiau.

- Ką aš be tavęs daryčiau, mano angele?! Nori patikrinti savo moterišką intuiciją?

- Ko tau dar reikia iš manęs?

- Kokia tavo nuomonė apie mis Vonderli?

- Gera, - nedvejodama atsakė mergina.

- Ji turi pernelyg daug vardų, - mąsliai pratarė Speidas. - Vonderli, Leblan, o dabar sako, kad iš tiesų vadinasi O'Šonesi.

- Na ir kas? Tegu pasivadina kad ir visomis pavardėmis iš telefonų knygos. Ji dora mergina.

- Nežinau. - Speidas mieguistai žvelgė į Efę Perin iš po primerktų vokų. Paskui tyliai sukikeno. - Kad ir kaip ten būtų, per dvi dienas mes gavome iš jos septynis šimtus dolerių. Šiuo atžvilgiu tikrai viskas gerai.

Efė Perin atsisėdo tiesiai ir pareiškė:

- Semai, jeigu toji mergina pakliuvo į bėdą ir tu jai nepadėsi arba, pasinaudojęs jos sunkia padėtimi, apiplėši iki paskutinio cento, aš tau niekada šito neatleisiu.

Speidas dirbtinai nusišypsojo, paskui taip pat dirbtinai susiraukė. Vos tik jis susiruošė atsakyti, abu išgirdo, kaip kažkas įėjo į kontorą.

Efė Perin atsistojo ir nuskubėjo į priimamąjį. Speidas nusiėmė skrybėlę ir atsisėdo į savo krėslą. Mergina grįžo su vizitine kortele, kurioje seklys perskaitė: "Misteris Džoelas Keiro".

- Labai keistas tipas, - pranešė ji.

- Kviesk jį čionai, brangioji, - tarė Speidas.

Misteris Džoelas Keiro buvo vidutinio ūgio žmogus smulkiais veido bruožais ir juodais glotniai sušukuotais plaukais, sprendžiant iš išvaizdos - levantietis. Tamsiai žaliame kaklaraištyje tarp keturių deimantų žėravo kvadratinis rubinas. Juodas paltas buvo pasiūtas tiksliai pagal jo figūrą - siauras per pečius ir platėjantis ties stambiu užpakaliu. Kelnės aptempė kojas kiek glaudžiau, negu to reikalavo mada. Natūralios odos batų viršų dengė gelsvai rudi getrai. Laikydamas zomšine pirštine apmautoje rankoje juodą katiliuką, lankytojas žengė link Speido juokingais šokčiojančiais žingsniukais. Kartu su juo į kabinetą pateko "šipro" kvapas.

Speidas linktelėjo įėjusiam žmogui, parodė akimis į kėdę ir pakvietė:

- Sėskitės, misteri Keiro.

Keiro ceremoningai nusilenkė ir laibu balseliu padėkojo. Jis atsisėdo nenatūraliai tiesiai, sukryžiavo kojas, pasidėjo skrybėlę ant kelių ir ėmė nusitraukinėti nuo rankų savo geltonas pirštines.

Speidas atsilošė į krėslo atkaltę ir paklausė:

- Kuo galiu būti naudingas, misteri Keiro? - Draugiškas nerūpestingas tonas, poza krėsle - visai kaip prieš dieną, kalbantis su Bridžita O'Šonesi.

Keiro apvertė savo skrybėlę, įmetė į ją pirštines ir pastatė ant stalo kampo. Ant kairės rankos smiliaus ir bevardžio žybtelėjo deimantai, o ant dešiniosios viduriniojo piršto suspindo rubinas, net savo deimantiniu įrėminimu panašus į tą, kuris žėrėjo kaklaraištyje. Švelnios išpuoselėtos rankos dėl trumpų, storų pirštų atrodė negrabios. Trindamasis delnus, Keiro pasiteiravo:

- Ar neatrodys nemandagu, jei aš, nepažįstamas žmogus, pareikšiu jums užuojautą dėl nesavalaikės kompaniono mirties?

- Dėkoju.

- Gal galiu pasidomėti, misteri Speidai, ar iš tiesų egzistuoja, kaip rašo laikraščiai, koks... mmm... ryšys tarp šio liūdno įvykio ir netrukus po to įvykdytos žmogaus, pavarde Tersbis, žmogžudystės?

Speidas iškalbingai nutylėjo.

Keiro atsistojo ir nusilenkė tardamas:

- Prašau man atleisti. - Jis vėl atsisėdo ir uždėjo delnus ant stalo krašto. - Aš klausiu, misteri Speidai, tikrai ne vien smalsumo skatinamas. Aš bandau surasti vieną... mmm... papuošalą, kuris, jei taip galima išsireikšti, pateko į svetimas rankas. Aš maniau ir tikėjausi, kad jūs galite man padėti.

Speidas linktelėjo galva ir kilstelėjo antakius, duodamas suprasti, kad įdėmiai klauso.

- Tas papuošalas - statulėlė, - tęsė Keiro, rūpestingai parinkdamas ir tardamas žodžius, - vaizduojanti juodą paukštį.

Speidas vėl mandagiai linktelėjo.

- Už statulėlės sugrąžinimą aš pasiruošęs jos teisėto šeimininko vardu užmokėti penkis tūkstančius dolerių. - Keiro nukėlė nuo stalo dešinę ranką ir dūrė aukštyn kreivo plačianagio smiliaus galiuku. - Aš sutinku - kaip čia tiksliau išsireiškus? - neuždavinėti klausimų. - Jis vėl nuleido dešinę ranką ant stalo ir mandagiai nusišypsojo.

- Penki tūkstančiai - nemaži pinigai, - pratarė Speidas, mąsliai žvelgdamas į Keiro. - Jie...

Kažkas tyliai pabarbeno pirštais į duris.

Speidui dar nespėjus ištarti “įeikite”, durys truputį prasivėrė, bet tik tiek, kad pralįstų Efės Perin galva ir pečiai. Mergina dėvėjo mažą tamsią fetrinę skrybėlaitę ir tamsų paltą su pilka kailine apykakle.

- Aš jums dar būsiu reikalinga? - paklausė ji.

- Ne. Viso geriausio. Išeidama užrakink, prašau, duris.

- Viso geriausio, - atsisveikino mergina ir dingo už durų.

Speidas vėl pasisuko į Keiro.

- Tai labai viliojanti suma.

Apačioje trinktelėjo paradinės durys - tai išėjo Efė Perin.

Keiro nusišypsojo ir išsitraukė iš vidinės kišenės mažą, plokščią juodą pistoletą.

- Būkite malonus, - tarė jis, - pakelkite, prašau, rankas už galvos.

5. Levantietis

Speidas nė nepažvelgė į pistoletą. Jis pakėlė rankas, atsilošė krėsle ir sunėrė pirštus už galvos. Jo ramios beaistrės akys įdėmiai žiūrėjo į tamsų Keiro veidą.

Keiro kostelėjo tarsi atsiprašydamas ir nervingai nusišypsojo pabalusiomis lūpomis. Drėgnos juodos levantiečio akys švytėjo droviu nuoširdumu.

- Aš ketinu apieškoti jūsų kontorą, misteri Speidai. Perspėju, kad jeigu jūs mėginsite sutrukdyti, man teks jus nušauti.

- Ieškokite. - Speido balsas buvo beaistris, kaip ir veido išraiška.

- Atsistokite, prašau, - paliepė Keiro. - Aš noriu įsitikinti, kad jūs neturite ginklo.

Speidas atstūmė krėslą ir atsistojo.

Levantietis apėjo seklį ir atsistojo jam už nugaros. Perėmęs pistoletą iš dešinės rankos į kairę, Keiro kilstelėjo Speido švarko skvernus, kad įsitikintų, jog jis neturi ginklo prie diržo. Įrėmęs pistoleto vamzdį sekliui į nugarą, apkabino jį dešiniąja ranka ir apčiupinėjo krūtinę. Tą akimirką levantiečio veidas atsidūrė vos už šešių colių nuo dešiniosios Speido alkūnės.

Kai Speido liemuo ėmė suktis į kairę, alkūnė truputį nusileido. Keiro atlošė galvą, tačiau nedaug: dešinysis seklio kulnas prismeigė prie grindų koją su batu iš natūralios odos. Speidas smogė alkūne levantiečiui į veidą kiek žemiau skruostikaulio ir tikrai būtų parbloškęs ant grindų, jei nebūtų laikęs primynęs jo kojos. O dar po akimirkos alkūnė šmėkštelėjo pro apstulbusį tamsų veidą ir atsitiesė, rankai trenkiant iš viršaus per pistoletą. Speido pirštai dar nespėjo net prisiliesti prie pistoleto, o Keiro jau paleido jį. Seklio letenoje ginklas atrodė žaislinis.

Speidas patraukė savo kulną nuo Keiro kojos ir pasisuko į levantietį veidu. Kairiąja ranka jis sugriebė žmogelį už švarko atlapų, dešiniąja įsikišo iškovotą ginklą į savo švarko kišenę. Gelsvai pilkos seklio akys degė niūria ugnimi.

Keiro veidas pesikreipė iš skausmo ir nevilties, juodos akys pritvinko ašarų. Oda papilkėjo, raudonavo tik alkūnės smūgio žymė ant skruosto.

Tvirtai suėmęs levantietį už švarko atlapų, Speidas nutempė jį prie kėdės, ant kurios tas neseniai sėdėjo. Ir tada nusišypsojo švelniai, beveik svajingai. Jo dešinysis petys pakilo, keliais coliais sulenkta dešinė ranka kiek atsitraukė atgal. Kumštis, riešas, dilbis, alkūnė - viskas sustingo, judėjo tik petys. Kumštis įsirėžė į levantiečio veidą, uždengdamas vieną smakro pusę, burnos kampą ir didžiąją dalį skruosto nuo skruostikaulio iki apatinio žandikaulio. Keiro akys užsimerkė, ir jis prarado sąmonę.

Speidas nuleido suglebusį kūną ant kėdės; Keiro gulėjo išskėtęs kojas ir rankas, galvą su nukarusiu apatiniu žandikauliu įrėmęs į kėdės atkaltę.

Seklys ėmė metodiškai naršyti po nualpusio žmogaus kišenes ir netrukus ant stalo išaugo įspūdinga įvairiausių daiktų krūvelė. Išvertęs paskutinę kišenę, jis vėl atsisėdo į savo krėslą, susisuko ir prisidegė cigaretę, paskui ėmė apžiūrinėti laimikį - rimtai, lėtai ir kruopščiai.

Iš pradžių Speidas dirstelėjo į didelės odinės piniginės vidų. Joje buvo trys šimtai šešiasdešimt penki doleriai įvairios vertės kupiūromis, trys angliški penkių svarų banknotai, graikiškas pasas su daugybe vizų ir Keiro nuotrauka; penki perlenkti pergamento lapeliai, išmarginti arabiškus rašmenis primenančiais ženklais; nerūpestingai išplėštas laikraščio pranešimas apie policijos aptiktus Arčerio ir Tersbio lavonus; tamsiaplaukės moters nuotrauką; didelė, pageltusi nuo senumo šilkinė nosinė, apibrizgusi

per sulenkimus; plonas Džoelo Keiro vizitinių kortelių pluoštelis ir bilietas į "Džiari" teatro parterį tos dienos vakarui.

Be piniginės ir jos turinio, iš Keiro kišenių buvo ištrauktos trys gėlėtos šilkinės nosinės, iškvėpintos "šipru"; platininis firmos "Lanžin" laikrodis su aukso ir platinos grandinėle, kurios gale kabėjo kriauklės pavidalo karulys iš šviesaus metalo; sauja amerikietiškų, angliškų, prancūziškų ir kiniškų monetų; pustuzinis ant žiedo suvertų raktų; oniksu papuoštas sidabrinis parkeris; metalinės šukos odiniame futliare; manikiūrinės dildės odiniame dėkle; kišeninis vadovas po San Franciską; garlaivių kompanijos "Sazern Pasifik" išduotas bagažo kvitas; pusė pakelio kažkokių žydrų pastilių; Šanchajaus maklerio vizitinė kortelė ir keturi rašomojo popieriaus lapai iš "Belvederio" viešbučio. Ant vieno iš jų tvarkingu smulkiu braižu buvo užrašyti Semiuelio Speido kontoros ir namų adresai.

Speidas atidžiai apžiūrėjo visus tuos daiktus - jis atidarė net laikrodžio atvirkštinės pusės dangtelį, kad įsitikintų, jog ten nieko nepaslėpta, - tada persilenkė per stalą, paėmė be sąmonės gulintį levantietį už riešo ir dviem pirštais apčiuopė pulsą. Paleidęs bejėgę ranką, jis vėl įsitaisė savo krėsle, susisuko dar vieną cigaretę ir užsirūkė.

Keiro ėmė po truputį atsigauti. Jis pramerkė akis, bet tik po geros minutės sugebėjo sufokusuoti žvilgsnį. Paskui užčiaupė burną, nurijo seiles ir garsiai iškvėpė pro nosį. Tada prisitraukė vieną koją, pasičiupinėjo šlaunį, sutrikęs apžvelgė kabinetą, išvydo Speidą ir atsisėdo. Vos prasižiojęs, Keiro persikreipė iš skausmo ir griebėsi už veido toje vietoje, kur jam smogė Speidas ir kur dabar tamsavo didžiulė mėlynė.

Kovodamas su skausmu, levantietis iškošė pro dantis:

- Aš juk galėjau jus nušauti, misteri Speidai.

- Jūs galėjote pabandyti, - sutiko Speidas.

- Bet aš nebandžiau.

- Aš žinau.

- Tai kodėl smogėte man, kai buvau jau beginklis?

- Atleiskite, - tarė Speidas ir išsišiepė kaip vilkas, apnuogindamas iltinius dantis, - bet įsivaizduokite, koks buvo mano nusivylimas, kai supratau, kad užuomina į penkis tūkstančius dolerių - grynas akių dūmimas.

- Jūs klystate, misteri Speidai. Mano pasiūlymas buvo rimtas. Jis ir dabar tebegalioja.

- Nieko nesuprantu! - nuoširdžiai nustebo Speidas.

- Aš pasiruošęs sumokėti penkis tūkstančius dolerių už tos statulėlės grąžinimą. - Keiro atitraukė ranką nuo sužaloto veido ir vėl atsisėdo tiesiai, dalykiškai. - Ji čia?

- Ne.

- Jeigu jos čia nėra, - mandagiai, bet skeptiškai tarė Keiro, - kodėl gi jūs rizikavote gyvybe, stengdamasis sutrukdyti man apieškoti kontorą.

- Tiesiog nemėgstu, kai mane kas bando priremti prie sienos. - Speidas parodė pirštu į Keiro daiktus, suverstus ant stalo. - Jūs turite mano namų adresą. Jau buvote ten?

- Taip, misteri Speidai. Aš pasiruošęs sumokėti penkis tūkstančius dolerių, bet sutikite, kad iš mano pusės visai natūralu iš pradžių paieškoti pačiam ir pataupsoti teisėto savininko pinigus.

- Ir kas gi tas savininkas?

Keiro šypsodamasis palingavo galva.

- Drįstu tikėtis, kad jūs atleisite man, jei neatsakysiu į šį klausimą.

- Jūs taip manote? - Speidas pasilenkė į priekį ir nusišypsojo sučiauptomis lūpomis. - Jūs mano rankose, Keiro. Jūs pats atėjote pas mane ir tiek pripėdavote, kad policija be vargo ras keliuką nuo jūsų iki vakarykščių žudynių. Taip kad arba atverskite savo kortas, arba aš jums nepavydžiu.

Nė trupučio neišsigandęs levantietis nutaisė kuklią šypseną.

- Prieš eidamas čionai, aš surinkau visapusišką informaciją apie jus ir įsitikinau, jog esate pernelyg protingas žmogus, kad nutrauktumėte pelningą sandėrį, pasidavęs pašaliniams motyvams.

Speidas gūžtelėjo pečiais.

- Aš nematau jokio pelningo sandėrio.

- Aš siūlau jums penkis tūkstančius dolerių už...

Pabarbenęs pirštais per Keino piniginę, Speidas pertarė jį:

- Čia nėra nieko panašaus į penkis tūkstančius dolerių. Jūs blefuojate. Jūs lygiai taip pat galėjote ateiti ir pasiūlyti man milijoną už rožinį dramblį.

- Suprantu, suprantu, - mąsliai nutęsė Keiro, pakeldamas akis į lubas. - Jums reikalingi mano nuoširdumo įrodymai. - Jis piršto galu pasitrynė raudoną apatinę lūpą. - Galbūt jus įtikintų rankpinigiai?

- Galbūt.

Keiro siektelėjo piniginės, bet persigalvojęs atitraukė ranką ir paklausė:

- Šimto dolerių jums pakaks?

Speidas paėmė levantiečio piniginę ir išsiėmė šimtą dolerių. Paskui susiraukė, sumurmėjo: "Du šimtai, rasi, geriau", - ir paėmė du šimtus.

Keiro nutylėjo.

- Jūsų pirmoji prielaida, kad paukštį slepiu aš, klaidinga, - pradėjo Speidas ryžtingu, dalykišku tonu, įsikišęs į kišenę du šimtus dolerių ir vėl numetęs piniginę ant stalo. - Gal turite dar ir antrą prielaidą?

- Taip. Jūs žinote, kur paukštis, arba, tiksliau, žinote, kad paukštis tokioje vietoje, iš kur jūs galėsite paimti.

Speidas nepaneigė pašnekovo žodžių, bet ir nepatvirtino: atrodė, kad jis išvis nesiklauso, kas jam sakoma. Kiek patylėjęs, jis paklausė:

- Kaip galite įrodyti, kad žmogus, kuriam atstovaujate, iš tiesų yra šios statulėlės savininkas?

- Deja, įrodymų ne per daugiausia. Tačiau vienas vis tik yra: niekas, išskyrus tą žmogų, negali pateikti teisių į paukštį. Ir jeigu jūs žinote apie šį reikalą tiek, kiek aš manau, - o antraip aš nebūčiau pas jus atėjęs, - tai turite suprasti, kad pats būdas, kuriuo jis neteko paukščio, liudija, kad jis turi daugiau teisių į tą statulėlę negu kas nors kitas. Šiaip ar taip, daugiau negu Tersbis.

- O kaip jo duktė? - pasidomėjo Speidas.

Keiro išpūtė akis, išsižiojo, išraudo iš susijaudinimo ir suspiegė:

- Bet paukštis priklauso ne jam!

- Ach, štai kaip, - nieko nesakančiai burbtelėjo seklys.

- Jis čia, San Franciske? - paklausė levantietis jau ne tokiu spigiu, bet vis dar susijaudinusiu balsu.

Speidas mieguistai sumirksėjo ir pasiūlė:

- Bus geriau, jeigu mes abu atversime savo kortas.

- Aš nemanau, kad taip bus geriau. - Dabar Keiro prabilo saldžiu, meilikaujančiu balsu. - Jeigu jūs žinote daugiau už mane, tai jūsų žinios atneš man pelną, o kartu ir jums - aš turiu omenyje penkis tūkstančius dolerių. Jeigu taip nėra, vadinasi, aš padariau klaidą, kreipdamasis į jus, o sutikdamas su jūsų pasiūlymu, dar labiau ją padidinčiau.

Speidas abejingai linktelėjo ir tarė, mostelėjęs ranka į daiktus ant stalo:

- Pasiimkite savo daiktelius. - Kai Keiro ėmė kaišiotis juos po kišenes, seklys pridūrė: - Jeigu aš teisingai jus supratau, jūs apmokėsite visas mano išlaidas, susijusias su juodojo paukščio paieškomis, ir dar įteiksite man penkis tūkstančius dolerių, kai darbas bus atliktas.

- Taip, misteri Speidai, penkis tūkstančius dolerių, išskyrus tai, ką jūs jau gavote - tai yra iš viso penkis tūkstančius.

- Gerai. Kiek aš supratau, visas šis reikalas neprieštarauja įstatymams. - Speido veidas, neskaitant raukšlelių akių kampučiuose, buvo visiškai rimtas. - Jūs samdote mane ne tam, kad žudyčiau ir vogčiau, o paprasčiausiai tam, kad grąžinčiau jums prarastą daiktą kiek įmanoma garbingu ir teisėtu būdu.

- Kiek įmanoma, - sutiko Keiro. Jo veidas, išskyrus akis, taip pat buvo rimtas. - Šiaip ar taip, laikantis prideramo atsargumo. - Levantietis atsistojo ir pasiėmė nuo stalo skrybėlę. - Jeigu norėsite susisiekti su manimi, žinokite, kad aš gyvenu “Belvederyje”, 635-tame numeryje. Nuoširdžiai viliuosi, kad mudviejų bendradarbiavimas atneš naudą mums abiems, misteri Speidai. - Jis neryžtingai patylėjo. - Ar galiu atsiimti savo pistoletą?

- Žinoma. Visai pamiršau apie jį. - Speidas išsiėmė pistoletą iš švarko kišenės ir atidavė jį levantiečiui.

Tas nukreipė ginklą sekliui į krūtinę.

- Būkit toks malonus, neatitraukite rankų nuo stalo, - tarė Keiro skambiu balseliu. - Aš ketinu apieškoti jūsų kontorą.

- Velniai griebtų, - nusikeikė Speidas, paskui dusliai nusijuokė ir pridūrė: - Gerai. Darykite, ką norite. Aš jums netrukdysiu.

6. Neūžauga seklys

Išėjus Džoelui Keiro, Speidas dar pusvalandį sėdėjo už savo stalo, paskendęs niūriose mintyse. Paskui garsiai tarė, tarsi vydamas šalin įkyrėjusią problemą: “Ką gi, jie man už tai moka”, - ir išsiėmė iš stalčiaus butelį “Manhetęno” bei popierinį puodelį. Prisipylęs du trečdalius puodelio, Speidas išgėrė, įkišo butelį atgal į stalčių, o puodelį išmetė į šiukšlių dėžę. Tada užsimaukšlino skrybėlę, užsivilko lietpaltį, išjungė šviesą ir išėjo į apšviestą vakarinę gatvę. Ties gatvės kampu, už kelių žingsnių nuo seklio kontoros, nieko neveikdamas stypsojo mažas, smulkus kokių dvidešimties metų vaikinas, dėvintis lietpaltį ir dailią pilką kepurę su snapeliu.

Speidas nužingsniavo Saterio gatve iki Kirnio, kur tabako krautuvėje nusipirko du pakelius “Bul Daremo”. Jam išėjus iš krautuvėlės, vaikinas drauge su kitais trim piliečiais laukė tramvajaus priešingoje gatvės pusėje.

Speidas pavakarieniavo Herberto užkandinėje Pauelo gatvėje. Kai jis pusė septynių išėjo iš užkandinės, vaikinas apžiūrinėjo gretimos galanterijos parduotuvės vitriną.

Seklys pasuko į “Belvederio” viešbutį ir ten pasiteiravo portjė apie misterį Keiro. Šio dabar viešbutyje nebuvo. Vaikinas su kepure sėdėjo kitame vestibiulio gale.

Tada Speidas patraukė į “Džiari” teatrą ir, neradęs levantiečio teatro fojė, liko laukti jo priešingoje gatvės pusėje. Vaikinas vaikštinėjo tarp kitų dykinėtojų priešais Markardo restoraną.

Dešimt minučių po aštuonių pasirodė Džoelas Keiro - jis žingsniavo Džiari gatve savo juokinga šokčiojančia eisena ir privatų seklį pastebėjo tik tada, kai tas uždėjo ranką jam ant peties. Levantietis akimirkai nustebo, bet paskui prisiminė:

- Ach taip, jūs juk matėte bilietą į teatrą.

- Noriu jums kai ką parodyti. - Taip taręs, Speidas nusivedė Keiro prie šaligatvio krašto, kur buvo mažiau praeivių. - Štai, matote tą bernioką su kepure prie Markardo restorano?

Keiro išlemeno: “Suprantu”, - ir žvilgtelėjo į savo laikrodį. Tada dirstelėjo į kitą Džiari gatvės pusę, nusuko žvilgsnį į teatro afišą, kabančią tiesiai prieš jį, ir tik po to nepastebimai paskersakiavo į bernioką su kepure, į jo mirtinai išbalusį veidą, nuleistas akis, pasislėpusias po tankiomis blakstienomis.

- Kas jis? - paklausė Speidas.

Keiro šypsodamasis pažvelgė į jį.

- Neturiu supratimo.

- Jis sekioja paskui mane po visą miestą.

Keiro apsilaižė apatinę lūpą ir paklausė:

- Jeigu taip, tai ar gerai, kad jis matys mus kartu?

- Iš kur aš žinau? - atšovė Speidas. - Be to, jau vis tiek pamatė.

Keiro nusiėmė skrybėlę ir nuoširdžiai pareiškė:

- Aš prisiekiu jums, misteri Speidai, kad nepažįstu jo. Prisiekiu, kad neturiu nieko bendro su juo. Prisiekiu, kad neieškojau niekieno pagalbos, tik jūsų.

- Tai gal jis iš kitos kompanijos?

- Galbūt.

- Aš tik norėjau sužinoti, ar jums nebus skaudu, jei aš padarysiu tam vaikinukui “popą”, kai jis man nusibos?

- Darykite, kas jums patinka. Man jis visiškai nerūpi.

- Viskas aišku. Spektaklis prasideda. Viso gero, - atsisveikino Speidas ir patraukė į tramvajaus, važiuojančio vakarų kryptimi, stotelę.

Vaikinas su kepure įsėdo į tą patį tramvajų.

Speidas išlipo Haido gatvėje ir nuėjo namo. Bute viskas buvo lyg ir po senovei, tačiau kratos pėdsakų negalima buvo nepastebėti. Nusiprausęs ir persivilkęs švariais marškiniais, Speidas išėjo iš namų, pėstute nusigavo iki Saterio gatvės ir vėl įsėdo į tramvajų. Ten pat atsidūrė ir vaikinas.

Likus šešiems kvartalams iki pensiono "Karūna", seklys išlipo iš tramvajaus ir nėrė į aukšto rudo gyvenamojo namo priebutį. Ten jis nuspaudė tris automatinės durų spynos mygtukus. Spyna suzvimbė, ir durys atsidarė. Praėjęs pro laiptus ir liftą, Speidas pasuko ilgu geltonu koridoriumi prie užpakalinių durų su angliška spyna. Atrakinęs tas duris, jis pateko į siaurą kiemą, o iš jo - į tamsią gatvę, kuria nuėjo porą kvartalų iki Kalifornijos gatvės. Kai Speidas įžengė į "Karūną", buvo apie pusė dešimtos vakaro.

Brižita O'Šonesi taip apsidžiaugė, pamačiusi Speidą, tarsi jau ir nesitikėjo jį kada nors vėl pamatyti. Ji vilkėjo madingos tą sezoną žydros spalvos atlasinę suknelę su geltonomis petnešėlėmis.

Kreminių ir raudonų atspalvių svetainė šįkart buvo idealiai sutvarkyta. Ją pagyvino gėlės juodai pilkose keraminėse vazose. Židinyje liepsnojo trys nedidelės pliauskos. Kol mergina kabino prieškambaryje Speido lietpaltį ir skrybėlę, jis mąsliai žvelgė į ugnį.

- Tikiuosi, jūs atėjote su geromis naujienomis? - paklausė Bridžita O'Šonesi, grįžusi į svetainę. Šypsena negalėjo nuslėpti jos nerimo; laukdama atsakymo, ji net sulaikė kvėpavimą.

- Mes neafišuosime to, kas dar nežinoma plačiajai visuomenei.

- Jūs nepranešite policijai apie mane?

- Ne.

Mergina džiaugsmingai atsiduso ir atsisėdo ant riešutmedžio kušetės. Jos veidas prašvito, kūnas atsipalaidavo. Paskui ji nusišypsojo ir apdovanojo Speidą dievinančiu žvilgsniu.

- Kaip jums pavyko tai padaryti?

- San Franciske beveik viską galima nupirkti arba išgauti jėga.

- Jūs tikriausiai rizikavote? Prašau, sėskite. - Mergina pasislinko, palikdama jam vietos ant kušetės šalia savęs.

- Neturiu nieko prieš protingą riziką, - atsakė jis beveik nesipuikuodamas.

Atsistojęs prie židinio, Speidas ėmė visiškai atvirai apžiūrinėti merginą tiriančiu, vertinančiu žvilgsniu. Ją truputį sutrikdė toks įžūlumas, nors apskritai ji tvardėsi geriau negu anksčiau; tiesa, drovų žvilgsnį, taip tinkantį jai, mergina vis tik išlaikė. Speidas pastovėjo prie židinio tiek, kad taptų aišku, jog jis ignoravo pasiūlymą atsisėsti šalia jos, ir tik po to priėjo prie kušetės.

- Juk jūs visai ne tokia, kokia norite atrodyti, - pareiškė jis sėsdamas.

- Aš nelabai suprantu, ką jūs turite omenyje, - atsakė mergina savo dusloku balsu, su nuostaba žvelgdama į seklį.

- Jūs elgiatės kaip mokinukė, - paaiškino tas. - Mikčiojimas, drovus raudonis ir panašiai.

Bridžita O'Šonesi nuraudo ir nepakeldama akių paskubomis atsakė:

- Šiandien aš jau sakiau jums, kad buvau tokia bloga, kad jums sunku net įsivaizduoti...

- Būtent tai aš ir turiu omenyje, - pertraukė ją Speidas. - Šiandien jūs jau sakėte man tai - tais pačiais žodžiais ir tuo pačiu tonu. Jūs jau viską išmokote atmintinai.

Mergina taip sutriko, kad vos neapsiašarojo, paskui nusijuokė ir tarė:

- Puiku, misteri Speidai, aš tikrai ne ta, kuo apsimetu. Iš tiesų man aštuoniasdešimt metų, aš esu nepakenčiama sena ragana ir dirbu plieno liejike. Bet jeigu jau aš taip susigyvenau su savo vaidmeniu, galbūt jūs neįsižeisite, jeigu aš ne iš karto jo atsisakysiu?

- Neįsižeisiu, - užtikrino ją Speidas. - Bet jeigu jūs iš tiesų tokia skaistuolė, tai mudviem nieko neišeis.

- Skaistuolės daugiau nebevaidinsiu, - prižadėjo mergina, prisidėjusi ranką prie krūtinės.

- Šįvakar aš mačiausi su Džoelu Keiro, - lyg tarp kitko tarė seklys.

Jos žaismingumas dingo kaip nebuvęs, akyse pasirodė baimė. Speidas ištiesė kojas ir ėmė apžiūrinėti savo batus, nutaisęs visiškai abejingą miną.

Po ilgos pauzės Bridžita O'Šonesi šiaip taip išstenėjo:

- Jūs... jūs jį pažįstate?

- Aš mačiausi su juo šįvakar. - Speidas kalbėjo tuo pačiu rafinuotu tonu, nežiūrėdamas į merginą. - Jis ruošėsi į teatrą.

- Jūs norite pasakyti, kad kalbėjotės su juo?

- Vos kelias minutes, iki spektaklio pradžios skambučio.

Mergina atsistojo nuo kušetės ir žarstekliu pataisė pliauskas židinyje. Paskui perstūmė į kitą vietą ant židinio atbrailos stovinčią statulėlę, paėmė cigarečių pakelį nuo mažo staliuko kambario kampe, geriau užtraukė užuolaidą ir grįžo į savo vietą. Dabar jos veidas buvo ramus ir netgi nerūpestingas.

Speidas šyptelėjo:

- Jūs nepakartojama.

Merginos veido išraiška nepasikeitė.

- Ką jis sakė? - paklausė ji.

- Apie ką?

- Apie mane.

- Nieko. - Speidas ištiesė merginai žiebtuvėlį.

- Tai ką gi jis sakė? - paklausė ji žaismingai ir kartu nekantriai.

- Jis pasiūlė man penkis tūkstančius dolerių už juodąjį paukštį.

Mergina krūptelėjo, nervingai sukando cigaretės galiuką, metė į Speidą greitą, neramų žvilgsnį ir nusisuko.

- Ar nenorite vėl pajudinti pliauskos židinyje arba pataisyti ką nors kambaryje? - tingiai paklausė Speidas.

Ji linksmai nusijuokė, įmetė sulaužytą cigaretę į peleninę ir pažvelgė į seklį giedromis akimis.

- Ne, nenoriu. O ką jūs jam atsakėte?

- Penki tūkstančiai dolerių - nemaži pinigai.

Mergina nusišypsojo, bet Speido žvilgsnis liko ramus, ir jos šypsena apsiblausė, o paskui ir visai dingo. Ji apsimetė nustebusi ir įsižeidusi.

- Tačiau jūs juk neketinote sutikti su jo pasiūlymu? - paklausė ji.

- O kodėl gi ne? Penki tūkstančiai dolerių - nemaži pinigai.

- Bet, misteri Speidai, jūs juk žadėjote padėti man. - Mergina čiupo seklį už rankovės. - Aš patikėjau jums savo paslaptį. Jūs negalite... - Ji nutilo, paleido Speido rankovę ir nervingai sugniaužė rankas.

Speidas meiliai nusišypsojo, žvelgdamas į sunerimusios merginos akis.

- Gal verčiau netikslinkime, ką jūs man patikėjote, - pareiškė jis. - Aš pažadėjau jums padėti, tas tiesa, bet kažkaip nepamenu, kad jūs bent žodeliu būtumėte užsiminusi apie kokius nors juodus paukščius.

- Bet jūs, matyt, ir pats žinojote, antraip... antraip nebūtumėte nukreipęs kalbos į tai. Šiaip ar taip, jūs jau žinote. Jūs negalite, jūs nedrįsite... taip pasielgti su manimi. - Dangiškos žydros akys maldaute maldavo.

- Penki tūkstančiai dolerių - nemaži pinigai, - trečiąsyk pakartojo Speidas.

Bridžita O'Šonesi gūžtelėjo pečiais ir bejėgiškai skėstelėjo rankomis, pripažindama savo pralaimėjimą.

- Nemaži, - sutiko ji tyliu pridususiu balsu. - Tai didesnė suma už tą, kurią aš galėčiau pasiūlyti jums, jei bandyčiau išsiderėti jūsų lojalumą.

Speidas nusijuokė, tačiau tas juokas išėjo gaižus ir trūkčiojantis.

- Ir tai sakote jūs?! - pasipiktino jis. - Ką aš gavau iš jūsų, išskyrus pinigus? Gal pasitikėjimą? Ar atvirumą? Ar nors menkiausią pagalbą, sprendžiant jūsų pačios problemas? Argi jūs pati nemėginote įsigyti mano lojalumą vien už pinigus?! Ir jeigu jau aš

parduodu savo lojalumą už pinigus, kodėl negalėčiau dirbti tam, kuris moka daugiau?

- Aš atidaviau jums visus pinigus, kiek turėjau, - atsakė mergina kimiu virpančiu balsu. Jos išplėstose akyse sužvilgo ašaros. - Aš atsidaviau jūsų malonei prisipažindama, kad be jūsų pagalbos aš žuvusi. Ko jūs dar norite? - Ji staiga pripuolė prie jo ir isteriškai išrėkė: - O gal aš galiu nupirkti jus savo kūnu?

Judviejų veidai beveik susilietė. Speidas suėmė jos veidą delnais ir šiurkščiai pabučiavo į lūpas. Po to atsitiesė.

- Aš apmąstysiu jūsų pasiūlymą, - iškošė jis, vos tvardydamas įniršį.

Mergina sėdėjo nejudėdama, susiėmusi delnais nutirpusius skruostus.

Speidas pašoko nuo kušetės.

- Prakeikimas! Kas per velniava! - Jis atsitraukė prie židinio ir sustojo, iki skausmo sukandęs dantis.

Mergina nejudėjo.

Dvi horizontalios raukšlės virš Speido nosies pagilėjo ir paraudo.

- Man nusispjauti į jūsų dorumą, - pareiškė jis, stengdamasis susitvardyti. - Man vis viena, kokias šlykštybes jūs sumanėte ir ką norite nuslėpti nuo manęs. Bet man būtina žinoti, kad jūs suprantate, ką darote.

- Prašau, pasitikėkite manimi, ir viskas bus gerai...

- Įtikinkite mane, - valdingai paliepė Speidas. - Aš noriu jums padėti. Iki šiol aš dariau viską, kas įmanoma. Ir toliau, jei reikės, veiksiu aklai, bet aš negaliu daugiau dirbti, nepasitikėdamas jumis. Jūs privalote įrodyti man, kad suprantate, kas čia vyksta, o ne bandote gelbėtis, kaip pakliūva, kaip šauna į galvą, tikėdamasi, kad galų gale viskas baigsis geruoju.

- Ar galite dar truputį pakentėti?

- Kiek tas "truputį"? Ir ko jūs laukiate?

Mergina prikando lūpą ir nudelbė akis.

- Aš turiu pasikalbėti su Džoelu Keiro, - vos girdimai sušnibždėjo ji.

- Jūs galite susitikti su juo dar šį vakarą, - tarė Speidas, žvilgtelėjęs į laikrodį. - Spektaklis netrukus baigsis. Mes galime paskambinti jam į viešbutį.

Bridžita O'Šonesi sunerimusi pakėlė antakius.

- Bet čionai jo negalima kviestis. Aš nenoriu, kad Keiro žinotų, kur gyvenu. Aš bijau.

- Galite susitikti su juo pas mane, - pasiūlė Speidas.

Mergina susimąstė.

- Manote, jis ateis? - suabejojo ji.

Speidas linktelėjo.

- Važiuojam!

Taksi sustojo prieš paradines Speido namų duris šalia tamsaus "Sedano". Už "Sedano" vairo sėdėjo Eva Arčer. Speidas kilstelėjo skrybėlę, sveikindamasis su ja, ir nusivedė Bridžitą O'Šonesi pro paradines duris. Vestibiulyje jis staiga sustojo.

- Ar negalėtumėte minutėlę palaukti? Aš tuojau grįšiu.

- Žinoma, - atsakė mergina, sėsdama ant suolo. - Galite neskubėti.

Speidas grįžo prie "Sedano". Vos tik jis atidarė mašinos dureles, Eva sutarškėjo:

- Man reikia pasikalbėti su tavimi, Semai. Eikime pas tave.

- Dabar negaliu.

- Kas toji mergina?

- Aš neturiu laiko, Eva, - kantriai paaiškino Speidas. - Kas nutiko?

- Kas ji? - pakartojo Eva, galvos mostu parodžiusi į paradines duris.

Speidas nusisuko nuo jos ir apsidairė. Ties artimiausiu kampu, priešais garažą, atsišliejęs į sieną stovėjo dvidešimtmetis neūžauga su lietpalčiu ir pilka kepure. Seklys paniuro ir vėl pasisuko į suirzusią Evą.

- Kas nutiko? - pakartojo jis. - Tau nereikėjo važiuoti čionai taip vėlai.

- Atrodo, aš pradedu kažką suprasti, - priekaištingai pareiškė ji. - Tu sakai, kad man nedera rodytis tavo kontoroje, o dabar, pasirodo, man negalima rodytis ir čia. Gal tu nori, kad aš išvis nustočiau laksčiusi paskui tave? Tada taip ir sakyk.

- Liaukis, Eva, tu neturi teisės taip kalbėti su manimi.

- Žinau. Atrodo, aš išvis neturiu jokių teisių tavo atžvilgiu. Kokia gi aš kvailė! Aš maniau, kad tavo apsimestinė meilė leidžia man...

Speidas pavargęs pertraukė ją:

- Apie tai paskui, brangioji. Ką tu norėjai man pasakyti?

- Aš negaliu kalbėtis su tavimi čia, Semai. Eikime pas tave.

- Ne dabar.

- Kodėl?

Speidas nieko neatsakė.

Eva kietai sučiaupė lūpas, apsidairė ir užvedė variklį, įsmeigusi piktą žvilgsnį į priekinį stiklą.

Kai “Sedanas” pajudėjo iš vietos, Speidas tarė: “Labanakt, Eva”, - užtrenkė dureles ir palaukė, kol mašina nuvažiuos. Tada vėl įėjo į namą.

Bridžita O’Šonesi linksmai šypsodamasi atsistojo nuo suolo ir jie pasikėlė liftu į Speido butą.

7. Raidė, parašyta ore

Miegamajame, kuris dieną, pakėlus atverčiamą lovą, virsdavo svetaine, Speidas paėmė iš Bridžitos O'Šonesi skrybėlaitę ir paltą, pasodino ją į minkštą supamąjį krėslą ir paskambino į "Belvederį". Keiro buvo dar negrįžęs iš teatro. Speidas paliko savo telefoną, paprašęs perduoti Keiro, kad paskambintų jam, kai tik ateis.

Paskui jis įsitaisė krėsle prie stalo ir be jokios įžangos, be jokių paaiškinimų ėmė pasakoti savo viešniai istoriją, prieš kelerius metus atsitikusią Šiaurės Vakarų Amerikoje. Jis kalbėjo neišraiškingu monotonišku balsu, be pauzių ir akcentų, tik kartais pakartodamas vieną kitą frazę, tarsi norėdamas pabrėžti, kad kiekviena smulkmena turi būti perteikta visiškai tiksliai.

Iš pradžių Bridžita O'Šonesi klausėsi neįdėmiai, suintriguota ne tiek pačios istorijos, kiek to, kad Speidas ėmė ją pasakoti, ir jos smalsumą žadino ne pasakojimo smulkmenos, bet noras atspėti priežastis, paskatinusias pradėti patį pasakojimą. Tačiau pamažu istorija sudomino merginą ir galiausiai visai užvaldė jos dėmesį.

Kartą vienas Takomos makleris, pavarde Flitkraftas, išėjo iš savo kontoros pietauti ir daugiau tenai nebegrįžo. Neatėjo jis ir ketvirtą valandą popiet pažaisti golfo su bičiuliu, nors pats jį pakvietė prieš pusvalandį iki pietų pertraukos. Žmona ir vaikai taip pat daugiau jo nebematė. Jis turėjo du sūnus, penkių ir trejų metų, nuosavą namą Takomos priemiestyje, naują "Pakardą" ir visa kita, ką privalo turėti klestintis amerikietis.

Flitkraftas, paveldėjęs iš tėvo septyniasdešimt tūkstančių dolerių, sėkmingai prekiaudamas nekilnojamu turtu susikalė maždaug dviejų šimtų tūkstančių dolerių kapitalą. Darbas jam sekėsi gerai, tačiau daugybė nebaigtų reikalų liudijo, kad prieš dingimą jis nieko specialiai netvarkė. Pavyzdžiui, rytojaus dieną po lemtingosios dienos Flitkraftas buvo numatęs sudaryti sandėrį, turė-

jusį atnešti jam nemažą pelną. Iš visko sprendžiant, dingdamas jis turėjo su savimi ne daugiau kaip šešiasdešimt ar septyniasdešimt dolerių. Jo gyvenimas anaiptol nebuvo uždaras, todėl įtarimų dėl kokių nors slaptų nuodėmių arba artimų santykių su kita moterimi niekam nekilo, nors visiškai atmesti tokios prielaidos, žinoma, taip pat nederėjo.

- Jis dingo, - tarė Speidas, - kaip dingsta kumštis, atgniaužus pirštus.

Tą akimirką suskambo telefonas.

- Alio, - atsiliepė Speidas. - Misteris Keiro?.. Tai Speidas. Ar negalėtumėte dabar atvažiuoti pas mane į namus, į Posto gatvę?.. Taip, manau, kad svarbu. - Jis pašnairavo į merginą, sudėjo lūpas vamzdeliu ir išpoškino: - Pas mane dabar mis O'Šonesi, kuri nori su jumis susitikti.

Bridžita O'Šonesi susiraukė, pasimuistė krėsle, tačiau nutylėjo.

Speidas padėjo telefono ragelį ir tarė jai:

- Netrukus jis bus čia. Taigi tai atsitiko 1922-aisiais metais. 1927-aisiais aš dirbau Sietle stambioje detektyvinėje agentūroje. Kartą ateina pas mus misis Flitkraft ir sako, kad kažkas Spokane matęs žmogų, panašų į jos vyrą. Aš nuvažiavau į Spokaną. Tai iš tiesų buvo Flitkraftas. Jis jau dvejus metus gyveno ten, pasivadinęs Čarlzu Pirsu. Prekiavo automobiliais, gaudamas nuo dvidešimties iki dvidešimt penkių tūkstančių pelno per metus, turėjo žmoną ir mažą sūnelį, namą Spokano priemiestyje ir šiltu metu ketvirtą valandą popiet mėgdavo pažaisti golfą.

Aš neturėjau tikslių instrukcijų, ką daryti, jei rasiu Flitkraftą. Todėl pasikviečiau jį pas save į Davenportą. Flitkraftas nesijautė kaltas. Jis paliko savo pirmąją šeimą gerai aprūpintą, savo paties elgesį laikė visiškai pateisinamu. Jį jaudino tik tai, ar sugebės paaiškinti man savo poelgio priežastis - juk jam dar nebuvo tekę dėstyti šių samprotavimų garsiai.

- Aš jį supratau, - tarė Speidas Bridžitai O'Šonesi, - tačiau misis Flitkraft nesugebėjo suprasti. Ji laikė savo vyro poelgį idiotišku. Galbūt ir jos tiesa. Skandalo misis Flitkraft nenorėjo, o po tokios, jos manymu, niekšingos apgavystės Flitkraftas jai buvo nebereikalingas. Todėl jie tyliai išsiskyrė, ir visi liko patenkinti.

- O dabar paklausykite, kas gi jam nutiko, - tęsė Speidas. - Tą dieną pakeliui į restoraną Flitkraftas ėjo pro statomą namą. Staiga visai šalia jo trinktelėjo sija, nukritusi iš aštunto ar devinto aukšto. Sija jo nekliudė. Tiesa, išmušto asfalto skeveldra pradrėskė jam veidą - tik įbrėžė odą, tačiau randas visgi liko. Pasakodamas man apie tai, Flitkraftas meiliai glostinėjo jį pirštu. Nors jis, kaip pats prisipažino, mirtinai persigando, tačiau svarbiausia buvo ne išgąstis, bet patirtas sukrėtimas. Žmogelis pasijuto taip, tarsi kas būtų nutraukęs apdangalą nuo gyvenimo ir parodęs jam visą būties sandarą.

Flitkraftas buvo doras pilietis, geras vyras ir rūpestingas tėvas ne kieno nors verčiamas, bet skatinamas vidinio poreikio gyventi santarvėje su jį supančiu pasauliu. Taip jis buvo auklėjamas. Tokie buvo žmonės aplink jį. Tas gyvenimas, kokį jis žinojo, buvo aiškus, darnus, logiškas ir atsakingas. Nutrūkusi sija Flitkraftui parodė, kad gyvenimas iš tikrųjų yra kitoks. Jį, dorą pilietį, vyrą ir tėvą, gali nušluoti nuo žemės paviršiaus pusiaukelėje tarp kontoros ir restorano nukritusi sija. Jis staiga suvokė, kad žmonės miršta visai atsitiktinai ir gyvena tik tiek, kiek jiems leidžia akla lemtis.

Tačiau net ne šitokia neteisybė labiausiai pribloškė Flitkraftą: su ja jis galų gale, atsigavęs po pirmojo šoko, susitaikė. Smarkiausiai mūsų herojų sukrėtė suvokimas, kad, dirbdamas savo darbą, jis tolsta nuo gyvenimo, o ne artėja prie jo. Jis papasakojo man, kad, nenuėjęs nė dvidešimties pėdų nuo tos vietos, kur nukrito sija, suprato, jog neatgaus dvasios ramybės tol, kol nepri-

sitaikys prie naujos gyvenimo sampratos. Baigdamas pietauti, jis jau žinojo, kaip tai padaryti. Jo gyvybę gali nutraukti atsitiktinai nukritusi sija? Ne, jis pats pakeis savo gyvenimą ne mažiau atsitiktiniu būdu - paprasčiausiai dingdamas. Anot Flitkrafto, jis mylėjo savo šeimą, kaip myli visi, bet, pirma, paliko šeimynykščius gerai aprūpintus; antra, mylėjo ne taip stipriai, kad išsiskyrimas su jais būtų buvęs skausmingas.

- Tą pačią dieną Flitkraftas išvažiavo į Sietlą, - pasakojo Speidas, - o iš ten garlaiviu nusigavo į San Franciską. Kelerius metus jis bastėsi po šalį, kol atklydo į Šiaurės Vakarus, į Spokaną, kur pasiliko ir antrą kartą vedė. Jo naujoji žmona išvaizda nebuvo panaši į pirmąją, tačiau tarp judviejų buvo daug bendro. Ji buvo iš tų moterų, kurios mėgsta golfą, bridžą ir naujus mišrainių receptus. Flitkraftas niekada nesigailėjo dėl savo poelgio, nes laikė jį visiškai pateisinamu. Aš manau, kad jis net neįtarė, jog - kaip ir reikėjo tikėtis - pateko į tokį pat ratą, kaip ir Takomoje. Tačiau būtent šis jo bruožas man ir patiko. Flitkraftas susitaikė su tuo, kad sijos krenta, o kai sijos liovėsi kristi, susitaikė ir su tuo, kad jos nekrenta.

- Įdomi istorija, - tarė Bridžita O'Šonesi. Ji pakilo iš krėslo, priėjo prie Speido ir atsistojo priešais jį. Plačiai išplėstos akys žvelgė į seklį daugiareikšmiškai. - Manau, jums nereikia aiškinti, į kokią sudėtingą padėtį jūs panorėjęs galite mane pastatyti Keiro akivaizdoje.

Speidas nusišypsojo sučiauptomis lūpomis.

- Ne, šito man nereikia aiškinti, - sutiko jis.

- Jūs taip pat žinote, kad aš sutikau ateiti čionai tik todėl, kad visiškai pasikliaunu jumis. - Mergina dviem pirštais sukinėjo juodą jo mėlyno švarko sagą.

- Jūs ir vėl apie tą patį! - Apsimestinai nuolankiu tonu šūktelėjo seklys.

- Bet jūs pats žinote, kad tai tiesa, - neatlyžo ji.

- Ne, nežinau. - Speidas patapšnojo per ranką, sukinėjančią jo sagą. - Norėdamas išsiaiškinti, kodėl turiu pasitikėti jumis, aš ir atsivedžiau jus čionai. Nereikia painioti paprastų dalykų. Antra vertus, kol jums sekasi įtikinėti mane, kad aklai pasitikėčiau jumis, jums nėra reikalo pasitikėti manimi.

Mergina įdėmiai žvelgė jam į veidą.

Speidas nusijuokė, vėl patapšnojo jai ranką ir tarė:

- Dabar verčiau nekvaršinkite sau dėl to galvos. Keiro bus čia už kelių minučių. Baikite savo reikalus su juo, o paskui mes nuspręsime, ką daryti toliau.

- O jūs leisite man pasikalbėti... su juo... kaip aš panorėsiu?

- Žinoma.

Mergina paleido sagą ir suspaudė Speido pirštus. Paskui švelniai suburkavo:

- Pats Dievas man jus atsiuntė.

- Nepersistenkite.

Džoelas Keiro atrodė nusiminęs. Jo tamsios akys buvo išsiplėtusios per pusę veido. Vos tik Speidas atidarė duris, jis greitakalbe suciepsėjo:

- Tas berniokas seka namą, misteri Speidai, berniokas, kurį jūs man parodėte prie teatro arba galbūt kuriam parodėte mane. Kaip tai suprasti, misteri Speidai? Aš ėjau čionai su gerais ketinimais, neįtardamas žabangų ar apgaulės.

- Mes taip pat kvietėme jus, kupini gerų ketinimų. - Speidas paniuro ir susimąstė. - Tiesa sakant, aš turėjau numatyti, kad jis vėl atsibels čionai. Jis matė, kaip jūs įėjote pas mane?

- Žinoma. Aš norėjau praeiti pro šalį, bet kadangi jis jau matė mus drauge, tai būtų buvę kvaila.

Iš už Speido nugaros pasirodžiusi Bridžita O'Šonesi susirūpinusi paklausė:

- Koks berniokas? Apie ką jūs šnekate?

Keiro nusivožė savo juodą skrybėlę, abejingai nusilenkė ir atsakė nuskriausto žmogaus balsu:

- Pasiteiraukite misterio Speido. Tai jis man tą bernioką parodė.

- Kažkoks neūžauga visą vakarą slankiojo paskui mane po miestą, - tarė Speidas per petį, nežiūrėdamas į merginą. - Įeikite, Keiro. Kam kalbėtis ant slenksčio, linksminant kaimynus?

Bridžita O'Šonesi pastvėrė seklį už rankos ir išsigandusi paklausė:

- Jis matė jus ir prie mano namų?

- Ne. Aš pabėgau nuo jo, prieš eidamas pas jus. Tada, manau, jis ir grįžo čionai, vildamasis vėl mane surasti.

Keiro įžengė į prieškambarį, abiejomis rankomis spausdamas skrybėlę prie pilvo. Speidas uždarė duris ir visa trijulė nuėjo į svetainę. Ten levantietis dar kartą mandagiai linktelėjo galva merginai ir tarė:

- Malonu jus vėl matyti, mis O'Šonesi.

- Aš ir neabejojau, kad tau bus malonu, Džo, - atsakė toji, tiesdama jam ranką.

Keiro nusilenkęs paspaudė jai ranką ir tučtuojau paleido.

Mergina įsitaisė savo ankstesnėje vietoje, supamajame krėsle. Keiro atsisėdo į krėslą prie stalo. Pakabinęs svečio paltą ir skrybėlę į spintą, Speidas išsidrėbė ant sofos prie lango ir ėmė suktis cigaretę.

Bridžita O'Šonesi kreipėsi į levantietį:

- Semas perdavė man tavo pasiūlymą nupirkti sakalą. Kada galėsi gauti žadėtąją sumą?

Keiro antakiai virptelėjo. Jis nusišypsojo.

- Aš jau turiu ją. - Kurį laiką levantietis dar šypsojosi, paskui dirstelėjo į Speidą.

Speidas prisideginėjo cigaretę. Jo veidas buvo visiškai ramus.

- Grynais? - paklausė mergina.

- O taip, - atsakė Keiro.

Bridžita O'Šonesi suraukė antakius, kyštelėjo ir vėl paslėpė liežuvio galiuką, paskui paklausė:

- Tu gali dabar duoti mums penkis tūkstančius dolerių mainais už sakalą?

Keiro sumojavo rankomis.

- O, atleiskite man. Aš, matyt, neteisingai išsireiškiau. Aš nenorėjau sudaryti jums įspūdžio, kad pinigai mano kišenėje. Norėjau pasakyti tik tai, kad galiu juos gauti per kelias minutes bankų darbo valandomis.

- Štai kaip? - Mergina pažvelgė į Speidą.

Tas išpūtė dūmus sau į krūtinę ir tarė:

- Man regis, jis nemeluoja. Kai šiandien kračiau jo kišenes, jis turėjo su savimi tik kelis šimtus dolerių.

Merginos akys suapvalėjo iš nuostabos. Speidas šyptelėjo.

Levantietis pasilenkė į priekį. Akys ir balsas išdavė jo nekantrumą:

- Aš galiu perduoti jums pinigus, tarkime, pusę dešimtos ryto. Tinka?

Bridžita O'Šonesi nusišypsojo jam.

- Bet sakalo aš neturiu.

Keiro veidas pajuodo iš pykčio.

Mergina pašaipiai šyptelėjo.

- Tačiau turėsiu po savaitės.

- O kur jis dabar?

- Ten, kur jį paslėpė Floidas.

- Floidas? Tersbis?

Ji linktelėjo.

- Ir jūs žinote, kur Tersbis paslėpė sakalą? - paklausė Keiro.

- Manau, kad taip.

- Tai kam mums laukti savaitę?

- Galbūt ir trumpiau. Kam tu perki sakalą, Džo?

Keiro kilstelėjo antakius.

- Aš jau sakiau misteriui Speidui. Jo teisėtam savininkui.

Mergina, sprendžiant iš jos veido išraiškos, nuoširdžiai nustebo.

- Tai tu vėl grįžai pas jį?

- O kas čia tokio?

Ji nusijuokė tyliu krūtininiu juoku.

- Daug duočiau už galimybę pamatyti jūsų susitikimą.

Keiro gūžtelėjo pečiais.

- Toks žingsnis buvo visai logiškas. - Jis pasitrynė kairės rankos pirštus dešiniosios delnu ir primerkė akis. - Gal ir aš savo ruožtu galėčiau pasidomėti: kodėl nenorite parduoti paukščio man?

- Po to, kas nutiko Floidui, aš bijau, - paprastai prisipažino mergina. - Todėl dabar nebelaikau paukščio pas save ir prisiliesiu prie jo tik tam, kad perduočiau į kitas rankas.

Speidas sėdėjo ant sofos pasirėmęs alkūne ir abejingai stebėjo šią sceną. Jo tingioje suglebusioje pozoje nebuvo nė menkiausios užuominos į smalsumą ar nekantrumą.

- O kas vis tik, - tyliai paklausė Keiro, - nutiko Floidui?

Bridžita O'Šonesi dešiniosios rankos smiliumi parašė ore raidę "G".

- Suprantu, - linktelėjo Keiro, tačiau ir toliau nepatikliai šypsojosi. - Jis čia?

- Nežinau, - suirzusi atsakė mergina. - O koks skirtumas?

Jos atsakymas dar labiau sustiprino Keiro abejones.

- Skirtumas gali būti didžiulis, - atsakė levantietis, taip padėjęs rankas ant kelių, kad jo bukas smilius tyčia ar netyčia buvo nukreiptas į Speidą.

Bridžita O'Šonesi žvilgtelėjo į pirštą ir nekantriai papurtė galvą.

- Arba aš, arba tu, - tarė ji.

- Kaipgi, kaipgi. O gal tikrumo dėlei pridurkite ir bernioką, kuris trinasi gatvėje?

- Pridursime, - nusijuokė mergina. - Pridursime, jeigu tai ne tas pats berniokas, kurį tu turėjai Konstantinopolyje.

Keiro veidą išmušė raudonos dėmės.

- Tu turi omenyje tą, kurio nesugebėjai suvilioti?

Bridžita O'Šonesi įsiutusi pašoko iš krėslo ir dviem šuoliais atsidūrė šalia levantiečio. Tas taip pat norėjo atsistoti. Mergina užsimojusi šėrė jam antausį, palikdama ant levantiečio skruosto savo pirštų žymes.

Keiro sužviegė ir taip pat trenkė jai per veidą - mergina susverdėjo ir dusliai šūktelėjo.

Speidas suakmenėjusiu veidu pašoko nuo sofos, pribėgo prie jų, čiupo Keiro už gerklės ir stipriai jį krestelėjo. Tas kyštelėjo ranką į užantį. Seklys sugniaužė levantiečio riešą ir tol suko, kol stori negrabūs pirštai atsigniaužė ir išmetė pistoletą ant kilimo.

Bridžita O'Šonesi mikliai pakėlė pistoletą.

Keiro, vos pratardamas žodžius pro sugniaužtą gerklę, sušnypštė:

- Jūs jau antrą kartą pakeliate prieš mane ranką. - Jo akys žvilgėjo šaltai ir grėsmingai.

- Taip, - suurzgė Speidas. - O dabar jūs dar kartą gausite nuo manęs ir dėkosite už suteiktą malonumą. - Jis paleido levantiečio riešą ir laisva ranka šėrė jam tris skambius antausius.

Keiro pabandė spjauti sekliui į veidą, tačiau jo burna buvo perdžiūvusi ir bandymas baigėsi tik pikta grimasa. Speidas trenkė jam per lūpas, ir iš apatinės pasirodė kraujas.

Staiga sudžeržgė durų skambutis.

Keiro sviedė greitą žvilgsnį į duris. Mergina aiktelėjo ir pasisuko į prieškambarį. Speidas pašnairavo į kraujo srovelę, tekančią iš levantiečio lūpos, paleido jo gerklę ir atsitraukė per žingsnį.

- Kas tai? - paklausė mergina, pripuolusi prie seklio; Keiro akys klausė to paties.

Speidas nervingai atkirto:

- Nežinau.

Vėl sudžeržgė skambutis, šįkart atkakliau.

- Sėdėkite tyliai, - įsakė Speidas ir išėjo iš kambario, užverdamas paskui save duris.

Jis įjungė šviesą prieškambaryje ir atidarė buto duris.

Už jų stovėjo leitenantas Dandis ir Tomas Polhauzas.

- Sveikas, Semai, - pasisveikino Tomas. - Mes pagalvojome, kad gal tu dar nemiegi.

Dandis tylėdamas linktelėjo.

- Sveiki, - geraširdiškai atsiliepė Speidas. - Gerą laiką vizitams pasirenkate, vyručiai. Kas šįkart nutiko?

Dabar tyliai prakalbo Dandis:

- Mes norime pasikalbėti su tavimi, Speidai.

- Na? - Speidas stovėjo tarpduryje, užtverdamas jiems kelią. - Kalbėkite.

Tomas Polhauzas žingtelėjo į priekį.

- Negi kalbėsimės čia, stovėdami?

Speidas nepajudėjo iš vietos.

- Deja, negaliu pasikviesti jūsų vidun, - tarė jis atsiprašančiu tonu.

Nors stambiame, mėsingame Tomo veide ir galėjai įskaityti draugišką pasmerkimą, jo skvarbiose akutėse blykstelėjo įtarumo kibirkštėlė.

- Kas per velniava, Semai? - užprotestavo jis ir tarsi juokais uždėjo didžiulę ranką ant Speido krūtinės.

Speidas įsirėmė krūtine į atkištą ranką, išsišiepė kaip vilkas ir paklausė:

- Nori pasigalynėti, Tomai?

- Na, ką tu, ką tu, - sumurmėjo Tomas ir atitraukė ranką.

Dandis iškošė pro sukąstus dantis:

- Įleisk mus.

Speido viršutinė lūpa virptelėjo:

- Neįleisiu. Ir ką tu man padarysi? Įsilauši jėga? Ar kalbėsi čia, ant slenksčio? O gal išsinešdinsi velniop?

Tomas sunkiai atsiduso.

Dandis sušvokštė, vis dar sukandęs dantis:

- Tu prisižaisi, Speidai. Tau pavyko išnešti sveiką kailį vieną kartą, antrą, trečią. Bet amžinai taip tęstis negali.

- Tai tu mane ir sustabdyk, jei sugebi, - iššaukiančiai atrėžė Speidas.

- Būtinai. - Dandis susidėjo rankas už nugaros, užvertė smakrą ir tarė, žiūrėdamas į akis privačiam sekliui. - Kalbama, kad tu ir misis Arčer apgaudinėjote Mailzą.

Speidas nusijuokė.

- Tikriausiai pats tai ir sugalvojai.

- Vadinasi, tai netiesa?

- Netiesa.

- Kalbama, - tęsė Dandis, - jog ji norėjo išsiskirti su Mailzu, kad ištekėtų už tavęs, bet jis nedavė sutikimo skyryboms. Ir tai netiesa?

- Netiesa.

- Dar kalbama, - neatlyžo Dandis, - kad būtent todėl su juo ir suvestos sąskaitos.

Speidas net pralinksmėjo.

- Nebūk kvailas, - pareiškė jis leitenantui. - Kuriam galui nori prikergti man iš karto dvi žmogžudystes? Jeigu tu kaltini mane Mailzo nužudymu, tai pirmoji tavo versija, kad aš nužudžiau Tersbį, keršydamas už Mailzo mirtį, griūna.

- Aš niekada netvirtinau, kad tu kažką nužudei, - atšovė Dandis. - Tai tu visą laiką tauškei apie tai. Bet tarkime, kad aš apkaltinau tave tuo. Tu lengvai galėjai pribaigti juos abu. Ir tam atsiras paaiškinimas.

- Aha. Mailzą aš pašalinau iš kelio, norėdamas gauti jo žmoną. O Tersbį nudėjau tam, kad būtų kam prikergti Mailzo žmogžudystę. Velniškai logiškas samprotavimas, kuris taps tik įtikinamesnis, jeigu aš pribaigsiu dar ką nors ir suversiu naujai aukai

kaltę už Tersbio nužudymą. Ir kada gi aš tokiu atveju turėčiau liautis žudęs? Ir ką, dabar tu ateidinėsi mano sielos po kiekvienos žmogžudystės San Franciske?

- Nustok kvailiojęs, Semai, - pertarė jį Tomas. - Tu puikiai supranti, kad mums ši komedija patinka ne labiau negu tau, bet tai juk mūsų darbas.

- Tikiuosi, kad ateidinėti čionai kiekvieną naktį ir uždavinėti man idiotiškus klausimus - tai dar ne visas jūsų darbas?

- Ne, ne visas. Mes dar turime klausytis idiotiškų atsakymų, - atsakė Dandis.

- Nesiprašyk į dantis, - perspėjo jį Speidas.

Nužvelgęs seklį nuo galvos iki kojų, leitenantas įsispitrijo jam į akis.

- Jeigu tu ir toliau tvirtinsi, kad tarp tavęs ir Arčerio žmonos nieko nebuvo, tai aš tau tiesiai pasakysiu, kad tu meluoji.

Mažose Tomo akyse pasirodė išgąstis.

Speidas apsilaižė lūpas liežuvio galiuku ir paklausė:

- Būtent šis neatidėliotinas klausimas ir atvedė tave čionai vidury nakties?

- Ir šitas taip pat.

- O koks dar?

Dandis nuleido lūpų kampučius.

- Įsileisk mus, - jis iškalbingai parodė galvos mostu į duris, kurių angoje stovėjo Speidas.

Tas niūriai papurtė galvą.

Dandžio lūpų kampučiai pakilo ir veidą perkreipė gaiži šypsena.

- Matyt, tas skambutis nebuvo visai be pagrindo, - tarė jis Tomui.

Mindžikuodamas vietoje Tomas išlemeno, nežiūrėdamas nei į seklį, nei į leitenantą:

- Velniai jį žino.

- Kas čia per šarados? - pasidomėjo Speidas.

- Gerai, Speidai, mes išeiname. - Dandis užsisagstė lietpaltį. - Bet mes dar apsilankysime. Galbūt tu iš tiesų turi priežasčių mūsų bijoti. Gerai pagalvok.

- Aha, - pašaipiai numykė Speidas. - Man visada malonu tave matyti, leitenante, ir kitąsyk mielai pasikviesiu vidun, jei nebūsiu užsiėmęs.

Iš Speido svetainės atsklido spigus riksmas:

- Gelbėkite! Policija! Padėkit! - Laibas, veriantis balsas priklausė Džoelui Keiro.

Leitenantas Dandis, jau nusisukęs nuo durų, vėl atsistojo priešais Speidą ir ryžtingai pareiškė:

- Atrodo, mums laikas įeiti.

Iki jų atsklido trumpas kovos šurmulys, smūgio garsas ir duslus riksmas.

Speidas nelinksmai išsišiepė.

- Atrodo, laikas, - sutiko jis ir atsitraukė į šalį.

8. Paistalai

Bridžita O'Šonesi gulėjo susigūžusi krėsle prie stalo. Prisitraukusi kelius prie smakro ir užsidengusi veidą rankomis, ji žvelgė į Keiro paklaikusiomis akimis.

Džoelas Keiro stovėjo palinkęs virš jos, dešinėje rankoje laikydamas pistoletą, kurį Speidas prieš keliolika minučių iš jo atėmė. Kairiąją ranką jis laikė prispaudęs prie kaktos. Pro pirštus sunkėsi kraujas ir dviem srovelėm tekėjo ant akių. Trečia srovelė, mažesnė, vingiavo smakru iš prakirstos lūpos.

Keiro, nepastebėjęs policininkų, nuožmiai varstė akimis merginą. Jo lūpos mėšlungiškai trūkčiojo, bet jis nieko nepajėgė ištarti.

Dandis, pirmas įpuolęs į kambarį, pribėgo prie Keiro, grabinėdamas po lietpalčiu savo pistoleto, stvėrė levantietį už rankos ir užriko:

- Kas čia dedasi?

Tas atitraukė kairiąją ranką nuo veido ir kyštelėjo leitenantui po nosimi. Ant jo kaktos puikavosi kokių trijų colių ilgio įdrėskimas.

- Pažiūrėkite, - suspiegė jis, - pažiūrėkite, ką ji padarė!

Bridžita O'Šonesi nuleido kojas ant grindų ir atsargiai nužvelgė Dandį, laikantį Keiro už rankos, Tomą Polhauzą, stovintį už jų, ir Speidą, atsišliejusį į durų staktą. Speido veidas buvo neįskaitomas. Jų žvilgsniams susitikus, gelsvai pilkose seklio akyse akimirkai pasirodė ir vėl dingo pikta pašaipa.

- Tai jūsų darbas? - paklausė Dandis merginos, mostelėjęs galva į kruvinos levantiečio kaktos pusę.

Toji vėl dirstelėjo į Speidą. Seklys, atsirėmęs nugara į durų staktą, žiūrėjo į susirinkusius nutaisęs mandagią ir abejingą pašalinio stebėtojo miną.

Mergina pasisuko į Dandį.

- Jis privertė mane, - atsakė ji žemu, trūkčiojančiu balsu. - Mes likome kambaryje dviese, ir jis mane užpuolė. Aš negalėjau... Aš bandžiau neprisileisti jo artyn. Aš... aš negalėjau prisiversti šauti.

- Meluoji! - suriko Keiro, veltui stengdamasis ištraukti savo ranką su pistoletu iš geležinių Dandžio gniaužtų. - Meluoji, gyvate! - Jis pasuko galvą į Dandį. - Ji begėdiškai meluoja. Aš atėjau čionai kupinas pačių geriausių ketinimų, o jie dviese užpuolė mane. Kai paskambinote jūs, misteris Speidas nuėjo atidaryti durų, o ją paliko čia su pistoletu. Ji pasakė, kad jiedu užmuš mane, kai jūs išeisite, ir aš sušukau: "Gelbėkite!", kad jūs nepaliktumėte manęs vieno pražūčiai, ir tada ji sudavė man pistoletu.

- Nagi, duokš man šitą daikčiuką, - paliepė Dandis ir paėmė iš levantiečio pistoletą. - Taip, o dabar išsiaiškinkime viską nuo pat pradžių. Kokiu tikslu jūs čionai atėjote?

- Tai jis mane pakvietė. - Keiro pasuko galvą ir iššaukiančiai dėbtelėjo į Speidą. - Jis paskambino man ir paprašė čionai ateiti.

Speidas mieguistai pamirksėjo akimis ir nieko nepasakė.

Dandis paklausė:

- Kam jis jus pakvietė?

Prieš atsakydamas, Keiro prisidėjo prie kruvino veido ir smakro šilkinę nosinę violetiniais dryželiais. Jame jau budo atsargumas.

- Jis pasakė, kad nori... kad jie nori... su manimi susitikti.

Tomas Polhauzas palenkė galvą ir pauostė orą, pajutęs "šipro" kvapą, kurį paliko ore violetinė nosinė, tada pasisuko į Speidą su nebyliu klausimu.

Speidas mirktelėjo jam ir ėmė suktis cigaretę.

Dandis paklausė:

- Na, ir kas buvo paskui?

- O paskui jie mane užpuolė. Iš pradžių trenkė ji, tada jis ėmė mane smaugti ir ištraukė man iš kišenės pistoletą. Aš tiesiog nežinau, ką jie būtų su manimi padarę, jeigu ne jūs. Manau, kad

gyvas iš čia nebūčiau išėjęs. Nuėjęs atidaryti jums duris, misteris Speidas paliko ją su pistoletu manęs saugoti.

Bridžita O'Šonesi pašoko šaukdama: "Priverskite jį sakyti tiesą!" - ir šėrė delnu levantiečiui per veidą.

Keiro kažką nesuprantamai užbaubė.

Dandis viena ranka pastūmė merginą atgal į krėslą, kita sugriebė Keiro už rankos ir suurzgė:

- Tučtuojau liaukitės!

Speidas užsirūkė cigaretę ir, geraširdiškai šypsodamasis pro dūmus, tarstelėjo Tomui:

- Labai nervinga mergina.

- Labai, - sutiko Tomas.

Dandis, niūriai dėbsodamas į ją iš viršaus, paklausė:

- Tai kokia, jūsų manymu, tiesa?

- Tik jau ne tai, ką jis čia pripliurpė, - atsakė mergina. - Grynas melas. - Ji pasisuko į Speidą. - Juk taip?

- Iš kur aš galiu žinoti? - atšovė Speidas. - Kai čia kilo triukšmas, aš virtuvėje kepiau omletą, ar ne tiesa?

Mergina sutrikusi suraukė kaktą ir ilgai žiūrėjo į jį.

Tomas nepatenkintas krenkštelėjo.

Dandis, neatitraukdamas akių nuo merginos, paklausė jos, praleidęs Speido žodžius pro ausis:

- Jeigu šis žmogus meluoja, tai kodėl pagalbos šaukėsi jis, o ne jūs?

- Jis mirtinai persigando, kai aš sudaviau jam pistoletu, - atsakė toji, su pasišlykštėjimu nužvelgdama levantietį.

Keiro išmušė raudonis, pastebimas net ir kruviname veide.

- Tfu! Vėl meluoja! - sužviegė jis.

Bridžita O'Šonesi spyrė jam žydro batelio kulnu ir pataikė į koją žemiau kelio. Dandis nusitempė Keiro į šalį, o Tomas priėjo prie merginos ir subambėjo:

- Ramiau, sesute! Nereikia taip karščiuotis.

- Tegu jis sako tiesą, - atkirto ji.

- Mums jis būtinai pasakys tiesą, - pažadėjo Tomas. - Bet tu nesimušk.

Dandis kreipėsi į savo pavaldinį, žiūrėdamas į Speidą šaltu triumfuojančiu žvilgsniu:

- Ką gi, Tomai, manau, labai nesuklysime, pasiimdami visą šitą kompaniją į nuovadą.

Tomas niūriai linktelėjo.

Speidas pagaliau atsitraukė nuo durų ir, įmetęs nuorūką į peleninę, išėjo į kambario vidurį.

- Nereikia skubėti, - tarė jis, geraširdiškai šypsodamasis. - Viską galima lengvai paaiškinti.

- Kaipgi ne, - pašaipiai sutiko Dandis.

Speidas nusilenkė merginai.

- Mis O'Šonesi, - tarė jis, - leiskite pristatyti jums leitenantą Dandį ir seržantą Polhauzą. - Jis nusilenkė Dandžiui. - Mis O'Šonesi dirba mano agentūroje.

Džoelas Keiro pasipiktinęs pradėjo:

- Tai netiesa. Ji...

Speidas pertraukė jį pakankamai garsiu, bet tokiu pat geraširdišku balsu:

- Aš nusisamdžiau ją visai neseniai - tik vakar. O čia štai misteris Keiro, Tersbio draugas ar bent jau pažįstamas. Šiandien jis atėjo pas mane ir paprašė surasti kažkokį daiktą, kurį, jo manymu, turėjo Tersbis, kai jį nužudė. Aš žinoma, atmečiau tokį keistą pasiūlymą. Tada jis išsitraukė pistoletą, bet aš pasiryžęs užmiršti šį nesusipratimą, jeigu, žinoma, nebus prieita iki abipusių kaltinimų. Tačiau, pasitaręs su mis O'Šonesi, aš vis tik nusprendžiau pasikviesti Keiro pas save, tikėdamasis ką nors sužinoti iš jo apie Mailzo ir Tersbio nužudymą. Galbūt mes iš tiesų elgėmės su juo kiek šiurkštokai, tačiau nieko blogo jam nepadarėme, ir nebuvo jokio reikalo šauktis pagalbos. Man, beje, antrąkart teko atimti iš jo ginklą.

Speidui kalbant, kruvinas levantiečio veidas vis labiau niuko. Jis žvelgė čia į neįskaitomą Speido veidą, čia į grindis, čia vėl į Speidą.

Pasisukęs į Keiro, Dandis paklausė:

- Ką jūs galite į tai atsakyti?

Beveik minutę Keiro iš viso negalėjo pratarti nė žodžio, tik bukai spoksojo į leitenanto krūtinę. Kai jis pagaliau pakėlė akis, jose nesunku buvo pastebėti išgąstį ir neryžtingumą.

- Aš nežinau, ką atsakyti, - sumurmėjo jis. Jo sumišimas atrodė visai nuoširdus.

- Pasistenkite sakyti tiesą, - pasiūlė Dandis.

- Tiesą? - Keiro akys ėmė bėgioti, nors jis tebežvelgė į leitenantą. - Kodėl turiu galvoti, kad jūs patikėsite tiesa?

- Liaukitės išsisukinėjęs. Iš jūsų reikalaujama tik patvirtinti, davus priesaiką, kad jie sumušė jus, ir to pakaks, kad jie būtų areštuoti ir įkišti už grotų.

- Na, pradėkite, Keiro, - linksmai paragino Speidas. - Tegu jis pasidžiaugia. Bet kai tik jūs tai padarysite, mudu su mis O'Šonesi sutartinai patvirtinsime teisme mūsų versiją, ir į kalėjimą sėsime visi trys.

Keiro atsikosėjo ir ėmė nervingai dairytis į šalis, stengdamasis nežiūrėti nė į vieną iš esančiųjų kambaryje.

Dandis garsiai išpūtė orą pro nosį ir paliepė:

- Renkitės.

Visai išmuštas iš vėžių, Keiro pagavo pašaipų Speido žvilgsnį. Seklys pamerkė jam ir atsisėdo ant supamojo krėslo ranktūrio.

- Ką gi, berniukai ir mergaitės, - tarė jis, džiaugsmingai šypsodamasis levantiečiui ir Bridžitai O'Šonesi, - mes puikiai viską suvaidinome.

Rūsti Dandžio veido išraiška beveik nepasikeitė. Jis valdingai pakartojo:

- Renkitės.

Išsišiepęs Speidas pasisuko į leitenantą, patogiau įsitaisė ant krėslo ranktūrio ir tingiai paklausė:

- Tu ką, nesupranti, kad tave apmulkino?

Polhauzas išraudo kaip burokas.

Dar labiau paniuręs Dandis išspaudė sustingusiomis iš įtampos lūpomis:

- Ne, nesuprantu, bet mes pakalbėsime apie tai policijos nuovadoje.

Speidas atsistojo ir atsitiesė - dabar jis žiūrėjo į leitenantą ne tik iš aukšto, bet labai iš aukšto. Jo šypsena, kaip ir poza, buvo pabrėžtinai pašaipi.

- Pabandyk areštuoti mus, Dandi, - pareiškė seklys, - ir iš tavęs juoksis visi San Francisko laikraščiai. O gal tu manai, kad mes teisme imsime liudyti vienas prieš kitą? Atsikvošėk! Tai buvo pokštas. Kai jūs paskambinote į duris, aš pasakiau mis O'Šonesi ir Keiro: "Vėl tie avigalviai. Įkyrėjo iki gyvo kaulo. Iškrėskime jiems pokštą. Kai išgirsite, kad jie įėjo, tegu vienas iš jūsų pradeda rėkti, o paskui mulkinsime juos, kiek išeis. Ir..."

Bridžita O'Šonesi susiėmė už pilvo ir isteriškai nusikvatojo.

Keiro krūptelėjo ir nusišypsojo. Linksmumo jo šypsenoje nebuvo, tačiau jis vis vien atkakliai šypsojosi.

- Gana, Semai, - suniurzgė Tomas.

Speidas nusijuokė:

- Bet juk taip ir buvo. Mes...

- O pradrėksta kakta ir sumušta lūpa? - paklausė Dandis, paniekinamai perkreipęs lūpas. - Iš kur tai?

- Paklausk paties Keiro, - pasiūlė Semas. - Gal jis įsipjovė skusdamasis.

Keiro, nelaukdamas, kol jo paklaus, išpoškino, stengdamasis išlaikyti veide įtemptą šypseną:

- Aš nukritau. Kai jūs atėjote, mes norėjome suvaidinti, kad kovojame dėl pistoleto, bet aš nukritau. Užkliuvau už kilimo ir nukritau, kai mes apsimetinėjome, kad kovojame.

- Paistalai, - pareiškė Dandis.

- Tai tikrų tikriausia tiesa, Dandi, - atkirto Speidas. - Nori tikėk, nori netikėk. Bet mes visi laikysimės būtent šitos versijos. Laikraščiai išspausdins ją, net jei ir galvos, kad tai gryni paistalai. Bet kuriuo atveju tu neturėsi kur dėti akių iš gėdos. Ką tu gali mums padaryti? Iškrėsti pokštą faraonui - tai dar ne nusikaltimas. Tu niekuo nesugebėsi mūsų apkaltinti. Viskas, ką čia girdėjai, tik pokštas. Štai taip!

Dandis nusisuko nuo Speido ir sugriebė Keiro už pečių.

- Tu taip lengvai neišsisuksi, - suurzgė jis, purtydamas levantietį. - Tu šaukeisi pagalbos, ir mes tau ją suteikėme.

- Ne, sere, - suaimanavo Keiro. - Tai buvo pokštas. Misteris Speidas pasakė mums, kad jūs jo draugai ir nesupyksite.

Speidas nusikvatojo.

Dandis šiurkščiai apsuko Keiro ir dabar laikė jį viena ranka už riešo, kita už kaklo.

- Aš tave vis tiek areštuosiu, bent jau už neteisėtą ginklo laikymą, - pareiškė jis. - Kiti taip pat eis su manimi. Mes dar pažiūrėsime, kaip jūs mokate juoktis.

Keiro išsigandęs pašnairavo į Speidą.

Šis tarė:

- Netaukšk niekų, Dandi. Pistoletas buvo reikalingas vaidinimui. Jis mano. Gaila, aišku, kad trisdešimt antro kalibro, antraip tu tikrai nustatytum, kad būtent iš jo nušautas Tersbis ir Mailzas.

Dandis staiga paleido Keiro, apsisuko ir smogė kumščiu Speidui į smakrą.

Bridžita O'Šonesi išgąstingai riktelėjo.

Smūgio metu šypsena dingo nuo Speido veido, bet tučtuojau grįžo, tiesa, dabar tapusi keistai svajinga. Seklys žingtelėjo atgal, kad išlaikytų pusiausvyrą, galingi pečiai išsipūtė po švarku. Tačiau nespėjus Speido kumščiui pakilti, Tomas Polhauzas puolė į tarpą tarp seklio ir leitenanto, skirdamas juos rankomis ir didžiuliu pilvu.

- Ne, nereikia, dėl Dievo meilės, - maldavo Tomas.

Po ilgokos pauzės Speidas atpalaidavo raumenis.

- Tada tučtuojau išsivesk jį iš čia! - liepė jis seržantui. Jo šypsena išnyko, veidas įkrito ir pablyško.

Tomas, stovėdamas šalia Speido ir laikydamas jį už rankų, pasuko galvą ir priekaištingai pažvelgė per petį į Dandį.

Tas stovėjo plačiai pražergęs kojas ir atstatęs kumščius, bet jo nuožmi povyza nelabai derinosi su išsiplėtusiomis iš baimės akimis.

- Užsirašyk jų vardus ir adresus, - įsakė jis.

Tomas pažvelgė į Keiro, ir tas skubiai išpoškino:

- Džoelas Keiro, "Belvederio" viešbutis.

Speidas prakalbo anksčiau, negu seržantas spėjo užduoti klausimą merginai:

- Su mis O'Šonesi tu visada gali susisiekti per mane.

Tomas pažvelgė į Dandį. Dandis suurzgė:

- Užsirašyk jos adresą.

- Jos adresą galima gauti tik per mano agentūrą, - pareiškė Speidas.

Dandis žingtelėjo prie merginos.

- Kur jūs gyvenate? - neatlyžo jis.

Tada Speidas kreipėsi į Tomą:

- Ištempk jį iš čia. Jis man jau nusibodo.

Tomas žvilgtelėjo į niūria liepsna žėrinčias seklio akis.

- Nurimk, Semai, - tarstelėjo jis, užsisagstė lietpaltį, pasisuko į Dandį ir pabrėžtinai papastai paklausė: - Atrodo, viskas? - Tada pasuko link durų.

Nuožmi Dandžio išvaizda negalėjo nuslėpti jo neryžtingumo.

Netikėtai Keiro taip pat žingtelėjo link durų ir tarė:

- Ir aš jau eisiu, jeigu misteris Speidas bus toks malonus ir atneš mano skrybėlę ir paltą.

- Kurgi taip skubate? - pasidomėjo Speidas.

O Dandis įžūliai pareiškė:

- Tai buvo tik pokštas, tačiau pasilikti čia jūs bijote.

- Visai ne, - atsakė levantietis, sukdamas akis į šalį, - tiesiog jau vėlu ir... ir man laikas. Aš išeisiu su jumis, jeigu neprieštaraujate.

Dandis kietai sučiaupė lūpas ir nieko neatsakė. Jo žalios akys svaidė žaibus.

Speidas atnešė iš prieškambario Keiro skrybėlę ir paltą. Seklio veidas buvo visiškai ramus. Toks pat ramus buvo ir jo balsas, kai jis, padavęs levantiečiui paltą, kreipėsi į Tomą:

- Pasakyk jam, kad paliktų pistoletą.

Dandis išsitraukė Keiro pistoletą iš lietpalčio kišenės ir padėjo jį ant stalo. Jis išėjo pirmas, Keiro paskui jį. Stabtelėjęs prie Speido, Tomas sumurmėjo:

- Tikiuosi, kad tu žinai, ką darai. - Nesulaukęs jokio atsakymo, jis atsiduso ir nusekė įkandin anų dviejų. Speidas nuėjo iki prieškambario kampo ir stovėjo ten tol, kol Tomas uždarė paskui save duris.

9. Bridžita

Speidas grįžo į svetainę ir atsisėdo ant sofos krašto, įsirėmęs alkūnėmis į kelius ir susiėmęs galvą rankomis; primerkęs akis, jis žiūrėjo ne į Bridžitą O'Šonesi, bet į grindis.

Kai mergina suprato, kad seklys nė nemano pažvelgti į ją, pati įsistebeilijo į jį, vis labiau nerimaudama.

Staiga Speidas išraudo ir prapliupo keiktis šiurkščiu gerkliniu balsu. Įsmeigęs įtūžusį žvilgsnį į grindis, jis penkias minutes plūdo Dandį; jis keikėsi be perstojo, nešvankiai, šventvagiškai, išradingai.

Paskui seklys atitraukė rankas nuo veido, pažvelgė į merginą ir taikiai šypsodamasis tarė:

- Elgiuosi kaip berniūkštis, taip? Pats žinau, bet, velniai griebtų, nepakenčiu, kai negaliu atsakyti smūgiu į smūgį. - Jis atsargiai prisilietė prie smakro. - Nors smūgis buvo šiaip sau. - Jis nusijuokė, atsilošė sofoje, užsikėlė koją ant kojos. - Nebrangiai už tokią pergalę, ar ne? - Speidas akimirkai vėl suraukė antakius. - Bet aš jam dar priminsiu šitą įvykį.

Bridžita O'Šonesi atsistojo nuo krėslo ir atsisėdo šalia jo ant sofos.

- Man dar neteko sutikti tokio laukinio žmogaus, kaip jūs, - tarė ji.

- Aš leidausi sumušamas...

- Bet jis juk policininkas.

- Ne tai svarbiausia. Pametęs galvą, Dandis persistengė. Jeigu ir aš būčiau paleidęs į darbą rankas, jis nebūtų išsisukęs. Bet tada mums tektų pakartoti policijoje tą idiotišką istoriją. - Jis mąsliai pažvelgė į merginą ir paklausė: - Ką jūs padarėte tam Keiro?

- Nieko. - Ji truputį nuraudo. - Aš norėjau jį pagąsdinti, kad sėdėtų tyliai, iki policininkai išeis. O Keiro gal iš išgąsčio, o gal iš užsispyrimo staiga ėmė bliauti.

- Ir tada jūs užvožėte jam per galvą pistoletu?

- Teko. Jis mane užpuolė.

- Jūs žaidžiate su ugnimi. - Speido šypsena neslėpė susierzinimo. - Aš jau sakiau jums: jūs elgiatės neapgalvotai.

- Gailiuosi, kad taip padariau, - nuoširdžiai atgailaudama, meiliai tarė mergina ir švelniai nusišypsojo sekliui, - Semai.

- Aš manau. - Išsiėmęs iš kišenės tabako ir popieriaus, jis ėmė suktis cigaretę. - Taigi su Keiro jūs pasikalbėjote. Dabar mano eilė.

Bridžita O'Šonesi prisidėjo pirštą prie lūpų, žvelgdama priešais save plačiai atmerktomis akimis, paskui prisimerkė ir dirstelėjo į Speidą. Šis buvo įsigilinęs į cigaretės sukimą.

- Ach, taip, - pradėjo ji, - žinoma... - Paskui atitraukė ranką nuo burnos, išlygino žydros suknelės klostes ir įsmeigė apniukusį žvilgsnį į savo kelius.

Lyžtelėjęs popierėlio kraštą, Speidas užklijavo cigaretę, paklausė: "Na?" - ir ėmė graibytis kišenėje žiebtuvėlio.

- Bet aš nepasikalbėjau su juo, - tarė mergina, darydama ilgas pauzes tarp žodžių, tarsi sunkiai parinkdama juos, - neužteko laiko. - Ji atitraukė žvilgsnį nuo savo kelių ir pažiūrėjo į Speidą giedromis, nuoširdžiomis akimis. - Mus pertraukė pačioje pradžioje.

Speidas prisidegė cigaretę ir nusijuokė, išpūsdamas dūmų kamuolį.

- Norite, kad paskambinčiau Keiro ir paprašyčiau grįžti?

Ji nenusišypsojo, tik papurtė galvą.

Speidas apkabino Bridžitą O'Šonesi viena ranka, padėjęs delną ant nuogo, glotnaus, balto peties. Mergina atlošė galvą ant jo rankos išlinkio.

- Aš klausau, - paragino seklys.

Ji pasuko galvą, nusišypsojo Speidui iššaukiančiai žaismingai ir paklausė:

- Ir dėl to tau būtina mane apsikabinti?

- Ne. - Speidas nuėmė ranką nuo jos peties.

- Tu visiškai nenuspėjamas.

- Aš tavęs klausau.

- Pažiūrėk, kuri valanda! - šūktelėjo mergina, parodžiusi pirštu į žadintuvą, kurio kreivos rodyklės rodė be dešimt tris.

- Aha. Neramus buvo vakaras.

- Man laikas eiti. - Ji atsistojo nuo sofos. - Visa tai siaubinga...

Speidas liko sėdėti.

- Niekur tu neisi, kol visko man nepapasakosi, - pareiškė jis.

- Bet pažiūrėk, kiek valandų, - paprieštaravo Bridžita O'Šonesi. - Norint viską papasakoti, reikia laiko.

- Nieko, laiko mums užteks.

- Tu mane areštavai? - linksmai paklausė ji.

- Tu neužmiršai bernioko, kuris trinasi aplink namą? Galbūt jis dar nenuėjo gulti.

Merginos linksmumas kaipmat išgaravo.

- Manai, jis vis dar čia?

- Tikriausiai.

Ji krūptelėjo.

- O tu negali patikrinti?

- Galiu nusileisti ir pažiūrėti.

Seklys kurį laiką įdėmiai žiūrėjo į susirūpinusį merginos veidą, paskui atsistojo nuo sofos.

- Gerai, - tarė jis, imdamas iš spintos skrybėlę bei lietpaltį. - Aš grįšiu už penkių minučių.

- Tik būk atsargus, - maldavo mergina, lydėdama Speidą iki durų.

- Pasistengsiu.

Posto gatvėje nebuvo nė gyvos dvasios. Speidas nužingsniavo vieną kvartalą, perėjo į kitą gatvės pusę, pargrįžo du kvartalus, vėl perėjo į savąją gatvės pusę ir pasuko namo, nepastebėjęs nieko,

išskyrus du mechanikus, viename iš garažų remontavusius mašiną.

Bridžita O'Šonesi stovėjo prieškambario kampe, laikydama rankoje Keiro pistoletą.

- Berniokas vis dar ten, - pranešė Speidas.

Ji prikando lūpą, lėtai apsisuko ir nuėjo į svetainę. Speidas nusekė iš paskos, numetė lietpaltį ir skrybėlę ant krėslo, sumurmėjo: "Mes turime laiko pasikalbėti" - ir išėjo į virtuvę. Kai Bridžita O'Šonesi pasirodė tarpduryje, Speidas jau buvo pastatęs ant viryklės kavinuką ir raikė ilgą prancūzišką batoną. Mergina kairės rankos pirštais nesąmoningai glostinėjo pistoletą, kurį vis dar laikė dešinėje rankoje.

- Staltiesė ten, - tarė seklys, duonriekiu rodydamas į paprastą indaują vienvėrėmis durelėmis.

Kol mergina dengė stalą, jis prigamino sumuštinių su kepenine dešra ir šalta jautiena. Paskui išpilstė į puodelius kavą, šliūkštelėjo į ją konjako iš pilvoto butelio, ir jie susėdo vakarieniauti. Sėdėjo šalia vienas kito ant to paties suolelio. Pistoletą mergina pasidėjo šalia savęs.

- Gali pradėti pasakoti dabar pat, vakarieniaujant, - pasiūlė Speidas.

- Tu siaubingai nekantrus!

- Ir, be to, laukinis ir nenuspėjamas. Kas tai per paukštis sakalas, dėl kurio taip sukruto visa kompanija?

Bridžita O'Šonesi sukramtė kąsnį, nurijo, įdėmiai apžiūrėjo sumuštinį su jautiena ir paklausė:

- O jeigu aš tau nepasakysiu? Jeigu aš tau išvis nieko nepasakysiu? Kas tada?

- Tu tik nemanyk, - atšovė Speidas taip šypsodamasis, kad matėsi krūminiai dantys, - kad aš sutriksiu ir nieko negalėsiu padaryti.

- Ir ką gi tu padarysi? - Mergina atitraukė akis nuo sumuštinio ir sutelkė dėmesį į seklio veidą. - Aš ir noriu žinoti, ką tu toliau darysi.

Speidas papurtė galvą.

Ji nusišypsojo beveik pašaipiai.

- Pasielgsi kaip laukinis ir nenuspėjamas?

- Galbūt. Bet tu nieko nelaimėsi, slėpdama nuo manęs tiesą. Ji man ir taip palaipsniui atsiskleidžia. Aš dar daug ko nesuprantu, bet šį tą jau sužinojau ir šį tą jau galiu įspėti. Dar viena tokia diena, ir aš žinosiu tai, apie ką tu ir supratimo neturi.

- Galbūt tu ir dabar žinai daugiau negu aš, - tarė mergina, vėl apžiūrinėdama sumuštinį. - Bet... o!... aš taip pavargau, mane jau pykina nuo kalbų. Ar ne geriau... ar ne geriau palaukti, kol tu pats viską išsiaiškinsi?

Speidas nusijuokė.

- O, prašau... patikėk.

- Nežinau. Spręsk pati. Mano būdas išsiaiškinti tiesą labai paprastas: aš metu laukinį ir nenuspėjamą veržliaraktį į veikiantį mechanizmą. Man tai kas, o tu žiūrėk, kad tavęs nekliudytų atšokus geležėlė.

Bridžita O‘Šonesi sutrikusi gūžtelėjo nuogais pečiais, bet nieko nepasakė. Kelias minutes jie valgė tylėdami: jis flegmatiškai, ji susimąsčiusi. Galiausiai mergina tyliai pratarė:

- Aš bijau tavęs, štai kas.

- Svarbiausia ne tai, - paprieštaravo Speidas.

- Taip, - taip pat tyliai, bet tvirtai pareiškė ji. - Bijau tik dviejų žmonių, ir abu šiandien mačiau.

- Aš galiu suprasti, kodėl tu bijai Keiro, - tarė seklys. - Tu negali jo pasiekti.

- O tave?

- O aš visai šalia, - pašaipiai atšovė jis.

Mergina nuraudo, paskui pasiėmė sumuštinį su pilka kepenine dešra. Įsidėjo jį į lėkštę. Suraukė baltą kaktą.

- Kaip jau žinai, tai juoda paukščio figūrėlė, vanago ar sakalo, glotni ir blizganti, štai tokio aukščio. - Mergina išskėtė rankas maždaug per pėdą.

- Kuo ji tokia ypatinga?

Prieš atsakydama, Bridžita O'Šonesi nugėrė gurkšnį kavos su konjaku.

- Nežinau. Jie man nesakė. Man prižadėjo penkis šimtus svarų, jeigu padėsiu gauti paukštį. Paskui, kai mes pabėgome nuo Džo, Floidas žadėjo duoti man septynis šimtus penkiasdešimt.

- Vadinasi, statulėlė verta daugiau negu septyni su puse tūkstančio?

- Daug daugiau. Jie ir neapsimetinėjo, kad garbingai dalinasi su manimi. Mane tiesiog pasamdė, kad jiems padėčiau.

- Kuo padėtum?

Mergina vėl pakėlė puodelį prie lūpų. Speidas, neatitraukdamas valdingo gelsvai pilkų akių žvilgsnio nuo jos veido, ėmė suktis cigaretę. Už jo nugaros ant viryklės burbuliavo kavinukas.

- Padėčiau jiems paimti paukštį iš to, kas jį turėjo, - lėtai atsakė mergina, nuleidusi puodelį. - Iš ruso, pavarde Kemidovas.

- Kokiu būdu?

- Ak, tai nesvarbu ir niekuo tau negali praversti. - Ji įžūliai šyptelėjo. - Ir visai tavęs neliečia.

- Tai buvo Konstantinopolyje?

Kiek padvejojusi, ji linktelėjo.

- Marmare.

Speidas pamojo jai cigarete ir paragino:

- Tęsk. Kas buvo paskui?

- Tai viskas. Aš tau viską papasakojau. Jie prižadėjo man už pagalbą penkis šimtus svarų, ir aš jiems padėjau. O paskui mes sužinojome, kad Džo Keiro ketina sprukti, pasiėmęs su savimi sakalą, ir palikti mus be nieko. Bet mes patys pabėgome nuo jo. Tačiau mano padėtis nė kiek nepagerėjo - Floidas nė nemanė

mokėti man septynių šimtų svarų. Aš sužinojau tai, kai mes buvome jau San Franciske. Jis sakė, kad važiuos į Niujorką, kur parduos sakalą ir atiduos man žadėtąją dalį, bet aš mačiau, kad jis meluoja. - Merginos akys iš pykčio tapo beveik violetinės. - Tada aš ir atėjau pas tave, kad padėtum man išsiaiškinti, kur sakalas.

- Tarkime, tu jį radai. Kas tada?

- Tada sąlygas misteriui Floidui Tersbiui būčiau diktavusi aš.

Speidas pašnairavo į ją.

- Bet tu juk nežinai, kur galima gauti už sakalą daugiau, negu tau pasiūlė Tersbis?

- Ne, nežinau, - atsakė ji.

Speidas niūriai spoksojo į pelenus, kuriuos kratė į savo lėkštę.

- Kodėl taip brangiai vertinama toji figūrėlė? Tu turi nors kažką apie tai žinoti ar bent numanyti.

- Neturiu supratimo.

Speidas įsmeigė žvilgsnį merginai į veidą.

- Iš ko ji padaryta?

- Iš porceliano ar juodo akmens. Tiksliai nežinau. Aš nebuvau prie jos prisilietusi. Mačiau tik vieną kartą, ir tik kelias minutes - Floidas parodė man, kai sakalas atsidūrė mūsų rankose.

Speidas užgesino nuorūką lėkštelėje ir vienu mauku išgėrė puodelyje likusią kavą su konjaku. Niūri išraiška dingo nuo jo veido. Seklys nusišluostė lūpas servetėle, numetė ją ant stalo ir ramiai tarė:

- Meluoji.

Mergina pakilo iš už stalo, pažvelgė į jį savo mėlynomis akimis, paraudo.

- Meluoju, - sutiko ji. - Ir visada melavau.

- Radai kuo girtis. Tu juk ne vaikas. - Speidas taip pat išėjo iš už stalo. - Tavo pasakoje yra nors dalelė tiesos?

Mergina nuleido galvą. Ant tamsių blakstienų sužvilgo ašaros.

- Taip, - sušnibždėjo ji.

- Kokia?

- Ne...nedidelė.

Speidas paėmė ją už smakro ir pakėlė galvą. Tada nusijuokė į drėgnas nuo ašarų akis ir pareiškė:

- Mums visa naktis prieš akis. Tuoj išvirsiu tau dar kavos su konjaku, ir mes pradėsime viską iš naujo.

Bridžita O'Šonesi nuleido akis.

- Aš taip pavargau, - tarė ji virpančiu balsu, - taip pavargau nuo viso šito, nuo savęs, nuo nebūtų dalykų, nuo to, kad jau pati nebežinau, kur tiesa, o kur melas. Verčiau...

Ji suėmė delnais Speido veidą, pravira burna prisispaudė prie jo lūpų, prisiglaudė prie jo visu kūnu.

Speidas apkabino ją taip, kad išsipūtė raumenys po mėlyno švarko rankovėmis, vieną ranką suleido į jos rudus plaukus, kita glostė liauną nugarą. Jo akys žėrėjo geltona ugnimi.

10. "Belvederio" viešbutis

Speidas nubudo vos išaušus. Šalia jo lygiai ir ramiai kvėpavo Bridžita. Speidas tylutėliai atsikėlė, atsargiai išėjo iš miegamojo ir uždarė paskui save duris. Rengėsi jis vonioje. Paskui atidžiai apieškojo miegančios merginos drabužius, paėmė iš jos palto kišenės plokščią varinį raktą ir išėjo į gatvę.

Nusigavęs iki "Karūnos", Speidas atsirakino Bridžitos O'Šonesi buto duris. Jis elgėsi ryžtingai, ėjo nesislapstydamas, tad niekas negalėjo jo įtarti. Neįprasta buvo tik tai, kad jis vaikščiojo beveik be garso.

Įjungęs visas šviesas, seklys ypatingai kruopščiai apieškojo merginos butą. Jo akys ir pirštai judėjo, sakytum, neskubiai, tačiau niekur ilgai neužtrukdavo, nedvejodavo ir niekada negrįždavo prie jau apžiūrėtų daiktų. Jis tyrinėjo, tikrino, čiupinėjo metodiškai ir su profesionaliu pasitikėjimu savimi. Atidarė visus stalčius ir spintas, dureles ir dėželes, krepšius ir lagaminus - tiek užrakintus, tiek neužrakintus - ir peržiūrėjo jų turinį. Patikrino kiekvieną drabužių klostę, čiupinėdamas išsipūtusias vietas ir klausydamas, ar nesukrebždės popierius. Nuėmė nuo lovos patalynę. Dirstelėjo po kilimais ir po baldais. Nuleido žaliuzes, kad įsitikintų, jog jose niekas nepaslėpta. Kyštelėjo galvą pro kiekvieną langą žiūrėdamas, ar niekas nekabo lauke. Pabaksnojo šakute į visas pudros ir kremo dėžutes ant tualetinio staliuko. Palaikė prieš šviesą kiekvieną buteliuką ir pulverizatorių. Apuostė ir apčiupinėjo visas lėkštes, puodus, maisto produktus. Išvertė ant laikraščio šiukšlių kibiro turinį. Tualete nuėmė bakelio dangtį, nuleido vandenį ir žvilgtelėjo vidun. Apžiūrėjo ir patikrino metalines sklendes ir užstūmas vonioje, praustuve, vandentiekio čiaupuose ir vamzdžiuose.

Jis nerado juodojo paukščio. Nerado nieko, kas turėtų nors kokį ryšį su statulėle. Vienintelis dokumentas, kurį Speidui pavyko aptikti, buvo sąskaitos už buto nuomą, išduotos Bridžitai

O'Šonesi prieš savaitę, kopija. Jo dėmesį patraukė ir trumpam sustabdė kratą tik saujelė gana subtilių papuošalų - juos šeimininkė laikė įmantriai išmargintoje skrynelėje užrakintame tualetinio staliuko stalčiuje.

Baigęs kratą, Speidas išsivirė ir išgėrė puodelį kavos. Paskui atidarė virtuvės langą ir kišeniniu peiliuku subraižė skląstį. Tada pravėrė kambaryje langą, esantį arčiausiai gaisrinių kopėčių, paėmė savo skrybėlę ir paltą nuo kušetės svetainėje ir išėjo iš buto tuo pačiu keliu, kuriuo ir atėjo.

Pakeliui į namus Speidas užsuko į parduotuvę - ją kaip tik atidarinėjo drebantis nuo šalčio storas bakalėjininkas užtinusiomis akimis - ir nupirko apelsinų, kiaušinių, bandelių, sviesto ir grietinėlės.

Į savo butą Speidas įėjo tyliai, bet vos tik uždarė paskui save duris, išgirdo Bridžitos O'Šonesi riksmą:

- Kas ten?

- Gerasis dėdulė Speidas atnešė pusryčius.

- Kaip tu mane nugąsdinai!

Miegamojo durys, kurias jis išeidamas uždarė, buvo praviros. Mergina sėdėjo ant lovos krašto visa drebėdama, dešiniąją ranką pasikišusi po pagalve.

Speidas padėjo ryšulius ant virtuvės stalo ir įėjo į miegamąjį. Jis atsisėdo ant lovos šalia merginos, pabučiavo į švelnų petį ir paaiškino:

- Aš nusprendžiau patikrinti, ar tebestovi berniokas, ir nupirkti šio to pusryčiams.

- Tu jį matei?

- Ne.

Mergina atsiduso ir prisiglaudė prie jo.

- Aš pabudau - tavęs šalia nėra, ir staiga girdžiu, kad kažkas įeina į butą. Tiesiog mirtinai persigandau.

Speidas nubraukė jai nuo kaktos rudus plaukus ir tarė:

- Atleisk, mano angele. Aš tikėjausi, kad tu nepabusi iki man sugrįžtant. Tu ką, visą naktį laikei po pagalve pistoletą?

- Ne. Tu juk žinai, kad ne. Aš pašokau iš lovos ir pagriebiau jį tik supratusi, kad tu išėjai.

Kol mergina prausėsi vonioje ir rengėsi, Speidas paruošė pusryčius ir įdėjo plokščią varinį raktą atgal į jos palto kišenę.

Ji išėjo iš vonios, švilpaudama "En Cuba" melodiją.

- Sutvarkyti patalynę? - paklausė ji.

- Jei nesunku. Kiaušiniai bus už kelių minučių.

Kai Bridžita O'Šonesi įėjo į virtuvę, pusryčiai jau buvo ant stalo. Jie susėdo taip pat, kaip ir vakare, ir ėmė su apetitu valgyti.

- Na ką, pasikalbėsime apie paukštį? - pasiūlė Speidas.

Mergina padėjo šakutę ant stalo ir pažvelgė į jį, suraukusi antakius ir papūtusi lūpas.

- Ir tau užtenka įžūlumo gadinti man tokį rytą! - pasipiktino ji. - Nekalbėsiu!

- Ak, tu užsispyrusi žiežula, - liūdnai tarė Speidas, atsikąsdamas bandelės.

Kai Speidas ir Bridžita O'Šonesi išėjo iš namo ir įsėdo į jų laukiančią taksi mašiną, neūžaugos seklio aplinkui nesimatė. Taksi taip pat niekas nesekė. Nei neūžaugos, nei kitokių dykinėjančių žmogystų jie nepastebėjo ir šalia "Karūnos".

Bridžita O'Šonesi nenorėjo, kad Speidas užeitų vidun.

- Kai grįžti tokiu metu apsirengusi vakarine suknele, atrodai įtartina net ir be palydovo. Tikiuosi, kad nieko nesutiksiu laiptinėje.

- Pavakarieniausime kartu?

- Gerai.

Jiedu pasibučiavo. Mergina įėjo į namą. Speidas liepė vairuotojui:

- Į "Belvederio" viešbutį.

"Belvederyje" jis iš karto pastebėjo bernioką seklį, sėdintį vestibiulyje ant minkštasuolio, iš kur gerai matėsi visi liftai. Berniokas skaitė laikraštį.

Sužinojęs iš portjė, kad Keiro viešbutyje nėra, Speidas suraukė kaktą ir įsignybo sau į apatinę lūpą. Jo akyse blykstelėjo geltonos ugnelės.

- Ačiū, - padėkojo seklys budėtojui ir nusisuko.

Paskui krypuojančia eisena perkirto vestibiulį, priėjo prie minkštasuolio, iš kur gerai matėsi liftai, ir atsisėdo šalia vaikino, skaitančio laikraštį.

Vaikinas net nepakėlė akių. Iš arti jam nebūtum davęs nė dvidešimties. Jo veido bruožai buvo smulkūs, bet proporcingi. Oda stebino baltumu. Vaikino drabužiai nepasižymėjo naujumu ar ypatinga kokybe, tačiau jis dėvėjo juos vyriškai griežtai ir tvarkingai.

Berdamas tabaką ant sulenkto rudo popierėlio, Speidas lyg tarp kitko paklausė:

- Kur jis?

Berniokas nuleido laikraštį ir lėtai, tarsi valdydamas įgimtą judesių greitumą, apsidairė. Paskui mažos šviesiai rudos akys iš po ilgų, riestų blakstienų įsmigo Speidui į krūtinę. Visiškai ramiu ir abejingu balsu jis paklausė:

- Ką?

- Kur jis? - pakartojo Speidas, sukdamasis cigaretę.

- Kas?

- Pederastas.

Rudų akių žvilgsnis slystelėjo Speido krūtine aukštyn ir sustingo ant tamsiai raudono kaklaraiščio mazgo.

- Kvailių ieškai? - paklausė berniokas.

- Ką tu? Kai man šaus į galvą tokia mintis, aš tave iš anksto perspėsiu. - Speidas lyžtelėjo rūkomojo popieriaus skiautės kraštą ir draugiškai nusišypsojo bernioku. - Iš Niujorko atvažiavai?

Berniokas toliau žiūrėjo į Speido kaklaraištį ir tylėjo. Seklys linktelėjo, tarsi išgirdęs teigiamą atsakymą, ir paklausė:

- Ieškai nemalonumų?

Berniokas dar kurį laiką tylėdamas paspoksojo į Speido kaklaraištį, paskui pakėlė laikraštį ir vėl apsimetė skaitąs.

- Nešdinkis velniop! - galiausiai iškošė jis pro dantis.

Speidas prisidegė cigaretę, atsisėdo patogiau ir geraširdiškai pradėjo:

- Jums teks pasikalbėti su manimi, sūneli, kuriam nors iš jūsų būtinai teks. Galite tuo neabejoti. Taip ir perduok G.

Berniokas pasidėjo laikraštį į šalį ir vėl įsmeigė akis į Speido kaklaraištį. Jo mažos rankos ramiai gulėjo ant pilvo.

- Tu prisišokinėsi, - pratarė jis žemu grėsmingu balsu. - Dar kartą sakau - nešdinkis velniop.

Palaukęs, kol praeis pro šalį akiniuotas storulis ir laibakojė blondinė, Speidas nusijuokė ir atšovė:

- Tuo tu gali nugąsdinti ką nors Septintojoje aveniu. Bet mudu ne tavo Niujorke, o mano San Franciske. - Jis įtraukė ir iškvėpė didelį cigaretės dūmų kamuolį. - Tai kur jis?

Berniokas ištarė tris žodelius, iš kurių pirmasis buvo trumpas energingas veiksmažodis, o kiti du - "iš čia".

- Taip tu gali ir be dantų likti, - Speido veidas suakmenėjo, tačiau balsas tebebuvo draugiškas. - Mokykis mandagumo, kol kaulai sveiki.

Berniokas pakartojo savo tris žodelius.

Speidas įmetė cigaretę į aukštą akmeninę vazą ir pamojo ranka žmogui, jau kelias minutes stovinčiam prie tabako kiosko. Žmogus linktelėjo ir žengė link jų. Tai buvo vidutinio amžiaus ir vidutinio ūgio, gražaus sudėjimo vyras, dėvintis tvarkingą tamsią eilutę.

- Sveikas, Semai, - pasisveikino jis, priėjęs arčiau.

- Sveikas, Liukai.

Jiedu paspaudė vienas kitam rankas, ir Liukas tarė:

- Vargšas Mailzas.

- Aha, nepasisekė jam. - Speidas parodė galvos mostu į šalia sėdintį bernioką. - Kodėl tu leidi visokioms padugnėms, prisigrūdusioms į kišenes pistoletų, kiurksoti tavo viešbutyje?

- Ak, štai kas. - Liukas nužvelgė neūžaugą rudomis skvarbiomis akimis ir jo veidas iškart paniuro. - Ko tau čia reikia?

Berniokas atsistojo. Speidas taip pat atsistojo. Bernioko žvilgsnis lakstė nuo vieno vyro prie kito, tiksliau, nuo vieno kaklaraiš-

čio prie kito. Liukas ryšėjo juodą kaklaraištį. Šalia dviejų detektyvų žemaūgis vaikinas atrodė lyg mokinukas. Liukas tarė:

- Klausyk, jeigu tau čia nieko nereikia, tai nešdinkis lauk, ir kad aš tavęs čia daugiau nematyčiau.

Berniokas iškošė: "Aš dar atsiskaitysiu su jumis" - ir išėjo iš viešbučio.

Abu vyrai stebėjo neūžaugą, kol tas dingo iš akių. Tada Speidas nusiėmė skrybėlę ir nusišluostė nosine drėgną kaktą.

Viešbučio detektyvas paklausė:

- Kas jis?

- Nežinau, - atsakė Speidas. - Pirmąkart matau. Ar gali man ką nors pasakyti apie Džoelą Keiro iš 635-ojo numerio?

- Ak, šitas... - Liukas šyptelėjo.

- Kiek laiko jis čia gyvena?

- Keturias dienas. Šiandien penkta.

- Jis tau niekuo neužkliuvo?

- Niekuo, neskaitant šlykščios išvaizdos.

- Sužinok, prašau, ar Keiro šiąnakt nakvojo viešbutyje.

Speidas prisėdo ant minkštasuolio.

- Ne, - grįžęs pranešė Liukas. - Viešbutyje jis nenakvojo. O kas nutiko?

- Nieko.

- Sakyk. Tu juk žinai, aš moku laikyti liežuvį už dantų. Jeigu kas nors negerai, mes turime suspėti gauti iš jo pinigus.

- Viskas gerai, - užtikrino jį Speidas. - Supranti, Keiro nusamdė mane vienam darbeliui. Jeigu kas, aš tau būtinai pranešiu.

- Būtinai pranešk. Gal nori, kad jį aš pasekčiau?

- Ačiū, Liukai. Tai niekada nepakenks. Mūsų laikais kuo daugiau žinai apie tuos, kuriems dirbi, tuo geriau.

Džoelas Keiro pasirodė viešbutyje, kai laikrodis vestibiulyje virš lifto rodė vienuolika valandų dvidešimt vieną minutę. Levantiečio kakta buvo sutvarstyta, drabužiai atrodė truputį nevalyvi - tokią išvaizdą paprastai įgauna drabužiai, dėvimi ilgą laiką be

pertraukos. Nuleisti akių ir lūpų kampučiai teikė jo veidui gaižią išraišką.

Speidas pasitiko levantietį prie portjė stalo.

- Labas rytas, - pasisveikino jis pačiu kasdieniškiausiu tonu.

Keiro įtempė visus pavargusio kūno ir liūdno veido raumenis.

- Labas rytas, - vangiai atsakė jis.

Stojo trumpa tyla.

- Eime kur nors, reikia pasikalbėti, - pagaliau prabilo Speidas.

Keiro karingai kilstelėjo smakrą.

- Prašau man atleisti, - tarė jis, - bet mūsų neoficialūs pokalbiai buvo tokio pobūdžio, kad aš neturiu jokio noro juos tęsti. Atleiskite už atvirumą, sere, bet taip yra.

- Jūs turite omeny vakarykštį vakarą? O kas, velniai griebtų, man daugiau beliko? Aš maniau, jūs mane suprasite. Jeigu jau jūs nusprendėte susipešti su mis O'Šonesi ar leidote jai susipešti su jumis, tai man norom nenorom teko palaikyti jos pusę. Aš nežinau, kur tas prakeiktas paukštis. Ir jūs nežinote. O ji žino. Kaip, po velnių, mes gausime tą paukštelį, jeigu aš neapsimetinėsiu, jog einu išvien su ja?

Keiro susimąstė, paskui neryžtingai tarė:

- Turiu pripažinti, kad jūs visada sumaniai išsisukate.

Speidas išsišiepė.

- Tai ką gi man daryti? Mokytis kalbėti mikčiojant, trukčiojančiu balsu? Gerai, galime pasišnekėti vestibiulyje. - Jis nusivedė Keiro prie minkštasuolio, kur prieš tai sėdėjo berniokas seklys. Jiems susėdus, Speidas paklausė:

- Dandis nusitempė jus į policijos nuovadą?

- Taip.

- Ir ilgai jie vargo su jumis?

- Ilgai ir prieš mano valią. Tik dabar paleido. - Keiro balse skambėjo nuoskauda ir pasipiktinimas. - Aš būtinai kreipsiuos į Graikijos generalinę pasiuntinybę ir į savo advokatą.

- Kreipkitės - gal kas ir išeis. Ar jiems pavyko ką nors iš jūsų išpešti?

Keiro nusišypsojo, neslėpdamas pasitenkinimo.

- Visiškai nieko. Aš laikiausi jūsų sugalvotos versijos. - Šypsena dingo nuo jo veido. - Tačiau, mano manymu, toji išmonė galėjo būti ir įtikinamesnė. Labai jau nesmagu buvo ją kartoti.

Speidas pašaipiai šyptelėjo.

- Žinoma, - atsakė jis. - Bet mano versija tuo ir gera, kad tokia idiotiškai neįtikėtina. Jūs esate tikras, kad nieko jiems neišdavėte?

- Galite pasikliauti manimi, misteri Speidai, aš nieko jiems neišdaviau.

- Dandis nepaliks jūsų ramybėje. Mulkinkite jį toliau, ir viskas bus gerai. Ir nesijaudinkite, kad mūsų versija tokia kvaila. Įtikėtina versija seniai būtų patupdžiusi mus visus už grotų. - Speidas atsistojo. - Po visą naktį trukusio policininkų meilikavimo jūs tikriausiai virstate iš koto. Iki pasimatymo.

Kai Speidas įėjo į savo kontoros priimamąjį, Efė Perin sakė į telefono ragelį: "Ne, dar ne". Mergina pasisuko į šefą ir be garso, vien lūpomis pratarė: "Eva". Jis papurtė galvą.

- Taip, kai tik grįš, perduosiu, kad paskambintų jums, - garsiai tarė ji ir padėjo ragelį. - Trečią kartą skambina.

Speidas kažką irzliai sumurmėjo.

Mergina parodė rudomis akimis į kabineto duris.

- Ten tavo mis O'Šonesi. Laukia tavęs nuo devynių.

Speidas linktelėjo, tarsi laukė šito, ir paklausė:

- Kas dar?

- Skambino seržantas Polhauzas. Nieko neprašė perduoti.

- Sujunk mane su juo.

- Ir dar skambino G.

- Kas? - Speido akys žybtelėjo.

- G. Taip jis pasivadino. - Ji puikiai vaidino, kad Speido reikalai jai asmeniškai visai nerūpi. - Kai pasakiau, kad tavęs nėra

agentūroje, jis paprašė perduoti: “Pasakykite, kad skambino G., gavęs jo pranešimą, ir kad dar paskambins”.

Speidas sučepsėjo lūpomis tarsi ragaudamas kažką labai skanaus.

- Ačiū, brangioji, - tarė jis. - Pasistenk prisiskambinti Tomui Polhauzui.

Speidas įžengė į kabinetą ir rūpestingai uždarė paskui save duris.

Bridžita O‘Šonesi, apsirengusi taip pat, kaip ir pirmojo apsilankymo kontoroje metu, pašoko iš krėslo prie stalo ir greitai priėjo prie seklio.

- Kažkas pabuvojo mano bute! - sušuko ji. - Viskas išmėtyta ir apversta aukštyn kojom.

- Kas nors dingo? - Speidas puikiai apsimetė nustebęs.

- Nemanau. Nežinau. Aš bijojau ten būti. Paskubomis persirengiau ir atbėgau čionai. Tai tu atvedei pas mane bernioką!

Speidas papurtė galvą.

- Ne, mano angele. - Jis išsitraukė iš kišenės vieną iš vietinių rytinės laidos laikraščių, atvertė ir parodė merginai ketvirčio skilties žinutę, pavadintą “Riksmas pabaidė vagį”.

“Jauna moteris, vardu Karolina Bil, gyvenanti viena Staterio gatvėje, pabudo ketvirtą valandą ryto, pažadinta šurmulio, kurį sukėlė nepažįstamas žmogus, įlindęs į jos miegamąjį. Ji suriko. Nepažįstamasis pabėgo. Dar dvi tame pačiame name gyvenančios vienišos moterys iš ryto aptiko aiškius pašalinio žmogaus apsilankymo pėdsakus. Iš butų niekas nepavogta.”

- Būtent ten aš ir paspurkau nuo bernioko, - paaiškino Speidas. - Įėjau per paradinį to namo įėjimą ir išėjau per atsarginį. Štai kodėl įsilaužėlį domino tik vienišos moterys. Jis lindo tik į tuos butus, kuriuose, pagal laiptinės gyventojų sąrašą, gyveno vienos moterys. Taip jis tikėjosi rasti tave manydamas, kad tu išsinuomojai butą svetima pavarde.

- Bet kai aš buvau pas tave, tu juk pats matei, kad berniokas trinasi aplink tavo namą, - paprieštaravo Bridžita O'Šonesi. Speidas gūžtelėjo pečiais.

- O kodėl tu manai, kad jis dirba vienas? Be to, jis galėjo nueiti į Saterio gatvę įsitikinęs, kad tu likai nakvoti pas mane. Variantų galima sugalvoti, kiek tik nori, tačiau "Karūnos" aš jam nerodžiau.

Tačiau mergina nenurimo.

- Bet jis - arba kas nors kitas - rado mano butą.

- Žinoma. - Speidas niūriai spoksojo į jos kojas. - Galbūt tai Keiro? Jis nenakvojo viešbutyje ir grįžo į jį tik prieš kelias minutes. Man jis pasakė, kad visą naktį išbuvo policijos nuovadoje. Bet aš tuo abejoju.

Speidas apsisuko, pravėrė duris ir paklausė Efės Perin:

- Ar pavyko susiskambinti su Tomu?

- Šiuo metu jo nėra kabinete. Pabandysiu dar kartą pasukti už kelių minučių.

- Ačiū.

Bridžita O'Šonesi nepatenkinta žiūrėjo į Speidą.

- Tu šįryt buvai pas Džo? - paklausė ji.

- Taip.

Mergina kurį laiką dvejojo.

- Kam?

- Kam? - seklys nusišiepė, žiūrėdamas į ją iš viršaus. - Ogi tam, mano meile, kad, norėdamas ką nors išsiaiškinti šioje painiavoje, privalau nepraleisti jokių smulkmenų ir palaikyti ryšį su visais šios intrigos dalyviais. - Jis viena ranka apkabino merginą per pečius ir nusivedė prie savo sukamojo krėslo. Pakštelėjęs jai į nosį, pasodino į krėslą, o pats įsitaisė priešais ant stalo ir tarė:

- Dabar tau reikia surasti naują butą, taip?

Bridžita O'Šonesi energingai linktelėjo.

- Aš daugiau negrįšiu tenai.

Speidas pabarbeno pirštais į stalo viršų ir apsimetė galvojąs.

- Atrodo, radau išeitį, - netrukus tarė jis. - Lukterėk minutėlę. - Jis išėjo į priimamąjį, uždarydamas paskui save duris.

Efė Perin siektelėjo telefono ragelio.

- Tuoj dar kartą paskambinsiu.

- Vėliau. Ar tavo moteriška intuicija vis dar sako tau, kad mano viešnia - skaisčioji madona?

Mergina griežtai nužvelgė jį.

- Kas benutiktų, aš vis vien ja tikiu - jeigu, žinoma, aš teisingai tave supratau.

- Tu teisingai mane supratai, - užtikrino Speidas. - Tau užteks jėgelių dabar jai padėti?

- Kuo?

- Mis O'Šonesi reikia kur nors pagyventi kelias dienas.

- Nori pasakyti, pas mane?

- Aha. Jos bute vėl kažkas šniukštinėjo. Tai jau antras kartas per savaitę. Dabar jos geriau nepalikti vienos. Būtų neblogai, jeigu tu galėtum ją priglausti.

Efė Perin sunerimusi palinko į priekį ir paklausė:

- Jai tikrai gresia pavojus, Semai?

- Manau, kad taip.

- Mama, aišku, pažaliuos iš baimės. Bet aš jai pasakysiu, kad mis O'Šonesi - tavo vertingiausias liudininkas, kurį tu slepi iki paskutinės akimirkos.

- Tu šaunuolė, - pagyrė Speidas. - Tada važiuokite nedelsiant. Aš paimsiu iš jos raktą ir atvešiu iš jos buto pačius būtiniausius daiktus. Palauk. Niekas neturi matyti jūsų drauge. Padarykime taip: tu važiuok namo viena. Pasigauk taksi ir įsitikink, kad tavęs niekas neseka. Neturėtų sekti, bet dėl viso pikto pasižiūrėk. Aš įsodinsiu mis O'Šonesi į kitą taksi ir pasirūpinsiu, kad niekas prie jos neprilipt.

11. Storulis

Vos Speidas grįžo į savo kabinetą, įsodinęs Bridžitą O'Šonesi į taksi, ant jo stalo suskambo telefonas. Speidas pakėlė ragelį:

- Alio... Taip, aš klausau... Taip, gavau. Aš laukiau jūsų skambučio... Kas?.. Misteris Gutmanas? Ak taip, žinoma!.. Dabar - kuo greičiau, tuo geriau... Dvyliktas K... Gerai. Tarkime, už penkiolikos minučių... Susitarėme.

Speidas atsisėdo ant stalo krašto šalia telefono ir susisuko cigaretę. Jo kietai sučiauptos lūpos tarsi šypsojosi. Akys, stebinčios pirštus, iš po nuleistų vokų spindėjo lyg žarijos.

Durys atsidarė ir į kabinetą įėjo Eva Arčer.

Speido veidas netikėtai nušvito.

- Labas, saule mano.

- O, Semai, atleisk man! Atleisk man! - dusliai šūktelėjo moteris. Ji stovėjo prie durų, pirštinėtomis rankomis gniaužydama nosinę juodais apvadais ir stengėsi pažvelgti Speidui į veidą paraudusiomis, užtinusiomis akimis.

Jis liko sėdėti ant stalo kampo, tik pasakė:

- Žinoma. Neverta apie tai kalbėti. Aš jau užmiršau.

- Bet, Semai, - sudejavo Eva, - tai aš atsiunčiau pas tave policininkus. Aš pakvaišau iš pavydo ir paskambinau jiems. "Jeigu norite ką nors sužinoti apie Mailzo mirtį, - pasakiau, - tučtuojau važiuokite pas Speidą į namus."

- Kodėl tu taip nusprendei?

- Aš taip nemaniau, tiesiog įsiutau ir norėjau tave įskaudinti.

- Dėl tavo kaltės aš atsidūriau keblioje padėtyje. - Speidas apkabino Evą viena ranka ir prisitraukė prie savęs. - Bet dabar jau viskas išsisprendė. Daugiau taip nedaryk, prašau.

- Nedarysiu, - prižadėjo ji, - niekada. Bet vakar vakare tu blogai pasielgei su manimi. Buvai kažkoks šaltas, svetimas, norė-

jai kuo greičiau manimi atsikratyti. Aš taip ilgai laukiau tavęs prie paradinio įėjimo, norėdama perspėti, o tu...

- Perspėti? Apie ką?

- Apie Filą. Jis kažkokiu būdu sužinojo, kad tu... kad tu myli mane. O Mailzas dar anksčiau jam buvo sakęs, kad aš noriu su juo išsiskirti, nors jis, žinoma, nežinojo kodėl. Ir dabar Filas mano, jog mes... jog tu užmušei jo brolį, nes tas nedavė sutikimo skyryboms ir mudu negalėjome apsivesti. Jis pats man išdėjo visa tai, o paskui nuėjęs papasakojo policijoje.

- Labai miela, - saldžiu balseliu atsiliepė Speidas. - O tu, vadinasi, atskubėjai manęs perspėti; tačiau pamačiusi, kad aš užsiėmęs, įsižeidei ir padėjai tam išgamai Filui Arčeriui sukelti triukšmą policijoje.

- Aš nusikaltau... Aš žinau, tu niekada neatleisi man. Atleisk man, atleisk, atleisk... Nusikaltau...

- Būtent. Ir sau, ir man. Ar Dandis jau buvo atėjęs pas tave po Filo pareiškimo policijai? Arba kas nors iš jo žmonių?

- Ne, - sunerimusi atsakė Eva.

- Vadinasi, dar ateis, - užtikrino Speidas, - ir būtų geriau, kad neužtiktų tavęs čia. Tu prisistatei, kai skambinai jiems?

- Ne! Aš tik pasakiau, kad jie gali sužinoti šį tą apie žmogžudystę, jeigu nedelsdami važiuos pas tave, ir padėjau ragelį.

- Iš kur skambinai?

- Iš vaistinės šalia tavo namų. O, Semai, brangusis, aš...

Speidas patapšnojo Evai per petį ir taikiai tarė:

- Tai buvo šlykštus pokštas, bet aš akmens užanty nesinešiosiu. O dabar verčiau grįžk namo ir pagalvok, ką pasakysi policininkams. Jie netruks pasirodyti. Galbūt reikėtų viską neigti nuo pat pradžių... - Seklys suraukė kaktą. - O gal tau vertėtų pasimatyti su Sidu Vaizu? - Jis nuėmė ranką nuo moters peties, išsitraukė iš kišenės vizitinę kortelę, kažką brūkštelėjo atvirkščiojoje pusėje ir ištiesė kortelę Evai. - Sidui gali sakyti viską. - Jis vėl susiraukė. - Arba beveik viską. Kur tu buvai tą vakarą, kai žuvo Mailzas?

- Namie, - nedvejodama atsakė ji.

Speidas palingavo galvą, pašaipiai žvelgdamas į moterį.

- Namie, - tvirtai pakartojo ji.

- Netiesa. Bet jeigu tu taip sakai, tebūnie taip. Eik pas Sidą. Jo kontora už kampo, rausvame pastate, 817-as kambarys.

Jos žydros akys ieškojo jo gelsvai pilkų.

- Kodėl tu galvoji, kad aš nebuvau namie? - lėtai tardama žodžius, paklausė Eva.

- Aš negalvoju, aš žinau.

- Bet aš buvau namie, buvau. - Moters lūpos persikreipė, akys patamsėjo iš pykčio. - Tai vis Efė Perin, - piktai pareiškė ji. - Aš pastebėjau, kaip ji apžiūrinėja mano drabužius ir šniukštinėja aplink. Tu juk žinai, kad ji nekenčia manęs, Semai. Kodėl tu ja tiki? Ji bet ką pasakys, kad tik man įgeltų.

- Velniai griebtų jus, moteris, - nepiktai burbtelėjo Speidas ir žvilgtelėjo į savo rankinį laikrodį. - Tau metas eiti, mano brangiausioji. Aš jau vėluoju į dalykinį pasimatymą. Elkis, kaip išmanai, bet aš tavo vietoje sakyčiau Sidui arba viską, arba išvis nieko. Ko nenori, nesakyk, tik nemeluok.

- Aš nemeluoju tau, Semai! - užprotestavo Eva.

- Kaipgi, nemeluoji! - nusišaipė jis, kildamas iš už stalo.

- Tu netiki manimi? - sušnibždėjo ji.

- Netikiu.

- Ir tu neatleisi man to... to, ką aš padariau?

- Žinoma, atleisiu. - Speidas pasilenkė ir pabučiavo ją į lūpas. - Viskas gerai. O dabar eik.

Eva apsikabino jį.

- O tu neisi su manimi pas misterį Vaizą?

- Aš negaliu. Be to, aš ten būčiau nereikalingas. - Speidas patapšnojo jai per petį, atsargiai išsilaisvino iš jos glėbio, pasuko į duris ir lengvai stumtelėjo.

- Eik, - paliepė jis.

Speidui priėjus prie "Aleksandrijos" liuksinio numerio 12-K, raudonmedžio duris atidarė berniokas, su kuriuo Speidas kalbėjosi "Belvederio" vestibiulyje.

- Labas, - geraširdiškai pasisveikino seklys. Berniokas nieko neatsakė, tik atlapojo duris ir žingtelėjo į šalį.

Speidas įėjo. Jo pasitikti skubėjo labai storas žmogus.

Storulis buvo tiesiog siaubingai nutukęs: išsipūtę raudoni skruostai, riebios lūpos, keli liulantys pagurkliai, storas kaklas, milžiniškas išvirtęs pilvas, sudarantis nemažiau kaip pusę viso kūno, apversti rankų ir kojų kūgiai. Su kiekvienu storulio žingsniu visos jo riebalinės raukšlės ir apvalumai kilo, leidosi ir drebėjo atskirai kaip muilo burbulai, dar neatitrūkę nuo vamzdelio. Tamsios taukais užplaukusios akys gyvai blizgėjo. Ant didelės galvos raitėsi retos tamsios garbanėlės. Jis dėvėjo juodą vilnonį švarką, juodą liemenę, pilkas dryžuotas kelnes, avėjo lakinius batelius, o marškinių apykaklę buvo pasirišęs juodu atlasiniu kaklaraiščiu, kuriame žvilgėjo rausvas perlas. Jo kalba priminė savotišką gerklinį murkimą.

- Ak, misteri Speidai, - išraiškingai tarė storulis, tiesdamas sekliui ranką, panašią į storą rausvą jūros žvaigždę. Speidas paspaudė ranką ir nusišypsojo:

- Laba diena, misteri Gutmanai.

Laikydamas Speido ranką, storulis apsisuko, kita ranka paėmė svečią už alkūnės ir nusivedė žaliu kilimu prie žalio pliušinio krėslo. Šalia ant stalo stovėjo sifonas, taurės, butelis viskio "Džoni Voker", dėžė cigarų "Koronas del Ric", paprasta maža skrynutė iš geltonos pemzos, gulėjo du laikraščiai.

Speidas atsisėdo į žaliąjį krėslą. Gutmanas ėmė pilstyti į taures viskį ir selterį. Berniokas dingo. Trejos durys skirtingose kambario pusėse buvo uždarytos. Ketvirtojoje sienoje, toje, į kurią Speidas sėdėjo nugara, buvo du langai, išeinantys į Džiari gatvę.

- Gal pradėkime nuo viskio, sere, - sumurkė storulis, paduodamas Speidui taurę. - Aš nepasitikiu žmonėmis, kurie vengia išgerti. Jeigu žmogus bijo apgirsti, vadinasi, jis nepasitiki savimi.

Seklys šypsodamasis paėmė taurę ir galvos linktelėjimu padėkojo šeimininkui. Storulis pakėlė savo taurę ir palaikė prieš šviesą, krentančią pro langą. Jis sučepsėjo iš pasitenkinimo, pamatęs kylančius burbuliukus, ir tarė:

- Taigi, sere, išgerkime už nuoširdų dialogą ir savitarpio supratimą.

Jiedu nugėrė gurkšnį ir nuleido taures.

Skvarbiai pažvelgęs į Speidą, Gutmanas paklausė:

- Jūs nekalbus žmogus?

Speidas papurtė galvą.

- Priešingai, mėgstu paplepėti.

- Puiku, puiku! - šūktelėjo storulis. - Aš nepasitikiu nekalbiais žmonėmis. Jeigu tokie ir pradeda kalbėti, tai dažniausiai netinkamu laiku ir ne tai, ką reikia. Gerai kalba tas, kas reguliariai tuo užsiiminėja. - Gutmano veidas švytėjo. - Mudu rasime bendrą kalbą, tikrai rasime. - Jis pastatė savo taurę ant stalo ir ištiesė Speidui "Koronas" dėžę. - Imkite cigarą.

Speidas paėmė cigarą, nukando galiuką, prisidegė. Tuo tarpu storulis prisistūmė kitą žalią krėslą arčiau Speido ir pastatė tarp jo ir savęs didelę peleninę. Paskui paėmė nuo stalo savo taurę, išsirinko iš dėžės cigarą ir atsisėdo į krėslą. Daugybė jo apvalumų liovėsi liulėję, sudribo vienas ant kito ir nurimo. Storulis patenkintas atsiduso ir pasiūlė:

- O dabar, sere, pasikalbėkime, jeigu neprieštaraujate. Ir jūs iš karto įsitikinsite, kad aš mėgstu pasišnekėti su žmogumi, kuris išmano, kas yra tikras pokalbis.

- Puiku. Vadinasi, pasikalbėsime apie juodąjį paukštį?

Storulis nusikvatojo, ir visos riebalų rievės subangavo į taktą jo juokui.

- Jūs taip manote? - paklausė jis ir tučtuojau pats atsakė: - Žinoma. - Rausvas Gutmano veidas švytėjo iš pasitenkinimo. - Jūs man patinkate, sere. Jokių užuolankų, iš karto tiesiai šviesiai. "Vadinasi, pasikalbėsime apie juodąjį paukštį?" Aišku, pasikalbėsime. Man patinka jūsų stilius. Aš pats mėgstu būtent taip tvarkyti reikalus. Mes būtinai pasikalbėsime apie paukštį, bet iš pradžių - tiesiog tam, kad tarp mudviejų neliktų neaiškumų - gal malonėtumėte atsakyti man į vieną klausimą, nors galbūt ir nereikalingą. Jūs atėjote čionai kaip mis O'Šonesi atstovas?

Speidas išpūtė dūmus taip, kad jų kamuolys pakibo virš storulio galvos, paskui niūriai susimąstė, žvelgdamas į apanglėjusį cigaro galiuką. Pagaliau lėtai tarė:

- Aš negaliu atsakyti nei "taip", nei "ne". Viskas dar gali pasikeisti tiek į vieną, tiek į kitą pusę. - Nustojęs raukytis, seklys pakėlė akis į Gutmaną. - Tai priklausys nuo aplinkybių.

- Kokių?

Speidas palingavo galva.

- Jeigu žinočiau, galėčiau tvirtai atsakyti "taip" arba "ne".

Storulis gurkštelėjo iš savo taurės ir pamėgino atspėti:

- Galbūt tai priklauso nuo Džoelo Keiro?

Speidas išsisukinėdamas sumurmėjo: "Galbūt" - ir taip pat nugėrė gurkšnį viskio. Gutmanas pasilenkė į priekį, kiek leido pilvas, nusišypsojo ir geraširdiškai sumurkė:

- Kitaip tariant, viskas priklauso nuo to, kuriam iš jų jūs atstovaujate?

- Galima ir taip pasakyti.

- Vadinasi, arba jam, arba jai?

- Aš šito nesakiau.

Storulio akys sublizgo. Murkimas virto gerkliniu šnabždesiu:

- Kas dar įpainiotas į šį reikalą?

Speidas bakstelėjo cigaro galiuku į krūtinę:

- Aš.

Gutmanas vėl atsilošė krėsle, atsipalaidavo ir lengviau atsiduso.

- Puiku, sere, - sumurkė jis. - Puiku. Man patinka žmonės, kurie atvirai prisipažįsta, kad jiems rūpi ir asmeninė nauda. Mes visi tokie. Aš nepasitikiu tais, kurie tvirtina priešingai. O labiausiai nepasitikiu tais, kurie iš tiesų nesiekia asmeninės naudos ir viešai kalba apie tai. Todėl, kad jie asilai, dar daugiau - asilai, einantys prieš gamtos dėsnius.

Speidas klausėsi nutaisęs mandagaus dėmesingumo išraišką. Paskui išpūtė dūmus ir tarė:

- Aha. O dabar pasikalbėkime apie juodąjį paukštį.

Storulis pabrėžtinai geraširdiškai nusišypsojo.

- Gerai, - sutiko jis. Ir taip prisimerkė, kad iš riebiame veide pasislėpusių akių liko tik tamsus blizgesys. - Ar jūs žinote, misteri Speidai, kiek galima gauti už šitą juodąjį paukštį?

- Ne.

Storulis vėl pasilenkė ir uždėjo riebią rausvą ranką ant Speido krėslo ranktūrio.

- Jeigu, sere, aš pasakysiu... Dievaži, jeigu pasakysiu tik pusę sumos, jūs išvadinsite mane melagiu.

Speidas šyptelėjo.

- Ne, neišvadinsiu, net jeigu ir pagalvosiu taip. Bet jeigu jūs baiminatės, kad gali šitaip atsitikti, tada tiesiog pasakykite man, kas tai per paukštis, o jau jo vertę aš pats apskaičiuosiu.

Gutmanas nusijuokė.

- Jūs nesugebėsite, sere. Nesugebės niekas, kas nenusimano apie tokius daiktus, o - čia jis reikšmingai patylėjo - tokių daiktų pasaulyje daugiau nėra. - Riebalinės raukšlės vėl ėmė kretėti ir šokčioti - storulis juokėsi. Staiga juokas nutrūko. Storos lūpos atvipo. Gutmanas žvelgė į Speidą įdėmiai kaip trumparegis. Paskui paklausė:

- Vadinasi, jeigu aš teisingai jus supratau, jūs nežinote, kas tai per paukštis? - Iš nuostabos jis prabilo normaliu balsu, o ne murkdamas.

Speidas nerūpestingai mostelėjo cigaru.

- Velniai griebtų, aš žinau, kaip ta statulėlė atrodo. Žinau, kad ji neapsakomai vertinga, nes matau, jog jūs pasiryžęs galvą už ją atiduoti. Bet aš nežinau, kas tai per paukštis.

- Ji nepasakė jums?

- Mis O'Šonesi?

- Taip. Žavinga mergina.

- Aha. Nepasakė.

Storulio akys virto žėruojančiais angliukais, vos matomais rausvame riebiame veide.

- Ji turi žinoti, - sumurmėjo jis, paskui garsiau pridūrė: - Ir Keiro taip pat nepasakė?

- Keiro atsargus. Jis pasiryžęs nupirkti statulėlę, tačiau bijo išduoti man ką nors, ko aš dar nežinau.

Gutmanas apsilaižė lūpas ir paklausė:

- Kiek Keiro siūlo už ją?

- Dešimt tūkstančių dolerių.

Storulis niekinamai išsiviepė.

- Dešimt tūkstančių, ir net ne svarų, o dolerių! Štai tau ir graikas! Ir ką jūs jam atsakėte?

- Atsakiau, kad jeigu ir atiduosiu jam paukštį, tai tikiuosi mainais gauti šituos dešimt tūkstančių.

- Būtent - "jeigu"! Gudriai pasakyta, sere. - Surauktą storulio kaktą išvagojo naujos raukšlės. - Jie turėtų žinoti, - sumurmėjo jis sau po nosim. - Bet ar žino? Ar jie žino, kas iš tiesų yra tas juodasis paukštis? Kaip jums atrodo?

- Negaliu pasakyti, - prisipažino Speidas. - Keiro iš viso nė žodeliu neprasitarė, o mis O'Šonesi tvirtina, kad nežino, bet aš ja netikiu.

- Ir protingai darote, kad netikite, - pritarė sekliui storulis, bet matėsi, kad jo mintys klaidžioja kažkur kitur. Jis pasikasė pakaušį, paskui vėl susiraukė, ir ant kaktos sudribo dar kelios raudonos klostės. Jis pasimuistė krėsle, kiek leido krėslo dydis ir jo paties gabaritai. Paskui užsimerkė, po akimirkos vėl plačiai atsimerkė ir

tarė: - Visai gali būti, kad jie iš tiesų nežino. - Jo rausvas svogūno formos veidas pamažu giedrėjo, kol galiausiai nušvito neapsakoma palaima. - Jeigu jie nežino, - ūmai sušuko jis, - jeigu jie nežino, tai visame pasaulyje apie tai žinau tik aš vienas!

Speidas dirbtinai nusišypsojo.

- Džiaugiuosi, kad atėjau ten, kur reikia, - pratarė jis.

Storulis taip pat nusišypsojo, bet kažkaip paslaptingai. Palaimos išraiška išnyko, akys žvelgė budriai. Veidas pavirto besišypsančia kauke, slepiančia jo tikrąsias mintis. Vengdamas žiūrėti į Speidą, storulis nusuko žvilgsnį ir tada pastebėjo svečio taurę. Jo veidas kaipmat prašviesėjo.

- Po velnių, sere, juk jūsų taurė jau tuščia. - Gutmanas atsistojo, priėjo prie stalo ir vėl ėmė ruošti kokteilį, paeiliui kilnodamas taures, sifoną ir viskio butelį.

Speidas sėdėjo nejudėdamas, kol storulis, nusilenkęs ir žaismingai taręs: "Ak, sere, šitas vaistas dar niekam nepakenkė", ištiesė jam gėrimą. Tik tada Speidas atsistojo ir griežtai nužvelgė kambario šeimininką, paskui pakėlė taurę ir aiškiai, iššaukiančiai paskelbė:

- Už nuoširdų dialogą ir savitarpio supratimą.

Storulis sukikeno, ir jie išgėrė. Tada Gutmanas atsisėdo ir tarė, abiem rankom prisispaudęs savo taurę prie pilvo ir šypsodamasis Speidui:

- Taip, sere, tai neįtikėtina, bet, matyt, faktas: nei Keiro, nei mis O'Šonesi tiksliai nežino, kas tai per paukštis. Iš visko sprendžiant, šito nežino niekas visame plačiame pasaulyje, išskyrus jūsų nuolankų tarną Kasparą Gutmaną, eskvairą.

- Puiku. - Speidas stovėjo plačiai prasižergęs, vieną ranką įsikišęs į kelnių kišenę, kitoje laikydamas taurę viskio. - Kai aš išklausysiu jūsų pasakojimą, tokių žmonių bus tik du.

- Matematiškai viskas teisingai, sere, bet, - storulis nusišypsojo, žybtelėjęs akimis, - aš nesu tikras, kad jums papasakosiu.

- Nekvailiokite, - kantriai atsakė Speidas. - Jūs žinote, kas tai per paukštis, o aš žinau, kur jis. Būtent todėl mudu ir susitikome.

- Tai kurgi jis, sere?

Speidas nutylėjo.

Storulis papūtė lūpas ir pakreipė galvą į šoną.

- Štai matote, sere, - mandagiai pragydo jis, - aš turiu pasakyti jums, ką žinau, o jūs man to, ką žinote, nesakote. Tai neteisinga. Ne, ne, taip, mano manymu, niekas reikalų netvarko.

Speido veidas pablyško ir paniuro. Jis išrėžė greitakalbe žemu, piktu balsu:

- Galvokite, ir greičiau. Aš jau sakiau jūsų nupiepėliui, kad jums teks rasti su manimi bendrą kalbą. O dabar sakau jums: arba jūs šiandien pat man viską papasakosite, arba tarp mūsų viskas baigta. Kam man gaišti dėl jūsų laiką? Kuriems galams man reikalingi jūs ir jūsų paslaptys?! Aš tiksliai žinau, kas saugoma iždo seifuose, bet kokia man nauda iš šito žinojimo? Apsieisiu ir be jūsų, velniai jus griebtų! Galbūt ir jūs būtumėte apsiėjęs vienas, jeigu būtumėte laikęsis toliau nuo manęs. Tačiau dabar jau vėlu. San Franciske jūs neišsiversite be manęs. Taip kad pasirinkite - taip ar ne - ir šiandien pat.

Jis pasisuko ir įsiutęs trenkė taurę į stalą. Taurė sudužo, ant stalo ir ant grindų sužibo viskio lašai ir stiklo šukės. Speidas lyg niekur nieko vėl atsisuko į storulį.

Gutmaną taurės likimas sujaudino ne daugiau negu Speidą; jis ir toliau sėdėjo papūtęs lūpas, pakėlęs antakius ir pakreipęs galvą į šoną. Išpurtęs rausvas veidas liko mandagiai dėmesingas tiek seklio išsišokimo metu, tiek dabar.

Vis dar įsiutęs Speidas pareiškė:

- Ir dar - aš nenoriu, kad...

Speido kairėje atsivėrė durys ir į kambarį įėjo jau pažįstamas berniokas. Jis uždarė duris ir liko stovėti šalia jų, nuleidęs rankas ir spoksodamas į seklį. Jo akys buvo plačiai pramerktos, vyzdžiai išsiplėtę.

- Ir dar, - pakartojo Speidas, žvilgsniu gręždamas bernioką, - kol galvojate, laikykite šitą išgamą toliau nuo manęs, antraip aš jį užmušiu. Jis man nepatinka. Nervina mane. Tegu tik pabando dar kartą pasirodyti mano akyse - užmušiu, jis nė cyptelėti nespės. Užmušiu.

Bernioko lūpose pasirodė kažkas panašaus į šypseną. Bet jis nepakėlė akių ir nepratarė nė žodžio.

Storulis atlaidžiai tarė:

- Taip, sere, turiu pasakyti, jūs nežaboto temperamento žmogus.

- Temperamento? - Speidas nusikvatojo kaip beprotis, priėjo prie krėslo, ant kurio atėjęs pasidėjo savo skrybėlę, stvėrė ją ir užsimaukšlino ant galvos. Tada ištiesė savo ilgą ranką, nukreipęs smilių į storulio pilvą, ir pareiškė griausmingu, rūsčiu balsu: - Pagalvokite, gerai pagalvokite. Aš lauksiu jūsų sprendimo iki pusės šešių. Arba sudarote su manimi sandėrį, arba nešdinatės po velnių. - Speidas nuleido ranką, niūriai dėbtelėjo į mandagųjį storulį, paskui į bernioką ir pasuko prie durų, pro kurias įėjo. Atsidaręs duris, jis grįžtelėjo per petį ir kimiai prašvokštė:

- Iki pusės šešių - ne ilgiau.

Berniokas, spoksodamas sekliui į krūtinę, pakartojo tris žodelius, kuriuos jau dusyk sakė jam “Belvederio” viešbučio vestibiulyje. Kalbėjo jis negarsiai. Bet piktai.

Speidas išėjo, trenkęs durimis.

12. Karuselė

Iš Gutmano Speidas leidosi liftu. Išblyškęs seklio veidas buvo šlapias nuo prakaito, o lūpos perdžiūvusios. Traukdamas iš kišenės nosinę, jis pastebėjo, kad jo rankos dreba. Speidas šyptelėjo ir pratarė "Oho!" taip garsiai, kad prie lifto mygtukų stovėjęs tarnautojas atsisuko ir paklausė:

- Kuo galiu padėti, sere?

Speidas nuėjo Džiari gatve iki "Palaso" viešbučio, kur papusryčiavo. Sėsdamas prie stalo, jis buvo jau visiškai ramus: veidas atgavo normalią spalvą, rankos nedrebėjo. Jis valgė godžiai, bet neskubėdamas; pavalgęs patraukė į Sido Vaizo kontorą.

Kai Speidas įėjo pas Vaizą, tas krimto nagą ir žiūrėjo pro langą. Išvydęs Speidą, advokatas atitraukė ranką nuo burnos, pasisuko į seklį ir tarė:

- Sveikas. Imk kėdę ir sėskis.

Speidas pasistatė kėdę prie popieriais užversto stalo ir atsisėdo.

- Ar misis Arčer buvo atėjusi pas tave? - paklausė jis.

- Taip. - Vaizo akyse žybtelėjo vos pastebimos kibirkštėlės. - Vesi tą damą, Semi?

Speidas piktai prunkštelėjo.

- Dieve mano, dabar dar ir tu! - suniurzgė jis.

Sidas vangiai šyptelėjo vien lūpų kampučiais.

- Jeigu nevesi, turėsi rūpesčių iki kaklo.

Speidas atitraukė žvilgsnį nuo cigaretės ir karčiai tarė:

- Tiksliau, tu turėsi. Tačiau tam tu ir esi. Ką ji tau sakė?

- Apie ką?

- Apie viską, ką aš privalau žinoti.

Vaizas brūkštelėjo ranka per plaukus, nubraukdamas pleiskanas sau ant pečių.

- Sakė, jog norėjo išsiskirti su Mailzu, kad galėtų...

- Šitai aš žinau, - nutraukė jį Speidas, - pereik prie to, ko nežinau.

- Bet ar misis Arčer leistų tau pasakoti?

- Neišsisukinėk, Sidai. - Speidas prikišo žiebtuvėlio liepsną prie cigaretės. - Klok man tik tai, ką ji prašė nuo manęs nuslėpti.

Vaizas priekaištingai pažvelgė į seklį.

- Na, ką tu, Semi, - pradėjo jis. - Argi taip galima...

Speidas pakėlė akis į lubas ir suvaitojo:

- Viešpatie! Štai mano advokatas, kuris gauna iš manęs nemažus pinigus, bet aš, norėdamas išpešti iš jo man būtinus duomenis, turiu pulti prieš jį ant kelių. - Jis pažiūrėjo į Vaizą. - Kaip manai, kam aš pasiunčiau ją pas tave?

Vaizas nutaisė gaižią miną.

- Dar vienas toks klientas, kaip tu, - pasiskundė jis, - ir aš atsidursiu arba ligoninėje, arba kalėjime.

- Negi ten turėtų keliauti tik klientai! Misis Arčer tau sakė, kur buvo tą naktį, kai žuvo Mailzas?

- Taip.

- Kur?

- Sekė jį.

Speidas atsisėdo tiesiai ir sumirksėjo, paskui nustebęs šūktelėjo:

- Velniai griebtų tas moteris! - jis nusijuokė, vėl išsidrėbė kėdėje ir paklausė: - Ir ką gi ji pamatė?

Vaizas palingavo galva.

- Nedaug. Tą vakarą Mailzas užėjo namo pavakarieniauti. Norėdamas paerzinti žmoną, jis pasakė jai, kad eina į "Sent-Marko" viešbutį į pasimatymą su mergina ir kad Eva turi progą išsireikalauti išsvajotąsias skyrybas. Iš pradžių misis Arčer nusprendė, kad vyras tiesiog erzina ją. Jis žinojo...

- Aš žinau jų santykių istoriją, - pertarė Speidas advokatą. - Pasakok, ką darė ji.

- Gerai, bet tu neleidi man nė prasižioti. Kai Mailzas išėjo, jai staiga toptelėjo, kad galbūt jis iš tiesų nuėjo į pasimatymą. Tu juk žinai, iš Mailzo galima buvo tikėtis...

- Mailzo charakterio apibūdinimui taip pat gali negaišti laiko.

- Kuriems galams aš išvis tau kažką pasakoju? - šūktelėjo advokatas. - Misis Arčer išvairavo iš garažo mašiną, privažiavo prie "Sent-Marko", sustojo kitoje gatvės pusėje ir ėmė laukti. Pagaliau pamačiusi Mailzą, suprato, kad jis seka vyriškį ir merginą, išėjusius iš viešbučio kiek anksčiau už jį - misis Arčer sako, kad tai buvo ta pati mergina, kurią ji matė su tavimi vakar vakare. Taip ji įsitikino, kad Mailzas dirba, o per vakarienę tik erzino ją. Man atrodo, šis atradimas moteriškę ir supykdė, ir nuvylė. Bent jau man ji pasakojo apie tai, neslėpdama nusivylimo. Ji dar kurį laiką važiavo paskui Mailzą, kol galutinai įsitikino, kad jis dirba, o paskui nuvažiavo pas tave. Tavęs namie nerado.

- Kelintą valandą? - paklausė Speidas.

- Klausi, kada ji buvo pas tave? Pirmą kartą tarp pusės dešimtos ir dešimtos vakaro.

- Pirmą kartą?

- Taip. Ji apie pusvalandį pavažinėjo po miestą ir vėl grįžo prie tavo namų. Buvo jau apie pusę vienuoliktos. Neradusi tavęs, misis Arčer vėl nuvažiavo į miesto centrą ir, norėdama greičiau praleisti laiką iki vidurnakčio, kada tikėjosi užtikti tave, nuėjo į kiną.

Speidas suraukė kaktą.

- Pusę vienuoliktos?

- Taip ji sako. Pauelo gatvėje yra kino teatras, veikiantis iki pirmos valandos. Misis Arčer sako, kad nenorėjusi grįžti namo anksčiau už vyrą. Jeigu jis grįždavo apie vidurnaktį ar vėliau ir nerasdavo jos namie, baisiausiai įniršdavo. Ji išsėdėjo kino teatre iki uždarymo. - Dabar Vaizas kalbėjo lėčiau ir su vos pastebima ironija. - Sako, kad nusprendė daugiau nebevažiuoti pas tave - nežinojo, ar tau patiks toks vėlyvas vizitas. Todėl nuvažiavo į

Teito užkandinę Elis gatvėje, ten pavalgė ir grįžo namo. - Vaizas atsilošė į kėdės atkaltę ir laukė, ką pasakys Speidas.

Speido veidas liko bereikšmis. Jis paklausė:

- Tu ja tiki?

- O tu ne?

- Iš kur aš galiu žinoti? Iš kur galiu žinoti, kad judu nesugalvojote viso šito, kad apdumtumėte man akis?

Vaizas nusišypsojo.

- Iš kur tu gali žinoti, Semi, kad tu nešvaistai pinigų veltui?

- Veltui nešvaistau. Gerai, kas buvo toliau? Mailzo ji namie nerado. Buvo maždaug antra valanda nakties, ir tuo metu jis jau gulėjo nebegyvas.

- Mailzo ji nerado, - patvirtino Vaizas, - ir todėl įsiuto. Ji, matote, nesugebėjo grįžti anksčiau už vyrą, kad siustų jis. Tada misis Arčer vėl išvairavo mašiną iš garažo ir vėl nuvažiavo pas tave.

- O manęs nebuvo namie. Aš tuo metu apžiūrinėjau Mailzo lavoną. Dievulėliau, na ir karuselę ji tą naktį užsuko! O paskui?

- Misis Arčer grįžo namo, o vyro vis dar nebuvo. Kai ji ėmė nusirenginėti, į duris pabeldė tavo atsiųsta mergina su pranešimu apie Mailzo mirtį.

Speidas nepratarė nė žodžio, kol nesusisuko naujos cigaretės ir neprisidegė jos. Tada pareiškė:

- Panašu į tiesą. Bent jau neprieštarauja daugeliui faktų.

Vaizas vėl persibraukė ranka plaukus, apsibarstydamas pečius nauja pleiskanų porcija. Tada smalsiai pažvelgė Speidui į akis ir paklausė:

- Bet tu vis tiek netiki?

Speidas išsiėmė iš burnos cigaretę.

- Svarbu ne tai, tikiu aš ar netikiu. Aš niekuo negaliu pasitikėti.

Advokatas kreivai šyptelėjo ir pavargęs gūžtelėjo pečiais.

- Visiškai teisingai - aš tave pardaviau. Kodėl tau nepasiieškojus doro advokato, kuriuo galėtum pasitikėti?

- Tokių jau nebėra. - Speidas atsistojo ir niekinamai šniurkštelėjo. - Įsižeidei, taip? Man rūpesčių ir taip per akis, o dabar dar turiu galvoti, kaip čia tavęs netyčia neįžeidus. Kuo neįtikau? Užmiršau įėjęs priklaupti?

Sidas Vaizas taikiai šyptelėjo.

- Tu kalės vaikas! - tarė jis.

Kai Speidas įžengė į savo kontorą, Efė Perin stovėjo vidury priimamojo. Mergina sutrikusi pažvelgė į jį ir paklausė:

- Kas atsitiko?

Speido veidas apniuko.

- Tu apie ką?

- Kodėl ji neatvažiavo?

Speidas dviem šuoliais atsidūrė šalia Efės Perin ir sugriebė ją už pečių.

- Ji neatvažiavo pas tave? - suriko seklys išsigandusiai merginai į veidą.

Toji energingai papurtė galvą.

- Aš laukiau jos, laukiau, bet ji vis nesirodė. Prisiskambinti tau telefonu negalėjau, tai ir atlėkiau čionai.

Speidas paliko ramybėje sekretorės pečius, įsikišo rankas į kelnių kišenes, piktai burbtelėjo: “Dar viena karuselė” - ir nuėjo į savo kabinetą. Tačiau po akimirkos grįžo į priimamąjį.

- Paskambink savo motinai, - paliepė jis. - Galbūt ji jau atvažiavo.

Kol mergina skambino telefonu, seklys vaikštinėjo po kambarį pirmyn ir atgal.

- Mis O’Šonesi nėra, - pranešė Efė Perin, padėjusi ragelį. - Tu... tu įsodinai ją į taksi?

Seklys burbtelėjo kažką, matyt, turėjusį reikšti “taip”.

- Tu įsitikinęs, kad... ją tikriausiai susekė!

Speidas liovėsi vaikščiojęs po kambarį. Įsirėmė rankomis į šonus ir įsmeigė piktą žvilgsnį į merginą, paskui garsiai ir šiurkščiai pareiškė:

- Mis O'Šonesi niekas nesekė! Tu ką, vaikigaliu mane laikai? Aš įsitikinau, kad jos niekas neseka dar gatvėje, paskui važiavau kartu su ja gerą dešimtį kvartalų, kad dar kartą tuo įsitikinčiau, o išlipęs iš taksi, važiavau paskui ją kita mašina dar tokį pat kelią, kad būčiau visiškai tikras.

- Taip, bet...

- Bet ji pas tave neatvažiavo. Tu man jau sakei. Aš tikiu tavimi. O gal tu galvoji, jog aš įtariu tave meluojant?

Efė Perin piktai prunkštelėjo.

- Dabar tu tikrai elgiesi kaip vaikigalis.

Speidas garsiai atsikrenkštė ir žengė prie išėjimo.

- Aš surasiu ją, net jeigu teks perversti visus šiukšlynus, - prižadėjo jis. - Lauk manęs čia, kol ateisiu arba paskambinsiu. Velniai griebtų, man seniai laikas pradėti dirbti.

Jis nuėjo iki pusės koridoriaus, bet apsisuko ir grįžo į kontorą. Efė Perin sėdėjo už savo stalo. Speidas tarė:

- Tu juk žinai, kad neverta kreipti į mane dėmesio, kai aš šitaip kalbu.

- Jeigu tu manai, kad aš kada nors kreipiu dėmesį į tai, ką tu kalbi, tai tu visai kvaištelėjęs, - atkirto mergina. - Tik, - ji prisilietė prie savo pečių ir neryžtingai patempė lūpą, - aš negalėsiu užsivilkti vakarinės suknelės mažų mažiausiai dvi savaites, loky tu prakeiktas.

Speidas nuoširdžiai šyptelėjo.

- Aš nepataisomas, brangioji. - Paskui teatrališkai nusilenkė ir išėjo iš kontoros.

Stotelėje už kampo laukė dvi geltonos taksi mašinos. Jų vairuotojai šnekučiavosi netoliese. Speidas priėjęs paklausė:

- Ar nežinote, kur blondinas raudonu veidu, buvęs čia vidurdienį?

- Nuvežė keleivį, - atsakė vienas iš taksistų.

- Jis grįš čionai?

- Tikriausiai.

Kitas vairuotojas mostelėjo galva tardamas:

- O štai ir jis atvažiuoja.

Speidas palaukė ant šaligatvio, kol raudonveidis blondinas privažiavo ir išlipo iš mašinos, tada priėjo prie jo.

- Vidurdienį aš įsėdau į jūsų taksi su dama. Mes važiavome Stoktono gatve, paskui Sakramento ir Džouns gatvėmis, kur aš ir išlipau.

- Taip, - linktelėjo raudonveidis, - prisimenu.

- Aš paprašiau jūsų nuvežti damą į Devintąją aveniu. Bet jūs jos ten nenuvežėte. Kur jūs ją nudanginote?

Taksistas pasitrynė skruostą purvinu delnu ir su nepasitikėjimu pažvelgė į Speidą.

- Nieko neprisimenu.

- Galite sakyti, - užtikrino jį Speidas, rodydamas savo vizitinę kortelę. - Jeigu abejojate, galime nuvažiuoti pas jūsų viršininką ir gauti jo sutikimą.

- Ne, nereikia. Aš nuvežiau damą į Jūrų uostą.

- Vieną?

- Žinoma. Su kuo gi kitu?

- Pakeliui niekur neužsukote?

- Ne. Viskas buvo taip: jums išlipus, mes vėl išvažiavome į Sakramento gatvę, o ties Polko gatvės kampu dama pabeldė į stiklą ir pasakė, kad nori nusipirkti laikraštį. Aš sustabdžiau mašiną ir švilptelėjau berniūkščiui laikraštininkui, iš kurio ji ir nusipirko laikraštį.

- Kokį?

- “Kol”. Aš nuvažiavau toliau Sakramento gatve, bet vos tik mes perkirtome Van Nes gatvę, ji vėl pabeldė į stiklą ir paprašė vežti ją į Jūrų uostą.

- Ji nepasirodė jums susijaudinusi ar šiaip keista?
- Ne, nieko tokio nepastebėjau.
- O kas buvo, kai jūs atvažiavote į uostą?
- Dama užsimokėjo ir išlipo.
- Jos ten niekas nelaukė?
- Jeigu ir laukė, aš nemačiau.
- Į kurią pusę ji nuėjo?
- Uoste? Nežinau. Galbūt į viršų, o gal kur kitur.
- O laikraštį pasiėmė su savimi?
- Taip. Atsiskaitinėdama laikė po pažastimi.
- Ties kokiu puslapiu buvo atverstas laikraštis - ties baltu ar ties rausvu?
- Na, šefe, jūs per daug iš manęs norite. Aš šito neprisimenu.

Speidas padėkojo taksistui ir taręs: "Cigaretėms", įspraudė jam į delną sidabrinį dolerį.

Jis nusipirko "Kol" ir pasislėpė nuo vėjo kažkokios įstaigos vestibiulyje.

Ten greitai permetė akimis pirmo, antro ir trečio puslapių antraštes. Ketvirtame puslapyje Speido žvilgsnis akimirkai užkliuvo už antraštės "Suimtas, įtarus dokumentų klastojimu", o penktame - "Jaunuolis iš Sent-Bėjaus mėgino nusižudyti". Šeštame ir septintame puslapyje jis nerado nieko įdomaus, o aštuntame jo dėmesį trumpam patraukė žinutė "Po susišaudymo San Franciske sulaikyti trys paaugliai, įtariami plėšikavimu". Paskui Speidas vertė laikraštį nesustodamas iki trisdešimt penktojo puslapio, kur buvo spausdinamos orų prognozės, garlaivių atvykimo tvarkaraštis, ekonominės naujienos, pranešimai apie skyrybas bei santuokas ir nekrologai. Jis peržvelgė mirusiųjų sąrašą, perskaitė finansines naujienas trisdešimt šeštame ir septintame puslapiuose ir atsivertė trisdešimt aštuntąjį, paskutinį. Neradęs nieko įdomaus, Speidas atsiduso, sulankstė laikraštį, įsikišo jį į švarko kišenę ir susisuko cigaretę.

Kokias penkias minutes jis rūkė vestibiulyje, niūriai spoksodamas tiesiai prieš save. Paskui išėjo į Stoktono gatvę, susistabdė taksi ir nuvažiavo į pensioną "Karūna".

Bridžitos O'Šonesi buto duris Speidas atsirakino iš jos gautu raktu. Žydra suknelė, kurią mergina vilkėjo vakar, gulėjo ant lovos. Žydros kojinės ir bateliai mėtėsi ant grindų. Daili skrynutė, anksčiau laikyta tualetinio staliuko stalčiuje, dabar stovėjo ant staliuko - papuošalų joje nebebuvo. Speidas suraukė kaktą, apsilaižė lūpas, viską atidžiai apžiūrėjo, prie nieko nesiliesdamas, paskui išėjo į gatvę ir vėl nuvažiavo į miesto centrą.

Pastato, kuriame buvo jo kontora, tarpduryje seklys kaktomuša susidūrė su bernioku, visai neseniai matytu pas Gutmaną. Pastojęs jam kelią, berniokas tarė:

- Eime. Jis liepė tave atvesti.

Berniokas laikė rankas smarkiai išsipūtusiose lietpalčio kišenėse.

Speidas nusišaipė:

- Nesitikėjau pamatyti jus anksčiau penkių valandų dvidešimšt penkių minučių. Tikiuosi, nepriverčiau ilgai laukti.

Berniokas pakėlė akis iki Speido lūpų ir pratarė dusliai, lyg skausmo kamuojamas žmogus:

- Mes dar pasikalbėsime - greitai tu imsi krapštytis iš bambos šviną.

Speidas patenkintas sukikeno.

- Kuo smulkesnis sukčius, tuo vaizdingiau pliurpia, - linksmai tarė jis. - Eime.

Satono gatve jie žingsniavo vienas šalia kito. Neūžauga tebelaikė rankas lietpalčio kišenėse. Taip jie nuėjo vieną kvartalą, tada Speidas mandagiai pasidomėjo:

- Ar seniai nustojai vogti skalbinius nuo virvių, sūneli?

Berniokas apsimetė negirdėjęs klausimo.

- Tau neteko?.. - pradėjo Speidas ir užsikirto. Jo gelsvai pilkose akyse šoktelėjo žaismingi velniūkščiai. Daugiau jis nebemėgino kalbinti savo bendrakeleivio.

Jie nusigavo iki "Aleksandrijos", pakilo liftu į dvyliktą aukštą ir ilgu tuščiu koridoriumi nužingsniavo link Gutmano apartamentų.

Kai iki Gutmano durų liko vos keli žingsniai, Speidas truputį atsiliko, paskui staigiai žingtelėjo į šalį ir iš užpakalio stvėrė bernioką už rankų žemiau alkūnių. Tada smarkiai truktelėjo jo rankas aukštyn, ir lietpalčio skvernai užsivertė. Berniokas pašėlusiai rangėsi, stengdamasis ištrūkti, tačiau suaugusio vyro rankose buvo bejėgis - jo spyris pataikė į tuštumą.

Speidas kilstelėjo neūžaugą ir staigiai nuleido ant grindų. Storas kilimas prislopino smūgio garsą. Tuo pačiu metu Speido rankos slystelėjo link bernioko riešų. Tas priešinosi, sukandęs dantis, tačiau nei ištrūkti, nei sukliudyti sekliui įlįsti į jo kišenes nepajėgė. Buvo girdėti tik jo dantų griežimas ir sunkus Speido alsavimas.

Akimirkai abudu apmirė, paskui staiga bernioko rankos nusviro. Speidas paleido jį ir atsitraukė į šalį. Dabar jis laikė kiekvienoje rankoje po didelį automatinį pistoletą.

Berniokas atsuko į Speidą baltesnį už kreidą veidą. Tebelaikydamas rankas lietpalčio kišenėse, jis be žodžių spoksojo sekliui į krūtinę.

Įsikišęs pistoletus sau į kišenes, Speidas niekinamai šyptelėjo:

- Eime, šefas būtinai tave pagirs.

Jie priėjo prie Gutmano numerio durų, ir Speidas pabeldė.

13. Imperatoriaus dovana

Duris atidarė džiaugsmingai išsišiepęs Gutmanas. Tiesdamas Speidui ranką, jis tarė:

- Įeikite, sere! Dėkoju, kad atėjote. Prašau, įeikite.

Speidas paspaudė ištiestą ranką ir įžengė vidun. Berniokas įsmuko iš paskos. Storulis uždarė duris. Seklys išsiėmė iš kišenių bernioko pistoletus ir padavė juos Gutmanui.

- Imkite. Verčiau neleiskite jam lakstyti po miestą su tokiais žaisliukais. Tai gali blogai baigtis.

Storulis nusikvatojo ir paėmė pistoletus.

- Gerai jau, gerai. Kas atsitiko? - paklausė jis, pasisukęs į savo asmens sargybinį.

Už jį atsakė Speidas:

- Vienakojis luošys ėmė ir atėmė žaisliukus iš jūsų geltonsnapio, bet aš neleidau jo skriausti.

Baltas kaip drobė berniokas tylėdamas paėmė pistoletus iš Gutmano ir įsikišo juos į kišenes.

Gutmanas vėl nusijuokė.

- Dievaži, sere, - tarė jis Speidui, - jūs nuostabus žmogus. Aš tikrai nesigailiu, susipažinęs su jumis. Įeikite. Sėskitės. Leiskite, aš pakabinsiu jūsų skrybėlę.

Berniokas dingo už dešiniųjų nuo įėjimo durų.

Storulis pasodino Speidą į žalią krėslą prie stalo, įpiršo jam cigarą, pridegė, sumaišė viskį su selteriu, vieną taurę padavė svečiui, o pats su antrąja rankoje įsitaisė priešais jį.

- O dabar, sere, - pradėjo jis, - leiskite man atsiprašyti už...

- Nieko baisaus, - pertraukė jį Speidas. - Verčiau pakalbėkime apie juodąjį paukštį.

Storulis pakreipė galvą į šoną ir švelniai pažvelgė į seklį.

- Gerai, sere, - sutiko jis. - Pakalbėkime. - Jis nugėrė gurkšnį iš savo taurės. - Aš neabejoju, kad jums dar niekada neteko girdėti nuostabesnio pasakojimo, nors puikiai suprantu, kad jūsų užmojų ir jūsų profesijos žmogus turėtų žinoti daug įvairiausių istorijų.

Speidas mandagiai linktelėjo.

Storulis prisimerkė ir paklausė:

- Ką jūs žinote, sere, apie šv. Jono ordiną Jeruzalėje, vėliau vadintą Rodo riterių ordinu ir daugeliu kitų vardų?

Speidas mostelėjo cigaru.

- Nedaug. Tik tiek, ką atsimenu iš istorijos pamokų mokykloje: kryžiuočiai ar kažkas panašaus.

- Labai gerai. Vadinasi, jūs nežinote, kad 1523-aisiais Suleimanas Puikusis išvijo juos iš Rodo salos?

- Ne.

- Tai va, sere, jis taip ir padarė. Tada ordinas įsikūrė Kretoje. Riteriai išgyveno ten iki 1530-ųjų, kai jiems pavyko įtikinti Karolį V atiduoti jiems, - Gutmanas iškėlė tris riebius pirštus ir perskaičiavo juos, - Maltą, Gocą ir Tripolį.

- Nejaugi?

- Taip, sere, bet su tokiomis sąlygomis: pirma - ordinas privalėjo kasmet mokėti imperatoriui duoklę - vieną, - storulis iškėlė pirštą, - sakalą. Tai turėjo reikšti, kad Malta lieka Ispanijos karūnos nuosavybe. Antra: riteriams išsikėlus iš Maltos, sala turėjo grįžti Ispanijai. Suprantate? Karolis V atidavė jiems Maltą, bet tik tam, kad gyventų patys: nei parduoti, nei dovanoti salos jie negalėjo.

- Aišku.

Storulis nužvelgė trejas uždarytas duris, su visu krėslu pasislinko keliais coliais arčiau Speido ir kimiai sušnibždėjo:

- Jūs bent apytikriai įsivaizduojate, kokius neįtikėtinus, nesuskaičiuojamus turtus tuo metu valdė ordino riteriai?

- Jei neklystu, - tarė Speidas, - jie tada neblogai gyveno.

Gutmanas atlaidžiai šyptelėjo.

- Neblogai - pernelyg švelniai pasakyta, - dar tyliau sušnibždėjo, tiksliau, sumurkė jis. - Jie maudėsi turtuose, sere. Jūs negalite šito net įsivaizduoti. Niekas iš mūsų negali. Riteriai daug metų plėšė saracėnus ir prisiplėšė kalnus brangenybių - rinktinių perlų, tauriųjų metalų, šilko, dramblio kaulo. Jūs gi žinote, kad šventieji karai jiems, kaip ir tamplieriams, buvo visų pirma pasipelnymo šaltinis. Taigi imperatorius Karolis V atidavė ordinui Maltą, už ją pareikalavęs tik simbolinio mokesčio - vieno kuklaus paukštelio per metus, - tęsė Gutmanas. - Argi nenatūralu, kad šie neapsakomai turtingi riteriai ėmė galvoti, kaip geriau išreiškus savo dėkingumą imperatoriui? Ir jie, sere, sugalvojo. Kažkam iš jų šovė į galvą puiki mintis - vietoje kuklaus gyvo paukštelio nusiųsti Karoliui, kaip duoklę už pirmus metus, nuostabų auksinį sakalą, nuo galvos iki kojų nusagstytą pačiais gražiausiais brangakmeniais iš ordino iždų. O jiems - neužmirškite, sere - priklausė didžiausi lobiai visoje Azijoje. - Gutmanas nutilo. Jo skvarbios tamsios akys įdėmiai tyrinėjo ramų Speido veidą. - Na, sere, ką jūs apie tai manote?

- Kol kas nieko.

Storulis patenkintas nusišypsojo.

- Šie faktai ne iš mokyklinės istorijos, ne iš misterio Velso vadovėlių, bet vis tik tai istoriniai faktai. - Jis pasilenkė į priekį. - Ordino archyvai nuo dvylikto amžiaus iki mūsų dienų saugomi Maltoje. Juose, žinoma, ne viskas išliko, tačiau yra ne mažiau kaip trys - Gutmanas iškėlė tris pirštus - tiesioginės arba šalutinės nuorodos į vertingąjį sakalą. Ž. Delavilio Le Ru knygoje "Šv. Jono riterių archyvai" yra nuoroda į skulptūrėlę, kad ir šalutinė, bet vis tik nuoroda. Paolio veikalo "Dvasinių-riterinių ordinų instituto kilmė" papildyme - tiesa, neišleistame, nes autorius mirė, nespėjęs jo užbaigti - aiškiai ir nedviprasmiškai pateikiami visi šie faktai, kuriuos aš jums išdėsčiau.

- Puiku, - tarė Speidas.

- Puiku, sere. Didžiojo Magistro Viljerso de l'Ilio d' Adono įsakymu vergai turkai nukalė ir išpuošė brangųjį sakalą šv. Andželo pilyje, ir netrukus jis buvo išsiųstas Karoliui V, tuo metu gyvenusiam Ispanijoje. Galerai, gabenusiai paukštį, vadovavo ordino narys, prancūzų riteris Kormjė, anot kitų šaltinių - Korveras. - Gutmanas vėl ėmė šnibždėti. - Tačiau į Ispaniją paukštelis taip ir neatskrido. - Jis nusišypsojo sučiauptomis lūpomis ir paklausė: - Jūs kada nors girdėjote apie Barbarosą, Raudonąją Barzdą, Kair-ad-Diną? Ne? Tai garsus jūrų piratų vadeiva, tuo metu gyvenęs Alžyre. Tai jis, sere, užgrobė galerą ir pasisavino paukštį. Sakalas atsidūrė Alžyre. Tai tikras faktas - jį pateikia prancūzų istorikas Pjeras Danas viename savo laiške iš Alžyro. Anot jo, paukštis išbuvo Alžyre daugiau kaip šimtą metų, kol jį iš ten išvežė seras Frensis Vernėjus, anglas avantiūristas, kurį laiką plaukiojęs su alžyriečiais piratais. Galbūt tai ir netiesa, bet jei Pjeras Danas tuo tikėjo, man to pakanka.

Ledi Frensis Vernėj knygoje "Vernėjų šeimos memuarai XVIII amžiuje" paukštis neminimas. Aš tikrinau. Tačiau nėra jokios abejonės, kad seras Frensis, 1615 metais merdėdamas Mesinos ligoninėje, sakalo nebeturėjo. Jis buvo visiškai nusigyvenęs. Bet, sere, taip pat tikra yra tai, kad paukštis atsidūrė Sicilijoje. Ten jis galiausiai tapo Viktoro Amadėjaus II nuosavybe tuoj po jo karūnacijos 1713-aisiais ir kaip viena iš vestuvinių dovanų buvo įteiktas nuotakai. Kai Amadėjus, atsisakęs sosto, tuokėsi Šamberi. Tai tikras faktas, sere. Jį patvirtino pats Karutis, "Viktoro Amadėjaus II viešpatavimo istorijos" autorius.

Galbūt jie - Amadėjus ir jo žmona - pasiėmė paukštį su savimi į Turiną, kai Amadėjus pabandė susigrąžinti sostą. Kaip ten bebūtų, sakalas atsirado ispano, 1734 metais dalyvavusio Neapolio šturme, rankose. Tas ispanas buvo dono Chose Monino-i-Redondo, grafo Floridablankos, Karolio III vyriausiojo ministro,

tėvas. Nėra jokių priežasčių abejoti, kad paukštis išbuvo toje šeimoje iki 1740-ųjų, tai yra iki Pirmojo Karlistų karo pabaigos. Paskui jis pateko į Paryžių - kaip tik tuo metu, kai daugelis karlistų pabėgo į Prancūziją. Matyt, vienas iš jų ir atvežė tenai paukštį. Nesvarbu, kas tai buvo, nes tas žmogus, be jokios abejonės, neturėjo nė menkiausio supratimo apie tikrąją sakalo vertę. Karlistų karo metu paukštis atsargumo dėlei buvo padengtas kažkokiu mišiniu ir virto paprasta juoda statulėle. Tokiu pavidalu jis septyniasdešimt metų keliavo iš vieno prekeivos pas kitą - kvailiai nesuprato, kokią brangenybę turi savo rankose.

Storulis nusišypsojo ir liūdnai palingavo galva. Paskui tęsė toliau:

- Septyniasdešimt metų, sere, ši neįkainojama vertybė vargo, jeigu taip galima pasakyti, Paryžiaus lindynėse. Tai tęsėsi iki 1911 metų, kai vienoje iš skurdžių krautuvėlių ją aptiko graikų vertelga Charilaosas Konstantinidis. Charilaosas netruko suprasti, kas per paukštelis pateko į jo rankas. Jis turėjo tiesiog stebuklingą uoslę tokiems dalykams. Būtent Charilaosas, sere, atsekė didžiąją šios brangenybės istorijos dalį ir tiksliai nustatė jos kilmę. Aš sužinojau apie tai ir išgavau iš graiko beveik visus faktus, nors kai kurias detales man vėliau teko aiškintis pačiam.

Charilaosas, sere, neskubėjo parduoti paukščio. Jis suprato, kad nežiūrint didžiulės pačių brangenybių vertės, statulėlės kaina išaugs šimtus kartų, jei pavyks nepaneigiamai įrodyti jos tikrąją kilmę. Galbūt jis ketino derėtis su kuriuo nors iš kelių dabartinių senojo ordino palikuonių - šv. Jono Jeruzaliečio Angliškuoju ordinu, prūsiškuoju Iohanniterordin, o gal ir su prancūziškojo ar itališkojo suverenaus Maltos ordino palikuoniais.

Storulis kilstelėjo savo taurę, nusišypsojo išvydęs, kad ji tuščia, ir vėl nuėjo prie stalo įpilti viskio sau ir Speidui.

- Na ką, pamažu pradedate tikėti manimi? - paklausė jis, pildamas iš sifono selterį.

- Aš ir nesakiau, kad netikiu jumis.

- Jūs nesakėte, - sutiko Gutmanas. - Sakė jūsų veidas. - Jis atsisėdo, nugėrė didelį gurkšnį, nusišluostė lūpas nosine. - Siekdamas apsidrausti istorinių studijų metu, Charilaosas padengė paukštį nauju emalės sluoksniu, suteikdamas statulėlei dabartinę jos išvaizdą. Praėjus lygiai metams po to, kai jis įsigijo sakalą, arba trims mėnesiams po priverstinio prisipažinimo man, būdamas Londone perskaičiau "Taimse", kad Charilaoso namas apiplėštas, o jis pats nužudytas. Jau rytojaus dieną aš buvau Paryžiuje. - Gutmanas sielvartingai palingavo galva. - Paukštis dingo. Dievaži, sere, aš vos proto netekau iš pykčio. Aš buvau įsitikinęs, kad niekas daugiau nežino tikrosios juodojo paukščio vertės. Kad niekam, be manęs, graikas šito nepasakė. Šį mano įsitikinimą patvirtino ir tas faktas, kad iš Charilaoso namo buvo pavogta daug daiktų - vagis paėmė sakalą kartu su kitu grobiu, neįtardamas jo vertės. Todėl, kad žmogus, žinantis tai, drįstu tvirtinti, nesiteptų rankų dėl nieko kito - na, nebent išskyrus karūnos brangakmenius.

Jis užsimerkė ir patenkintas nusišypsojo, kažką prisiminęs. Paskui atsimerkė ir kalbėjo toliau:

- Tai buvo prieš septyniolika metų. Kaip matote, sere, man prireikė septyniolikos metų, kad aptikčiau sakalo pėdsakus, bet galų gale man tai pavyko. Aš ne iš tų, kurie greitai nusimena. - Gutmanas dar plačiau nusišypsojo. - Aš norėjau surasti tą paukštį, ir radau. Aš noriu jį turėti, ir turėsiu. - Jis išmaukė savo taurę iki dugno, vėl nusišluostė lūpas ir įsikišo nosinę į kišenę. - Pėdsakai atvedė mane į rusų generolo Kemidovo namus Konstantinopolio priemiestyje. Generolas nenumanė, kokią brangenybę turi savo namuose. Jis laikė sakalą emaliuota figūrėle, ir tiek, bet per užsispyrimą, būdingą visiems rusų generolams, nesutiko parduoti paukščio man. Galbūt aš truputėlį persistengiau. Nežinau. Bet aš labai norėjau gauti paukštį ir bijojau, kad tas soldafonas nepradė-

tų jo tyrinėti ir nenukrapštytų emalės. Todėl ir pasiunčiau pas Kemidovą... m-m-m... savo agentus. Ir jie, sere, gavo paukštį, tik aš negavau. - Gutmanas atsistojo ir su tuščia taure priėjo prie seklio. - Bet gausiu! Duokite savo taurę, sere.

- Vadinasi, paukštis priklauso ne kuriam nors iš jūsų, bet generolui Kemidovui? - paklausė Speidas.

- Priklauso? - nusišaipė storulis. - Matote, sere, tada galima pasakyti ir taip, kad paukštis priklauso Ispanijos karaliui, bet vargu ar galima kalbėti apie kokias nors teises į šį daiktą, išskyrus faktinio turėjimo teisę. Toks vertingas daiktas, keliavęs iš rankų į rankas šitokiais neįprastais būdais, priklauso tam, kas jį turi.

- Vadinasi, dabar jis priklauso mis O'Šonesi?

- Tik kaip mano agentui...

Speidas ironiškai nutęsė: "o-o-o".

Gutmanas, mąsliai žvelgdamas į viskio butelį, kurį laikė rankose, paklausė:

- Jūs esate tikras, kad paukštis pas ją?

- Taip.

- Kur?

- Aš tiksliai nežinau.

Storulis garsiai trinktelėjęs pastatė butelį ant stalo.

- Bet jūs sakėte, kad žinote! - įniršo jis.

Speidas nerūpestingai numojo ranka.

- Aš turėjau omenyje, kad žinau, iš kur jį paimti, kai ateis laikas.

- Ir paimsite? - paklausė Gutmanas.

- Taip.

- Iš kur?

Speidas šyptelėjęs atsakė:

- Palikite šį rūpestį man.

- Kada?

- Kai būsiu tam pasiruošęs.

Storulis sučiaupė lūpas ir šypsodamasis - tik įžvalgi akis būtų pastebėjusi, kad jis sunerimo - paklausė:

- Misteri Speidai, kur dabar mis O'Šonesi?

- Mano rankose. Aš radau jai labai patikimą slėptuvę.

Gutmanas pritariamai nusišypsojo.

- Vadinasi, viskas gerai, sere, - tarė jis. - Prieš pereinant prie finansinių problemų aptarimo, leiskite užduoti jums dar vieną klausimą: kada jūs galėsite, tiksliau, malonėsite gauti sakalą?

- Po kelių dienų.

Storulis linktelėjo.

- Tai mane patenkina. Mes... Bet aš visai užmiršau savo, kaip šeimininko, pareigas. - Jis pasisuko į stalą, pripylė į taures viskio, paskui selterio iš sifono, vieną taurę pastatė prie Speido alkūnės, kitą pakėlė. - Taigi, sere, išgerkime už gerą sandėrį ir gerą pelną, kurio užtektų ir jums, ir man.

Jie išgėrė. Storuliui atsisėdus, Speidas paklausė:

- Ką jūs vadinate geru sandėriu?

Gutmanas meiliai žvilgtelėjo į savo taurę, laikydamas ją prieš šviesą, nugėrė dar vieną didelį gurkšnį ir atsakė:

- Aš turiu jums du pasiūlymus, sere, ir abu vienodai geri. Rinkitės pats: arba aš duosiu jums dvidešimt penkis tūkstančius dolerių iš karto, kai tik gausiu iš jūsų sakalą, ir dar dvidešimt penkis tūkstančius, kai pasieksiu Niujorką; arba duosiu jums ketvirtadalį - dvidešimt penkis procentus - sumos, už kurią parduosiu sakalą. Taigi rinkitės: arba penkiasdešimt tūkstančių dolerių beveik iš karto, arba daug didesnė suma, tarkime, už kelių mėnesių.

Speidas gurkštelėjo viskio ir pasidomėjo:

- Kiek didesnė?

- Daug didesnė, - užtikrino storulis. - Kas gali žinoti kiek? Šimtas tūkstančių, ketvirtis milijono? Ar patikėsite, sere, jei pasakysiu sumą, kurią laikau minimalia?

- Kodėl gi ne?

Gutmanas apsilaižė lūpas ir vėl tyliai sumurkė:

- Ką jūs pasakysite, sere, apie pusę milijono?

Speidas prisimerkė.

- Vadinasi, jūs manote, kad šitas daikčiukas vertas dviejų milijonų?

Storulis dirbtinai šyptelėjo.

- Jūsų žodžiais tariant - kodėl gi ne?

Speidas ištuštino savo taurę ir pastatė ją ant stalo. Paėmė į burną cigarą, išsiėmė, pažiūrėjo į jį ir vėl įsikišo į burną. Gelsvai pilkos seklio akys kiek apsiblausė. Jis pratarė:

- Tai tiesiog velniški pinigai.

- Tai tiesiog velniški pinigai, - sutiko storulis. Jis pasilenkė į priekį ir patapšnojo Speidui per kelį. - Turėkite omeny, kad tai tik minimumas, arba Charilaosas Konstantinidis - visiškas idiotas, o toks, užtikrinu, jis nebuvo.

Speidas vėl išsiėmė iš burnos cigarą, pažvelgė į jį su pasišlykštėjimu ir įmetė į peleninę. Užmerkė dar labiau apsiblaususias akis, vargais negalais praplėšė jas ir tarė:

- Nieko sau minimumas. O... o maksimumas?

- Maksimumas? - Gutmanas mostelėjo ranka. - Aš tiesiog nedrįstu spėlioti. Rizikuoju būti apskelbtas bepročiu. Nežinau. Neįmanoma net įsivaizduoti, kaip aukštai gali pakilti šio paukščio kaina - tai turbūt vienintelis dalykas, kurį galima tiksliai pasakyti.

Speidas vargais negalais užčiaupė burną, vos įveikęs nevalingai atvipusią apatinę lūpą. Papurtė galvą, nieko nesuprasdamas. Akimirkai pasirodžiusią akyse baimę užgožė migla, vis labiau aptraukianti žvilgsnį. Jis atsistojo, remdamasis į krėslo ranktūrius, vėl papurtė galvą, netvirtai žingtelėjo į priekį. Kimiai nusijuokė ir sumurmėjo:

- Velniai tave griebtų.

Gutmanas pašoko, atstumdamas krėslą į šalį. Jo apvalumai virpčiojo. Riebiame rausvame veide juodavo siauri akių plyšeliai.

Speidas purtė galvą, kol jo sustingusios akys sustojo ties durimis. Jis žengė dar vieną netvirtą žingsnį.

- Vilmeri! - riktelėjo storulis.

Durys atsidarė ir pasirodė berniokas.

Speidas žengė trečią žingsnį. Jo veidas papilkėjo. Ketvirtą žingsnį jis žengė jau sulenktomis kojomis, aptemusios akys buvo beveik užmerktos. Seklys žingtelėjo penktą kartą.

Berniokas priėjo prie jo ir atsistojo iš šono. Dešiniąją ranką jis laikė užanty. Lūpų kampučiai trūkčiojo.

Speidas įstengė žengti šeštą žingsnį.

Berniokas pakišo jam koją, ir seklys užkliuvęs nuvirto aukštielninkas. Berniokas, tebelaikydamas ranką užantyje, dirstelėjo į seklį. Tas stengėsi atsistoti. Tada neūžauga spyrė dešine koja gulinčiam vyrui į smilkinį. Smūgis apvertė Speidą ant šono. Jis dar kartą pabandė atsistoti, nepajėgė ir prasmego į užmarštį.

14. "La Paloma"

Išėjęs iš lifto ir pasukęs koridoriumi, Speidas pamatė, kad pro jo kontoros durų matinį stiklą sklinda geltona šviesa. Buvo ankstyvas rytas, kelios minutės po šešių. Jis tučtuojau sustojo, sučiaupė lūpas, apsidairė ir dideliais begarsiais žingsniais priėjo prie durų.

Uždėjęs ranką ant apvalios rankenos, Speidas atsargiai ją pasuko. Durys buvo užrakintos. Nepaleisdamas rankenos, seklys paėmė ją kairiąja ranka, o dešiniąja be garso išsitraukė iš kišenės raktų ryšulį, atskyrė reikalingą raktą ir įkišo jį į spyną. Be garso. Tada giliai įkvėpė, atidarė duris ir įėjo.

Efė Perin miegojo prie savo stalo, pasidėjusi galvą ant rankų. Ji buvo užsivilkusi paltą, o ant jo dar užsimetusi Speido lietpaltį.

Speidas šyptelėjęs iškvėpė, uždarė kontoros duris ir pasuko į savo kabinetą. Kabinetas buvo tuščias. Jis grįžo prie merginos ir padėjo ranką jai ant peties.

Mergina sujudėjo, sunkiai pakėlė galvą. Jos vokai virptelėjo. Staiga ji atsisėdo tiesiai ir plačiai atmerkė akis. Pamačiusi Speidą, nusišypsojo:

- Vis tik grįžai? Kiek valandų?

- Šešios ryto. Ką tu čia veiki?

Efė Perin susigūžė, susisupo į lietpaltį ir nusižiovavo.

- Tu pats sakei, kad niekur neičiau, kol tu negrįši arba nepaskambinsi.

- Ak, štai kas! Pasirodo, tu sesuo to berniuko, kuris nenorėjo palikti degančio laivo, nes davė garbės žodį.

- Aš visai neketinau... - Mergina nutilo ir staigiai atsistojo. Lietpaltis nušliaužė nuo jos pečių ant krėslo. Ji pažvelgė į Speido smilkinį ir išgąstingai šūktelėjo:

- Kas tavo galvai? Kas atsitiko?

Seklio dešinysis smilkinys buvo ištinęs ir pajuodęs.

- Aš pats nežinau, ar mane sumušė, ar susitrenkiau krisdamas. Nieko rimto, bet skauda velniškai. - Jis prisilietė pirštais prie sumušto smilkinio, susiraukė, skausmingai šyptelėjo ir paaiškino: - Aš nuėjau į svečius, ten mane pripumpavo narkotikų, ir aš atsipeikėjau po dvylikos valandų vyrų tualete ant grindų.

Mergina ištiesė ranką ir nuėmė jam skrybėlę.

- Siaubas, - pasibaisėjo ji. - Tokią žaizdą reikia būtinai parodyti gydytojui.

- Niekis, ji tik atrodo taip baisiai. Tiesa, galva plyšta, bet tikriausiai nuo tos šlykštynės, kuria mane prigirdė. - Jis priėjo prie praustuvo kambario kampe, atsuko čiaupą ir palaikė nosinę po šalto vandens srove. - Kokios naujienos?

- Tu radai mis O'Šonesi, Semai?

- Dar ne. Kokios naujienos?

- Skambino iš apylinkės prokuratūros. Liepė tau ateiti.

- Pas patį prokurorą?

- Taip, kiek supratau. Be to, buvo atėjęs kažkoks vaikinas, prašė perduoti, kad misteris Gutmanas pageidauja pasišnekėti su tavimi dar iki pusės šešių.

Speidas užsuko čiaupą, išgręžė nosinę ir priėjo prie stalo, spausdamas nosinę prie smilkinio.

- Žinau, - atsakė jis. - Sutikau bernioką prie įėjimo. Pokalbis su Gutmanu baigėsi man šita mėlyne.

- Tai tas pats G., kuris tau skambino, Semai?

- Taip.

- Ir ką?

Speidas žiūrėjo į merginą nieko nematančiomis akimis ir kalbėjo tarsi pats su savimi:

- Jam reikia to, ką aš, jo manymu, galiu gauti. Aš sugebėjau jį įtikinti, kad sutrukdysiu jam įsigyti tą daiktą, jeigu jis nesudarys su manimi sandėrio iki pusės šešių. Paskui... aha, taip... po to, kai pasakiau, kad reikia palaukti dar kelias dienas, jis ir prigirdė mane šita šlykštyne. Vargu ar jis norėjo mane nužudyti. Gutmanas,

aišku, suprato, kad aš atsipeikėsiu po dešimties-dvylikos valandų. Vadinasi, tikriausiai tikėjosi per tą laiką gauti daikčiuką be mano pagalbos. - Speidas paniuro. - Po velnių, tikiuosi, kad jis apsiriko. - Jis vėl pagyvėjo. - Nebuvo jokių naujienų nuo O'Šonesi?

Efė Perin papurtė galvą ir paklausė:

- Visa tai kažkuo susiję su ja?

- Kažkuo susiję.

- Ar tas daiktas, kurio ieško Gutmanas, priklauso jai?

- Jai arba Ispanijos karaliui. Džiaugsme mano, tu, atrodo, turi dėdę, kuris dėsto universitete istoriją ar kažką panašaus?

- Pusbrolį. Na ir kas?

- Jeigu mudu patikėsime jam keturių šimtmečių senumo paslaptį, kaip manai, jis sugebės kurį laiką laikyti liežuvį už dantų?

- Taip. Jis labai padorus žmogus.

- Puiku. Tada imk popieriaus ir pieštuką.

Ji paėmė ir atsisėdo į savo krėslą. Speidas vėl suvilgė nosinę šaltu vandeniu ir spausdamas ją prie smilkinio padiktavo merginai istoriją apie sakalą taip, kaip girdėjo ją iš Gutmano, pradėjęs nuo Karolio V dovanos hospitaljerų ordinui ir baigęs jau padengto emale paukščio atvykimu į Paryžių. Jis užsikirsdavo tik tardamas vardus ir užsienietiškus Gutmano paminėtų veikalų pavadinimus, bet vis tik sugebėjo ištarti juos pakankamai tiksliai. Visą kitą tekstą jis atkartojo su tikslumu, kuriuo pasižymi tik labai patyrę reporteriai.

Speidui nutilus, mergina pakėlė į jį savo išraudusį veidelį ir nusišypsojo.

- Baisiai įdomu, - tarė ji. - Tai...

- Arba baisiai keista. Perskaityk apsakymą savo kuzenui ir paklausk, ką jis apie tai galvoja. Ar jam teko kada nors susidurti su faktais ar vardais, turinčiais ryšį su šia istorija? Ar ji panaši į tiesą? Ir pagaliau ar taip galėjo būti tikrovėje, ar tėra grynas prasimanymas? Jeigu jam reikia pagalvoti, tegu galvoja, bet

išankstinį įvertinimą aš turiu žinoti nedelsiant. Ir tegu, dėl Dievo meilės, niekam apie tai neplepa.

- Važiuoju dabar pat, - tarė mergina, - o tu eik pas gydytoją ir parodyk jam savo galvą.

- Iš pradžių mudu papusryčiausime.

- Ne, aš pavalgysiu Berklyje. Nekantrauju išgirsti, ką apie tai galvoja Tedas.

- Gerai, - sutiko Speidas. - Tik neraudok, jeigu jis paprasčiausiai pasijuoks iš tavęs.

Speidas neskubėdamas papusryčiavo "Palase", perskaitė abu rytinius laikraščius ir nuėjo namo. Ten nusiskuto, išsimaudė, pasitrynė ledu smilkinį ir persivilko kita eilute.

Paskui patraukė į Bridžitos O'Šonesi butą pensione "Karūna", tačiau ten nieko nerado. Nuo jo paskutinio vizito ten niekas nepasikeitė.

Iš "Karūnos" Speidas nuėjo į "Aleksandriją". Gutmano viešbutyje nebuvo. Nebuvo ir jo palydovų. Seklys išsiaiškino, kad su storuliu gyvena jo sekretorius Vilmeris Kukas ir duktė Rėja, nedidelio ūgio rudaakė, šviesiaplaukė mergina, kokių septyniolikos metų, aptarnaujančio personalo nuomone - tikra gražuolė. Speidas sužinojo, kad Gutmanas ir kompanija atvyko iš Niujorko prieš dešimt dienų ir kol kas dar neišvažiavo.

Iš "Aleksandrijos" Speidas patraukė į "Belvederį" ir užtiko vietinį detektyvą kavinėje.

- Labas rytas, Semai. Sėsk, užkąsk. - Detektyvas dėbtelėjo į Speido smilkinį. - Viešpatie, kas tave taip išgražino?

- Ačiū, aš jau papusryčiavau, - tarė Speidas sėsdamasis, paskui pridūrė, turėdamas omenyje savo smilkinį: - Jis tik atrodo taip baisiai. Kaip elgiasi mano Keiro?

- Jis išėjo vakar pusvalandžiu vėliau už tave, ir nuo to laiko aš jo daugiau nebemačiau. Šiąnakt jis vėl nenakvojo viešbutyje.

- Visai pagedo.

- Taip, vienas tokiame dideliame mieste... Kas užstatė tau mėlynę, Semai?

- Ne Keiro. - Speidas įdėmiai apžiūrinėjo sidabrinį dangtelį ant lėkštės su tortais. - Ar negalėtume žvilgtelėti į jo kambarį, kol jis vaikštinėja?

- Pamėginsime. Tu juk žinai, aš viską dėl tavęs padarysiu. - Liukas atstūmė kavos puodelį, užsidėjo alkūnes ant stalo ir prisimerkęs pažvelgė į Speidą. - Tačiau tu ne visada atsimoki man tuo pačiu. Sakyk atvirai, kas per vienas tas Keiro, Semai. Aš niekada neapvildavau tavęs.

Speidas atplėšė žvilgsnį nuo sidabrinio dangtelio. Jo giedros akys tiesiog spinduliavo nuoširdumu.

- Aš žinau, kad tu patikimas žmogus, - tarė jis. - Aš nieko nuo tavęs neslepiu. Pasakysiu visą teisybę: aš dirbu šiokį tokį darbelį Keiro užsakymu, bet jis turi draugų, kurie man nepatinka. Štai ir tenka jį prižiūrėti.

- Berniokas, kurį mes vakar išvijome - vienas iš jų?

- Taip, Liukai, atspėjai.

- Ir Mailzą pribaigė taip pat vienas iš jų?

Speidas papurtė galvą.

- Mailzą nušovė Tersbis.

- O kas nušovė Tersbį?

Speidas nusišypsojo.

- Tai, atrodo, paslaptis, bet tau, kaip draugui, pasakysiu: Tersbį, jei tikėsime policija, nušoviau aš.

Liukas atsikrenkštė ir atsistojo sakydamas:

- Niekada nesuprasi, kada tu kalbi rimtai, o kada juokauji. Eime, žvilgtelėsime į jo kambarį.

Prieš pasikeldami liftu į viršų, jie priėjo prie portjė ir Liukas susitarė, kad tas jiems paskambins, kai tik pasirodys Keiro. Le-

vantiečio lova buvo tvarkingai paklota, tačiau popieriai šiukšliadėžėje, nelygiai užtrauktos užuolaidos ir pora suglamžytų rankšluosčių vonioje liudijo, kad kambarinė čia dar netvarkė.

Keiro bagažą sudarė kvadratinis lagaminas, sakvojažas ir odinis krepšys. Vonios kambarys buvo užverstas kosmetika: įvairiausios dėžutės, skardinėlės, buteliukai su pudra, kremais, tepalais, kvepalais, losjonais ir pomadomis. Spintoje virš trijų porų išblizgintų pusbačių kabėjo dvi eilutės ir lietpaltis.

Sakvojažas ir krepšys buvo neužrakinti. Kol Speidas apžiūrinėjo kitus daiktus, Liukas atrakino lagaminą.

- Kol kas nieko, - burbtelėjo Speidas, naršydamas po sakvojažą.

Lagamine jie taip pat nieko įdomaus nerado.

- O ko mes ieškome? - paklausė Liukas, užrakindamas lagaminą.

- Nieko konkrečiai. Keiro sako, kad atvyko čionai iš Konstantinopolio. Aš noriu patikrinti, ar tai tiesa. Kol kas neradau nieko, kas prieštarautų jo žodžiams.

- Kuo jis užsiima?

Speidas gūžtelėjo pečiais.

- Mane domina kas kita. - Jis perkirto kambarį ir pasilenkė virš šiukšlių dėžės. - Tai paskutinis mūsų šansas.

Speidas ištraukė iš dėžės laikraštį ir nušvito pamatęs, kad tai vakarykštis "Kol" numeris. Laikraštis buvo susuktas reklaminiu puslapiu į išorę. Nieko įdomaus tame puslapyje seklys neaptiko.

Tada jis atsivertė kitą puslapį, kuriame buvo spausdinamos ekonominės naujienos, laivų atvykimo tvarkaraštis, orų prognozės, pranešimai apie naujagimius, santuokas bei skyrybas ir nekrologai. Kairiajame apatiniame kampe trūko maždaug dviejų colių antrosios skilties.

Virš nuplėšto krašto buvo trumpas sąrašas su antrašte "Šiandien atvyksta":

0 val. 20 min. - "Kapakas" iš Astorijos.

5 val. 05 min. - “Helena P.Driu” iš Grinvudo.

5 val. 06 min. - “Albarado” iš Bandono.

Toliau buvo likusi tik dalis ketvirtosios eilutės, kurioje buvo galima perskaityti du žodžius: “iš Sidnio”.

Speidas padėjo laikraštį ant stalo ir vėl žvilgtelėjo į šiukšlių dėžę. Jis rado ten vyniojamojo popieriaus lakštą, virvelės galiuką, dvi trikotažinių baltinių etiketes, galanterijos parduotuvės čekį už pustuzinį porų kojinių ir, pačiame dugne, suglamžytą laikraščio skiautę.

Jis atsargiai ištiesino ir išlygino popieriaus gniužulėlį ir įstatė į nesančios dalies vietą. Skiautė tiko visiškai tiksliai, tačiau trūko dar pusės colio gabaliuko viršuje, tuoj po žodžiais “iš Sidnio”, kuriame galėjo tilpti informacija apie šešių septynių laivų atvykimą. Speidas pervertė puslapį ir įsitikino, kad kitoje trūkstamos skiautelės pusėje buvo tik beprasmiškos biržų reklamos nuotrupos.

Liukas, žvelgdamas per jo petį, pasidomėjo:

- Ką radai?

- Atrodo, mūsų džentelmenas domisi garlaiviais.

- Įstatymai šito, rodos, nedraudžia, - pajuokavo Liukas stebėdamas, kaip Speidas susisuka laikraštį ir kišasi jį į švarko kišenę. - Viską apžiūrėjai?

- Taip. Labai tau ačiū, Liukai. Paskambinsi man, kai jis grįš?

- Žinoma.

“Kol” redakcijoje Speidas nusipirko vakarykštį numerį, atsivertė puslapį su garlaivių atvykimo tvarkaraščiu ir sulygino jį su laikraščiu, rastu Keiro šiukšliadėžėje. Nuplėšta tvarkaraščio dalis skelbė:

5 val. 17 min. - “Taitis” iš Sidnio ir Papaetės.

6 val. 05 min. - “Admirolas Piplzas” iš Astorijos.

8 val. 05 min. - "La Paloma" iš Honkongo.

8 val. 07 min. - "Kedopikas" iš San Pedro.

8 val. 17 min. - "Silverado" iš San Pedro.

9 val. 03 min. - "Deizė Grei" iš Sietlo.

Jis lėtai perskaitė sąrašą, pabraukė nagu "iš Honkongo", išsipjovė tvarkaraštį iš laikraščio kišeniniu peiliuku, išmetė naują laikraštį ir rastąjį į šiukšlių dėžę ir grįžo į savo kontorą.

Ten Speidas atsisėdo už savo stalo, pasiėmė telefonų knygą ir pakėlė ragelį.

- Kirnis-vienas-keturi-nulis-vienas, prašau... Kokioje prieplaukoje prisišvartavo "Paloma", atplaukusi vakar ryte iš Honkongo? - Jis pakartojo klausimą. - Ačiū.

Jis nuspaudė nykščiu telefono aparato svirtelę ir vėl tarė į ragelį:

- Devenportas-du-nulis-du-nulis, prašau... Seklių skyrių, prašau... Būkite malonus, pakvieskite, prašau, seržantą Polhauzą... Ačiū... Sveikas, Tomai, tai Semas Speidas... Taip, aš bandžiau tau vakar prisiskambinti... Žinoma, galime drauge papietauti... Gerai.

Neatitraukdamas ragelio nuo ausies, jis vėl nykščiu nuspaudė svirtelę.

- Devenportas-nulis-vienas-septyni-nulis... Laba diena, tai Semas Speidas. Sekretorė pranešė man, jog misteris Brajanas nori mane matyti. Sužinokite, prašau, kokiu laiku jam patogu. Taip, Speidas. S-p-e-i-d-a-s. - Ilga pauzė. - Taip... Pusę trijų? Gerai. Ačiū.

Speidas paskambino dar vienu numeriu:

- Labas, brangioji, sujunk mane su Sidu... Sveikas, Sidai, tai Semas. Apylinkės prokuroras šiandien pusei trijų paskyrė man pasimatymą. Paskambink man čionai arba į namus apie keturias... Tiesiog tam, kad įsitikintum, jog man viskas gerai baigėsi... O man nusispjaut į tavo šeštadieninį golfą, aš tau moku už tai, kad manęs nepatupdytų į cypę... Gerai, Sidai. Iki.

Efė Perin įėjo šypsodamasi, įraudusi, spindinčiomis akimis.

- Tedas sako, kad tai visiškai įmanoma, - pradėjo ji savo ataskaitą, - ir tikisi, kad tavo istorija pasitvirtins. Jis sako, kad tai ne jo sritis, bet visi vardai ir datos tikslūs, o tavo išvardintų autorių pavardės ir veikalai neišgalvoti. Tedas net susijaudino.

- Tai puiku, žinoma, jeigu susijaudinimas netrukdo jam blaiviai galvoti.

- Tedas visai ne toks. Jis puikus specialistas.

- Aha. Visa Perinų šeima, kaip matau, puikūs specialistai, įskaitant ir tave. Tik kam tu išsitepliojai nosį suodžiais?

- Jis ne Perinas, o Kristis. - Mergina išsitraukė kišeninį veidrodėlį. - Tai tikriausiai nuo gaisro. - Ji nusivalė suodžius nosinės kampučiu.

- Perinų šeimos entuziazmas - Kristis - sudegino Berklį? - pasidomėjo seklys.

Mergina parodė jam grimasą, pudruodama nosį rausva pudra.

- Kai važiavau čionai, uoste degė garlaivis. Buksyrai tempė jį į atvirą vandenyną, ir mūsų keltą apgaubė dūmai.

- Gal kartais įžiūrėjai garlaivio pavadinimą? - paklausė seklys.

- Įžiūrėjau. “La Paloma”. O kas yra?

Speidas liūdnai šyptelėjo.

- Jeigu aš žinočiau, mano džiaugsme!

15. Kiekvienas idiotas...

Speidas ir seržantas Polhauzas valgė kiaulės kojelių šaltieną vokiškame restoranėlyje.

Vos nulaikydamas drebučius ant šakutės, sustingusios pusiaukelėje tarp lėkštės ir burnos, Polhauzas tarė:

- Klausyk, Semai, užmiršk apie praėjusią naktį. Jis buvo neteisus, bet kiekvienas gali pamesti galvą, kai su juo šitaip elgiamasi.

Speidas įdėmiai pažvelgė į policijos detektyvą.

- Tu mane tam kvietei? - paklausė jis.

Polhauzas linktelėjo, įsidėjo drebučius į burną ir prarijo.

- Iš esmės tam.

- Tave Dandis atsiuntė?

Seržantas susiraukė.

- Tu juk žinai, kad ne. Dandis toks pat užsispyręs, kaip ir tu.

Speidas nusišypsojo ir papurtė galvą.

- Ne, Tomai, ne toks pat. Jis tik įsikalė sau į galvą, kad toks pat.

Tomas šyptelėjo ir įsmeigė peilį į kiaulės koją.

- Ar tu kada nors surimtėsi? - suniurzgė jis. - Na, ko tu dabar siunti? Jis ką, tave suluošino? Pagaliau vis tiek buvo tavo viršus. Tai kam ant jo dantį griežti? Tu tiesiog pats ieškai nemalonumų.

Speidas gražiai sudėjo peilį ir šakutę ant lėkštės ir nuleido rankas ant stalo. Nuo jo šypsenos dvelktelėjo šalčiu.

- Man nėra reikalo ieškoti nemalonumų - tuo, kad aš jų turėčiau, rūpinasi kiekvienas faraonas šiame mieste.

Polhauzo raudonis paryškėjo.

- Ir tu tai man sakai! - pyktelėjo jis.

Speidas paėmė peilį su šakute ir vėl ėmė valgyti. Polhauzas valgė tylėdamas.

Pagaliau privatus seklys paklausė:

- Ar matei įlankoje degantį garlaivį?

- Mačiau dūmus. Būk žmogus, Semai. Dandis neteisus ir jis tai žino. Kodėl nenori paprasčiausiai užmiršti viso šito reikalo?

- O gal man dar susirasti jį ir paklausti, ar neužsigavo kumščio į mano smakrą?

Polhauzas piktai suleido dantis į kiaulės kojelę.

Speidas pasidomėjo:

- Ar Filas Arčeris daugiau nebuvo atėjęs su naujais kaltinimais?

- Po velnių! Dandis niekada ir negalvojo, kad tai tu nušovei Mailzą, bet jis juk negalėjo nepatikrinti Filo pareiškimo! Tu, būdamas jo vietoje, būtum taip pat pasielgęs, pats žinai.

- Štai kaip! - Speido akyse sužibo grėsmingos ugnelės. - Kodėl jis staiga nusprendė, kad Mailzą nužudžiau ne aš? Ir kodėl tu manai, kad Mailzą nužudžiau ne aš? O gal tu taip nemanai?

Ir taip raudonas Polhauzo veidas dar labiau išraudo.

- Mailzą nušovė Tersbis, - tarė jis.

- Tikrai?

- Taip. Rastas "veblis" priklausė jam, o Mailzą nužudžiusi kulka išlėkė būtent iš to revolverio.

- Tu tikrai žinai?

- Tikrai, - atsakė policijos detektyvas. - Viešbučio, kuriame gyveno Tersbis, pasiuntinukas pastebėjo jo kambaryje tą revolverį nužudymo dienos rytą. Į jį tiesiog negalima buvo neatkreipti dėmesio - labai jau jis keistas. Aš anksčiau tokių nemačiau. Pats sakei, kad jų jau nebegamina. Vargu ar galėjo čia atsirasti antras toks revolveris... o jeigu ir galėjo, tai kur tada dingo Tersbio revolveris? O Mailzas buvo nušautas būtent iš jo. - Detektyvas pakėlė prie burnos duonos gabaliuką, bet vėl nuleido ranką ir paklausė: - Tu minėjai, kad esi matęs tokius revolverius. Kur? - Jis įsidėjo duoną į burną.

- Anglijoje, prieš karą.

- Ak, taip. Visai buvau užmiršęs, kad tu ten buvai.

Speidas linktelėjo.

- Tada aš lieku kaltas tik dėl Tersbio mirties.

Polhauzas, suprakaitavęs, raudonas kaip burokas, pasimuistė ant kėdės.

- Dieve mano, nejaugi tu negali šito užmiršti? - ėmė maldauti jis. - Tai visiška nesąmonė, ir tu tai žinai ne blogiau už mane. Tu tapai toks įžeidus, kad galima pagalvoti, jog pats nedirbi sekliu. Nejaugi tau niekada neteko apkaltinti nekalto, kaip mes apkaltinome tave?

- Tu nori pasakyti - pabandėte apkaltinti mane, tik pabandėte.

Polhauzas pusbalsiu nusikeikė ir vėl ėmėsi kiaulės kojelės.

Speidas tarė:

- Na, gerai. Tu žinai, kad tai netiesa, ir aš žinau, kad tai netiesa. O ką žino Dandis?

- Jis taip pat žino, kad tai netiesa.

- Ir kada gi jam taip prašvito protas?

- Tu juk žinai, Semai, jis niekada rimtai negalvojo, kad... - Speido šypsena sustabdė Polhauzą. Nebaigęs sakinio, jis tarė: - Mes šį tą išsiaiškinome apie Tersbį.

- Štai kaip? Ir kas gi jis toks?

Mažos gudrios Polhauzo akutės įdėmiai sekė Speido veido išraišką. Tas pyktelėjo:

- Dievaži, jūs, gudročiai, labai pervertinate mano informuotumą.

- Kurgi ne, - burbtelėjo Tomas ir ėmė pasakoti: - Pirmą kartą policija susidūrė su juo Sent-Luise. Ten Tersbis buvo keliskart areštuotas už smulkius nusikaltimus, bet kadangi jis priklausė Igano gaujai, niekas jo nelietė. Nežinau, kodėl jis atsisakė nuo tokios galingos priedangos, bet netrukus jis buvo suimtas Niujorke už kelių lošimo namų apiplėšimą - Tersbį išdavė jo paties mergiotė - ir ištupėjo cypėje metus, kol Falonas padėjo jam pabėgti. Po kelių metų Tersbis neilgam sėdo Džoliete už kitos savo mergiotės sumušimą, bet paskui jis susidėjo su Diksiu Monahanu ir daugiau problemų su policija nebeturėjo: vos paė-

mę, tuoj pat paleisdavo. Tuo metu Diksis Čikagos lošimo biznyje buvo toks pat šulas, kaip Nikas Grekas. Tersbis tapo Diksio asmens sargybiniu, ir kai Diksis susikivirčijo su kitais lošėjais dėl skolos, kurios jis negalėjo ar nenorėjo mokėti, Tersbis pabėgo iš miesto kartu su savo globėju. Tai atsitiko prieš dvejus metus. Maždaug tuo metu ir buvo uždarytas "Njuport Bič" irklavimo klubas. Nežinau, kieno tai darbas - Diksio ar kieno kito. Šiaip ar taip, nuo to laiko nei apie Tersbį, nei apie Diksį nieko nebuvo girdėti.

- Diksis niekur nepasirodė? - paklausė Speidas.

Polhauzas papurtė galvą.

- Ne. - Jis įsmeigė į Speidą mažas akutes. - Gal tu jį matei ar žinai ką nors, kas matė?

Speidas atsilošė kėdėje ir ėmė suktis cigaretę.

- Nemačiau, - ramiai atsakė jis. - Ir girdžiu visa tai pirmą kartą.

- Na, na, - suniurzgė Polhauzas.

Privatus seklys šyptelėjo ir pasidomėjo:

- Kur jūs iškapstėte Tersbio biografiją?

- Šį tą radome kartotekoje. Visa kita... na, surinkome po trupinėlį iš vienų ir iš kitų.

- Pavyzdžiui, iš Keiro? - Dabar jau Speidas įdėmiai žvelgė į Polhauzą.

Seržantas nuleido ant stalo kavos puodelį ir papurtė galvą.

- Iš jo mes nieko neišpešėme. Tu visai sugadinai mums klientą.

Speidas nusijuokė.

- Ar tik nenori pasakyti, kad du tokie pirmaklasiai specai, kaip tu ir Dandis, nesugebėjo per visą naktį užlaužti to pederasto?

- Iš kur tu ištraukei, kad mes laikėme jį visą naktį? - užprotestavo Polhauzas. - Mes pasikankinome su juo kelias valandas, įsitikinome, kad veltui, ir paleidome.

Speidas vėl nusijuokė ir dirstelėjo į laikrodį. Paskui galvos mostu pasišaukė oficiantą ir paprašė sąskaitos.

- Šiandien einu į pasimatymą su apylinkės prokuroru, - pranešė jis Polhauzui, laukdamas grąžos.

- Jis pats tave išsikvietė?

- Taip.

Polhauzas atstūmė kėdę ir atsistojo - prieš Speidą stovėjo aukštas, flegmatiškas pilvočius.

- Būk draugas, - paprašė jis, - nesakyk jam apie mudviejų pokalbį.

Į apylinkės prokuroro kabinetą Speidą įleido išstypęs vaikinas atlėpusiomis ausimis. Speidas įėjo šypsodamasis.

- Sveikas, Brajanai!

Apylinkės prokuroras atsistojo ir per stalą ištiesė jam ranką. Jis buvo vidutinio ūgio, normalaus sudėjimo, maždaug keturiasdešimt penkerių metų blondinas įžūliomis žydromis akimis, žvelgiančiomis iš už pensnė su juoda virvele, didele oratoriška burna ir duobute stambiame smakre. Jis atsakė į pasveikinimą balsu, kupinu vidinės jėgos ir pasitikėjimo savimi:

- Laba diena, Speidai.

Jie paspaudė vienas kitam rankas ir atsisėdo.

Apylinkės prokuroras nuspaudė vieną iš keturių rausvų mygtukų ant savo stalo, įsakė tarpduryje pasirodžiusiam ilgšiui: "Pakviesk pas mane misterį Tomą ir misterį Hilį", - patogiau įsitaisė krėsle ir geraširdiškai pasidomėjo, kreipdamasis į Speidą:

- Atrodo, turi problemų su policija?

Speidas nerūpestingai numojo ranka.

- Niekai. Dandžiui nervai neatlaikė.

Durys atsidarė ir įėjo dar du vyrai. Vienas iš jų, kuriam Speidas tarė: "Sveikas, Tomai", buvo tvirtas, įdegęs trisdešimtmetis, nevalyvai apsirengęs ir susivėlęs. Jis patapšnojo Speidui per petį strazdanota ranka, paklausė: "Kaip gyvuoji?" - ir įsitaisė

šalia. Antrasis buvo jaunesnis ir visai neišraiškingas. Jis atsisėdo kiek toliau, pasidėjo ant kelių bloknotą stenografavimui ir pasiruošė žalią pieštuką.

Speidas dirstelėjo į jį, šyptelėjo ir paklausė Brajano:

- Viskas, ką pasakysiu, gali būti nukreipta prieš mane, taip?

Apylinkės prokuroras nusišypsojo.

- Atsargumas niekada nepakenks. - Jis nusiėmė pensnė, žvilgtelėjo į stiklus ir vėl užsidėjo pensnė ant nosies. Paskui pakėlė akis į Speidą ir paklausė: - Kas nužudė Tersbį?

Speidas atsakė:

- Nežinau.

Brajanas timptelėjo už juodos pensnė virvelės ir reikšmingai tarė:

- Galbūt ir nežinai, bet tikrai turi pagrįstų spėlionių.

- Turiu, bet jums nesakysiu.

Apylinkės prokuroras pakėlė antakius.

- Nesakysiu, - ramiai pakartojo Speidas. - Nesvarbu, pagrįstos jos ar ne. Misis Speid negimdė kretinų, kurie imtų spėlioti apylinkės prokuroro, jo padėjėjo ir stenografisto akivaizdoje.

- Kodėl gi tau nepasidalinus su mumis savo spėlionėmis, jeigu tau, žinoma, nėra ko slėpti?

- Kiekvienas, - ramiai atkirto Speidas, - turi ką slėpti.

- Ir ką gi tu slepi?

- Pavyzdžiui, savo spėliones.

Apylinkės prokuroras nuleido akis, paskui vėl pažvelgė į Speidą, pasitaisė pensnė ir tarė:

- Jeigu tau nepatinka, kad čia sėdi stenografistas, aš galiu jį išsiųsti. Pasikviečiau jį tik patogumo dėlei.

- Man jis visai netrukdo, - atsakė seklys. - Tegu užfiksuoja visus mano parodymus - aš mielai juos pasirašysiu.

- Mums nereikia tavo parašo, - užtikrino jį Brajanas. - Nenoriu, kad tu žiūrėtum į mūsų pokalbį, kaip į tardymą. Ir, prašau,

negalvok, kad aš nors akimirkai patikėjau policininkų išgalvotomis teorijomis.

- Nepatikėjai?

- Ne.

Speidas atsikvėpė ir užsikėlė koją ant kojos.

- Labai džiaugiuosi. - Jis susirado kišenėje tabako ir popieriaus. - O kokią teoriją tu sugalvojai?

Brajanas staigiai pasilenkė į priekį, ir jo akys sužvilgo kaip pensnė linzės.

- Pasakyk man, kieno prašymu Arčeris sekė Tersbį, ir aš tau pasakysiu, kas nušovė Tersbį.

Speidas nusišaipė:

- Tu, kaip ir Dandis, ne ten ieškai.

- Tu mane neteisingai supratai, Speidai, - tarė Brajanas, barbendamas krumpliais į stalą. - Aš nesakau, kad tavo klientas pats nužudė Tersbį ar pasamdė žudiką, bet aš tvirtinu, kad žinodamas, kas tavo klientas, greitai sužinosiu, kas nužudė Tersbį.

Speidas prisidegė cigaretę, išėmė ją iš burnos, išpūtė dūmus ir susirūpinęs tarė:

- Aš nelabai suprantu.

- Nesupranti? Tada aš paklausiu kitaip: kur Diksis Monahanas?

Speido veidas liko toks pat susirūpinęs.

- Ir tai nepadeda, - tarė jis. - Aš vis tiek nesuprantu.

Apylinkės prokuroras nusiėmė pensnė ir papurtė jį ore, kad būtų įtikinamiau.

- Mums žinoma, - pradėjo jis, - kad Tersbis buvo Monahano asmens sargybinis ir paspruko kartu su juo, kai Monahanas nešė kailį iš Čikagos. Mums taip pat žinoma, kad Monahanas paspruko, nesumokėjęs praloštų pinigų - dviejų šimtų tūkstančių dolerių. Mes nežinome - kol kas, - kas jo kreditoriai. - Jis vėl užsidėjo pensnė ant nosies ir niūriai šyptelėjo. - Bet mes žinome, kas

atsitinka profesionaliems lošėjams ir jų asmens sargybiniams, kai juos randa kreditoriai. Matėme, ir ne vieną kartą.

Speidas apsilaižė lūpas ir išsišiepė kaip vilkas. Akys po surauktais antakiais sužibo, kaklas virš krakmolytos apykaklės išraudo. Jis prabilo žemu, kimiu, susijaudinusiu balsu:

- Ką tu nori tuo pasakyti? Kad aš nušoviau Tersbį jo kreditorių užsakymu? Ar tiesiog kad susekiau jį ir daviau galimybę nužudyti?

- Ne, ne! - skubiai paprieštaravo apylinkės prokuroras. - Tu mane ne taip supratai.

- Tikiuosi, - suniurzgė Speidas.

- Jis ne tai turėjo omeny, - įsiterpė Tomas.

- O ką jis turėjo omeny?

Brajanas sumojavo rankomis.

- Tik tai, kad tu galėjai imtis to darbo nieko neįtardamas. Galėjai juk...

- Dabar aišku, - pertraukė jį Speidas. - Niekšu tu manęs nelaikai. Tavo manymu, aš tiesiog kvailys.

- Nesąmonė, - atkirto Brajanas. - Tarkime, kažkas nusamdė tave, kad rastumei Monahaną, pasakęs, kad jis dabar San Franciske. Tas kažkas galėjo pripūsti tau miglos į akis, pavyzdžiui, pasakyti, kad Monahanas - jo skolininkas, netikslindamas smulkmenų. Kaip tu galėjai įspėti, kas už to slypi, ir nepagalvoti, kad tai įprastas detektyvinis darbas? Tokiu atveju tu negali būti apkaltintas dalyvavimu nusikaltime, jeigu, žinoma, - čia jis ėmė kalbėti lėčiau ir išraiškingiau, - netapsi nusikaltimo bendrininku, slėpdamas nuo teisėsaugos organų žudiką ar duomenis, kurie leistų jį suimti.

Piktai suraukta Speido kakta išsilygino, balse taip pat nebeliko įniršio gaidelių.

- Tai štai ką tu turėjai omeny?

- Būtent tai.

- Gerai. Tada aš nepykstu. Bet tu klysti.

- Įrodyk.

Speidas papurtė galvą.

- Dabar negaliu įrodyti. Galiu tik papasakoti.

- Tada papasakok.

- Manęs niekas niekada nesamdė jokiam darbui, susijusiam su Diksiu Monahanu.

Brajanas ir Tomas susižvalgė. Vėl pasisukęs į Speidą, Brajanas tarė:

- Bet tu pats prisipažinai, kad kažkas nusamdė tave darbui, susijusiam su jo asmens sargybiniu Tersbiu.

- Taip, su jo buvusiu asmens sargybiniu Tersbiu.

- Buvusiu?

- Buvusiu.

- Tavo manymu, Tersbis išsiskyrė su Monahanu? Tu tikrai žinai?

Speidas ištiesė ranką ir įmetė nuorūką į peleninę.

- Aš nieko tikrai nežinau, išskyrus tai, kad mano klientas nei praeityje, nei dabar nesidomėjo Monahanu. Aš girdėjau, kad Tersbis nuvežė Monahaną į Rytus ir ten pabėgo nuo jo.

Apylinkės prokuroras ir jo padėjėjas vėl susižvalgė.

Stengdamasis nuslėpti jaudulį, Tomas tarė:

- Tada peršasi dar viena versija: Monahano draugai galėjo susidoroti su Tersbiu už tai, kad tas paliko Monahaną.

- Mirę lošėjai neturi draugų, - atkirto Speidas.

- Taigi, mes gavome dvi naujas versijas, - tarė Brajanas. - Atsilošęs į krėslo atkaltę, jis kelias minutes žvelgė į lubas, paskui vėl atsisėdo tiesiai. Apsigimusio oratoriaus veidas prašvito. - Lieka tik trys galimybės. Pirma: Tersbį nužudė lošėjai, kuriuos Monahanas apmovė Čikagoje. Nežinodami, kad Tersbis paliko Monahaną, arba tuo netikėdami, jie nušovė jį, kaip Monahano bendrą, arba tam, kad jis netrukdytų jiems pasiekti Monahaną, arba už tai, kad jis atsisakė išduoti jiems, kur slepiasi Monahanas. Antra galimybė: jį nužudė Monahano draugai. Ir trečia: Tersbis

išdavė Monahaną kreditoriams, o paskui kažko nepasidalino su jais, ir tie jį nužudė.

- Tu praleidai dar ketvirtą galimybę, - linksmai šypsodamasis tarė Speidas. - O gal Tersbis mirė nuo senatvės? Jūs ką, vyrai, rimtai šnekate?

Brajanas sudavė skiausčiu delnu per kitos rankos delną.

- Ir vis tik mįslės įminimas vienoje iš šių trijų galimybių. - Dabar jis kalbėjo, neslėpdamas valdingo pasitikėjimo savimi. Dešinė prokuroro ranka su atkištu smiliumi pakilo aukštyn, paskui ėmė leistis ir staiga apmirė Speido krūtinės lygyje. - Ir tu gali suteikti mums informaciją, leisiančią nustatyti, kuri iš jų atitinka tikrovę.

- Taip? - tingiai nutęsė Speidas. Paskui jo veidas surimtėjo. Seklys prisilietė pirštu prie apatinės lūpos, pažiūrėjo į jį, pasikasė juo pakaušį. Suraukė antakius, garsiai išpūtė orą pro nosį ir piktai pareiškė: - Tau nepatiks informacija, kurią aš galiu suteikti, Brajanai. Ji neduos tau jokios naudos, tik sugadins tavo versiją apie lošėjų kerštą.

Brajanas atsisėdo tiesiai ir atlošė pečius. Jis kalbėjo rūsčiai, bet ne grėsmingai:

- Ne tau apie tai spręsti. Teisus aš ar ne, bet aš kol kas apylinkės prokuroras.

Speidas prašiepė apatinę lūpą, atidengdamas kandžius.

- O aš maniau, kad mūsų pokalbis neoficialus.

- Aš tarnauju teisingumui dvidešimt keturias valandas per parą, - pareiškė Brajanas, - ir koks bebūtų pokalbis, oficialus ar neoficialus, niekas neturi teisės slėpti nuo manęs duomenis, demaskuojančius nusikaltėlį, jeigu, žinoma, - jis reikšmingai linktelėjo galva, - tu neturi tam pakankamų konstitucinių priežasčių.

- Tu nori pasakyti, jeigu jie nedemaskuoja manęs paties? - paklausė Speidas. Jo balsas skambėjo nerūpestingai, beveik pašaipiai, tačiau apie veidą to nebūtum pasakęs. - Aš turiu rimtesnių, tiksliau pasakius, patogesnių priežasčių. Mano klientas turi

teisę į tai, kad jo reikalai būtų laikomi paslaptyje. Tikriausiai jūs galite priversti mane duoti parodymus prisiekusiųjų teismui arba koroneriui, bet kol kas manęs tenai dar niekas nekvietė. O pats aš be būtino reikalo neatskleisiu savo klientų paslapčių. Be to, ir prokuratūra, ir policija apkaltino mane dalyvavimu žmogžudystėje, įvykdytoje užvakar naktį. Aš ir anksčiau turėjau nemalonumų ir su jumis, ir su policija. Ir manau, kad geriausias būdas išvengti naujų nemalonumų - pačiam atvesti jums žudikus, žinoma, surištus. O pagauti juos, ištardyti ir surišti aš galėsiu tik tuo atveju, jeigu laikysiuos toliau nuo jūsų ir policijos, nes - ir tai jau akivaizdu - jūs neturite nė mankiausio supratimo, koks čia reikalas. - Speidas atsistojo ir pasisuko į stenografistą: - Spėji užrašinėti, sūneli? Aš ne per greitai kalbu?

Stenografistas pakėlė į jį kupinas išgąsčio akis ir atsakė:

- Ne, sere, aš viską spėju.

- Šaunuolis, - pagyrė jį Speidas ir vėl atsigręžė į Brajaną. - Jeigu ketini kreiptis į apylinkės valdžią su pasiūlymu atimti iš manęs licenziją seklio darbui, nes aš trukdau teisėtvarkos vykdymui, ką gi, kreipkis. Tu jau kartą mėginai tai padaryti, ir tada iš tavęs juokėsi visas miestas. - Speidas pasiėmė savo skrybėlę.

- Bet paklausyk... - pradėjo Brajanas.

- Aš sotus iki kaklo neoficialiais pokalbiais. Aš neturiu ką pasakyti nei prokuratūrai, nei policijai. Ir man jau iki gyvo kaulo įkyrėjo, kad kiekvienas idiotas, priimtas šiame mieste į valstybinę tarnybą, laiko savo pareiga įžeidinėti mane, kada jam šaus į galvą. Jeigu užsimanysi pasimatyti su manimi, areštuoti ar iškviesti į teismą, duok žinią, ir aš tučtuojau prisistatysiu su savo advokatu.

Jis užsimaukšlino skrybėlę, tarė: “Iki pasimatymo oficialioje aplinkoje”, - ir išėjo.

16. Trečia žmogžudystė

Speidas užėjo į "Saterio" viešbutį ir iš ten paskambino į "Aleksandriją". Gutmano nebuvo. Nebuvo ir jo palydovų. Paskui seklys paskambino į "Belvederį". Keiro taip pat nepasirodė.

Tada Speidas patraukė į savo kontorą.

Priimamajame sėdėjo tamsiaveidis žmogelis riebaluotais plaukais. Efė Perin tarė, rodydama į jį:

- Šis džentelmenas nori pasišnekėti su jumis, misteri Speidai.

Speidas nusišypsojo, nusilenkė ir atidarė savo kabineto duris.

- Įeikite, - pakvietė jis lankytoją, o pats dar paklausė sekretorės: - Yra naujienų?

- Ne, sere.

Tamsiaveidis pasirodė besąs kino teatro Market gatvėje savininkas. Jam kilo įtarimas, kad vienas iš kasininkų ir kontrolierius jį apgaudinėja. Speidas paliepė žmogeliui išdėstyti reikalo esmę, gavo iš jo penkiasdešimt dolerių ir išprašydino - visam tam jam užteko pusvalandžio.

Kai lankytojas uždarė paskui save kontoros duris, į seklio kabinetą įėjo Efė Perin.

- Dar neradai jos? - susirūpinusi paklausė ji.

Speidas papurtė galvą, užsidėjęs delną ant sumušto smilkinio.

- Miršti?

- Ne, tik galva plyšta.

Mergina atsistojo už jo krėslo ir ėmė atsargiai masažuoti jam smilkinius savo plonais pirštais. Seklys atlošė galvą jai ant krūtinės ir sumurmėjo:

- Tu angelas.

Mergina pasilenkė ir pažvelgė jam į veidą.

- Tu privalai rasti mis O'Šonesi, Semai. Jau antra para, kai ji...

Speidas pasimuistė ir nekantriai pertraukė ją:

- Aš nieko neprivalau, bet jeigu tu leisi mano prakeiktai galvai pailsėti dar bent kelias minutes, aš nueisiu ir rasiu ją.

Efė Perin sušnibždėjo: “Vargšė galvelė”, - ir toliau tylėdama glostė jam smilkinius. Paskui paklausė:

- Tu žinai, kur ji? Bent įtari?

Suskambo telefonas. Speidas pakėlė ragelį.

- Alio... Taip, Sidai, viskas baigėsi gerai, ačiū... Ne... Žinoma. Jis ėmė putoti, aš taip pat... Brajanas įsikalė sau į galvą, kad tai karas tarp profesionalių lošėjų... Aišku, nesibučiavome atsisveikindami. Aš išdėjau jam viską, ką apie jį galvoju, ir išėjau... Tai jau tavo problema... Gerai. Iki pasimatymo. - Jis padėjo ragelį ir vėl atsilošė į krėslo atkaltę.

Efė Perin nuėjo nuo krėslo, atsistojo priešais Speidą ir griežtai paklausė:

- Tu žinai, kur dabar mis O’Šonesi, Semai?

- Aš žinau, kur ji nuvažiavo, - nenoriai atsakė jis.

- Kur?

- Į tą garlaivį, kuris, anot tavęs, degė.

Jos rudos akys išsiplėtė iš išgąsčio.

- Tu ten buvai. - Mergina ne klausė, bet tvirtino.

- Ne, nebuvau.

- Semai! - pasipiktinusi šūktelėjo ji. - Jos galbūt jau...

- Keliauk tenai pati! - niūriai atšovė Speidas. - Jos niekas ten jėga netempė. Užuot važiavusi pas tave į namus, ji, sužinojusi apie garlaivio atvykimą, pasuko į uostą. Tai kodėl, po velnių, aš turiu jaudintis? Gal aš privalau lakstyti paskui klientus ir ant kelių maldauti jų, kad leistų man jiems padėti?

- Bet, Semai, o kada tu sužinojai, kad garlaivis dega?

- Vidurdienį, ir manęs dar laukė susitikimai su Polhauzu ir Brajanu.

Mergina prisimerkusi gręžė seklį žvilgsniu.

- Semai Speidai, - pareiškė ji, - tu, kai nori, gali būti pats šlykščiausias iš visų Dievo tvarinių. Mis O’Šonesi, matote, kažką

padarė, nepasitarusi su tavimi, ir todėl tu kiurksai čia ir nenori jai padėti, o galbūt ir išgelbėti...

Speidas išraudo. Jis užsispyręs laikėsi savo nuomonės.

- Mis O'Šonesi puikiai sugeba pati savimi pasirūpinti. Be to, ji žino, kur kreiptis pagalbos, jeigu jai staiga šautų tokia mintis.

- Tu paprasčiausiai niršti ant jos! - sušuko Efė Perin. - Jis, matote, įsižeidė, kad klientė pasielgė savaip. O kodėl gi jai taip nepasielgus? Ne tokia jau krištolinė tavo sąžinė, kad būtų galima visame kame pasikliauti tavimi!

- Gana!

Ji papurtė galvą ir griežtai pareiškė:

- Jeigu tu tučtuojau neisi tenai, tai aš eisiu pati ir dar pasiimsiu su savimi policininkus... - Merginos balsas staiga suvirpėjo, sutrūkčiojo ir ji sušuko: - Prašau, Semai, eik!

Speidas atsistojo, bambėdamas panosėje:

- Viešpatie! Vis tik tai bus lengviau, negu klausytis tavo klykimo. - Jis žvilgtelėjo į laikrodį. - Gali užrakinti kontorą ir eiti namo.

Mergina atsakė:

- Neisiu. Lauksiu tavęs čia.

Jis burbtelėjo: "Lauk, velniai tavęs nematė", - užsimaukšlino skrybėlę, susiraukė, nusiėmė ir išėjo nešdamasis skrybėlę rankoje.

Speidas grįžo už pusantros valandos, dvidešimt minučių po penkių, ir jau nuo slenksčio linksmai paklausė:

- Na, kodėl su tavimi taip sunku sugyventi, džiaugsme mano?

- Su manimi?

- Taip, su tavimi. - Seklys spustelėjo pirštu merginos nosies galiuką, paskui kilstelėjo ją, paėmęs už alkūnių, ir pabučiavo į smakrą. Tada nuleido ant grindų ir paklausė:

- Kas čia vyko, kol manęs nebuvo?

- Skambino Liukas iš "Belvederio" - toks, atrodo, jo vardas? - ir prašė tau perduoti, kad Keiro grįžo. Tai buvo prieš pusvalandį.

Speidas tučtuojau surimtėjo, apsisuko ir puolė prie durų.

- Tu radai ją? - šūktelėjo mergina jam pavymui.

- Grįžęs papasakosiu, - atsakė jis ir dingo už durų.

Už dešimties minučių Speidas iššoko iš taksi priešais "Belvederį". Liuką jis rado vestibiulyje. Detektyvas žengė jo pasitikti, šypsodamasis ir linguodamas galva.

- Pavėlavai vos penkiolika minučių, - tarė jis. - Išskrido tavo paukštelis.

Speidas nusikeikė.

- Išsiregistravo ir išvažiavo su visa manta, - paaiškino Liukas. Jis išsitraukė iš švarko kišenės nutrintą užrašų knygelę, lyžtelėjo pirštą, pasklaidė puslapius ir ištiesė atverstą knygelę Speidui. - Štai taksi, kuriuo išvažiavo Keiro, numeris. Daugiau niekuo negalėjau tau padėti.

- Ačiū. - Speidas persirašė taksi numerį ant voko. - Kur išvažiavo, nežinai?

- Ne. Jis atėjo su dideliu sakvojažu, užlipo į savo numerį, susikrovė mantą, nusileido žemyn, apsimokėjo sąskaitą ir išvažiavo - niekas negirdėjo, ką jis pasakė taksi vairuotojui.

Speidas vėl grįžo į savo kontorą. Efė Perin pasitiko jį klausiančiu žvilgsniu.

- Aš jį pražiopsojau, - burbtelėjo seklys ir dingo savo kabinete.

Mergina nusekė iš paskos. Speidas atsisėdo į krėslą ir ėmė suktis cigaretę. Ji įsitaisė ant stalo priešais Speidą ir užsikėlė kojas ant jo krėslo kampo.

- O mis O'Šonesi? - paklausė ji.

- Ją aš taip pat pražiopsojau, - atsakė Speidas. - Bet ji buvo ten.

- "La Palomoje"?

- Taip, taip, taip! - suirzęs riktelėjo jis.

- Liaukis, Semai. Nusiramink.

Speidas prisidegė cigaretę, įsikišo žiebtuvėlį į kišenę ir ėmė ramiai pasakoti:

- Mis O'Šonesi atėjo į laivą vakar po vidurdienio. - Jis suraukė antakius. - Patraukė tiesiai tenai, kai tik išlipo iš taksi prie Jūrų uosto. Kapitono laive nebuvo. Jis vardu Džakobis, ir ji pasiteiravo jo vardu. Kapitonas tuo metu tvarkė reikalus mieste. Iš to galima padaryti išvadą, kad jis nelaukė mis O'Šonesi, o jeigu ir laukė, tai kitu metu. Ji liko laukti. Džakobis grįžo ketvirtą valandą. Jiedu išsėdėjo jo kajutėje iki vakarienės, paskui kartu pavakarieniavo.

Speidas įtraukė dūmą, nusikrapštė pirštu nuo lūpos rudas tabako kruopeles ir tęsė:

- Po vakarienės pas kapitoną Džakobį atvyko dar trys svečiai: Gutmanas, Keiro ir tas berniokas, kuris vakar perdavė tau Gutmano kvietimą. Jie atėjo, kai Bridžita dar buvo laive, ir penkiese kalbėjosi kapitono kajutėje. Čia įgulos narių parodymai skiriasi, bet iš visko sprendžiant, kompanija susivaidijo. Apie vienuoliktą valandą kajutėje pasigirdo šūvis. Budėtojas puolė žemyn, bet prie kajutės durų susidūrė su pačiu kapitonu, kuris pasakė jam, kad viskas gerai. Kajutės kampe yra šviežia kulkos pramušta skylė, bet ji taip aukštai, kad kulka negalėjo sužeisti nieko iš ten buvusiųjų. Šūvis buvo tik vienas. Tai beveik viskas, ką man pavyko sužinoti.

Jis paniuro ir dar kartą užsitraukė dūmą.

- Taigi jie išėjo apie vidurnaktį. Visi kartu: kapitonas ir jo keturi svečiai. Atrodo, visi gyvi ir sveiki. Tai man pranešė budėtojas. Man kol kas nepavyko pasikalbėti su tą naktį budėjusiais muitininkais. Kapitonas po to taip ir nepasirodė. Jis neatvyko į

susitikimą su krovinio siuntėjais, paskirtą šiandienos dvyliktai valandai. Ir apie gaisrą jie dar nesugebėjo jam pranešti.

- O kaip kilo gaisras?

Speidas gūžtelėjo pečiais.

- Nežinau. Ugnis buvo aptikta laivo triumo vairagalyje. Visai gali būti, kad gaisras kilo dar vakar. Ugnis užgesinta, tačiau nuostoliai, žinoma, nemaži. Niekas nenorėjo kalbėti su manimi apie tai iki kapitono sugrįžimo. Tai...

Atsidarė kontoros durys. Speidas iš karto nutilo. Efė Perin nušoko nuo stalo, bet į kontorą įėjęs žmogus atsidarė kabineto duris anksčiau, negu mergina spėjo prie jų prieiti.

- Kur Speidas? - paklausė jis.

Įėjusiojo balsas privertė Speidą atsisėsti tiesiai ir įsitempti. Jis buvo šiurkštus, trūkčiojantis, šaižus iš susijaudinimo.

Efė Perin atšoko į šalį.

Vyriškis stovėjo tarpduryje, minkšta skrybėle remdamasis į durų staktą: jis buvo beveik septynių pėdų ūgio. Ilgas, juodas, aklinai užsagstytas tiesaus kirpimo lietpaltis pabrėžė jo liesumą ir kampuotus pečius. Kaulėtas veidas, raukšlėtas ir nugairintas vėjo, buvo žemės spalvos; ant skruostų ir smakro žvilgėjo prakaitas. Tamsios, krauju pasruvusios akys pamišėliškai žėrėjo virš atvirtusių raudonų apatinių vokų. Vyriškis spaudė prie kairiojo šono virvele perrištą ryšulį, susuktą į rudą popierių - elipsoidą, kiek didesnį už regbio kamuolį.

Jis stovėjo tarpduryje tarsi aklas, sakytum, nė nematydamas Speido. Paskui pratarė: "Jūs žinote...", - bet gargėjimas gerklėje užgožė tolesnius žodžius, jo norėtus pasakyti. Vyriškis uždėjo geltoną dešinę ranką ant tokios pat geltonos kairės, kuria spaudė prie savęs ryšulį. Ir staiga, net nemėgindamas ištiesti į priekį rankas, kaip pakirstas krito ant grindų.

Tačiau Speidas, nusipurtęs sąstingį, pašoko iš krėslo ir spėjo sugriebti krentantį žmogų. Iš aukštojo vyriškio burnos tekėjo kraujo srovelė. Rudasis ryšulys iškrito jam iš rankų ir nusirito

grindimis, paskui atsimušė į stalo koją. Vyriškio kojos sulinko, o kūnas taip susmuko, kad Speidas daugiau nebegalėjo jo nulaikyti.

Jis atsargiai paguldė liesąjį žmogų ant kairiojo šono. Plačiai atmerktos vyriškio akys, vis dar pasruvusios krauju, bet jau praradusios pamišėlišką blizgesį, žiūrėjo į vieną tašką. Burna buvo pražiota, bet kraujas iš jos jau nebetekėjo. Ilgas kūnas gulėjo nejudėdamas.

- Užrakink duris, - paliepė Speidas sekretorei.

Kol mergina, kalendama iš baimės dantimis, krapštėsi su kontoros durų spyna, Speidas priklaupė šalia liesojo vyriškio, atvertė jį ant nugaros ir įkišo ranką į užantį. Ir tučtuojau ištraukė - ranka buvo visa kruvina. Kraujo vaizdas nesutrikdė ir neišgąsdino Speido. Pakėlęs išteptą ranką, kad atsitiktinai prie ko nors neprisiliestų, jis kita ranka išsiėmė iš kišenės žiebtuvėlį. Pasukęs ratuką, palaikė liepsną virš vienos, paskui virš kitos liesojo žmogaus akies. Akys nejudėjo.

Speidas užgesino žiebtuvėlį ir įsikišo atgal į kišenę. Šliauždamas keliais palei negyvą kūną, jis švariąja ranka atsagstė ir praskleidė nepermerkiamo lietpalčio skvernus. Lietpalčio pamušalas buvo raudonas, o mėlynas dvibortis surdutas kiaurai permirkęs krauju. Surduto atvartuose, ten, kur jie susiėjo ant krūtinės, ir abiejuose lietpalčio skvernuose matėsi krauju suteptos skylutės.

Speidas atsistojo ir nuėjo į priimamąjį, prie praustuvo, nusiplauti rankų.

Efė Perin, išblyškusi, drebanti, besilaikanti ant kojų tik todėl, kad ranka kabinosi į durų rankeną, o nugara rėmėsi į matinį stiklą, sušnibždėjo:

- Jis... jis???

- Taip. Gavo pustuzinį kulkų į krūtinę. - Seklys ėmė plautis rankas.

- Reikia juk iškviesti... - pradėjo mergina, bet Speidas ją nutraukė.

- Gydytojas jau nebereikalingas. O prieš ko nors imdamasis, turiu pagalvoti. - Jis baigė plautis rankas ir ėmė skalauti praustuvą. - Ilgai vaikščioti su tokiu įdaru krūtinėje jis negalėjo. Jeigu jis... Velniai griebtų, kodėl jis negalėjo dar truputį pastovėti ir nors šį tą mums papasakoti? - Speidas niūriai dėbtelėjo į merginą, vėl nusiskalavo rankas ir paėmė rankšluostį. - Valdykis, to betrūko, kad tave supykintų. - Jis numetė rankšluostį ir persibraukė ranka plaukus. - O dabar pažiūrėkime, kas tame ryšulyje.

Jis grįžo į kabinetą, peržengęs per lavono kojas, ir pakėlė nuo grindų rudąjį ryšulį. Ryšulys buvo sunkus. Išsiėmęs kišeninį peiliuką, Speidas perpjovė virvelę.

Mergina pagaliau atplėšė ranką nuo durų, apėjo lavoną, stengdamasi nežiūrėti į jį, ir atsistojo šalia Speido. Laikydamasi už stalo krašto, ji žiūrėjo, kaip seklys nuima virvelę ir išvynioja rudą popierių. Pasišlykštėjimo išraišką jos veide palaipsniui pakeitė jaudulys ir nekantravimas.

- Manai, tai jis? - sušnibždėjo mergina.

- Tuoj sužinosime, - atsakė Speidas, savo storais pirštais vieną po kito nuvyniodamas tris sluoksnius šiurkštaus pilko popieriaus, buvusio po rudu. Po pilku popieriumi jie pamatė gerai suspaustų šviesių medžio drožlių masę. Nuėmęs ir šį įpakavimą, Speidas išvydo priešais save paukščio figūrėlę - ji buvo maždaug pėdos aukščio, juoda kaip anglis ir žvilganti, nors kai kur ir apibyrėjusi medžio dulkėmis ir pjuvenomis.

Speidas nusijuokė ir uždėjo ant paukščio delną. Jo išskėsti pirštai atrodė kažkaip savininkiškai. Kita ranka seklys apkabino Efę Perin ir prisitraukė ją prie savęs.

- Šitas prakeiktas paukštis mūsų rankose, mano angele.

- Oi! - riktelėjo ji. - Man skauda!

Jis paleido merginą, paėmė juodąjį paukštį į rankas ir nuvalė nuo jo pjuvenų liekanas. Paskui atsitraukė atbulas per kelis žings-

nius, pakėlė figūrėlę prieš save ir neslėpdamas susižavėjimo nupūtė nuo jos dulkes.

Efė Perin persikreipusiu iš siaubo veidu suriko, rodydama pirštu į Speido koją.

Speidas žvilgtelėjo žemyn. Žengdamas paskutinį žingsnį, jis užmynė lavono delną ir pradrėskė jam odą. Seklys skubiai atitraukė koją.

Suskambo telefonas.

Speidas linktelėjo merginai. Toji pakėlė telefono ragelį ir tarė:

- Alio... Taip... Kas?.. O, taip! - Jos akys išsiplėtė. - Taip... Taip... Nedėkite ragelio!.. - Jos burna staiga persikreipė iš išgąsčio. - Alio! Alio! Alio! - Ji pastuksėno per aparato svirtelę, tada pasisuko į Speidą, jau stovėjusį šalia. - Tai buvo mis O'Šonesi, - susijaudinusi paaiškino mergina. - Ji prašė pakviesti tave. Ji dabar "Aleksandrijos" viešbutyje. Jai gresia pavojus. Jos balsas buvo... Tai siaubinga, Semai! Kažkas sutrukdė jai kalbėti. Padėk jai, Semai!

Speidas pastatė sakalą ant stalo ir suraukė antakius.

- Iš pradžių turiu pasirūpinti šituo vyruku, - tarė jis, dūręs nykščiu į liesojo lavono pusę.

Efė Perin ėmė šaukti, mušdama kumščiais jam per krūtinę:

- Ne, ne, tu privalai skubėti pas ją! Nejaugi tu nesupranti, Semai? Tas žmogus turėjo jai priklausantį daiktą ir atėjo su juo pas tave. Nesupranti? Jis padėjo mis O'Šonesi, ir jie užmušė jį, o dabar ji... Tu privalai eiti!

- Gerai. - Speidas atstūmė ją ir palinko virš stalo. Jis apdėjo paukštį drožlėmis, paskui suvyniojo į popierių. Jis dirbo paskubomis, ir ryšulys išėjo didelis, gremėzdiškas. - Kai tik aš išeisiu, skambink į policiją. Papasakok jiems, kas atsitiko, bet neminėk jokių vardų. Tu nieko nežinai. Man kažkas paskambino, ir aš išėjau, nepasakęs kur. - Speidas nusikeikė, kai virvelė susiraizgė, truktelėjęs išpainiojo ją ir ėmė perrišinėti ryšulį. - Apie šitą daikčiuką užmiršk. Papasakok viską, kaip buvo, bet užmiršk, kad

jis atėjo su ryšuliu. - Speidas pakramtė apatinę lūpą. - Žinoma, jeigu jie neprirems tavęs prie sienos. Jeigu tau pasirodys, kad jie žino apie ryšulį, tada teks prisipažinti. Nors vargu. Bet jeigu jie vis tik žino, pasakyk, kad aš pasiėmiau ryšulį su savimi, jo neišvyniojęs. - Jis patampė virvelę, tikrindamas mazgą, ir atsitiesęs pasikišo ryšulį po pažastimi. - Taigi įsidėmėk: viskas buvo taip, kaip buvo, tik be šito daikčiuko - jeigu, žinoma, policininkai dar nesuuodė apie jį. Nieko neneik - paprasčiausiai neminėk. Ir telefonu kalbėjau aš, o ne tu. Ir apie žmones, turinčius kokį nors ryšį su šiuo vyru, tu nieko nežinai. Tu išvis nieko nežinai apie jį, o apie mano reikalus negali kalbėti man nesant. Supratai?

- Taip, Semai. Tu... tu žinai, kas jis?

Speidas išsišiepė kaip vilkas.

- Aha, - atsakė jis. - Manau, kad tai Džakobis, "La Palomos" kapitonas. - Jis užsimaukšlino skrybėlę. Atidžiai nužvelgė lavoną ir visą kambarį.

- Paskubėk, Semai, - maldavo mergina.

- Jau einu, - išsiblaškęs murmtelėjo Speidas. - Reikėtų iki policijos pasirodymo sušluoti drožles nuo grindų. O gal paskambink Sidui... Ne. - Jis pasitrynė smakrą. - Kol kas nepainiosime jo į šitą reikalą. Taip bus geriau. Aš tavo vietoje užsirakinčiau iki jų atėjimo. - Jis atitraukė ranką nuo savo smakro ir paglostė merginai skruostą. - Tu velniškai geras žmogus, širdele mano, - tarė jis ir išėjo.

17. Šeštadienio vakaras

Atsargiai dairydamasis į šalis, Speidas su ryšuliu po pažastimi greitai perėjo skersgatviu bei siauru kiemu ir atsidūręs ties Kirnio ir Posto gatvių kampu susistabdė taksi.

Jis nuvažiavo į autobusų stotį Penktojoje aveniu ir ten padėjo paukštį į saugojimo kamerą. Kvitą įkišo į voką su pašto ženklu, ant voko užrašė “M.F. Holandui” ir abonentinės dėžutės San Francisko centriniame pašte numerį ir įmetė voką į laiškų dėžutę. Tada vėl susistabdė taksi ir nuvažiavo į “Aleksandriją”.

Priėjęs prie 12-K numerio durų, Speidas pasibeldė. Durys atsidarė tik po antro beldimo. Už jų stovėjo nedidukė šviesiaplaukė mergina, apsivilkusi blizgančiu geltonu chalatu; jos veidas buvo baltas kaip numirėlio. Įsikibusi abiem rankom į durų rankeną, mergina sunkiai išlemeno:

- Misteris Speidas?

- Taip, - atsakė Speidas ir sugriebė susverdėjusią merginą.

Viena ranka apkabinęs suglebusį kūną, Speidas pamėgino kita ranka paimti už kojų, tačiau mergina atsigavo, pasipriešino, jos praviros pabalusios lūpos sumurmėjo:

- Ne! Nelie... ma...

Tada Speidas nuvedė ją į kambarį. Užtrenkęs duris koja, jis ėmė vedžioti merginą žaliu kilimu nuo vienos sienos prie kitos. Seklys viena ranka apglėbė jos smulkų kūną, o kita stipriai suėmė už alkūnės stengdamasis, kad ir jos linkstančioms kojoms tektų nors nedidelė kūno svorio dalis. Taip jiedu ir žingsniavo pirmyn atgal: ji - klupčiodama, jis - tvirtai ir ryžtingai. Merginos veidas buvo baltesnis už kreidą, akys užmerktos; o Speidas įdėmiai žvalgėsi aplinkui, stengdamasis nieko nepraleisti pro akis. Ir visą laiką monotoniškai kalbėjo:

- Štai taip. Kaire, dešine, kaire, dešine. O dabar į kitą pusę. Štai taip. Viens, du, trys, keturi, viens, du, trys, keturi. - Kai jie atėjo

iki sienos, Speidas krestelėjo merginą. - Labai gerai. Einam, einam, einam, einam. Viens, du, trys, keturi. Dabar į kitą pusę. - Speidas smarkiau papurtė ją ir pagreitino žingsnį. - Puiku. Kaire, dešine, kaire, dešine. Mes skubame. Viens, du, trys...

Ji krūptelėjo ir garsiai nurijo seilę. Speidas ėmė trinti merginai rankas ir šonus, paskui pasilenkė prie jos ausies.

- Puiku. Šaunuolė. Viens, du, trys, keturi. Greičiau, greičiau, greičiau, greičiau. Gerai. Einam, einam. Aukštyn, žemyn, aukštyn, žemyn. Štai taip. Sukamės. Kaire, dešine, kaire, dešine. Ką jie tau padarė - pripumpavo narkotikų? Davė tau tą patį šlamštą, kaip ir man?

Merginos vokai virptelėjo, bet rudai auksinių akių ji taip ir nepramerkė. Tik vos suprantamai sušnibždėjo: "Taip".

Jie tebevaikščiojo po kambarį. Dabar merginai teko beveik bėgti. Speidas maigė ir trynė jos odą pro geltoną šilką ir be perstojo kalbėjo, nesiliaudamas atidžiai ją stebėti:

- Kaire, dešine, kaire, dešine, kaire, dešine, apsisuk. Šaunuolė. Viens, du, trys, keturi, viens, du, trys, keturi. Aukščiau galvą. Štai taip. Viens, du...

Jos vokai vėl virptelėjo ir sekundei prasivėrė, atidengdami apsiblaususias akis, kurių vyzdžiai vangiai judėjo iš vienos pusės į kitą.

- Puiku, - tarė Speidas tvirtu, jau ne monotonišku balsu. - Neužsimerk. Atmerk akis plačiau... plačiau! - Jis papurtė merginą.

Ji sudejavo ir vargais negalais prasimerkė, nors žvilgsnis taip ir liko blausus. Speidas pakėlė ranką ir kelis kartus tėkštelėjo jai per skruostus. Mergina vėl sudejavo ir pamėgino ištrūkti, bet seklys tvirtai laikė ją kita ranka - jiedu vis dar vaikščiojo nuo sienos prie sienos.

- Nesustok! - šiurkščiai įsakė jis ir paklausė: - Kas tu?

Ji sunkiai ištarė: "Rėja Gutman".

- Duktė?

- Taip. - Dabar jos balsas skambėjo tvirčiau.

- Kur Bridžita?

Mergina mėšlungiškai krūptelėjo ir stvėrė sekliui už rankos. Speidas greitai atitraukė ranką - delne raudonavo plonas colio ilgio įdrėskimas.

- Kas per velniava? - suurzgė Speidas ir ėmė apžiūrinėti Rėjos Gutman rankas. Kairėje ji nieko neturėjo. Prievarta atgniaužęs dešiniosios kumštį, seklys išvydo plieninį trijų colių ilgio smeigtuką su nefrito galvute. - Kas per velniava? - pakartojo jis, kyštelėjęs segtuką merginai po nosimi.

Pamačiusi segtuką, Rėja Gutman suaimanavo ir atsilapojo chalatą. Po juo buvo kreminės spalvos pižama. Mergina prasskleidė kairįjį pižamos švarko skverną ir parodė Speidui raudonus įbrėžimus bei taškus, paliktus smeigtuko po kairiąja krūtimi.

- Nemiegoti... vaikščioti... iki jūsų atėjimo... Ji sakė, jūs ateisite... taip ilgai. - Mergina susverdėjo.

Speidas tvirčiau apglėbė ją kairiąja ranka ir paliepė:

- Eime.

Rėja Gutman pamėgino ištrūkti ir vėl atsistojo veidu į seklį.

- Ne... pasakyti jums... miegoti... išgelbėkite ją...

- Bridžitą? - paklausė Speidas.

- Taip... ją nuvežė... Ber... Berlingeimas... dvidešimt šeši... Ančo... greičiau... bus vėlu... - Jos galva nusviro.

Speidas sugriebė merginą už peties.

- Kas ją ten nuvežė? Tavo tėvas?

- Taip... Vilmeris... Keiro... - Rėjos Gutman veidas persikreipė iš įtampos, vokai virptelėjo, bet neprasimerkė. - Nužudys ją... - Mergina vėl nuleido galvą, tačiau Speidas kilstelėjo jos smakrą.

- Kas nušovė Džakobį?

Ji, rodėsi, neišgirdo klausimo. Mėgindama pakelti galvą ir pramerkti akis, sunkiai išlemeno:

- Greičiau... ji...

Speidas žiauriai papurtė merginą.

- Neužmik iki gydytojo atėjimo.

Iš baimės Rėja Gutman pramerkė akis, jos žvilgsnis akimirkai prašviesėjo.

- Ne, ne! - kimiai riktelėjo ji. - Tėvas... užmuš mane... prisiekite... jis nesužinos... aš padariau... dėl jos... prižadėkite... nesakysite... miegoti... gerai... iš ryto...

Speidas vėl papurtė ją.

- Tu tikra, kad apsieisi be gydytojo?

- Taip. - Merginos galva vėl nusviro ant peties.

- Kur tavo lova?

Rėja Gutman pamėgino pakelti ranką, bet neįstengė. Paskui sunkiai atsidususi susmuko ir palinko į priekį.

Speidas sugriebė merginą, pakėlė ant rankų ir be didesnių pastangų, spausdamas prie krūtinės, pasuko prie artimiausių iš trijų durų. Jis nuspaudė rankeną, spyriu atidarė duris ir atsidūrė mažame koridoriuje, kuris pro praviras vonios duris vedė į miegamąjį. Dirstelėjęs į vonią, seklys įsitikino, kad ji tuščia, ir nunešė merginą į miegamąjį. Ten taip pat nieko nebuvo. Sprendžiant iš išmėtytų drabužių ir daiktų ant šifonjerės, kambarys priklausė vyrui.

Speidas grįžo su mergina ant rankų į svetainę su žaliu kilimu ir pamėgino laimę už kitų durų. Jis vėl atsidūrė koridoriuke ir pro dar vieną vonią pateko į miegamąjį, kuris, iš visko sprendžiant, priklausė damai. Atmetęs antklodę, seklys paguldė merginą į lovą, nuavė ją, nuvilko geltoną chalatą, pataisė pagalvę po galva ir apklojo antklode.

Atidaręs kambario langus, pažvelgė į miegančiąją. Ji alsavo sunkiai, bet pakankamai lygiai. Speidas suraukė antakius, sučiaupė lūpas ir apsidairė. Kambaryje pamažu tirštėjo prieblanda. Jis tylėdamas pastovėjo penkias minutes, paskui nustebęs gūžtelėjo pečiais ir išėjo, palikęs išorines duris neužrakintas.

Speidas įėjo į telefono-telegrafo kompanijos "Pasifik" pastatą Pauelo gatvėje ir paprašė telefonistės sujungti jį su numeriu "Devenportas-du-nulis-du-nulis".

- Sujunkite, prašau, su "Greitosios pagalbos" ligonine... Alio, "Aleksandrijos" viešbučio numeryje 12-K guli mergina, apsvaiginta narkotikais... Taip, pasiųskite ką nors jos apžiūrėti... Tai misteris Huperis iš "Aleksandrijos".

Jis padėjo ragelį ir nusijuokė. Paskui užsakė kitą numerį ir tarė:

- Alio, Frenkai, tai Semas Speidas... Tu gali duoti man mašiną su vairuotoju, kuris moka laikyti liežuvį už dantų?.. Reikia nuvažiuoti į užmiestį... Kelioms valandoms... Gerai. Tegu jis kuo greičiau atvažiuoja prie užkandinės "Džons" Elis gatvėje.

Paskui Speidas paprašė sujungti jį su savo kontora, tylėdamas palaikė ragelį prie ausies ir nuleido ant svirtelės.

Iš ten seklys patraukė į užkandinę "Džons", kur paprašė padavėjo greičiau atnešti jam muštinį su keptomis bulvėmis ir šviežiais pamidorais, skubiai pavalgė ir jau rūkydamas gėrė kavą, kai prie jo staliuko priėjo kresnas jaunyvas vyras su languota kepure, užsmaukta ant šviesių akių. Šiurkštokame priėjusiojo veide švietė draugiška šypsena.

- Viskas paruošta, misteri Speidai. Ji iki soties prisisiurbė benzino ir burzgia iš nekantrumo.

- Puiku. - Speidas vienu mauku išgėrė likusią kavą ir išėjo iš užkandinės kartu su kresnuoju vairuotoju. - Žinai Berlingeime gatvę, skersgatvį ar bulvarą Ančo?

- Ne, bet jeigu ten toks yra, būtinai rasime.

- Taip ir padarykime, - tarė Speidas, įsitaisydamas tamsaus "Sedano" priekyje. - Mums reikalingas dvidešimt šeštas namas, ir, kuo greičiau, tuo geriau, tačiau iškilmingas atvykimas prie paradinių durų nebūtinas.

- Supratau.

Pustuzinį kvartalų jie važiavo tylėdami. Paskui vairuotojas paklausė:

- Girdėjau, jūsų kompanioną nušovė, taip?

- Aha.

Vairuotojas pliaukštelėjo liežuviu.

- Sunkus jūsų darbas. Mano kur kas ramesnis.

- Ir taksistai ne amžinai gyvena.

- Tas tai taip, - sutiko kresnasis vyriškis, - bet nejaugi ir man teks mirti?

Speidas išsiblaškęs žvelgė prieš save ir į visus klausimus atsakinėjo vienskiemeniais žodžiais. Vairuotojui teko nutraukti bandymus užmegzti pokalbį.

Pirmoje pasitaikiusioje Berlingeimo vaistinėje vairuotojas sužinojo, kur yra Ančo aveniu. Po dešimties minučių jis sustabdė "Sedaną" prie tamsios sankryžos, išjungė šviesas ir parodė ranka į priekį.

- Štai ten, - tarė jis, - kitoje pusėje, trečias arba ketvirtas namas.

- Gerai, - burbtelėjo Speidas ir išlipo iš mašinos. - Neišjunk variklio. Galbūt teks skubiai išvažiuoti.

Speidas sustojo priešais antrą nuo kampo namą. Ant didžiulio, palyginus su tvora, vartų stulpo kabėjo šviesaus metalo lentelė, kurioje galėjai šiaip taip įžiūrėti skaičius 2 ir 6. Virš jos buvo pritvirtinta dar viena lentelė. Priėjęs arčiau, Speidas įžiūrėjo skelbimą: "Parduodama arba išnuomojama". Vartų tarp stulpų nebuvo. Seklys priėjo prie namo betoniniu takeliu ir kelias minutes nejudėdamas pastovėjo priebučio laiptelių apačioje. Iš namo nesklido joks garsas. Neskaitant dar vienos šviesios lentelės, pritvirtintos prie durų, namas atrodė kaip didžiulė juoda dėžė.

Speidas užlipo laipteliais, sustojo prie durų ir įsiklausė. Jokio garso. Pabandė žvilgtelėti vidun pro durų stiklą. Užuolaidų nebuvo, bet jas puikiai atstojo tamsa. Seklys pirštų galais prisėlino prie vieno lango, paskui prie kito. Tamsu, nors į akį durk. Speidas

pamėgino atidaryti langus. Jie buvo užkabinti iš vidaus. Tada jis patraukė už durų rankenos. Užrakinta.

Speidas nusileido laipteliais ir piktžolių sąvašynu apėjo aplink namą, atsargiai statydamas kojas. Šoniniai langai buvo pernelyg aukštai, jis nesugebėjo jų pasiekti. Užpakalinės durys ir dar vienas langas šalia jų taip pat buvo užrakinti.

Speidas grįžo prie vartų. Pridengęs delnu žiebtuvėlio ugnelę, atidžiau įsižiūrėjo į skelbimą "Parduodama arba išnuomojama". Lentelėje buvo įspausti nekilnojamojo turto agento iš San Francisko pavardė ir adresas, o apačioje mėlynu pieštuku pakeverzota: "Raktas 31 name".

Seklys grįžo prie "Sedano" ir paklausė vairuotojo:

- Žibintuvėlį turi?

- Žinoma! - Jis padavė žibintuvėlį Speidui. - Reikia pagalbos?

- Gal ir prireiks. - Speidas įsėdo į mašiną. - Dabar važiuok prie trisdešimt pirmo namo. Šviesas gali įjungti.

Trisdešimt pirmas namas buvo pilkas kvadratinis pastatas, esantis kiek į šalį nuo dvidešimt šeštojo kitoje pusėje. Pirmojo aukšto languose degė šviesa. Speidas priėjo ir paskambino į duris. Jas atidarė tamsiaplaukė keturiolikos penkiolikos metų mergaitė. Speidas linktelėjo jai ir šypsodamasis tarė:

- Man reikalingas dvidešimt šeštojo namo raktas.

- Tuoj pakviesiu tėtę, - atsakė ji ir šūktelėjusi: "Tėte!" - dingo viduje.

Pasirodė apkūnus raudonveidis vyriškis, plikteléjęs, su vešliais ūsais. Jis laikė rankoje laikraštį.

Speidas tarė:

- Aš norėčiau gauti dvidešimt šeštojo namo raktą.

Drūčkis pažvelgė į jį su nepasitikėjimu.

- Elektra atjungta, - sumurmėjo jis. - Jūs ten nieko nepamatysite.

Speidas pliaukštelėjo sau per kišenę.

- Aš turiu žibintuvėlį.

Drūčkio veidas tapo dar nepatiklesnis. Jis neryžtingai krenkštelėjo ir suglamžė rankoje laikraštį.

Speidas parodė jam savo vizitinę kortelę, įsikišo ją atgal į kišenę ir tyliai pratarė:

- Aš sužinojau, kad ten gali būti kažkas slepiama.

Dručkis akimirksniu pagyvėjo.

- Lukterėkite minutėlę, - paprašė jis, - aš eisiu su jumis.

Netrukus jis grižo, laikydamas rankoje varinį raktą su juodai raudonu žymekliu. Kai jie ėjo pro mašiną, Speidas pakvietė vairuotoją prisijungti prie jų.

- Ar kas nors pastaruoju metu buvo atvažiavęs žiūrėti namo? - pasidomėjo seklys.

- Atrodo, ne, - atsakė dručkis. - Jau kelis mėnesius niekas neprašė rakto.

Vyras su raktu ėjo priekyje, kol trijulė užlipo dvidešimt šeštojo namo priebučio laipteliais. Čia jis įkišo raktą Speidui į ranką, sumurmėjo: “Štai ir atėjome”, - ir atsitraukė į šalį.

Speidas atrakino ir atlapojo duris. Tyla ir tamsa. Laikydamas neįjungtą žibintuvėlį kairėje rankoje, seklys įėjo į vidų. Paskui jį neatsilikdamas žengė vairuotojas, ir tik tada, laikydamasis tam tikro atstumo, dručkis. Jie apieškojo namą nuo rūsio iki palėpės. Name nieko nebuvo ir viskas bylojo, kad čia daug savaičių niekas nebuvo užėjęs.

Taręs: “Ačiū, kelionė baigta”, Speidas išlipo iš “Sedano” priešais “Aleksandrijos” viešbutį ir vestibiulyje priėjo prie portjė. Aukštas jaunuolis įdegusiu veidu pasisveikino su juo:

- Labas vakaras, misteri Speidai.

- Labas vakaras. - Seklys pasivadino jaunuolį į šalį. - Gutmanai iš 12-K... jie savo numeryje?

Jaunuolis greitai dirstelėjo į Speidą ir atsakė “ne”. Paskui pagalvojęs vėl pažiūrėjo į seklį ir sušnibždėjo:

- Keisti dalykai šįvakar dedasi su tais Gutmanais, misteri Speidai. Kažkas paskambino į “Greitosios pagalbos” ligoninę ir pasakė, kad jų numeryje guli serganti mergina.

- O jos ten nebuvo?

- Ne, ten nieko nebuvo. Visi jie išvažiavo anksčiau.

- Ką padarysi, - tarė Speidas. - Matyt, kažkokie nenaudėliai pokštus krečia.

Jis įėjo į telefono būdelę, užsakė numerį, paskui tarė į ragelį:

- Alio... Misis Perin?.. Ar Efė namie?.. Taip, būkite maloni... Ačiū... Labas, mano angele! Kuo nudžiuginsi?... Puiku! Puiku! Papasakosi, kai atvažiuosiu. Būsiu pas tave už kokių dvidešimties minučių... Gerai.

Po pusvalandžio Speidas skambino į dviaukščio plytinio namo Devintojoje aveniu duris. Jas atidarė Efė Perin. Net šypsena berniokiškame veide negalėjo nuslėpti merginos nuovargio.

- Sveikas, bose, - tarė ji. - Įeik. - Ir tyliai pridūrė: - Jeigu mama tau ką nors sakys, Semai, būk gerutis. Ji dabar kaip galvą pametusi.

Speidas padrąsinančiai šyptelėjo ir patapšnojo jai per petį.

Mergina sugriebė jį už rankovės.

- Mis O'Šonesi?

- Ne. Mane apmovė. Tu tikra, kad tai buvo jos balsas?

- Taip.

Speidas susiraukė.

- Kažkokia nesąmonė.

Efė Perin nusivedė jį į svetainę, kur atsidususi ir per jėgą šypsodamasi dribtelėjo ant sofos.

Speidas atsisėdo šalia jos ir paklausė:

- Viskas gerai? Apie ryšulį nekalbėjote?

- Nė žodžio. Aš papasakojau jiems, ką tu man liepei, ir jie tikriausiai nusprendė, kad telefono skambutis susijęs su žmogžudyste ir tu vaikaisi žmogžudį.

- Dandis buvo atvažiavęs?

- Ne. Hofas O'Hanas ir dar vienas, aš jo nepažįstu. Tardė mane ir apylinkės policijos valdybos viršininkas.

- Nusitempė tave į nuovadą?

- O, taip, ir uždavinėjo tūkstančius klausimų, bet visi jie buvo... kaip čia pasakius?.. šabloniški.

Speidas pasitrynė delnus.

- Puiku, - tarė jis, bet po akimirkos paniuro. - Tačiau iki susitikimo su manimi jie sugalvos daug naujų. Tas smirdžius Dandis tikrai tuo pasirūpins, ir Brajanas taip pat. - Jis gūžtelėjo pečiais. - O dar kas nors, be policininkų, buvo pasirodęs?

- Taip. - Mergina atsisėdo tiesiai. - Buvo atėjęs berniokas... tas, kuris perdavė Gutmano prašymą. Jis neužėjo į kontorą, bet policininkai paliko duris praviras ir aš pastebėjau jį koridoriuje.

- Tu jam nieko nepasakei?

- Ne, žinoma. Mudu juk susitarėme! Aš apsimečiau, kad nepažinau jo, ir jis netrukus dingo.

Speidas šyptelėjo.

- Tau velniškai pasisekė, širdele mano, kad faraonai atėjo anksčiau už tą bernioką.

- Kodė?

- Todėl, kad tai pavojingas gyvačiukas. Nužudytasis tikrai buvo Džakobis?

- Taip.

Speidas spustelėjo jai ranką ir atsistojo.

- Man laikas eiti. O tu gulkis miegoti. Tau jau akys merkiasi.

Ji atsistojo nuo sofos.

- Semai, ką?..

Speidas uždengė delnu merginai burną, neleisdamas jai kalbėti.

- Pasikalbėsime pirmadienį, - tarė jis. - Noriu pasprukti, kol tavo motušė vėl neišdėjo manęs į šuns dienas už tai, kad išvoliojau purve jos nekaltą avelę.

Speidas pasiekė savo namus jau po vidurnakčio. Vos jis įkišo raktą į paradinių durų spyną, už nugaros pasigirdo greitas mote-

riškų kulniukų kaukšėjimas. Jis nuleido ranką ir akimirksniu apsisuko. Laiptais lipo Bridžita O'Šonesi. Mergina ne tiek apsikabino seklį, kiek pakibo ant jo ir dusliai pratarė:

- O, Semai, aš jau maniau, kad tu niekada neateisi! - Jos išvargęs, sukritęs veidas mėšlungiškai trūkčiojo, kūnas drebėjo.

Speidas laisvąja ranka užčiuopė raktą, atrakino duris ir beveik įnešė merginą vidun.

- Tu laukei manęs čia? - paklausė jis.

- Taip. - Ji negalėjo atgauti kvapo, todėl kiekvieną žodį tarė atskirai. - Tarpuvartėj... kitoje... gatvės... pusėje.

- Eisi pati? - paklausė Speidas. - O gal tave nunešti?

Mergina papurtė galvą.

- Viskas... gerai... man... tik... reikia... atsisėsti.

Jie pasikėlė liftu ir priėjo prie seklio buto. Bridžita paleido Speido rankovę ir stovėjo šalia, sunkiai alsuodama ir spausdama rankas prie krūtinės, kol jis atrakino duris. Įėjęs į butą, Speidas įjungė šviesą prieškambaryje. Užtrenkęs duris, jis vėl apsikabino merginą viena ranka ir žingtelėjo link svetainės. Staiga svetainėje užsidegė šviesa.

Mergina riktelėjo ir prisiglaudė prie Speido.

Tarpduryje stovėjo storulis Gutmanas ir draugiškai jiems šypsojosi. Iš virtuvės pasirodė berniokas Vilmeris. Jo mažose rankose pistoletai atrodė neįtikėtinai dideli. Iš vonios išlindo Keiro. Jis taip pat laikė rankoje pistoletą.

Gutmanas tarė:

- Taigi, sere, kaip matote, visi susirinkę. Įeikite, įsitaisykite patogiau, ir pasikalbėkime.

18. Atpirkimo ožys

Speidas, tebelaikydamas glėbyje Bridžitą O'Šonesi, šykščiai šyptelėjo ir atsakė:

- Kodėl gi nepasikalbėjus?

Gutmanas nerangiai pasitraukė atatupstas, leisdamas jiems praeiti. Jo riebalinės raukšlės suliulėjo. Seklys ir mergina įėjo į svetainę kartu, paskui juos - Keiro ir berniokas. Keiro sustojo tarpduryje. Vilmeris įsikišo vieną pistoletą į kišenę ir atsistojo Speidui už nugaros.

Speidas žvilgtelėjo į jį per petį.

- Traukis šalin. Nemanyk, kad leisiu mane apieškoti.

Berniokas atšovė:

- Nesiskeryčiok. Užčiaupk žabtus.

Speido šnervės išsipūtė, tačiau balsas liko ramus.

- Traukis šalin. Jeigu tu nors vienu pirštu prie manęs prisiliesi, be pistoleto jau neišsiversi. Paklausk savo boso, geltonsnapi, ar jis nori, kad aš būčiau nušautas dar iki mūsų pokalbio.

- Palik jį ramybėje, Vilmeri, - įsikišo storulis ir atlaidžiai pažvelgė į Speidą. - Stebėtinas užsispyrimas. Ką gi, sėskimės.

Speidas tarė jam: "Aš juk sakiau, kad šitas snarglius man nepatinka", - ir nusivedė Bridžitą prie sofos. Jie susėdo šalia, mergina pasidėjo galvą jam ant peties. Seklys apsikabino ją per pečius. Ji pamažu nustojo drebėti ir kūkčioti.

Gutmanas įsitaisė minkštame supamajame krėsle. Keiro atsisėdo į krėslą prie stalo. Berniokas nesisėdo. Jis liko stovėti tarpduryje, ten, kur prieš tai stovėjo levantietis, ir iš po tankių blakstienų dėbsojo į Speido krūtinę, laikydamas pistoletą vamzdžiu žemyn. Keiro pasidėjo pistoletą ant stalo šalia savęs.

Speidas nusiėmė skrybėlę ir nusviedė ją į kitą sofos galą, tada nusišypsojo Gutmanui. Šypsnys, užaštrinęs ir taip kampuotus bruožus, buvo toks nepadorus, kad seklys tapo panašus į satyrą.

- Jūsų dukters žavingas pilvukas, - tarė jis. - Kaip jums negaila braižyti tokį pilvą smeigtukais.

Gutmanas nusišypsojo - mandagiai ir salsvai.

Berniokas tarpduryje žengė žingsnį į priekį ir kilstelėjo pistoletą. Visų akys įsmigo į jį. Kad ir kaip keista, tokiuose skirtinguose žvilgsniuose, kokiais į Vilmerį žiūrėjo Keiro ir Bridžita O'Šonesi, galėjai įskaityti vienodą nepritarimą. Berniokas nuraudo, atitraukė koją, atsitiesė, nuleido pistoletą ir atsistojo taip, kaip stovėjo prieš tai - spoksodamas Speidui į krūtinę.

Gutmanas vėl salsvai nusišypsojo sekliui ir meilikaudamas sumurkė:

- Taip, sere, tai baisi gėda, bet jūs turite pripažinti, kad savo tikslą mes pasiekėme.

Speidas suraukė antakius.

- Kuriems galams tai buvo reikalinga? Gavęs sakalą, aš pats norėjau kuo greičiau susitikti su jumis. Jūs mokate grynais - daugiau man nieko nereikia. Važiuodamas į Berlingeimą, tikėjausi patekti į tokį štai susitikimą. Iš kur aš galėjau žinoti, kad jūs, pusvalandžiu pavėlavę, bandote pašalinti mane iš kelio ir lakstote po miestą, tikėdamiesi rasti Džakobį, kol jis nesurado manęs?

Gutmanas sukikeno, sakytum, tik iš pasitenkinimo.

- Ką gi, sere, šiaip ar taip, mes pagaliau susitikome - jeigu jūs iš tiesų to norėjote.

- Aš iš tiesų to norėjau. Kada jūs galėsite sumokėti pirmąją sutartos sumos dalį ir paimti iš manęs paukštį?

Bridžita O'Šonesi atsisėdo tiesiai ir nustebusi pažvelgė į Speidą. Seklys nerūpestingai patapšnojo jai per petį. Jis neatitraukė žvilgsnio nuo Gutmano akių. Storulio akys linksmai blykčiojo riebiame veide.

- Na, kas dėl pirmosios dalies, - pradėjo jis ir įsikišo ranką į vidinę palto kišenę.

Keiro, sunkiai šnopuodamas per burną, įsikabino sau į šlaunis ir pasilenkė į priekį.

Gutmanas pakartojo: “Kas dėl pirmosios dalies, sere”, - ir išsiėmė iš kišenės baltą voką. Dešimt akių - net berniokas nustojo slėpti akis po blakstienomis - įsispoksojo į jį. Vartydamas voką putniose rankose, Gutmanas įdėmiai pažvelgė į vieną, paskui į kitą voko pusę, neužklijuotą, tik užtvirtintą mažu popieriniu liežuvėliu. Tada pakėlė galvą, draugiškai nusišypsojo ir numetė voką Speidui.

Vokas, nelabai storas, bet gana sunkus, atsimušė į Speido pilvą ir nukrito jam ant kelių. Speidas neskubėdamas nuėmė ranką nuo merginos pečių, pakėlė voką ir taip pat neskubėdamas žvilgtelėjo jo vidun. Voke gulėjo tūkstančio dolerių vertės banknotai - nauji, lygutėliai, šiugždantys. Speidas išėmė juos ir perskaičiavo. Banknotų buvo dešimt. Seklys šypsodamasis pakėlė galvą.

- Mes tarėmės dėl didesnės sumos.

- Taip, sere, tarėmės, - sutiko Gutmanas. - Bet tai buvo tik žodžiai. O čia tikri pinigai, taip sakant, skambi moneta. Už vieną dolerį grynais jūs galite nusipirkti daugiau negu už dešimt, dėl kurių tik tartasi. - Jo apvalumai suvirpėjo nuo begarsio juoko. Kai riebalų klostės ir pusrutuliai pagaliau nurimo, storulis rimtai tarė: - Mūsų dabar daugiau. - Jis parodė galva į Keiro. - Ir... matote, sere... žodžiu, situacija pasikeitė.

Kol Gutmanas kalbėjo, Speidas sulygino banknotų pluoštelį, įdėjo jį į voką ir vėl užkišo liežuvėlį. Dabar jis sėdėjo, pasirėmes alkūnėmis į kelius, pasilenkęs į priekį, ir makalavo voką tarp kojų, paėmęs jį už kampo dviem pirštais. Jo atsakymas nuskambėjo nerūpestingai:

- Žinoma. Tačiau nors jūs ir susivienijote, sakalas vis tik mano rankose.

Įsikibęs kreivais pirštais į krėslo ranktūrius, Keiro visu liemeniu palinko į priekį ir manieringai pareiškė savo laibu balseliu:

- Vargu ar reikia priminti jums, misteri Speidai, kad nors sakalas ir jūsų rankose, jūs pats, be abejo, *mūsų rankose.*

Speidas šyptelėjo.

- Aš stengiuosi neleisti sau jaudintis dėl šito. - Jis atsisėdo tiesiai, padėjo voką ant sofos ir kreipėsi į Gutmaną: - Prie pinigų klausimo mes dar grįšime. O dabar turime išspręsti dar vieną neatidėliotiną problemą. Mums reikalingas atpirkimo ožys.

Storulis susiraukė nesuprasdamas, ką jis nori pasakyti, bet, jam nespėjus nė išsižioti, Speidas pradėjo aiškinti:

- Policijai būtina auka... Kažkas, kam jie galėtų suversti kaltę už šias tris žmogžudystes. Mes...

Keiro pertraukė seklį trūkčiojančiu iš susijaudinimo balsu:

- Dvi... tik dvi... žmogžudystes, misteri Speidai. Jūsų kompanioną, be abejo, nužudė Tersbis.

- Gerai, dvi, - suniurzgė Speidas. - Kaip ten bebūtų, mes turime atiduoti policijai vieną...

Dabar įsikišo Gutmanas. Jis kalbėjo su atlaidžia šypsena ir geraširdišku pasitikėjimu savimi:

- Iš to, ką mes žinome apie jus, sere, galima padaryti neabejotiną išvadą: mums nėra reikalo bijoti policijos. Šiuo klausimu mes galime visiškai pasikliauti jumis. Jums nereikalinga mūsų nekvalifikuota pagalba.

- Jeigu jūs taip manote, - atšovė Speidas, - vadinasi, žinote per mažai.

- Liaukitės, misteri Speidai. Jums nepavyks įtikinti mūsų, kad jūs nors trupučiuką bijote policijos arba kad jūs nesugebėsite susidoroti...

Seklys prunkštelėjo, vienu metu iškvėpdamas orą pro nosį ir pro burną. Pasilenkė, vėl įsirėmė alkūnėmis į kelius ir suirzęs pertraukė Gutmaną:

- Aš nė trupučio nebijau policininkų ir žinau, po velnių, kaip su jais susidoroti. Būtent tai aš ir bandau įkalti jums į galvas. Tam, kad jie atstotų, turime pametėti jiems auką - žmogų, kuriam jie galėtų suversti kaltę už žmogžudystes.

- Gerai, sere, aš sutinku, kad tai vienas iš galimų kelių, bet...

- Jokių “bet”! - paprieštaravo Speidas. - Tai vienintelė išeitis. - Seklio akys po vis smarkiau raustančia kakta žėrėjo neapsimestiniu įniršiu. Mėlynė ant smilkinio tapo tamsiai kaštoninė. - Aš žinau, ką kalbu. Aš išsikapstydavau iš tokių situacijų anksčiau, tikiuosi išsikapstyti ir dabar. Kartais man tekdavo siųsti velniop visus, pradedant aukščiausiuoju teisėju, ir man tai baigdavosi geruoju. Baigdavosi geruoju, nes aš neleisdavau sau užmiršti, kad ateis atsiskaitymo valanda. Aš niekada neužmiršdavau, kad, atėjus atsiskaitymo valandai, aš turiu būti pasiruošęs ateiti į centrinę policijos valdybą, varydamas priešais save auką, ir pasakyti jiems: “Štai, mulkiai, jūsų nusikaltėlis”. Kol aš tai sugebu, galiu kaišioti liežuvį bet kuriam policininkui ir spjaudyti į visus įstatymo straipsnius kartu paėmus. Bet jeigu aš nors vieną kartą prašausiu pro šalį, jie paskandins mane mėšle. Tačiau aš dar niekada nesu prašovęs pro šalį. Ir neprašausiu. Galite tuo neabejoti.

Gutmanas sumirksėjo, ir jo žvilgsnis prarado skvarbumą. Tačiau šypsena riebiame rausvame veide ir balsas nė kiek nepakito:

- Jūsų samprotavimo sistema, sere, labai racionali, dievaži, labai! Ir jeigu ją kokiu nors būdu būtų galima pritaikyti mūsų atveju, aš pirma sušukčiau: “Laikykitės jos, sere, kas benutiktų!” Bet mūsų atveju ji kaip tik ir netinka. Taip atsitinka net pačioms geriausioms sistemoms. Ateina laikas, kai būtina daryti išimtis, ir išmintingas žmogus jas daro. Būtent tokia padėtis ir susidarė dabar, sere. Aš turiu jums priminti, kad jums jau gerai užmokėta už tą išimtį, kurią jums teks padaryti. Žinoma, negalėdamas atiduoti policijai aukos, jūs turėsite nemažai rūpesčių, bet, - Gutmanas nusijuokė ir skėstelėjo rankomis, - bet jūs ne iš tų, kurie bijo rūpesčių. Jūs mokate pakovoti už save ir visada, kas benutiktų, galų gale išliekate ant arklio. - Jis papūtė lūpas ir prisimerkė. - Jūs susidorosite su sunkumais, sere.

Speido žvilgsnis sugriežtėjo, veidas apniuko.

- Aš žinau, ką kalbu, - tarė jis tyliai ir pabrėžtinai ramiai. - Tai mano miestas ir mano gudrybės. Aš, žinoma, galiu išlikti ant

arklio ir šįkart, bet kitą kartą, kai pasitaikys nartesnis arkliukas, aš taip lėksiu žemėn, kad prisirysiu savo paties dantų. Aš šito nenoriu. Jūs, balandėliai, išplasnosite į Niujorką, į Konstantinopolį ar dar kur nors, o man čia gyventi ir dirbti.

- Bet jūs galite... - pradėjo storulis.

- Negaliu, - atrėžė Speidas. - Ir net nebandysiu. Galite neabejoti. - Jis atsitiesė. Rūsčią veido išraišką pakeitė šypsena. Jis prakalbo greitai, tačiau ramiai ir įtikinančiai: - Klausykite, Gutmanai. Mano pasiūlymas naudingas visiems. Policininkai, negavę atpirkimo ožio, anksčiau ar vėliau užtiks sakalo pėdsakus. Tada jums, nesvarbu, kur jūs bebūtumėte, teks slapstytis drauge su paukšteliu, o tai, sutikite, nepadės jums pasakiškai praturtėti. Tačiau duokite jiems atpirkimo ožį, ir jie tučtuojau paliks jus ramybėje.

- Štai ši jūsų samprotavimo grandis man ir nepatinka, - atsakė Gutmanas. - O jeigu nepaliks? O jeigu atpirkimo ožys kaip tik ir išduos mus policijai? Antra vertus, policija, mano manymu, jau dabar paliko mus ramybėje. Tad geriausia, ką mes galime padaryti - tai ramiai nueiti nuo scenos.

Speido kaktoje ėmė ryškėti vena.

- Viešpatie! Pasirodo, jūs taip pat nieko nesuprantate! - sunkiai valdydamasis šūktelėjo jis. - Policininkai nesnaudžia, Gutmanai! Jie pasislėpę tyko. Pabandykite tai suprasti. Jie žino, kad aš iki kaklo įklimpau į šį reikalą. Viskas gerai, kol aš galiu laiku imtis būtinų priemonių. Bet jeigu negalėsiu, man galas. Jis vėl prakalbo įtaigiai: - Klausykite, Gutmanai, nejaugi jūs nesuprantate, kad mes būtinai turime pakišti policijai atpirkimo ožį? Kitos išeities nėra. Atiduokite jiems snarglių. - Speidas nepiktai mostelėjo galva į bernioką tarpduryje. - Juk jis iš tiesų nušovė ir Tersbį, ir Džakobį, ar ne? Šiaip ar taip, jis tiesiog sutvertas tokiam vaidmeniui. Surinkime visus būtinus įkalčius ir įduokime jį policijai.

Berniokas tarpduryje sučiaupė lūpas - galėjai pagalvoti, kad jis šypsosi. Jokios kitos Vilmerio reakcijos Speido pasiūlymas

nesukėlė. Tamsus Džoelo veidas pagelto. Jis išsižiojo ir įsmeigė į seklį išsprogusias iš nuostabos akis; jo moteriška krūtinė nervingai kilnojosi. Bridžita atsitraukė nuo Speido ir atsisėdo taip, kad matytų jo veidą. Jos sutrikimas bet kurią akimirką galėjo pavirsti isterišku juoku.

Gutmanas iš pradžių sėdėjo tyliai ir ramiai, paskui staiga nusikvatojo. Jis juokėsi ilgai ir nuoširdžiai, jo apsimestinai meiliose akyse šokčiojo linksmos kibirkštėlės. Prisijuokęs iki valiai, storulis tarė:

- Dievaži, sere, jūs tikrai savotiškas žmogus! - Jis išsitraukė iš kišenės didelę baltą nosinę ir nusišluostė akis. - Niekada neįspėsi, ką jūs pasakysite ar padarysite po akimirkos - aišku tik tai, kad kažką stulbinančio.

- Nematau, ko čia juoktis. - Storulio juokas, atrodė, nepadarė Speidui jokio įspūdžio. Jis kalbėjo taip, kaip kalbama su užsispyrusiu, bet ganėtinai supratingu bičiuliu. - Tai pati geriausia išeitis. Kai policininkai...

- Bet, mielasis, - paprieštaravo Gutmanas, - nejaugi jūs nesuprantate?.. Jeigu aš bent akimirkai sutikčiau su tokia prielaida... ne, net prielaida atrodo daugiau negu barbariška. Aš myliu Vilmerį kaip tikrą sūnų. Patikėkite manimi. Bet jeigu aš bent akimirkai sutikčiau su tokia prielaida, kas, jūsų manymu, tokiu atveju neleistų Vilmeriui iškloti policijai viską, ką jis žino apie sakalą ir apie mus?

Speidas nusišiepė sučiauptomis lūpomis.

- Jeigu iškils būtinybė, - švelniai tarė jis, - mes galėsime nušauti jį pasipriešinimo areštui metu. Bet, manau, šito neprireiks. Tegu tauškia, ką nori. Prižadu, kad niekas nekreips dėmesio į jo paistalus. Tai nesunku suorganizuoti.

Rausvą Gutmano kaktą išvagojo raukšlės. Jis palenkė galvą, įremdamas į apykaklę savo pagurklius, ir paklausė:

- Kaip? - Paskui skubiai, taip, kad sudrebėjo visos jo riebalinės klostės, pakėlė galvą, pasisuko į bernioką ir garsiai nusikvatojo. - Ką tu apie tai galvoji, Vilmeri? Juk tikrai juokinga?

Kaštoninės bernioko akys žėrėjo po tankiomis blakstienomis. Jis atsakė tyliai, bet aiškiai:

- Taip, juokinga... kalės išpera.

Tuo tarpu Speidas šnekučiavosi su Bridžita O'Šonesi.

- Kaip jautiesi, mano angele? Tau jau geriau?

- Taip, daug geriau, tik, - ji pratarė taip tyliai, kad paskutinių dviejų žodžių niekas nebūtų išgirdęs ir už pusės metro nuo jos, - aš bijau.

- Nebijok, - nerūpestingai atsakė Speidas ir uždėjo delną jai ant kelio, aptempto pilka kojine. - Nėra ko bijoti. Nori išgerti?

- Ačiū, ne dabar. - Ji vėl sušnibždėjo: - Būk atsargus, Semai.

Seklys šyptelėjęs pasisuko į Gutmaną, kuris taip pat jau žiūrėjo į jį. Storulis geraširdiškai nusišypsojo ir po trumpos pauzės paklausė:

- Kaip?

Speidas apsimetė kvaileliu.

- Kas "kaip"?

Storulis nusprendė, kad čia reikėtų dar truputį pasijuokti, ir tik paskui paaiškino:

- Jeigu jūsų pasiūlymas, sere... rimtas, tai mes turėtume išklausyti jus - bent jau iš paprasto mandagumo. Tai kaip jūs ketinate suorganizuoti, kad Vilmeris - čia jis dar kartą sukikeno - suimtas negalėtų pakenkti mums?

Speidas papurtė galvą.

- Ne, - tarė jis, - nenoriu piktnaudžiauti kieno nors mandagumu, tegu ir paprastu. Užmirškime apie tai.

Storulis suraukė riebų veidą.

- Na, ką jūs, ką jūs! - užprotestavo jis. - Jūs statote mane į keblią padėtį. Man nederėjo juoktis, ir aš nuoširdžiai prašau man atleisti. Nenoriu, kad jūs, misteri Speidai, susidarytumėte įspūdį, jog aš galiu išjuokti kokį nors jūsų pasiūlymą tik todėl, kad jis man nepriimtinas. Turėkite omenyje, kad aš nematau jūsų pasiūlymo prasmės, nekalbant jau apie tai, kad myliu Vilmerį kaip tikrą

sūnų. Tačiau priimsiu už garbę ir atleidimo ženklą, jeigu jūs išdėstysite savo mintį iki galo.

- Na, gerai, - sutiko Speidas, - išdėstysiu iki galo. Brajanas - tipiškas apylinkės prokuroras. Labiausiai jį jaudina tai, kaip atrodo jo darbas ataskaitose. Brajanas verčiau užmerks akis prieš abejotiną atvejį, negu pradės tyrimą, kuris jam nenaudingas. Nežinau, ar jis kada fabrikavo bylas tų žmonių, kuriuos laikė nekaltais, bet negaliu įsivaizduoti, kad jis prisiverstų patikėti nekaltumu tų, kurių kaltumo įrodymų jis gali be vargo prisirankioti. Kad įrodytų vieno nusikaltėlio kaltę, Brajanas paliks laisvėje pustuzinį jo bendrų, kurie gali sumaišyti jam kortas.

- Būtent tokį variantą, - tęsė Speidas, - mes jam ir pasiūlysime, ir Brajanas įsikabins į jį nagais ir dantimis. Jis nenorės nieko žinoti apie kažkokį sakalą. Jis per galvą persivers, kad įrodytų pačiam sau, jog snargliaus parodymai - gryni tauškalai, bandymas supainioti bylą. Galite nedvejodami pasikliauti manimi. Aš nesunkiai įtikinsiu prokurorą, kad jeigu jis ims kvailioti ir mėgins susemti visus, tai gaus tokią bylelę, kokios neįkąs joks prisiekusiųjų teismas; o jeigu jis apsiribos vien snargliumi, nuosprendis jo kišenėje.

Gutmanas, atlaidžiai šypsodamasis, lėtai palingavo galvą.

- Ne, sere, - atsakė jis, - bijau, kad nieko iš to neišeis, nieko neišeis. Nesuprantu, kokiu būdu sugebėtų net jūsų apylinkės prokuroras susieti Tersbį, Džakobį ir Vilmerį be...

- Jūs nepažįstat apylikės prokurorų, - atkirto Speidas. - Su Tersbiu kaip tik viskas aišku. Jis buvo banditas, kaip ir jūsų snarglius. Brajanas jau turi susigalvojęs atitinkamą versiją. Be to, velniai griebtų, snarglių juk galima pakarti tik vieną kartą! Kam teisti jį už Džakobio nužudymą, jeigu jis jau nuteistas myriop už tai, kad nušovė Tersbį? Jie tiesiog nutrauks bylą, suvertę jam ir antrą žmogžudystę. Jeigu - o taip tikriausiai ir yra - jis nušovė abu iš vieno ginklo, kulkos tai parodys. Ir visi bus laimingi.

- Taip, bet... - pradėjo Gutmanas ir staiga nutilo, pažvelgęs į bernioką.

Šis pasitraukė nuo durų, žengdamas beveik nelinkstančiomis, plačiai pražergtomis kojomis, ir sustojo kambario viduryje tarp Gutmano ir Keiro. Jis stovėjo truputį palinkęs į priekį ir pakėlęs pečius, tebelaikydamas pistoletą vamzdžiu žemyn, tik krumpliai buvo pabalę iš įtampos. Kita ranka taip pat buvo sugniaužta į mažą, kietą kumštelį. Ypač grėsmingą išvaizdą visai jo pozyvai teikė veidas - toks vaikiškas, tačiau iškreiptas įniršio ir neapsakomos pagiežos. Dusdamas iš pykčio, Vilmeris prašvokštė Speidui:

- Nagi, stokis, išgama, ir išsitrauk pistoletą!

Speidas žiūrėjo į bernioką su šypsena - nelabai plačia, bet nuoširdžiai linksma.

Berniokas pakartojo;

- Stokis, išgama, ir išsitrauk pistoletą, jeigu tu ne bailys. Man jau nusibodo tavo kurstymas.

Speidas dar linksmiau išsišiepė. Pasisukęs į Gutmaną, jis tarė:

- Jūs tik pažiūrėkite, koks rūstus! - Seklio balsas buvo toks pat linksmas bei ramus, kaip ir šypsena. - Galbūt jums vertėtų perspėti jį, kad kol sakalas mano rankose, šaudyti į mane ekonomiškai nenaudinga?

Gutmano veidą išmušė raudonos dėmės, per jėgą išspausta šypsena labiau priminė grimasą. Jis apsilaižė sausas lūpas dar sausesniu liežuviu. Storulio balsas nuskambėjo pernelyg kimiai ir šaižiai, nesiderindamas su tėviškai pamokomu tonu:

- Ką tu, ką tu, Vilmeri, tučtuojau liaukis. Nereikia kreipti dėmesio į tokias smulkmenas. Tu...

Berniokas, neatitraukdamas akių nuo Speido, perkreipė lūpas ir piktai sušvokštė:

- Tada priversk jį užsičiaupti. Jeigu jis neatstos nuo manęs, aš jį nušausiu, niekas manęs nesulaikys.

- Ką tu, Vilmeri, - pakartojo Gutmanas ir pasisuko į Speidą. - Kaip jau sakiau, sere, jūsų planas neturi jokios praktinės prasmės. Todėl daugiau nebekalbėkime apie tai.

Speidas žvilgčiojo tai į Gutmaną, tai į bernioką. Jis jau nebesišypsojo. Seklio veidas įgavo visiškai abejingą išraišką.

- Aš pats nuspręsiu, apie ką man kalbėti, - pareiškė jis.

- Žinoma, pats, - skubiai pritarė Gutmanas, - ir tai vienas iš man labiausiai patinkančių jūsų bruožų. Tačiau šis planas, kaip sakiau, neturi jokios praktinės prasmės, todėl, kaip jūs pats įsitikinote, toliau jį svarstyti neverta.

- Aš niekuo pats neįsitikinau, - atkirto Speidas, - o jūs manęs įtikinti nesugebėjote ir, manau, nesugebėsite. Galbūt aš tik laiką gaištu, derėdamasis su jumis, Gutmanai? Aš maniau, kad čia jūs užsakinėjate muziką. Galbūt man verčiau pasikalbėti su snargliumi? Aš sugebėsiu, jau turiu patirtį.

- Ne, sere, - atsiliepė Gutmanas. - Jūs teisus, derėdamasis su manimi.

- Gerai, - tarė Speidas. - Aš turiu dar vieną pasiūlymą. Jis prastesnis už pirmąjį, bet vis tik geriau, negu nieko. Norite paklausyti?

- Būtinai.

- Atiduokime jiems Keiro.

Keiro skubiai čiupo nuo stalo savo pistoletą ir sugniaužė jį abiem rankom, nukreipęs vamzdį į grindis šalia sofos. Levantiečio veidas vėl pagelto. Juodos akys bėgiojo nuo vieno žmogaus prie kito. Jos buvo tokios juodos, kad atrodė plokščios, dvimatės.

Gutmanas perklausė, netikėdamas savo ausimis:

- Atleiskite, ką?

- Įduokime policijai Keiro.

Storulis jau ketino nusijuokti, bet persigalvojo ir tik neryžtingai šūktelėjo:

- Dievaži, sere!

- Tai, žinoma, blogiau, negu įduoti snarglių, - tęsė Speidas. - Keiro ne banditas, ir jo pistoletas mažesnis už tą, iš kurio nušauti Tersbis ir Džakobis. Teks gerokai paprakaituoti, norint sufabrikuoti įkalčius prieš jį, tačiau tai vis tik geriau, negu išvis nieko neįdavinėti.

Pasipiktinęs Keiro spigiai sušuko:

- O gal mums įduoti jus, misteri Speidai, arba mis O'Šonesi, jeigu jau jūs taip norite ką nors įduoti?

Speidas nusišypsojo levantiečiui ir ramiai atsakė:

- Jums visiems reikalingas sakalas. Jį turiu aš. Atpirkimo ožys - tai dalis kainos, kurios aš už jį prašau. O kas dėl mis O'Šonesi... - Bejausmis seklio žvilgsnis slystelėjo išblyškusiu persigandusios merginos veidu; jis vėl pasisuko į Keiro ir sukdamasis nežymiai gūžtelėjo pečiais, - jeigu jūs manote, kad ji tinka šiam vaidmeniui, aš pasiruošęs aptarti jūsų pasiūlymą.

Mergina susigriebė už kaklo, dusliai riktelėjo ir dar toliau pasislinko nuo seklio.

Trūkčiodamas iš susijaudinimo, Keiro suspigo:

- Jūs, matyt, užmirštate, kad jūsų padėtyje pavojinga ko nors primygtinai reikalauti!

Speidas šiurkščiai, pašaipiai nusikvatojo.

Gutmanas pamėgino kalbėti griežtai, bet draugiškai:

- Liaukitės, džentelmenai, nereikia vaidytis. Bet į Keiro žodžius, - jis kreipėsi į Speidą, - verta įsiklausyti. Jūs privalote suprasti...

- Nė velnio neprivalau. - Speidas kalbėjo įžūliai nerūpestingu tonu, kur kas svaresniu už bet kokį riksmą ar plėšymąsi. - Jeigu jūs mane nužudysite, kaip tada gausite paukštį? O jeigu aš žinau, kad jūs negalite leisti sau malonumo nužudyti mane, negavę paukščio, tai kaip jūs galite įbauginti mane priversti jį atiduoti?

Pakreipęs galvą į šoną, Gutmanas apgalvojo klausimą. Jo akys blizgėjo iš po išbrinkusių vokų. Pagaliau jis atsakė:

- Matote, sere, be nužudymo ir grasinimo nužudyti, yra ir kitokių įtikinimo būdų.

- Žinoma, - sutiko Speidas. - Bet iš jų menka nauda, jeigu jie nenumato mirties grėsmės, kuri ir priverčia auką paklusti. Jeigu jūs padarysite ką nors, kas man nepatiks, aš nekentėsiu. Taip kad jums teks arba liautis, arba užmušti mane žinant, kad tai jums neleistina prabanga.

- Aš jus suprantu, - nusišaipė Gutmanas. - Bet tokia taktika reikalauja šaltakraujiško abiejų pusių elgesio, nes kovos įkarštyje žmonės linkę užmiršti savo tikruosius interesus, ir emocijos gali nugalėti sveiką protą.

Speidas buvo įsikūnijęs mandagumas.

- Būtent tai ir yra fokuso esmė, - šypsodamasis tarė jis. - Viena vertus, aš stengiuosi lošti pakankamai drąsiai, kad išlaikyčiau jus savo rankose, o antra vertus - atidžiai seku, kad jūs neįsiustumėte ir nenutrauktumėte man galvos, užmiršę savo tikruosius interesus.

Susižavėjęs Gutmanas šūktelėjo:

- Dievaži, sere, jūs tiesiog stulbinantis žmogus!

Džoelas Keiro pašoko iš krėslo, prabėgo pro bernioką ir atsistojo Gutmanui už nugaros. Pasilenkęs prie jo ausies ir ranka pridengęs savo burną ir storulio ausį, jie ėmė kažką šnibždėti. Gutmanas klausėsi įdėmiai, net užsimerkęs.

Speidas pažvelgė į Bridžitą ir šyptelėjo. Mergina taip pat atsakė jam šypsniu, bet ir toliau žiūrėjo į seklį paklaikusiomis akimis. Speidas pasisuko į bernioką:

- Statau du prieš vieną, kad jie dabar pardavinėja tave su visa manta, sūneli.

Berniokas neatsakė, bet jo kojos ėmė pastebimai drebėti.

Seklys kreipėsi į storulį:

- Tikiuosi, šitie nevykėliai galvažudžiai neįbaugino jūsų, mojuodami savo pistoletais.

Gutmanas atsimerkė. Keiro nutilo, atsitiesė ir liko stovėti už storulio krėslo.

Speidas tarė:

- Nebijokite, tegu sau mojuoja. Man jau teko atiminėti žaisliukus ir iš vieno, ir iš kito. Susidorosiu ir šį kartą. Snarglius prisimena...

Dusdamas iš įniršio, berniokas riktelėjo: "Na, viskas!" - ir pakėlė pistoletą.

Gutmanas ištiesė riebią ranką, sugriebė bernioką už riešo, kiek pasikėlė iš krėslo ir nulenkė ranką su pistoletu žemyn. Tuo tarpu Džoelas Keiro pribėgo prie Vilmerio iš kitos pusės ir įsikibo į antrą jo ranką. Jie kovojo su bernioku, lenkdami jo rankas žemyn, o tas įnirtingai, bet nesėkmingai priešinosi. Iš kovojančių kūnų kamuolio sklido padriki žodžiai bei šūksniai: bernioko keiksmų nuotrupos - "Viskas... eik tu... išgama... užmušiu", daug sykių pakartota Gutmano frazė "Na, ką tu, ką tu, Vilmeri"; Keiro - "Prašau, nereikia" ir "Nedaryk šito, Vilmeri".

Speidas atsistojo nuo sofos ir priėjo prie kovojančiųjų. Berniokas nustojo priešintis, prislėgtas ant jo užvirtusių žmonių svorio. Keiro, tebelaikydamas jį už rankų, kažką raminamai kuždėjo. Speidas atsargiai atstūmė Keiro į šalį ir kairiu kumščiu smogė Vilmeriui į smakrą. Bernioko galva loštelėjo atgal ir grįžo į pradinę padėtį, nes Gutmanas ir levantietis tebelaikė jį už rankų. Storulis sutrikęs išlemeno: "Ei, ką..." - o Speidas smogė berniokui iš dešinės.

Keiro paleido Vilmerio ranką, ir tas susmuko ant didžiulio apvalaus Gutmano pilvo. Keiro šoko ant Speido ir įsikabino jam į veidą kreivais pirštais. Speidas prunkštelėjo ir atstūmė nuo savęs levantietį. Tas vėl šoko ant seklio. Jo akyse žvilgėjo ašaros, raudonos lūpos piktai persikreipė, be garso tardamos žodžius.

Speidas nusijuokęs burbtelėjo: "Na ir gaidelis!" - ir šėrė levantiečiui antausį, nuo kurio tas nulėkė prie stalo. Tačiau atsipeikėjęs Keiro puolė seklį trečią kartą. Speidas ištiesė į priekį rankas ir įsirėmė delnais jam į veidą. Neįstengdamas pasiekti seklio veido, Keiro trenkė jam per rankas.

- Gana! - riktelėjo Speidas. - Arba padarysiu jums "popą"!

Keiro cyptelėjo: "Apgailėtinas baily!" - ir paliko seklį ramybėje.

Speidas pasilenkė ir pakėlė nuo grindų levantiečio ir bernioko pistoletus. Paskui pasikabino juos už lankelių ant kairės rankos smiliaus, ir ginklai skimbčiodami pakibo vamzdžiais žemyn.

Gutmanas paguldė bernioką į supamąjį krėslą ir liko stovėti šalia, sutrikęs ir susirūpinęs. Keiro atsiklaupė prie krėslo ir ėmė trinti bejėgiškai nusvirusią ranką.

Speidas pačiupinėjo bernioko smakrą.

- Kaulai sveiki, - tarė jis. - Paguldykime jį ant sofos. - Pakišęs vieną ranką Vilmeriui po nugara, o kitą po keliais, seklys be jokių pastangų pakėlė jį ir pernešė per kambarį.

Bridžita paskubomis atsistojo ir Speidas paguldė bernioką ant sofos. Paskui dešine ranka apieškojo jo drabužius, rado dar vieną pistoletą, kurį pasikabino prie kitų dviejų ant kairės rankos piršto, ir nusisuko nuo sofos. Keiro jau sėdėjo Vilmerio galvūgalyje.

Speidas skimbtelėjo pistoletais ir linksmai nusišypsojo Gutmanui:

- O štai ir mūsų atpirkimo ožys.

Storulio veidas papilkėjo. Jis tylėjo, nudelbęs akis į grindis.

Speidas vėl kreipėsi į jį:

- Nebūkite kvailas. Jūs šnibždėjotės su Keiro ir laikėte snarglių už rankų, kai aš skaldžiau jam snukį. Dabar jūs jau nebeatsipirksite juokeliais - jis jus paprasčiausiai nudės.

Gutmanas perkėlė svorį ant kitos kojos ir nieko neatsakė.

Speidas tęsė:

- Ir dar - arba jūs tuoj pat sakote man “taip”, arba aš perduodu sakalą kartu su visa jūsų šutve policijai.

Gutmanas pakėlė galvą ir iškošė pro dantis:

- Man tai nepatinka, sere.

- Jums tai tikrai nepatiks, - sutiko Speidas. - Tai kaip?

Storulis atsiduso, nutaisė gaižią miną ir atsakė sielvartingu balsu:

- Galite jį imti.

- Puiku, - tarė Speidas.

19. Ruso pokštai

Berniokas gulėjo ant nugaros, ir jei ne lygus kvėpavimas, galėjai pagalvoti, kad gyvybė apleido jo mažą kūnelį. Džoelas Keiro, palinkęs virš Vilmerio, trynė jam skruostus ir riešus, glostė plaukus, kažką šnibždėdamas ir neramiai žvelgdamas į baltą veidą be gyvybės ženklų.

Bridžita O'Šonesi stovėjo kampe tarp sienos ir stalo. Prikandusi apatinę lūpą, ji paslapčia šnairavo į Speidą, kai tas nežiūrėjo į ją. Bet vos tik seklys pasisukdavo į merginą, ji apsimesdavo, kad stebi Keiro ir bernioką.

Paskendusio savo mintyse Gutmano veidas pamažu atgavo spalvą. Jis stovėjo, susikišęs rankas į kelnių kišenes, ir iš kambario vidurio įdėmiai sekė Speidą.

Speidas, žaisdamas su pistoletais, linktelėjo į Keiro pusę ir paklausė Gutmano:

- O su juo problemų nebus?

- Nežinau, - nerūpestingai atsakė storulis. - Tai, sere, priklausys tik nuo jūsų.

- Keiro! - pašaukė seklys.

Levantietis atsuko į jį tamsų susirūpinusį veidą.

- Tegu jis truputį pailsi, - tarė Speidas. - Mes nusprendėme atiduoti jį policijai. Aptarkime detales, kol jis neatsigavo.

Keiro apmaudžiai paklausė:

- Jums maža to, ką jau jam padarėte?

- Maža, - atsakė seklys.

Keiro atsistojo ir priėjo prie storulio.

- Prašau, nesutikite, misteri Gutmanai, - ėmė maldauti jis. - Jūs turite suprasti, kad...

Speidas jį pertraukė:

- Tai jau nuspręsta. Belieka tik išsiaiškinti, ką jūs pats ketinate toliau daryti. Liekate su mumis ar išeinate iš žaidimo?

Gutmanas vis tik linktelėjo, nutaisęs liūdną, mąslią šypseną.

- Man tai taip pat nepatinka, - tarė jis levantiečiui, - bet mes jau nieko nebegalime pakeisti. Nieko.

Speidas paklausė:

- Tai koks jūsų atsakymas, Keiro? Taip ar ne?

Keiro apsilaižė lūpas ir lėtai pasisuko į Speidą.

- Tarkime... - pradėjo jis ir užsikirto. - Aš galiu?.. Ar aš galiu rinktis?

- Galite, - rimtai užtikrino jį Speidas. - Bet turėkite omenyje, kad jeigu jūs atsakysite "ne", mes įduosime jus policijai kartu su jūsų draugužiu.

- Na, ką jūs, misteri Speidai, - užprotestavo Gutmanas. - Tai ne...

- Ne tokie jau mes idiotai, kad leistumę jam pasprukti, - atkirto seklys. - Arba su mumis, arba į kalėjimą. Antraip nebegalėsime kontroliuoti situacijos. - Jis niūriai dėbtelėjo į Gutmaną ir suirzęs riktelėjo: - Velniai jus griebtų! Negi jūs pirmąkart vagiate? Mat kokie skaistuoliai! Jums belieka tik pulti ant kelių ir melstis! - Jis pasisuko į Keiro. - Na? Tai kaip?

- Jūs nepaliekate man jokio pasirinkimo. - Keiro beviltiškai gūžtelėjo siaurais pečiais. - Aš sakau "taip".

- Gerai, - tarė Speidas ir pažvelgė į Bridžitą ir Gutmaną. - Sėskitės.

Mergina atsisėdo sofos kampe, be sąmonės gulinčio bernioko kojūgalyje. Gutmanas vėl išsidrėbė minkštame supamajame krėsle. Keiro įsitaisė krėsle prie stalo. Speidas atsisėdo ant stalo ir pasidėjo pistoletus šalia. Žvilgtelėjęs į savo rankinį laikrodį, seklys tarė:

- Jau dvi. Sakalą aš galiu gauti, kai išauš, o gal ir kiek vėliau. Taip kad mes turime marias laiko viskam aptarti.

Gutmanas atsikrenkštė.

- Kur sakalas? - paklausė jis ir skubiai pridūrė: - Iš esmės, sere, man ne tai svarbu. Mane jaudina štai kas: manau, visi čia esantys

suinteresuoti neišleisti vienas kito iš akių. - Jis žvilgtelėjo į sofą, paskui nukreipė išgąstingą žvilgsnį į Speidą. - Vokas pas jus?

Speidas papurtė galvą, pašnairavo į sofą, paskui į merginą. Tada nusišypsojo vien akimis ir tarė:

- Jis pas mis O'Šonesi.

- Taip, - sušnibždėjo toji, kišdama ranką į savo palto kišenę. - Aš jį pakėliau...

- Viskas gerai, - nuramino Speidas merginą. - Laikyk jį pas save. - Paskui kreipėsi į Gutmaną: - Mums nereikės išleisti vienas kito iš akių. Sakalą man gali atnešti į namus.

- Tai būtų puiku, - sumurkė Gutmanas. - Taigi, sere, mainais už Vilmerį ir dešimt tūkstančių dolerių jūs duosite man sakalą ir dar valandėlę kitą, kad mes spėtume išvažiuoti iš miesto iki to laiko, kai jūs atiduosite Vilmerį policijai.

- Jums nėra reikalo slėptis, - tarė Speidas. - Aš moku laikyti liežuvį už dantų.

- Galbūt, sere. Bet vis tiek man nesinorėtų būti San Franciske tuo metu, kai jūsų apylinkės prokuroras pradės tardyti Vilmerį.

- Kaip norite, - atsakė seklys. - Aš galiu, jei pageidaujate, išlaikyti jį čia kad ir visą dieną. - Jis ėmė suktis cigaretę. - O dabar patikslinkime detales. Kam jis nušovė Tersbį? Kodėl, kur ir kada išvarpė kulkomis Džakobį?

Gutmanas, linguodamas galva, atlaidžiai šyptelėjo ir sumurkė:

- Na, žinote, sere, to jau per daug. Mes davėme jums pinigus ir Vilmerį, tuo įvykdydami savąją susitarimo dalį.

- Taip ir maniau, - burbtelėjo Speidas, prisidegdamas cigaretę. - Aš iš tiesų reikalavau atpirkimo ožio, bet kol jis neįvarytas į kampą, jis dar ne atpirkimo ožys. O tam, kad jį ten įvaryčiau, turiu žinoti kai kurias smulkmenas. - Seklys rūsčiai suraukė antakius. - O ko jūs taip rūpinatės juo? Jeigu berniokas išsisuks, aš jums nepavydžiu.

Gutmanas pasilenkė į priekį ir storu pirštu parodė į pistoletus, gulinčius ant stalo šalia Speido.

- Štai daugiau negu pakankami jo kaltės įrodymai, sere. Ir Tersbis, ir Džakobis buvo nušauti iš šitų ginklų. Policijos ekspertai be vargo nustatys, kad mirtį nešančios kulkos išlėkė iš šitų vamzdžių. Jūs pats ką tik taip sakėte. Kokių dar jums reikia įkalčių?

- Galbūt ir jūsų tiesa, - sutiko Speidas. - Bet reikalas sudėtingesnis, negu jūs įsivaizduojate. Aš privalau žinoti, kaip viskas buvo. Kaip, jūsų manymu, aš išsisuksiu, jeigu atskiros kaltinimo dalys nesisies tarpusavyje?

- Atrodo, jūs užmiršote, kad visai neseniai pats įtikinėjote mus, kad tai bus labai paprasta padaryti, - įsikišo Keiro ir pasuko susijaudinusį tamsų veidą į Gutmaną. - Matote! Aš jums patariau nesutikti su jo pasiūlymu! Aš nemanau...

- Dabar jau nieko nebedomina, ką jūs abu apie tai manote, - atrėžė Speidas. - Pernelyg toli nueita, jūs jau įklimpote iki kaklo. Tai kodėl jis nušovė Tersbį?

Gutmanas sunėrė pirštus an pilvo ir ėmė suptis krėsle. Paskui tarė, balsu ir šypsena atvirai reikšdamas nusivylimą:

- Su jumis nepaprastai sunku bendrauti. Aš pradedu galvoti, kad mes suklydome, susidėję su jumis. Dievaži, sere, suklydome.

Speidas abejingai numojo ranka.

- Ne tokie jau prasti jūsų popieriai. Jūs liekate laisvėje ir gaunate sakalą. - Jis įsikišo cigaretę į burną ir pridūrė: - Šiaip ar taip, dabar jūs žinote, ko iš jūsų reikalaujama. Kodėl jis nušovė Tersbį?

Gutmanas liovėsi supęsis.

- Tersbis buvo negailestingas galvažudys ir mis O‘Šonesi sąjungininkas. Mes supratome, kad, pašalindami jį, ne tik paliksime ją be gynėjo, bet ir paskatinsime susimąstyti, ar nebūtų geriau užmiršti visus nesutarimus. Matote, sere, kaip atvirai aš su jumis kalbu?

- Taip. Kalbėkite taip ir toliau. Jūs manėte, kad sakalą gali slėpti Tersbis?

Gutmanas taip papurtė galvą, kad jo apvalūs žandai sudrebėjo.

- Ne, - ryžtingai atsakė jis. - Mes pernelyg gerai pažinojome mis O'Šonesi. Tada mes dar nežinojome, kad Honkonge ji perdavė sakalą kapitonui Džakobiui, kad tas atgabentų jį čionai "Paloma", o pati su savo draugu atplaukė greitesniu garlaiviu. Tačiau mes neabejojame, kad jeigu sakalo buvimo vietą žino tik vienas iš jų, tai tikrai bus ne Tersbis.

Speidas susimąstęs linktelėjo ir paklausė:

- Ar, prieš pribaigdami Tersbį, nebandėte rasti su juo bendros kalbos?

- Žinoma, bandėme, sere. Aš pats kalbėjausi su juo tą vakarą. Vilmeris surado Tersbį prieš dvi dienas iki tų įvykių ir mėgino pasekti, tikėdamasis surasti mis O'Šonesi. Tačiau jis buvo ypač atsargus net ir nežinodamas, kad yra sekamas. Todėl tą vakarą Vilmeris nuėjo į viešbutį, kur gyveno Tersbis, sužinojo, kad jis dar negrįžo, ir liko laukti netoliese. Tersbis grįžo namo, manau, iš karto po jūsų kompaniono nužudymo. Vilmeris atvedė jį pas mane. Bet mes nieko iš jo nepešėme. Ko tik mes nesiūlėme, bet jis vis tiek liko ištikimas mis O'Šonesi. Tada, sere, Vilmeris "palydėjo" Tersbį iki viešbučio ir padarė tai, ką padarė.

Speidas kurį laiką sėdėjo susimąstęs.

- Skamba įtikinamai. O dabar Džakobis.

Gutmanas rimtai pažiūrėjo į Speidą ir pareiškė:

- Dėl kapitono Džakobio mirties kalta tik mis O'Šonesi.

Mergina šūktelėjo ir užsispaudė burną delnu.

Speido balsas liko ramus ir tvirtas.

- Dabar tai neturi reikšmės. Papasakokite, kaip viskas buvo.

Įdėmiai pažvelgęs į seklį, Gutmanas nusišypsojo.

- Kaip įsakysite, sere, - tarė jis. - Keiro, kaip žinote, po apsilankymo jūsų bute, o paskui policijos nuovadoje, vėl ėmė bendradarbiauti su manimi - aš nusiunčiau Vilmerį jo pakviesti. Mes nutarėme, kad pastangų suvienijimas atneš mums abipusę naudą. - Storulis nusišypsojo levantiečiui. - Misteris Keiro - labai

įžvalgus žmogus. Tai jam šovė mintis apie "Palomą". Pamatęs tą rytą laikraščiuose pranešimą apie "Palomos" atvykimą, jis prisiminė, kad Honkonge mis O'Šonesi buvo ne kartą pastebėta su Džakobiu. Keiro tada ieškojo mis O'Šonesi Honkonge ir iš pradžių net galvojo, kad ji pati išplaukė "Paloma". Tik paskui išsiaiškino, kaip buvo iš tiesų. Kad ir kaip ten būtų, sere, kai misteris Keiro pamatė laikraštyje pranešimą apie "Palomos" atvykimą, jis tuoj suprato, kad Honkonge ji atidavė sakalą Džakobiui, kad tas atvežtų statulėlę čionai. Džakobis, aišku, nežinojo, ką veža, - mis O'Šonesi pakankamai apdairi.

Storulis apdovanojo merginą kerinčia šypsena, pasisupo krėsle ir tęsė:

- Misteris Keiro, Vilmeris ir aš aplankėme kapitoną Džakobį laive ir dar taip sėkmingai, kad aptikome pas jį mis O'Šonesi. Pokalbis daugeliu atžvilgių buvo labai sudėtingas, bet apie vidurnaktį mums galų gale pavyko įkalbėti mis O'Šonesi atiduoti mums sakalą - bent jau taip mums tada pasirodė. Mes patraukėme pas mane į viešbutį, kur aš turėjau atsiskaityti su ja ir gauti paukštį. Bet, sere, mes, paprasti mirtingieji, neįvertinome mis O'Šonesi. *En route** ji, kapitonas ir paukštis dingo, kaip skradžiai žemę prasmego. - Gutmanas linksmai nusijuokė. - Dievaži, sere, tai buvo puikiai atlikta.

Speidas žvilgtelėjo į merginą. Toji žiūrėjo į jį, maldaujamai išplėtusi akis. Seklys paklausė Gutmano:

- Tai jūs padegėte laivą?

- Ne, tyčia nepadeginėjome, - atsakė storulis. - Nors, turiu pasakyti, gaisras kilo dėl mūsų kaltės, tiksliau, dėl Vilmerio. Kol mes šnekučiavomės kapitono kajutėje, jis ieškojo sakalo laive ir tikriausiai buvo neatsargus su degtukais.

- Tai gerai, - linktelėjo Speidas. - Jeigu kas nors neišdegs su Tersbiu, ir mums teks apkaltinti jį Džakobio nužudymu, galėsime

*Pakeliui (*pranc.*).

pridurti dar ir laivo padegimą. Gerai. Tai kaip vis tik berniokas nušovė Džakobį?

- Suprantate, sere, mes naršėme po miestą, ieškodami dingusiųjų, ir radome juos tik vakare. Tiesą sakant, iš pradžių mes nebuvome įsitikinę, kad tikrai radome. Tiksliai žinojome tik tai, kad aptikome mis O'Šonesi butą. Tačiau priėję prie durų ir įsiklausę, įsitikinome, kad jie abu ten, ir paskambinome. Kai mis O'Šonesi paklausė iš už durų, kas mes tokie, ir išgirdo atsakymą, iš buto atsklido atidaromo lango bildesys. Mes, aišku, supratome, ką tai reiškia, ir Vilmeris puolė laiptais žemyn, kad suspėtų prie gaisrinių kopėčių, nusileidžiančių į vidinį kiemą. Bet vos pasukęs į skersgatvį, jis kaktomuša susidūrė su Džakobiu, sprunkančiu su sakalu po pažastimi. Situacija buvo kebli, bet Vilmeris padarė viską, ką galėjo. Jis šovė į Džakobį, ir ne vieną kartą, bet kapitonas pasirodė besąs kietas riešutėlis: pats nenukrito ir sakalo iš rankų neišmetė. Negalėdamas praeiti pro Vilmerį, Džakobis parvertė jį ant žemės ir pabėgo. Visa tai įvyko, kaip suprantate, vidury baltos dienos. Pašokęs ant kojų, Vilmeris pamatė netoliese policininką, taip kad jam teko atsisakyti minties vytis kapitoną. Vilmeris nėrė pro užpakalines duris į kaimyninį namą, iš ten į gatvę ir tada grįžo pas mus į "Karūną". Laimei, jo niekas nepastebėjo.

- Taigi, sere, - tęsė Gutmanas, - mes vėl atsidūrėme akligatvyje. Išleidusi pro langą Džakobį, mis O'Šonesi atidarė duris mudviem su Keiro, ir... - Storulis nusišypsojo, tai prisiminęs, - mes įtikinome ją - tai pats tiksliausias žodis, sere - prisipažinti, kad Džakobis nuėjo su sakalu pas jus. Mes nelabai tikėjome, kad jis su tokiomis žaizdomis pasieks jūsų kontorą - nekalbant jau apie tai, kad pakeliui jį galėjo paimti į policiją, - tačiau tai buvo vienintelis mūsų šansas, sere. Ir todėl mes dar kartą įtikinome mis O'Šonesi padėti mums. Mes... m-m-m... įkalbėjome ją paskambinti jums į kontorą ir išvilioti iš ten iki Džakobio atėjimo, o patys pasiuntėme tenai Vilmerį. Deja, mes pernelyg ilgai sugaišome, įtikinėdami mis O'Šonesi...

Berniokas sudejavo ir apsivertė ant šono, kelis kartus atsimerkė ir vėl užsimerkė. Mergina pakilo nuo sofos ir vėl atsistojo į kampą tarp stalo ir sienos.

- ...bendradarbiauti su mumis, - skubiai užbaigė Gutmanas, - ir jūs gavote sakalą anksčiau, negu atėjo Vilmeris.

Berniokas nukėlė vieną koją ant grindų, pasirėmė ant alkūnės, išpūtė akis, nukėlė kitą koją ir apsidairė. Pamatęs Speidą, nustojo žvalgytis.

Keiro pašoko iš krėslo, priėjo prie bernioko ir ėmė kažką jam kalbėti, viena ranka apsikabinęs per pečius. Vilmeris numetė jo ranką nuo savęs ir atsistojo. Jis dar kartą apžvelgė kambarį ir vėl įsistebeilijo į Speidą. Jo veidas suakmenėjo, kūnas įsitempė taip, kad, rodės, dar labiau sumažėjo.

Speidas sėdėjo ant stalo kampo, nerūpestingai mataruodamas kojomis.

- O dabar paklausyk manęs, mažyli, - tarė jis. - Jeigu tu prieisi prie manęs ir imsi skeryčiotis, gausi į snukį. Taip kad verčiau sėdėk tyliai, elkis padoriai, ir gyvensi ilgai.

Berniokas pasisuko į Gutmaną.

Storulis geraširdiškai nusišypsojo jam ir tarė:

- Supranti, Vilmeri, man labai sunku skirtis su tavimi, ir aš noriu, kad tu žinotum, jog myliu tave kaip tikrą sūnų. Bet - Dievas mato! - jei netenki sūnaus, gali pasigimdyti kitą, o Maltos sakalas tik vienas.

Speidas nusijuokė.

Keiro vėl priėjo prie bernioko ir ėmė kažką kuždėti jam į ausį. Berniokas, įsmeigęs nuožmų rudų akių žvilgsnį į Gutmano veidą, vėl atsisėdo ant sofos. Levantietis prisėdo šalia.

Storulis atsiduso, tačiau geraširdiška jo veido išraiška nė kiek nepakito. Jis tarė Speidui:

- Jaunystėje daug ko nesupranti.

Levantietis vėl apsikabino Vilmerį per pečius, nesiliaudamas šnibždėti jam į ausį. Seklys šyptelėjo ir kreipėsi į Bridžitą:

- Būtų neblogai, jeigu tu paieškotum virtuvėje mums šio to užkąsti ir išvirtum daug kavos. Gerai? Aš nenoriu palikti svečių vienų.

- Žinoma, - atsakė ji ir pasuko link durų.

Gutmanas nustojo šypsotis.

- Lukterėkite, brangioji. - Jis ištiesė savo riebią ranką. - Galbūt jūs vis tik paliksite voką čia? Galite netyčia užtėkšti ant jo riebalų dėmę.

Mergina klausiamai žvilgtelėjo į Speidą. Tas abejingai atsakė:

- Vokas vis dar priklauso jam.

Ji kyštelėjo ranką į suknelės iškirptę, išėmė voką ir padavė jį Speidui. Tas numetė jį Gutmanui ant kelių tardamas:

- Galite atsisėsti ant jo, jeigu bijote pamesti.

- Jūs mane neteisingai supratote, - meilikaujamai atsakė storulis. - Aš visai nebijau, bet reikalus reikia tvarkyti dalykiškai. - Jis išėmė iš voko banknotus, perskaičiavo ir prunkštelėjo taip garsiai ir išraiškingai, kad jo pilvas subangavo. - Štai, beje, čia liko tik devyni popierėliai. - Storulis išdėliojo banknotus ant savo riebių šlaunų. - Kai aš padaviau jums voką, jų, kaip pats įsitikinote, buvo dešimt. - Jis šypsojosi plačiai, džiugiai ir pergalingai.

Speidas pasisuko į Bridžitą.

- Na? - paklausė jis.

Mergina išraiškingai papurtė galvą, bet nieko nepasakė, tik be garso krutino lūpas. Ji atrodė labai išsigandusi.

Speidas ištiesė ranką Gutmanui, ir tas padavė jam pinigus. Seklys perskaičiavo juos - buvo devyni banknotai po tūkstantį dolerių - ir grąžino storuliui. Paskui atsistojo ir paėmė nuo stalo tris pistoletus. Ramus seklio veidas buvo neįskaitomas, balsas skambėjo dalykiškai.

- Aš tuoj viską išsiaiškinsiu. Mes, - jis linktelėjo į merginos pusę, nežiūrėdamas į ją, - einame į vonią. Durys bus praviros. Norint iš čia išsigauti, būtina praeiti pro vonią, žinoma, neskaitant šuolių iš ketvirto aukšto. Taip kad verčiau nebandykite.

- Ne, ką jūs, sere, - užprotestavo Gutmanas, - nereikia mums grasinti. Tai nemandagu, be to, mes visai nesuinteresuoti iš čia išeiti.

- Baigęs aš daug ką sužinosiu, - ramiai, bet ryžtingai pareiškė Speidas. - Šitas pokštas painioja man kortas, ir aš privalau viską išsiaiškinti. Tai ilgai netruks. - Jis prisilietė prie merginos alkūnės. - Eime.

Vonioje Bridžita atgavo amą. Ji uždėjo abi rankas Speidui ant krūtinės, prisiglaudė prie jo ir sušnibždėjo:

- Aš neėmiau šitų pinigų, Semai.

- O aš ir neįtariu tavęs, - atsakė jis. - Tiesiog turiu įsitikinti. Nusirenk.

- Tau negana mano garbės žodžio?

- Ne. Nusirenk.

- Nesirengsiu.

- Gerai. Tada mes grįšime į kambarį ir aš priversiu juos tave nurengti.

Mergina atšlijo nuo jo, užsispaudusi burną delnu. Suapvalėjusiose akyse sustingo siaubas.

- Priversi mane nurengti? - paklausė ji, neatitraukdama rankos nuo burnos.

- Priversiu, - atsakė seklys. - Aš turiu žinoti, kur dingo tas banknotas, ir joks mergiškas drovumas manęs nesulaikys.

- Tu ne taip mane supratai, - mergina vėl uždėjo rankas jam ant krūtinės. - Aš nesidroviu nusirenginėti prieš tave... supranti? Bet ne tokiu būdu. Nejaugi tau neaišku, kad jeigu priversi mane... tai užmuši kažką svarbaus mūsų santykiuose.

Speidas nepakėlė balso.

- Aš nieko tokio nežinau. Žinau tik tai, kad privalau išsiaiškinti, kur banknotas. Nusirenk.

Bridžita pažvelgė į jo nemirksinčias gelsvai pilkas akis, jos veidas akimirkai paraudo, paskui pabalo. Mergina atitraukė rankas nuo seklio krūtinės ir ėmė nusirenginėti. Speidas sėdėjo ant vonios krašto, stebėdamas merginą ir duris. Svetainėje buvo tylu. Mergina nusirenginėjo greitai, be pertraukų, mesdama drabužius sau po kojomis. Nusirengusi plikai, atsitraukė į šalį ir pažvelgė į Speidą. Jos išdidžiame žvilgsnyje nebuvo nei iššūkio, nei drovumo.

Speidas padėjo pistoletus ant klozeto dangčio ir pasisukęs veidu į duris priklaupė ant vieno kelio prie merginos rūbų. Imdamas drabužį po drabužio, visus rūpestingai apžiūrėjo ir apčiupinėjo, tačiau banknoto nerado. Baigęs tikrinti, seklys atsistojo ir padavė drabužių šūsnį Bridžitai.

- Ačiū, - tarė jis. - Dabar aš žinau tiesą.

Ji paėmė savo rūbus, netarusi nė žodžio. Speidas pasiėmė pistoletus, uždarė paskui save vonios duris ir grįžo į svetainę. Gutmanas draugiškai šypsojosi jam iš supamojo krėslo.

- Radote? - paklausė jis.

Keiro, sėdintis ant sofos šalia bernioko, klausiamai pakėlė į Speidą tamsias akis. Vilmeris nė nekrustelėjo. Jis sėdėjo, atsirėmęs alkūnėmis į kelius, susiėmęs galvą rankomis, ir žiūrėjo į grindis.

Seklys atsakė Gutmanui:

- Ne, neradau. Tai jūsų darbas.

Storulis prunkštelėjo.

- Mano?

- Taip, - patvirtino seklys, žvangindamas pistoletais. - Pats prisipažinsite, ar man jus apieškoti?

- Apieškoti?..

- Jums teks prisipažinti, - tarė Speidas, - antraip aš jus apieškosiu. Trečios galimybės nėra.

Gutmanas pažvelgė į rūstų Speido veidą ir garsiai nusikvatojo.

- Dievaži, sere, aš tikiu, kad jūs taip ir padarysite. Tikiu. Na, bet jūs ir tipas, sere, jeigu leisite taip išsireikšti.

- Jūsų darbas, - tarė Speidas.

- Taip, sere, mano. - Storulis ištraukė suglamžytą banknotą iš liemenės kišenėlės, išlygino jį ant didžiulės šlaunies, paskui iš palto kišenės išėmė voką su devyniomis kupiūromis ir įdėjo ten dešimtąją. - Aš jaučiu nenugalimą potraukį pokštams, be to, man buvo labai įdomu, kaip jūs pasielgsite tokioje situacijoje. Turiu pasakyti, kad jūs puikiai išlaikėte išbandymą. Niekada nebūčiau pagalvojęs, kad rasite tokį paprastą ir įtikinamą būdą išsiaiškinti tiesą.

Speidas nusijuokė su panieka, bet be kartėlio.

- Tokių išdaigų galima tikėtis nebent iš jūsų snargliaus bendraamžių.

Gutmanas sukikeno.

Bridžita, apsirengusi kaip ir anksčiau, tik be skrybėlaitės ir palto, išėjo iš vonios, žengė žingsnį link svetainės, tačiau persigalvojo, nuėjo į virtuvę ir įjungė ten šviesą.

Keiro pasislinko arčiau Vilmerio ir vėl kažką pašnibždėjo jam į ausį. Berniokas suirzęs gūžtelėjo pečiais.

Speidas, dirstelėjęs į pistoletus savo rankoje, pažvelgė į Gutmaną, išėjo į prieškambarį ir sustojo prie drabužinės spintos. Pravėręs jos dureles, seklys padėjo pistoletus ant viršutinės lentynos, uždarė ir užrakino dureles, įsikišo raktą į kelnių kišenę ir priėjo prie virtuvės durų.

Bridžita O'Šonesi plūkėsi su aliumininiu kavinuku.

- Viską radai? - paklausė Speidas.

- Taip, - niūriai atsakė ji, nepakeldama galvos. Paskui pastatė kavinuką į šalį ir priėjo prie durų. Jos skruostai buvo išraudę, didelėse akyse žvilgėjo ašaros. - Nereikia taip su manimi elgtis, Semai, - tyliai pratarė mergina.

- Aš privalėjau išsiaiškinti, mano angele. - Speidas pasilenkė, pabučiavo ją į lūpas ir grįžo į svetainę.

Gutmanas nusišypsojo Speidui ir tarė, tiesdamas jam baltą voką:

- Netrukus jis bus jūsų. Galite pasiimti kad ir dabar.

Speidas nepaėmė voko. Atsisėdęs į krėslą, pareiškė:

- Turime dar marias laiko. Mes taip ir nesusitarėme dėl pinigų. Dešimt tūkstančių dolerių - mažoka.

- Dešimt tūkstančių - nemaži pinigai, - atšovė storulis.

- Jūs teisingai cituojate mane, - atsakė seklys, - bet būna ir stambesnių sumų.

- Taip, sere, būna. Šiuo atžvilgiu jūs visiškai teisus. Tačiau ir tai nemaži pinigai, ypač turint omeny, kad jūs gaunate juos už kelias visiškai nesudėtingo darbo dienas.

- Jums atrodo, kad nesudėtingo? - paklausė Speidas, paskui gūžtelėjo pečiais. - Gal ir taip, bet tai jau mano reikalas.

- Žinoma, - sutiko storulis. Jis parodė galva į virtuvės pusę ir tyliai paklausė: - Dalinsitės su ja?

- Ir tai tik mano reikalas.

- Žinoma, - vėl sutiko storulis, - bet... - Jis padvejojo. - Norite patarimo?

- Na?

- Jeigu jūs duosite... drįstu tvirtinti, kad kažkiek pinigų jūs jai vis tik duosite... taigi, jeigu jūs duosite mis O' Šonesi mažiau, negu ji, jos manymu, verta, tada saugokitės.

Speidas pažvelgė į jį kaip sąmokslininkas ir kartu pašaipiai.

- Gali įsižeisti? - paklausė jis.

- Būtent, - atsakė storulis.

Speidas šyptelėjo ir ėmė suktis cigaretę. Prisidegęs ją, vėl pakėlė akis į Gutmaną.

- Verčiau pasikalbėkime apie pinigus.

- Mielai, sere, - atsiliepė storulis, - bet turiu atvirai perspėti jus, kad, be šitų dešimties tūkstančių dolerių, daugiau šiuo metu neturiu nė cento.

Speidas išpūtė dūmus.

- Aš turėjau gauti dvidešimt tūkstančių.

- Tikra tiesa. Aš su džiaugsmu duočiau jums tiek, bet dešimt tūkstančių - tai viskas, ką sugebėjau sukrapštyti, garbės žodis. Savaime suprantama, tai tik pirmoji įmoka. Vėliau...

Speidas nusijuokė.

- Aš žinau, kad vėliau jūs sumokėsite man milijoną, bet kol kas verčiau grįžkime prie pirmosios įmokos. Penkiolika tūkstančių?

Gutmanas nusišypsojo, susiraukė, papurtė galvą.

- Misteri Speidai, aš jums atvirai, nuoširdžiai, džentelmeno garbe prisiekiau, kad dešimt tūkstančių - tai viskas, ką aš dabar turiu. Viskas iki paskutinio cento.

- Nemulkinate?

Storulis nusijuokė ir atsakė:

- Nemulkinu.

Speidas niūriai suniurzgė:

- Bjauru, žinoma, bet jeigu tai iš tiesų viskas, ką turite, duokite šen voką.

Gutmanas ištiesė jam voką. Speidas perskaičiavo pinigus. Tą akimirką, kai jis kišosi juos į kišenę, į kambarį įėjo Bridžita su padėklu rankose.

Berniokas atsisakė valgio. Keiro apsiribojo kavos puodeliu. Mergina, Gutmanas ir Speidas pasistiprino kiaušiniene, kumpiu ir išgėrė po du puodelius kavos. Paskui visi įsitaisė kaip kam patogiau stumti likusios nakties dalies.

Gutmanas užsirūkė cigarą ir ėmė skaityti "Garsiuosius nusikaltimus Jungtinėse Amerikos Valstijose", retkarčiais nusijuokdamas arba pakomentuodamas jam patikusias ištraukas. Vilmeris iki keturių sėdėjo, parėmęs galvą rankomis, paskui atsigulė ant sofos galva į langą, kojomis į levantietį ir užmigo. Bridžita snūduriavo krėsle prie stalo, klausėsi storulio komentarų arba plepėjo su Speidu.

Speidas sukosi ir rūkė cigaretes. Jis buvo žvalus, linksmas ir kupinas jėgų.

Pusę šešių jis nuėjo į virtuvę ir išvirė dar kavos. Apie šešias berniokas sujudėjo, pabudo ir žiovaudamas atsisėdo ant sofos. Gutmanas žvilgtelėjo į laikrodį ir paklausė seklio:

- Ar jau galite gauti sakalą?

- Duokite man dar vieną valandą.

Storulis linktelėjo ir vėl įniko skaityti.

Septintą valandą Speidas priėjo prie telefono ir užsakė telefonistei Efės Perin numerį.

- Alio, misis Perin?.. Kalba misteris Speidas. Pakvieskite, prašau, Efę... Taip, svarbu... Ačiū. - Jis tyliai pašvilpavo dvi eilutes iš dainelės "En Cuba". - Labas, mano angele... Atleisk, kad pažadinau... Taip, labai. Klausyk įdėmiai: mūsų abonentinėje dėžutėje centriniame pašte guli vokas, ant jo mano ranka užrašyta "Holandui". Voke rasi autobusų stoties "Pikvik Steidž" saugojimo kameros kvitą - aš ten padėjau ryšulį, kurį mudu gavome vakar. Paimk jį, prašau, ir atnešk man... Taip, į namus... Šaunuolė. Tik paskubėk... Iki.

Be dešimties minučių aštuntą sudžeržgė paradinių durų skambutis. Speidas priėjo prie pasikalbėjimo aparato ir nuspaudė mygtuką, atrakinantį spyną. Gutmanas atidėjo knygą į šalį ir šypsodamasis pakilo iš krėslo.

- Jūs neprieštarausite, jeigu palydėsiu jus iki durų? - paklausė jis.

- Kaip norite, - atsakė seklys.

Gutmanas nuėjo su juo į prieškambarį. Speidas atidarė buto duris tą akimirką, kai Efė Perin išėjo iš lifto, nešina ruduoju ryšuliu. Ji ėjo beveik pasišokinėdama, berniokiškas veidas švytėjo iš džiaugsmo. Į Gutmaną mergina net nepažvelgė. Nusišypsojo Speidui ir padavė jam ryšulį.

Jis paėmė taręs:

- Labai dėkoju, panele. Apgailestauju, kad sugadinau jums poilsio dieną, bet...

- Tai jau ne pirma poilsio diena, kurią jūs man sugadinate, - nusijuokė ji. Supratusi, kad Speidas nepakvies jos vidun, paklausė: - Aš galiu dar kuo nors padėti?

Speidas papurtė galvą.

- Ne, ačiū.

Ji tarė: "Iki pasimatymo", - ir žengė prie lifto.

Speidas uždarė duris ir grįžo į svetainę. Gutmano veidą išmušė dėmės, skruostai drebėjo. Vos tik Speidas padėjo ryšulį ant stalo, prie stalo priėjo Bridžita O'Šonesi ir Keiro. Abu net nebandė slėpti susijaudinimo. Berniokas, išblyškęs ir suakmenėjęs iš įtampos, atsistojo, bet liko prie sofos, iš kur stebėjo visus iš po tankių blakstienų.

Speidas nuėjo nuo stalo taręs:

- Na štai, prašau.

Stori Gutmano pirštai greitai susidorojo su špagatu, popieriumi ir drožlėmis. Netrukus jis jau laikė rankose juodąjį paukštį.

- Aha, - kimiai prašvokštė jis, - aš medžiojau tave septyniolika metų. - Storulio akyse sužvilgo ašaros.

Keiro apsilaižė raudonas lūpas ir sugniaužė rankas. Mergina prikando apatinę lūpą. Ji, Keiro, Gutmanas, Speidas ir Vilmeris - visi sunkiai kvėpavo. Oras kambaryje buvo šiltas, sudvisęs, prirūkytas.

Gutmanas vėl pastatė paukštį ant stalo ir įsikišo ranką į kišenę.

- Tai jis, - tarė storulis, - bet vis tik patikrinkime. - Ant jo apvalių skruostų sublizgo prakaitas. Jis drebančiais pirštais išsitraukė auksinį kišeninį peiliuką ir atlenkė jį.

Keiro ir mergina stovėjo jam iš kairės ir iš dešinės. Speidas atsitraukė į šalį, kad galėtų vienu metu stebėti ir bernioką, ir prie stalo susibūrusią trijulę.

Gutmanas apvertė statulėlę ir pakrapštė peiliu jos pagrindo kraštą. Juoda emalė nubyrėjo mažomis ringelėmis, atidengdama patamsėjusį metalą. Storulis peilio smaigaliu išrėžė iš metalo ploną, vingiuotą drožlę. Vidinė drožlės pusė ir siauras peilio

paliktas įbrėžimas statulėlės pagrinde sublizgo pilku švino atspalviu.

Gutmanui į veidą plūstelėjo kraujas, jis ėmė garsiai, sunkiai alsuoti. Atvertęs paukštį, jis smogė peiliu per galvą. Ir galvoje peilis įsmigo į šviną. Storulis išmetė iš rankų peilį ir paukštį, kurie sunkiai bilstelėjo ant stalo, ir pasisuko į Speidą.

- Padirbtas, - prašvokštė jis.

Speido veidas paniuro. Jis lėtai linktelėjo ir stvėrė Bridžitą už rankos. Prisitraukęs merginą prie savęs, seklys šiurkščiai kilstelėjo jai smakrą.

- Gerai, - suurzgė Speidas jai į veidą. - Štai tu ir pasijuokei iš mūsų. O dabar pasakok.

- Ne, Semai, ne! - suriko toji. - Tai tas pats paukštis, kurį aš paėmiau iš Kemidovo. Prisiekiu...

Džoelas Keiro įsispraudė tarp Speido ir Gutmano, ir žodžiai pasipylė iš jo spigiu srautu:

- Tikrai! Tikrai! Tai Kemidovo darbas! Kaip aš anksčiau nesusiprotėjau! Mes laikėme jį kvailiu, o jis mus visus apkvailino! - Keiro veidu plūstelėjo ašaros. - Tai tu viską sugadinai! - suinkštė jis, pasisukęs į Gutmaną. - Tu viską sugadinai savo idiotišku bandymu nupirkti iš jo paukštį! Nusipenėjęs idiote! Tu jam davei mintį, kad paukštis vertingas, ir paskatinai išsiaiškinti, kokia gi jo vertė, o mums pakišti kopiją! Dabar aišku, kodėl sakalą buvo taip lengva pavogti! Dabar aišku, kodėl Kemidovas taip noriai išsiuntė mane jo ieškoti po pasaulį! Kretinas! - Levantietis pratrūko raudoti, užsidengęs veidą rankomis.

Gutmano žandikaulis atvipo. Jis kvailai mirksėjo, žvelgdamas tiesiai prieš save. Paskui papurtė galvą. Vos tik sugulė jo liulančios riebalinės klostės, jis vėl virto linksmu, bendringu storuliu.

- Liaukitės, sere, - geraširdiškai tarė jis, - kam jūs taip?! Kiekvienas gali suklysti. Patikėkite, man tai ne menkesnis smūgis, negu bet kuriam iš jūsų. Taip, tai ruso pokštai, be jokios abejonės. Tai ką gi jūs, sere, siūlote? Stovėti čia, lieti ašaras ir

plūsti vienas kitą? O gal verčiau, - čia jis patylėjo, šypsodamasis kaip cherubinas, - keliauti į Konstantinopolį?

Keiro atitraukė rankas nuo veido ir apmirė, stebeilydamasis į storulį. Paskui pramikčiojo:

- T-tai jūs... - jis buvo taip priblokštas, kad nepajėgė užbaigti sakinio.

Gutmanas patenkintas pasitrynė putnias rankas. Jis vėl prakalbo murkdamas:

- Aš vaikausi šią statulėlę jau septyniolika metų. Jeigu man teks sugaišti tam dar metus... ką gi, sere, tai bus papildomas laikas, lygus, - jis be garso krutino lūpas skaičiuodamas, - penkiems ir penkioms septynioliktosioms procento.

Levantietis sukikeno ir šūktelėjo:

- Aš važiuoju su jumis!

Speidas staiga paleido Bridžitos riešą ir apsidairė. Bernioko kambaryje nebebuvo. Speidas išėjo į prieškambarį. Buto durys buvo plačiai atlapotos. Seklys susiraukė, uždarė duris ir grįžo į svetainę. Atsišliejęs į durų staktą, jis kurį laiką stebėjo Gutmaną ir Keiro. Paskui niūriai nužvelgė storulį ir tarė, mėgdžiodamas jo gerklinį murkimą:

- Dievaži, sere, turiu jums pasakyti, kad jūs esate pati paprasčiausia vagių šutvė.

Gutmanas sukikeno.

- Taip, sere, mums nėra kuo girtis, - atšovė jis. - Bet kol kas mes visi gyvi. O vien todėl, kad mes susidūrėme su nedidele kliūtimi, nėra reikalo galvoti, kad visas pasaulis subyrėjo į dulkes. - Jis ištraukė iš už nugaros kairę ranką ir ištiesė Speidui rausvą, kauburiuotą delną. - Turiu paprašyti jus, sere, grąžinti voką.

Speidas nė nekrustelėjo.

- Aš įvykdžiau savąją sutarties dalį, - ramiai atsakė jis. - Jūs gavote paukštį. Aš nekaltas, kad jums nepasisekė, kad tai ne tas paukštis, apie kurį jūs svajojote.

- Na, kam gi šitaip, sere? - pamokomu tonu tarė Gutmanas. - Mums visiems nepasisekė, ir neprotinga tikėtis, kad didžiausia nesėkmės dalis guls ant vieno kurio pečių. - Jis ištraukė iš už nugaros dešinę ranką, kurioje laikė mažą pistoletą, išpuoštą auksu ir sidabru bei inkrustuotą perlamutru. - Žodžiu, sere, turiu paprašyti jus grąžinti man dešimt tūkstančių dolerių.

Speido veide nevirptelėjo nė vienas raumuo. Jis gūžtelėjo pečiais ir ištraukė voką iš kišenės. Tačiau prieš atiduodamas jį Gutmanui, išsiėmė vieną tūkstantinę ir įsikišo sau į kišenę.

- Šito turėtų užtekti sugaišto laiko apmokėjimui ir išlaidų padengimui, - paaiškino jis, tiesdamas voką storuliui.

Gutmanas truputį padvejojo, paskui gūžtelėjo pečiais, mėgdžiodamas Speidą, ir paėmė voką.

- O dabar, sere, - tarė jis, - mes atsisveikinsime su jumis, jeigu tik, - riebalų voleliai aplink jo akis susitraukė, - jūs nevažiuojate su mumis į Konstantinopolį. O kodėl gi ne? Atvirai pasakius, sere, aš norėčiau turėti jus šalia savęs. Man patinka tokie žmonės, kaip jūs - veiklūs ir nuovokūs. Būtent jūsų nuovokumu aš ir pasikliaunu, išreikšdamas įsitikinimą, kad jūs išlaikysite paslaptyje visas mūsų bendros veiklos detales. Jūs negalite nesuprasti, kad visos juridinės problemos, su kuriomis mes susidurtume, lygiai taip pat grėstų ir jums bei žavingajai mis O'Šonesi. Jūs pernelyg protingas, sere, kad šito nesuprastumėte.

- Aš suprantu, - atsakė Speidas.

- Aš tuo ir neabejojau. Aš taip tikiu jumis, kad manau, jog dabar, nebeturėdamas kitos galimybės, jūs atsikratysite policija ir be atpirkimo ožio.

- Atsikratysiu.

- Aš tuo neabejojau. Na ką gi, sere, kaip sakoma, "eini, tai eik". Likite sveikas. - Jis ceremoningai nusilenkė. - Ir jūs, mis O'Šonesi, likite sveika. *Rara avis** aš palieku jums atminimui.

---

* Retas paukštis (*lot.*).

20. Jeigu tave pakars

Kasparui Gutmanui ir Džoelui Keiro išėjus pro paradines duris, Speidas penkias minutes stovėjo nejudėdamas, niūriai spoksodamas iš po surauktų antakių į atvirų durų rankeną. Raukšlės prie jo šnervių pagilėjo ir paraudo. Jis ištempė ir kiek papūtė lūpas. Paskui staiga ryžtingai jas sučiaupė ir priėjo prie telefono. Į Bridžitą O'Šonesi, kuri stovėjo prie stalo, su nerimu stebėdama jį, seklys nė nežvilgtelėjo.

Jis paėmė telefono aparatą į rankas, vėl pastatė jį ant lentynėlės ir palinko virš telefonų knygos. Greitai pervertęs puslapius, susirado reikiamą, pervedė pirštu per skaičių stulpelį, tada atsitiesė ir vėl paėmė į rankas telefono aparatą. Užsakęs numerį, tarė į ragelį:

- Alio, ar seržantas Polhauzas jau atėjęs?.. Pakvieskite jį, prašau. Tai Semiuelis Speidas. - Laukdamas Speidas mąsliai žvelgė prieš save. - Sveikas, Tomai. Turiu tau naujienų... Taip, pilnas maišas. Vadinasi, taip: Tersbį ir Džakobį nušovė berniokas, vardu Vilmeris Kukas. - Jis smulkiai nusakė vaikino išvaizdą. - Berniokas tarnauja Kasparui Gutmanui. - Speidas nupasakojo, kaip atrodo Gutmanas. - Tipas, pavarde Keiro, kurį jūs matėte pas mane, taip pat priklauso tai šutvei... Taip, teisingai... Gutmanas gyvena arba gyveno "Aleksandrijos" viešbutyje, 12-K numeryje. Jie ką tik išėjo iš mano namų, ir jums reikia paskubėti - jie ketina sprukti iš miesto; tačiau jie nesitiki persekiojimo... Su jais dirba dar ir mergina, Gutmano duktė. - Seklys smulkiai apibūdino Rėją Gutman. - Būk atsargus su bernioku. Jis, iš visko sprendžiant, puikiai šaudo... Taip, Tomai, turiu ir daiktinių įrodymų. Pavyzdžiui, pistoletus, iš kurių jis šovė į Tersbį ir Džakobį... Teisingai. Paskubėk - ir sėkmės!

Speidas lėtai padėjo ragelį ant svirtelės, o telefoną ant lentynos. Tada apsilaižė lūpas ir žvilgtelėjo į savo rankas: delnai buvo

šlapi nuo prakaito. Seklys sunkiai atsiduso, apsisuko ir trim dideliais žingsniais atsidūrė svetainėje.

Bridžita, nugąsdinta jo netikėto pasirodymo, nervingai nusijuokė.

Speidas, aukštas, stotingas, stiprus, atsistojo priešais merginą ir tarė, niūriai šypsodamasis:

- Kai tik policija juos sučiups, jie prabils - apie mus. Taip kad mudu sėdime ant parako statinės. Policija netrukus bus čia. Klok viską, ir greitai. Gutmanas pasiuntė tave ir Keiro į Konstantinopolį, taip?

Ji pradėjo kalbėti, nutilo ir prikando lūpą.

- Kalbėk, velniai tave griebtų! Mes vienoje valtyje, ir aš neleisiu tau iššokti. Jis pasiuntė tave į Konstantinopolį?

- T-taip, pasiuntė. Ten aš sutikau Džo ir paprašiau jį man padėti. Paskui mes...

- Palauk. Tu paprašei Keiro padėti tau pavogti paukštį iš Kemidovo?

- Taip.

- Gutmanui?

Mergina vėl dvejodama nutilo, susigūžė nuo grėsmingo Speido žvilgsnio, nurijo seilę ir tarė:

- Ne, tada ne. Mes manėme, kad imame sau.

- Gerai. Paskui?

- Paskui aš išsigandau, kad Džo mane apgaus, todėl... todėl kreipiausi pagalbos į Floidą Tersbį.

- Ir jis tau padėjo. Toliau?

- Mes gavome sakalą ir išvažiavome į Honkongą.

- Su Keiro? Ar atsikratėte juo dar prieš tai?

- Taip. Mes palikome jį Konstantinopolyje, kalėjime... Kažkas buvo negerai su jo čekiu.

- Žodžiu, jūs tyčia pakišote Keiro policijai, kad jį užlaikytų Konstantinopolyje?

Mergina sumišusi žvilgtelėjo į Speidą ir sušnibždėjo:

- Taip.

- Taigi tu ir Tersbis atsidūrėte su sakalu Honkonge.

- Taip. Ir tada... Aš blogai pažinojau Tersbį... abejojau, ar galima juo pasitikėti. Maniau, kad taip bus saugiau... Žodžiu, aš sutikau kapitoną Džakobį ir žinodama, kad jo garlaivis plaukia į San Franciską, paprašiau pervežti paketą... pakete buvo paukštis. Aš negalėjau pasikliauti nei Tersbiu, nei Džo, be to... garlaivyje, kuriuo mes ketinome plaukti, galėjo atsidurti kas nors iš Gutmano šnipų. Taip kad toks būdas atrodė man pats saugiausias.

- Gerai. Judu su Tersbiu atplaukėte čionai vienu iš greičiausių garlaivių. Kas buvo paskui?

- Paskui... Aš bijojau Gutmano. Žinojau, kad jis visur turi savo žmonių... ryšių... ir kad jis iškart supras, jog mes jį apgavome. Aš bijojau, kad jis sužinos apie mūsų planą sprukti iš Honkongo į San Franciską. Gutmanas tuo metu buvo Niujorke, ir aš numaniau, kad gavęs telegramą, jis spės nusigauti iki San Francisko vienu metu su mumis ar netgi anksčiau. Taip ir atsitiko. Aš tada dar nežinojau šito, bet baiminausi, kad taip neatsitiktų, o man dar reikėjo sulaukti kapitono Džakobio su sakalu. Bijojau, kad Gutmanas ras mane... arba ras Floidą ir patrauks jį į savo pusę. Štai todėl ir atėjau į jūsų agentūrą su prašymu pasekti Floidą...

- Meluoji, - nutraukė ją Speidas. - Tersbis niekur nebūtų nuo tavęs pabėgęs. Jis tiesiog iš proto eidavo dėl moterų. Iš jo dosjė aišku, kad jeigu jis ir patirdavo kada nesėkmių, tai tik dėl moterų kaltės. O jo amžiaus žmonės nesikeičia. Tersbio dosjė tu galėjai ir nežinoti, bet tai, kad jis niekur nuo tavęs nepabėgs, tu žinojai puikiausiai.

Mergina nuraudo ir droviai žvilgtelėjo į seklį.

Jis tarė:

- Tu norėjai atsikratyti Tersbiu iki Džakobio atvykimo. Ko tu tikėjaisi?

- Aš... aš žinojau, kad jis pabėgo iš Valstijų su kažkokiu lošėju. Aš nežinojau visų smulkmenų, bet maniau, kad jeigu tai rimtas

reikalas ir Floidas pastebės, kad yra sekamas, tai prisiminęs senas nuodėmes išsigąs ir pabėgs. Aš nesitikėjau...

- Tu pati pasakei Tersbiui, kad jis sekamas, - pareiškė Speidas. - Mailzas turėjo mažokai smegenų, bet vis tik nebuvo toks žioplys, kad žmogus, kurį jis seka, perprastų jį patį pirmą vakarą.

- Taip, pasakiau. Kai mes tą vakarą išėjome pasivaikščioti, aš apsimečiau pastebėjusi, kad misteris Arčeris seka mus, ir parodžiau jį Floidui. - Mergina pravirko. - Bet, prašau, patikėk manimi, Semai, aš niekada nebūčiau taip padariusi, jeigu būčiau žinojusi, kad Floidas jį užmuš. Aš maniau, jis išsigąs ir paprasčiausiai pabėgs iš miesto. Man net nekilo tokia mintis, kad jis gali nušauti misterį Arčerį.

Speidas išsišiepė kaip vilkas ir tarė:

- Jeigu tu manei, kad Floidas neužmuš Mailzo, tai tu, mano angele, buvai teisi.

Mergina atrodė labai nustebusi.

Seklys pridūrė:

- Tersbis nenušovė jo.

Mergina atrodė dar ir sumišusi.

Speidas tęsė:

- Mailzas turėjo mažokai smegenų, bet - velniai griebtų! - jis pernelyg ilgai išdirbo sekliu, kad taip kvailai patektų į žmogaus, kurį sekė, spąstus. Akligatvyje su užkištu už diržo pistoletu ir aklinai užsagstytu lietpalčiu? Neįtikėtina. Jis buvo kvailas, bet ne tiek. Du vieninteliai išėjimai iš Bušo gatvės puikiai matosi, stovint virš tunelio. Tu pati sakei, kad Tersbis buvo blogas aktorius. Jis nebūtų sugebėjęs nei įvilioti Mailzą į spąstus, nei nusitempti jį ten jėga. Mailzas buvo kvailas, bet ne tiek.

Speidas apsilaižė apatinę lūpą ir meiliai nusišypsojo merginai. Paskui tęsė toliau:

- Bet jis tikrai būtų ėjęs ten su tavimi, mano angele, ypač pamatęs, kad skersgatvyje nieko nėra. Tu jo klientė, tai kodėl jam nepalikus Tersbio, jeigu tu pati to prašai, ir nenuėjus su tavimi

ten, kur tu jį kvieti? Šitam kvailumo jam užteko. Mailzas ryte rijo tave akimis, laižėsi lūpas ir šypsojosi iki ausų. Ir tau nieko nereiškė atsistoti tamsoje priešais jį ir pykštelėti iš revolverio, kurį tu tą vakarą pasiėmei iš Tersbio.

Bridžita traukėsi atatupsta, kol įsirėmė į stalą. Metusi į Speidą siaubo kupiną žvilgsnį, ji sušuko:

- Nedrįsk! Nedrįsk šitaip su manimi kalbėti, Semai! Tu juk žinai, kad aš to nedariau. Tu žinai...

- Gana! - Speidas žvilgtelėjo į laikrodį. - Po kelių minučių čionai įgrius policininkai, mudu sėdime ant parako statinės. Kalbėk!

Mergina prisidėjo prie kaktos ranką.

- Ak, kaip tu gali kaltinti mane...

- Gana, pasakiau! - tyliai, bet piktai pratarė seklys. - Čia ne vieta mokyklinėms aistroms vaidinti. Klausyk: mes abu rizikuojame patekti į kartuves. - Speidas stvėrė merginą už rankos ir prievarta pasistatė priešais save. - Kalbėk!

- Aš... aš... kaip tu sužinojai, kad jis laižėsi lūpas ir?..

Speidas kimiai nusijuokė.

- Aš gerai pažinojau Mailzą. Bet dabar tai nesvarbu. Kam tu jį nušovei?

Bridžita ištraukė savo ranką iš kibių Speido pirštų, abiem rankom apsikabino seklio kaklą ir palenkė jo galvą prie savęs. Prigludo prie jo visu kūnu, nuo kelių iki krūtinės, primerkė akis su tamsiomis blakstienomis ir prakalbo kimiu, trūkčiojančiu balsu:

- Iš pradžių aš nenorėjau. Garbės žodis, nenorėjau. Aš ketinau tik pagąsdinti Floidą, tačiau Floidas neišsigando...

Seklys patapšnojo jai per petį.

- Nemeluok. Tu paprašei mudviejų su Mailzu, kad patys užsiimtume tavo reikalu. Norėjai, kad Tersbį sektų žmogus, kurį tu pažįsti ir kuris prireikus sektų paskui tave. Tą vakarą tu iš anksto paėmei revolverį iš Tersbio. Ir butą "Karūnoje" susiradai

iš anksto. Tavo lagaminai jau buvo ten, o ne viešbutyje. Aš radau tavo bute sąskaitą, apmokėtą savaite anksčiau, negu tu, anot tavęs, jį išsinuomojai.

Mergina nurijo seilę ir nuolankiai atsakė:

- Taip, aš sumelavau, Semai. Aš iš tiesų ketinau jį... jeigu Floidas... aš negaliu šito sakyti, žiūrėdama tau į akis. - Ji nuleido galvą, prigludo skruostu prie Speido krūtinės ir sušnibždėjo jam į ausį: - Aš žinojau, kad Floidą ne taip lengva išgąsdinti. Bet maniau, kad jeigu jis pastebės, jog yra sekamas, tai... Aš negaliu, Semai! - Ji verkdama prisiglaudė prie Speido.

- Tu tikėjaisi, kad Floidas susikibs su Arčeriu ir vienas iš jų žus: jeigu žus Tersbis, tu būsi juo atsikračiusi; jeigu Mailzas - pasistengsi, kad Floidą pagautų ir vėlgi išlaisvintų tave nuo jo. Taip buvo?

- B-b-beveik.

- Tačiau supratusi, kad Tersbis nė nemano aiškintis su Mailzu, tu paėmei iš jo revolverį ir pati nušovei Mailzą. Taip?

- Taip... nors ir ne visai tiksliai.

- Tačiau pakankamai tiksliai. Ir tokią galimybę tu numatei iš pat pradžių. Tu tikėjaisi, kad žmogžudyste bus apkaltintas Tersbis.

- Aš... aš maniau, kad policija jį užlaikys bent jau iki kapitono Džakobio atvykimo ir...

- Bet tu tada dar nežinojai, kad Gutmanas jau San Franciske ir ieško tavęs. Šito tu nenumatei, antraip nebūtum skubėjusi atsikratyti savo asmens sargybiniu. Tu supratai, kad pasirodė Gutmanas, tik perskaičiusi laikraštyje apie Tersbio nužudymą. Tada tu tučtuojau sumojai, kad tau reikalingas naujas gynėjas, ir grįžai pas mane. Taip?

- Taip, bet... O, mano brangusis! Tai visai kas kita. Aš vis tiek anksčiau ar vėliau būčiau atėjusi pas tave. Vos pamačiusi tave, iškart supratau...

Speidas švelniai pertarė ją:

- Tu angelas! Jeigu tau pasiseks, išeisi iš San Kventino kalėjimo po dvidešimties metų ir tada būtinai ateisi pas mane.

Mergina atšlijo nuo seklio, užvertė galvą ir pažvelgė jam į akis, galutinai išmušta iš vėžių.

Baltas kaip drobė Speidas tęsė tuo pačiu švelniu balsu:

- Dievaži, aš tikiuosi, kad jie nepakars tavęs, brangioji, už štai šio žavaus kakliuko. - Jis meiliai paglostė merginos kaklą.

Toji ištrūko iš jo glėbio, vėl atsitrenkė į stalą ir susiėmė abiem rankom už gerklės, susigūžusi į kamuoliuką. Įkritusiame veide pamišėliškai žėrėjo akys. Mergina be garso kelis kartus žioptelėjo perdžiūvusia burna, paskui kimiai pratarė:

- Tu ne... - Ji neįstengė baigti.

Išblyškęs Speido veidas pagelto, lūpos šypsojosi, aplink spindinčias akis susimetė linksmos raukšlelės. Jis kalbėjo ramiai, įtaigiai:

- Aš įduosiu tave policijai. Galbūt tavęs nenuteis myriop. Tada išeisi iš kalėjimo po dvidešimties metų. Tu angelas. Aš lauksiu tavęs. - Speidas atsikrenkštė. - O jeigu tave pakars, aš tavęs niekada neužmiršiu.

Bridžita nuleido rankas ir atsitiesė. Jos veidas išsilygino, atgavo spalvą, tik akyse dar žybčiojo dvejonės kibirkštėlės. Ji meiliai nusišypsojo Speidui.

- Nereikia, Semai, taip kalbėti. Netgi juokais. Tu taip mane išgąsdinai! Aš iš pradžių tikrai pagalvojau, kad tu... Tu taip dažnai būni nežabotas ir nenuspėjamas, kad... - Ji užsikirto. Staigiai palinko į priekį ir įsižiūrėjo sekliui į akis. Merginos lūpos ir skruostai ėmė drebėti, akyse vėl pasirodė baimė. - Ką?.. Semai! - Ji vėl susigriebė rankomis už gerklės ir susigūžė.

Speidas nusijuokė. Jo gelsvai baltas veidas išrasojo, ir nors jis vis dar šypsojosi, įtaigias balso intonacijas pakeitė kimus karkimas.

- Tu pralošei. Po to, kai prabils anie paukšteliai, vienas iš mūsų turi pralaimėti. Mane tikrai pakartų. O tau dar gali ir pasisekti. Sutinki?

- Bet... bet, Semai, tu neišdrįsi! Po viso to, kas tarp mūsų buvo... Tu negali...

- Galiu.

Ji aiktelėjo.

- Tai tu tik žaidei su manimi? Tik apsimetinėjai? Norėjai įvilioti mane į spąstus? Aš tau visai nepatikau? Tu nemylėjai... nemyli manęs?

- Myliu, - atsakė Speidas. - Na ir kas? - Jis stengėsi išlaikyti veide šypseną. - Aš tau ne Tersbis. Ir ne Džakobis. Manęs tu nešokdinsi.

- Tai neteisinga! - suriko mergina. Jos akyse sužvilgo ašaros. - Neteisinga. Šlykštu. Tu žinai, kad tai netiesa. Kaip tu gali?..

- Galiu, velniai griebtų! - atkirto Speidas. - Tu atsigulei su manimi į lovą, kad išvengtum mano klausimų. Vakar, Gutmanui pareikalavus, tu išviliojai mane iš kontoros, apgavusi mano sekretorę. Vakare tu atėjai čionai kartu su jais ir pasilikai apačioje laukti manęs. Tu buvai mano glėbyje, kai spąstai užsitrenkė, ir tuo būdu atėmei iš manęs galimybę išsitraukti savo pistoletą, jeigu aš būčiau jį turėjęs, arba pakovoti dėl svetimo, jeigu man būtų šovusi tokia mintis. Ir jie nepaėmė tavęs su savimi tik todėl, kad Gutmanui užtenka proto naudotis tavo paslaugomis tik esant būtinam reikalui; ir dar tikriausiai todėl, kad tu, jo manymu, šokdini mane, kaip tau patinka, tad aš neliesiu jo, kad nepakenkčiau tau.

Bridžita mirktelėjusi nupurtė nuo blakstienų ašaras, žingtelėjo į priekį, tiesi ir išdidi, pažvelgė Speidui į akis.

- Tu kaltini mane melu, - pareiškė ji, - o dabar pats meluoji. Tu meluoji, nes nenori prisipažinti, jog širdies gelmėje - nepaisant visko - jauti, kad aš myliu tave.

Speidas staigiai pasilenkė. Jo akys pasruvo krauju, bet šlapiame gelsvame veide sustingusi šypsena nepasikeitė.

- Na ir kas, kad jaučiu? - paklausė jis. - Gal turėčiau pasitikėti tavimi? Tavimi, iškrėtusia tokį mielą pokštą mano pirmtakui

Tersbiui? Tavimi, šaltakraujiškai tarsi musę nužudžiusia Mailzą tik tam, kad paskandintum Tersbį? Tavimi, apmovusia Gutmaną, Keiro, Tersbį - ką dar? Tavimi, per visą mūsų pažinties laiką ir pusvalandžio negalėjusia elgtis su manimi garbingai? Ir aš turiu tavimi tikėti? Na jau ne, brangioji. Aš nepatikėčiau tavimi, net ir galėdamas. Kam?

Mergina atlaikė jo žvilgsnį ir tvirtai atsakė:

- Kam? Jeigu tu tik žaidei su manimi, jeigu tu nemyli manęs, atsakymo į šį klausimą nėra. O jeigu mylėtum, tai ir klausti nereikėtų.

Speido akys dar labiau pasruvo krauju, o šypsena tapo grėsminga. Kimiai atsikosėjęs, jis tarė:

- Velniškai netinkamas laikas kalboms. - Jis uždėjo ranką merginai ant peties. Ranka drebėjo. - Man nusispjaut į tai, kas ką myli. Manęs tu nešokdinsi. Aš neseksiu Tersbio ir dar velniai žino kieno pėdomis. Tu nužudei Mailzą ir už tai atsakysi. Aš galėjau tau padėti, paleisdamas kitus ir prisiimdamas sau visą aiškinimosi su policija naštą. Tačiau dabar jau vėlu. Dabar aš jau niekuo negaliu tau padėti. O ir galėdamas nepadėčiau.

Mergina uždėjo delną ant seklio rankos, gulinčios ant jos peties.

- Tada nepadėk, - sušnibždėjo ji, - bet neskaudink manęs. Paleisk mane.

- Ne, - atsakė Speidas. - Jeigu neperduosiu tavęs policininkams, kai jie ateis čionai, man galas.

- Ir tu nenori pasiaukoti dėl manęs?

- Manęs tu nešokdinsi.

- Nekalbėk taip, prašau. - Bridžita nuėmė Speido ranką nuo savo peties ir prisitraukė sau prie veido. - Kodėl tu taip elgiesi su manimi, Semai? Nejaugi misteris Arčeris tau buvo brangesnis negu...

- Mailzas, - kimiai atrėžė Speidas, - buvo kalės išpera. Aš supratau tai pačią pirmą mūsų bendradarbiavimo savaitę ir keti-

nau išmesti jį lauk, kai tik pasibaigs sutarties terminas. Taip kad tu man niekuo nepakenkei, užmušdama jį.

- Tai kodėl tu taip darai?

Speidas išlaisvino savo ranką. Jis jau nebesistengė šypsotis. Jo išprakaitavusiame veide įsirėžė gilios raukšlės.

- Paklausyk, - tarė jis, - iš šitų kalbų nebus naudos. Tu niekada manęs nesuprasi. Bet aš vis tik pabandysiu dar kartą, paskutinį. Kai nužudomas tavo kompanionas, tu turi kažką padaryti. Nesvarbu, mėgai tu jį ar ne, bet jis buvo tavo kompanionas, ir tu privalai kažką padaryti. Be to, mes - detektyvai, ir paleisti savo agentūros darbuotojo žudiką - didžiausia niekšybė. Visų atžvilgiu - tiek tavo agentūros, tiek bet kurio detektyvo, kur jis bedirbtų. Trečia: aš esu seklys, ir laukti iš manęs, kad aš gaudysiu nusikaltėlius, o paskui paleidinėsiu juos į visas keturias puses - tai tas pat, kas medžioti su šunimi, draudžiant jam griebti žvėrį. Žinoma, kartais pasitaiko ir tokių dalykų, bet tai nenormalu. Aš galėjau paleisti tave, tik leisdamas pasprukti Gutmanui, Keiro ir bernioku...

- Tu rimtai kalbi? - pertraukė jį mergina. - Manai, aš patikėsiu, jog visa tai - pakankama priežastis mano įdavimui...

- Išklausyk iki galo, paskui kalbėk. Ketvirta: paleisti tave aš galiu, tik keliaudamas kartu su kitais į kartuves. Toliau: aš neturiu pagrindo tikėti tavimi, bet tarkime, kad patikėjau ir sugebėjau pats išsikapstyti iš šitos istorijos. Tokiu atveju aš visą gyvenimą likčiau priklausomas nuo tavęs, ir tu galėtum timpčioti už virvelės kada panorėjusi. Tai jau penkta priežastis. Šešta: aš taip pat šį tą žinau apie tave, todėl negaliu būti tikras, jog vieną dieną tau nekils noras nudėti ir mane. Septinta priežastis: man bjauru net pagalvoti, kad tu gali - tegu tai tik viena galimybė iš šimto - mane apmauti. Ir aštunta... bet užteks. Ir visa tai ant vienos svarstyklių lėkštės. Galbūt kai kurios iš šių priežasčių nelabai rimtos. Nesiginčysiu. Bet pagalvok pati - kiek jų! O ką galima padėti ant kitos svarstyklių lėkštės? Tik tai, kad tu galbūt myli mane, o aš galbūt myliu tave.

- Tu juk tikrai žinai, - sušnibždėjo Bridžita, - myli mane ar ne.

- Nežinau. Nesunku pamesti galvą dėl tavęs. - Speidas gosliai nužvelgė merginą nuo galvos iki kojų ir nuo kojų iki galvos. - Bet aš nežinau, kas yra meilė. Ir nesu tikras, kad tai apskritai kas nors žino. Bet tarkime, aš žinau, jog myliu tave. Kas iš to? Po mėnesio visa tai gali baigtis. Man taip jau yra buvę... ir greitai praeidavo. Kas tada? Tada aš galvosiu, kad tu apvyniojai mane aplink pirštą. O jeigu aš paleisiu tave, o pats sėsiu į kalėjimą, tada tikrai laikysiu save paskutiniu idiotu. Įdavęs tave policijai, aišku, gailėsiuos velniškai... manęs laukia nelinksmos naktys... bet tai praeis. Paklausyk, - Speidas suėmė merginą už pečių, ji išsilenkė, ir seklys palinko virš jos, - jeigu tavęs neįtikino visos šios priežastys, spjauk į jas, ir nuspręskime šitaip: aš negulsiu su tavimi kaip tik todėl, kad viskas manyje nori... nori pasiųsti velniop visas pasekmes ir padaryti taip... Ir dar todėl, velniai tave griebtų, kad tu tikėjaisi apžavėti mane, kaip ir visus kitus. - Speidas paleido merginos pečius, ir jos rankos bejėgiškai nusviro išilgai kūno.

Bridžita suėmė Speido veidą delnais ir vėl prisitraukė prie savęs.

- Pažiūrėk man į akis ir pasakyk teisybę: ar pasielgtum su manimi taip, jeigu sakalas būtų buvęs tikras ir tu būtum gavęs savąją dalį?

- Koks dabar skirtumas? Nemanyk, kad aš iš tiesų toks parsidavėlis, koks noriu atrodyti. Tiesiog tokia reputacija praverčia darbe - moka daugiau ir lengviau bendrauti su priešininku.

Mergina toliau tylėdama žiūrėjo į jį.

Speidas nežymiai gūžtelėjo pečiais ir prisipažino:

- Ką gi, krūva pinigų būtų kiek papildžiusi kitą svarstyklių lėkštę.

Bridžita prikišo prie jo veidą, jausmingai pravėrusi lūpas, ir sušnibždėjo:

- Jeigu tu mane mylėtum, nieko kito ir nereikėtų kitoje svarstyklių lėkštėje.

Speidas iškošė pro sukąstus dantis:

- Manęs tu nešokdinsi.

Bridžita pabučiavo jį į lūpas, apsikabino, prigludo prie jo visu kūnu. Kai pasigirdo skambutis į duris, mergina buvo seklio glėbyje.

Apsikabinęs Bridžitą kaire ranka, Speidas atidarė buto duris. Už jų stovėjo leitenantas Dandis, seržantas Tomas Polhauzas ir dar du detektyvai.

Speidas tarė:

- Sveikas, Tomai. Sučiupote paukštelius?

- Sučiupome, - atsakė Tomas.

- Puiku. Užeikite. O štai jums dar viena paukštytė. - Speidas stumtelėjo merginą į priekį. - Tai ji nušovė Mailzą. Be to, turiu jums ir šiokių tokių daikčiukų - bernioko pistoletus, Keiro pistoletą, juodą statulėlę, dėl kurios ir užvirė visa šita košė, o taip pat tūkstančio dolerių banknotą, kuriuo mane norėta papirkti... - Speidas pažvelgė į Dandį, susiraukė, pasilenkęs atidžiau įsižiūrėjo į leitenanto veidą ir nusijuokė. - Kas, po velnių, nutiko tavo bičiuliui, Tomai? Jis pats į save nepanašus. - Speidas vėl nusijuokė. - Dedu galvą; kad, išklausęs Gutmaną, jis nusprendė, jog pagaliau pričiupo mane?

- Liaukis, Semai, - sumurmėjo Tomas. - Mes ir nemanėme...

- Taip aš ir patikėsiu, - linksmai atšovė Speidas. - Tu, aišku, supratai, kad aš tik mulkinau Gutmaną, bet jis ėjo čionai iš anksto mėgaudamasis, kaip riš man rankas.

- Liaukis, - vėl suniurzgė Tomas, šnairuodamas į savo viršininką. - Mums viską papasakojo Keiro. Gutmanas nebegyvas. Kai mes atvažiavome, berniokas baigė ištuštinti į jį visą revolverio būgnelį.

- To ir reikėjo tikėtis, - linktelėjo Speidas.

Kai pirmadienio rytą Speidas įėjo į savo kabinetą, Efė Perin numetė laikraštį ir skubiai pašoko iš jo krėslo.

- Labas rytas, mano angele, - tarė jis.

- Ar tai... tai, ką rašo laikraščiai... tiesa? - paklausė mergina.

- Taip, panele. - Speidas numetė skrybėlę ir atsisėdo. Jo veidas tebebuvo liguistai geltonas, tačiau jis atrodė jau visai ryžtingas ir žvalus, o truputį paraudusių akių žvilgsnis buvo pakankamai giedras.

Rudos merginos akys keistai išsiplėtė, lūpos persikreipė. Ji stovėjo šalia stalo, žvelgdama į Speidą iš viršaus.

Jis pakėlė galvą, šyptelėjo ir pajuokavo:

- Štai ir tikėk, kad nori, moteriška intuicija.

Efė Perin paklausė užlūžusiu balsu:

- Tai tiesa, kad tu taip pasielgei su ja, Semai?

Jis linktelėjo.

- Tavo Semas - detektyvas. - Speidas griežtai pažiūrėjo į ją, apkabino per juosmenį, uždėjo ranką ant šlaunies. - Ji iš tiesų nužudė Mailzą, mano angele. Lyg tarp kitko, štai taip. - Jis spragtelėjo laisvosios rankos pirštais.

Mergina atšlijo nuo seklio beveik pasibjaurėjusi.

- Nereikia, neliesk manęs, - tarė ji, mėšlungiškai gaudydama orą. - Aš žinau... aš žinau, kad tu teisus. Tu teisus. Bet nesiliesk prie manęs dabar... nereikia.

Speidas tapo baltesnis už kreidą.

Kažkas pasuko kontoros durų rankeną. Efė Perin išskubėjo į priimamąjį, uždarydama paskui save duris. Netrukus grįžusi į kabinetą, ji vėl privėrė paskui save duris ir abejingai pranešė dusliu balsu:

- Ten Eva.

Speidas, žiūrėdamas į stalą, vos pastebimai linktelėjo.

- Taip, - tarė jis. - Tegu įeina.

DETEKTYVO MEISTRAI

Dešilas Hemetas
MALTOS SAKALAS
Romanas

Redaktorius G.Aleksonis
Viršelio dailininkas A.Šimakauskas

Formatas 84x108 1/32. Popierius ofsetinis. Garnitūra 10 p.
SL Nr. 929. Ofsetinė spauda 7 sąl.sp.l.
Užsakymo Nr. Kaina sutartinė.
Leidykla "Eridanas", 3009 Kaunas, Partizanų 4. Tel. 73-39-67.
Rinko ir maketavo UAB "Litera".
Spausdino Valstybinė įmonė "Spauda", Vilnius, Laisvės pr.60.

"Speido ir Arčerio" seklių biuras garsėjo visame San Fransiske. Tačiau po jaunos gražuolės apsilankymo Arčeris žūna. Policija įtaria Speidą nužudžius savo kompanioną. Tad šiam lieka vienintelė išeitis - surasti tikruosius žudikus ir atskleisti priežastis, dėl kurių įvyko net kelios žmogžudystės.

KLASIKINIS DETEKTYVAS